

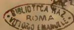
S·APOLINARIS ·S·PETRUS· A... AULUS ·S·TERENTIUS

MAGNIFICAE

Ciuitatis Fauentie Ordinamenta Nouissime recognita, ⁊ reformata: ac in lucē edita. Regnante Sanctissimo in xp̄o patre: ⁊ Dño Nr̄o. D. Clemente Papa Septimo.

¶ INCIPIT LIBER PRIMVS STATVTORVM CIVITATIS FAVENTIAE. ET PRIMO PROHEMIVM.

Umanas leges mortalibus diuinitus traditas esse. Multi etiã peritissimi auctores tradidere. Hinc Cicero legem esse a numine Deorum tractam rationem diffiniuit: per ipsas.n. leges, Ciuitates pie ac sancte reguntur, Scelesti homines arcentur, Boni extollunt, iurgia, odia, iræ, seditionesq; cõprimunt, Virtuti omnia ad bene beateq; viuendum parent. Hæ.n. neminem lædi patiunt, iusq; pprium vnicuiq; tribuunt, iusta Iuris cõsulti nostri diuinum oraculum, ipsosq; hoïes a belluis non parũ differre ostendunt. Nec sinunt eos, qui viribus præstant, imbecillium iura opprimere, nec inopes a diuitibus pessundari. His vtiq; iustitia conseruatur, quæ (vt Aristoteles attestatur) est clarissima virtutum omnium. Cui (vt Euripides affirmat) nõ potest matutina, aut vespertina stellaꝝ, aut syderum claritas comparari. Et quam virtutũ omnium reginam Cicero in tertio officioꝝ appellat. Hinc cuilibet ciuitati bene institutæ indultum est, sibi pprias leges adiicere: veteres sanctiones corripere, nouas pferre, vt ordinamenta suppetant, iusta temporꝝ quorumcunq; vicissitudines. Et quod a veteribus institutis, aut omissum, seu nõ bene recognitum fuerit, id a recẽtioribus viris ædatur & corrigatur. ¶ Quom igitur almæ Ciuitatis nostræ Statuta, a maioribus nostris, etiam prudentissime promulgata, nunc recognitiõe indigere visum fuerit: vt siquid in eis omissum sit: omnino non ꝑtermittatur. Aut siquid corrigẽdum, aut detrahendum sit, mature corripiatur & imutetur. Ea, sub cẽsura & examine celeberrimoꝝ pontificii ac cæsarei Iuris professorum. D. Gabrielis Calderoni, Andreæ Seueroli, Petrigentilis Laderchii, Vincentii Tondutii, Aduocatoꝝ & acutissimoꝝ Iurisperitoꝝ Bartholomei Taurelli, & Nicolæ Viarani causarũ patronoꝝ diligentissime recognita & digesta: in vnum Ciuitas nostra redigi curauit, vt quod bono regimini ipsius Ciuitatis cõuenit: adamussim obseruetur. In his.n. quicquid iusti, equi, pii, ac sancti desideratur, accurata solertia sancitum inuenies.

¶ Ad laudem igitur summi Oppificis, qui omnia cõdidit, & eadem sua virtute moderatur. Ac intactæ Virginis. Et beatoꝝ Apostolorum Petri & Pauli. Et Sanctorum Apollinaris, Aemiliani, Terentii, & Sancti Ioseph: ac Sancti Io. Baptistæ. Quorum ꝑsidio & tutela ab aduersis omnibus Ciuitas ipsa seruatur. Necnon & Sanctæ sedis Apostolicæ, & Sũmi Pont. Maximi Clementis. VII. Sub cuius fœlici imperio & salutari auspitio eadem Ciuitas lætatur, augetur, & regitur. ¶ Subsequuntur instituta huiusmodi summis vigiliis castigata, & ex antiquis eoꝝ codicibus partim electa, & partim addita & diligentissime emendata. ¶ Eya igitur candidissime lector, opus hoc tot ꝑstantissimoꝝ virorum suffragiis excultum læta & alacri fronte & supercilio deposito perlegẽdum suscipe. Sic enim lectitãdo. Si malus, bonus. Si probus, sanctior euades. Laus Deo.

¶ De electione consilii centum Sapiẽtum. Et qualiter, & quomodo debeat congregari dictum consilium. Rubrica Prima.

HAc præsenti lege in perpetuum duratura ducimus statuendum, & statuimus q in ciuitate Fauentiæ sit generale consilium centum sapientum virorũ ex prudentioribus dictæ Ciuitatis, pro ut antiquitus obseruatum fuit: pro cõseruatione status pacifici, & trãquilli ipsius ciuitatis, & iurium, & populi eiusdem. Q. d consilium intelligatur representare, & representet vniuersam ciuitatem, populum,

& cõe dictæ Ciuitatis, & habeat eandem auctoritatem, & potestatem, quam habet vniuersus Populus & Cõmune dictæ Ciuitatis. Et possit prouidere, firmare, statuere, deliberare, & executioni mandare omnia & singula, quæ vtilia, vel necessaria ei videbitur pro cõmodo dictæ Ciuitatis. Et qđ per ipsum consilium vel maiorem partem ipsius ꝓuisum & deliberatum fuerit, habeat plenum robur, perinde ac si per oẽs cives & districtuales ciuitatis Fauen̄. & per vniuersum populum factum prouisum & sancitum foret. Et vno seu pluribus dicti consilii deficiente: seu deficientibus qn̄cũq; loco dicti deficientis, siue deficientium elligatur, & elligantur alius, & seu alii per dictum generale consilium, scrutinio fabarum albarum & nigraꝝ. Decernentes tñ ꝙ nullus possit elligi de consilio, nisi sit perfectæ ætatis annoꝝ. xxv. Et ꝙ de dicto cõsilio esse non possint, nisi duo de qualibet agnatione. Et omnis ellectio aliter facta: sit ipso iure nulla. Et ꝙ qn̄cũq; fuerit necessarium consilium cõgregari, debeat primo obtineri inter ipsos dños Antianos per partitum de ipso cõsilio ꝯgregãdo vel ne, & eo obtento debeat voce preconis in platea Cõis, & sono cãpanæ cõis ter pulsatæ p̄conizari, ita ꝙ si debeat congregari in mane, præcedat proclama p̄cedenti die. Et in dicto cõsilio interesse debeant ad minus duæ partes ex tribus dictoꝝ sapientũ. Requisito tñ prius Dño Gubernatore dictæ ciuitatis ꝓ Sancta .R.E. iuxta formã indultorum apostolicorum ipsius Ciuitatis. Et fieri, ac obtineri debeat pars inter eos de omnibus & singulis in dicto consilio proponẽdis, & tractandis ad fabas albas & nigras: & tunc partitũ illarum fabaꝝ præualeat, quæ plures numero inuenientur, ita tñ ꝙ in ipsis partitis obtinendis non censeatur: deliberatum seu obtentum aliquid, nisi maior pars fabarum albarum in consilio tunc existentium præualeat: excedentibus tñ dimidiam dictaꝝ fabarum. Et ꝙ nihil ꝓponatur in consilio nisi per Priorem Antianoꝝ, & nisi prius inter ipsos Antianos obtentum fuerit ad fabas albas & nigras: Et si super proponendis per Priorem de obtentis vt supra diuersimode arrengarẽt per consiliarios, ꝙ partitum: quod magis placuerit Antianis: debeat proponi: obtẽto tñ prius inter eos partito. Et si contrafactum fuerit sit ipso iure irritum. Et intelligatur necessarium qñ deliberatum fuerit per dños Antianos. Pœna cuilibet consiliario non venienti in consilium solidoꝝ quinq; boñ. pro quolibet & qualibet vice cõmuni Fauen̄. applican̄. & ꝙ de dicto consilio non sint; nec eẽ possint nisi. xxv. ꝓ quolibet quarterio.

De ellectione Antianorum. Rubrica Secunda.

STatuimus & ordinamus: ꝙ in dicta ciuitate Fauen̄. sit & eẽ debeat offm̄ magnificoꝝ dñoꝝ Antianoꝝ numero. xlviii. viroꝝ, duodecim v3 ꝓ quolibet quarterio: ꝓ ut hactenus obseruatũ fuit, q sint de ꝯsilio generali dictæ ciuitatis. Et ꝙ singulis annis in fine mensis Decembris fiant, & ordinent per vltimã mutã Antianoꝝ qui reperientur vltimis duobus mẽsibus in dicto antianatus officio, vna cũ aliis duobus cõsiliariis de quolibet quarterio vocãdis p dictos. D. Antianos sex mutæ dñoꝝ Antianoꝝ p̄sidentium ꝓ tpe ꝓ cõitate Fauen̄. in quaꝝ qualibet sit vnus Prior ex sex prioribus deputatis per generale cõsiliũ. Quaꝝ quælibet duret: & durare debeat singulis duobus mensibus, & in qualibet muta sint, & ponant duo de quolibet quarterio. Et dictæ mutæ sic ordinatæ describant per scribas: seu alteꝝ ex scribis dictæ cõitatis in sex balottis ceræ rubeæ ad rotundum reuolutis, quæ ponãtur in pisside, seu bussulo habente vnam clauem mansuram apud Priorem dñorum Antianorũ ꝓ tpe & in fine cuiuslibet bimestris fiat extractio sorte de mutis prædictis: in præsentia Magnifici dñi Gubernatoris dictæ ciuitatis ꝓ. S.R.E. Qui Antiani pro tẽpore sic extracti iurent in manibus præfati. D. Gubernatoris fidelitatem, & obedientiã ꝓ sede apostolica, & de bene, iuste, fideliter, & legaliter exercendo eoꝝ officium, & obseruan̄. pro eorum posse statuta, & ordinamenta dictæ Ciuitatis, & faciendo vtilia dictæ cõmunitatis, & ei inutilia prætermittendo. Quæ extractiones per tempora & iuramẽta notentur per dictos scribas, vel alterum eorum in libro reformationum dicti cõ-

munis. Et ꝙ in principio libri dictarum reformationum annotetur numerus distinctus per portas generalis consilii, & successiue. D. Antianoꝝ immediate post phemium & titulum hmôi libri per præfatos scribas, vel alterũ eorum. Et si contigerit aliquem ex dictis Prioribus deficere, tunc alius elligatur per dictum consilium generale. Si vero contigerit aliquem ex dictis Antianis mori, ꝙ, tunc per cõsiliũ generale loco sic mortui elligatur ad fabas albas & nigras alius idoneus de eodem quarterio. Si vero contigerit aliquem ex præfatis dñis Prioribus & Antianis absentari, tali absentia, quæ arbitrio Antianorum pro tempore requirat subrogationem loco eius, ꝙ tunc subrogatio huiusmodi (durante dicta absentia) fiat per dictum generale consilium ad fabas albas & nigras, & non aliter, & sit præcisum.

¶ De officio scribarum dominorum Antianorum, & cõis Faueñ. Rub. III.

STatuimus & ordinamus, ꝙ singulis annis in fine fiat extractio de bursa scribaꝝ principalium dictæ cõmunitatis, videlicet de primo cancellario, pro ut hactenus obseruatum fuit. Et vltra primum scribam sic extrahẽdum, sit & eẽ debeat alter scriba qui sit: & vocetur coadiutor, & collega dicti primi cancellarii, elligendus in dicto consilio generali: cuius cãcellarii & coadiutoris officium duret p vnũ annum tantum. Cuius tamen coadiutoris officium possit per cõsilium generale refirmari singulis annis, & pro vno anno tantum pro qualibet vice: quæ tamen ellectio & refirmatio dicti coadiutoris fieri & proponi non possit in dicto generali cõsilio, nisi primo fuerit obtenta inter. d. Antianos & adiunctos, & persona seu personæ dicti coadiutoris proponenda: seu proponendæ ad huiusmodi fuerint approbata & approbatæ inter dictos. d. Antianos & adiunctos. Quorum salarium: videlicet dicti primi cancellarii sit libr. sex boñ. singulo mense. Dicti vero coadiutoris libr. v. boñ. similiter quolibet mense cum lucris & emolumentis solitis & consuetis inter eos æqualiter diuidendis. Qui scribæ simul & insolidum, & tam coniunctim q̃ diuisim habeant exercere eorũ officium, & scribere, ac notare omnia & singula occurrentia in dicto eorum officio & prætextu dicti officii, & maxime oẽs ellectiones rectoꝝ & officialiũ dicti cõis. Ac oẽs & singulas reformatões, decreta: & ordinamẽta in vno alio libro separato dicti ꝯsilii, officii Antianoꝝ, & adiũctoꝝ, & instrã q̃cũq; dictæ cõitatis, & generaliter quoscũq; actus ad eoꝝ offm̃ ptinẽtes in vno libro sibi a cõitate exhibendo. Et ꝙ dicti scribæ habeant a p̃fata cõitate cæram: chartã: & atramentũ. Et qm̃ sæpenumero in dubiũ reuocari ꝯtingit, an exercẽtes officia p cõi Faueñ. ad illa fuerint legitime ellecti, ꝙ q̃ñcũq; fiat ellectio de aliquo officiali i aliquo ꝯsilio dictæ ciuitatis, teneantur dicti scribæ insolidum ipsa die ellectiõis celebratæ, vel sequenti: aut saltem infra decem dies ex debito sui officii, & sub infrascripta pœna in vno alio libro, seu registro distincto scribere nomina omnium officialium, qui fuerint ellecti, & pronomina: ac cognomina. Et illud idẽ fiat de nominibus, & pronominibus elligentium, declarando nomen & qualitatem officii, ad quod ellecti fuerunt, & annum, & diem ellectionis factæ. Ita ꝙ si de ellectione talis ellecti in dubium reuocaretur: possit per ostensionem dicti libri talis dubietas remoueri. Et ꝙ quando scriptum fuerit inter officiales in dicto libro: intelligatur fuisse officialẽ dicti cõmunis Fauentiæ, pro ut ipsius libri tenor declarabit. Et ipsi libro quantum ad prædicta adhibeatur plena fides. Et nullus cuiuscunq; cõditionis existat, audeat & præsumat opponere, vel negare quin officialis in dicto libro scriptus: sit vel fuerit officialis eo tempore, vel ad id officium, quod liber ipse demonstrabat. Et siquis contrafecerit perseuerando (libro eidem ostenso) puniatur, & co[...]emnetur Cõmuni Faueñ. ipso facto in libr. xxv. boñ. cõmuni Fauentiæ appli[...]ađ. Et quicunq; negauerit aliquem: vel aliquod exercentem officium in dicta ciuitate Faueñ. officialem esse: vel fuisse, vel potestatem habuisse dictum officium exercendi pœna simili puniatur. Et si prædicta notarii Antianorum interscribẽdo negligentes fuerint vel remissi, puniantur in libr. quinque boñ. sine contradictione aliqua ab eis exigẽ

dis. Et teneatur etiam ipsi scribæ Antianorum, qui pro tempore fuerint, scr[illegible] ere in dicto libro ellectioné dominorum Rectoris: & Potestatis, qui elligentur tempore quo erunt scribæ Antianorum, seu quo iurabunt dicti domini Rector & Potestas infra decem dies post iuramentum ipsorum: & ponant in dicto libro iuramenta dictorum Rectorum, & ipsorum sociorum sub dicta pœna, & tempora eorum introitus. Ac etiam registrare litteras apostolicas, seu breuia apostolica: & alias litteras patentes quorumcunq legatorum, præsidentium prouinciæ Romandiolæ, & gubernatorum, seu locumtenentium dictæ ciuitatis: & aliorum quorumcunq officialiũ: seu cõmissatiorum & executorum. Et teneatur reducere ad memoriam dños Antianorum, siquid proponeretur quod esset contra statuta & reformatinnes. Et siqs negauerit aliquem ex prædictis conscriptis in dicto libro esse, vel fuisse Rectorem vel Potestatem, vel officiales ipsorum: condemnetur in quinquaginta libris boñ. pro ut & sicut suprascriptum est. ¶ Verumtamen si cõtingerit dictos dominos Antianos non habere nisi vnum scribam, seu cancellatium, ipse talis scriba teneatur & debeat omnia adimplere, & facere quæ supra de duobus notariis Antianorũ fit mẽtio, seu alio quocunq loquente de notariis Antianorum, seu reformationum communis Fauentiæ.

¶ De auctoritate officii dñorum Antianorum. Rubrica. Quarta.

STatuimus: decernimus, & declaramus, q Antiani ciuitatis Fauentiæ pro negociis, & occurrentiis cõmunitatis tractandis, debeant se congregare quotiens expedierit: & opus fuerit: & omnia communitatis Fauentiæ expedientia & vtilia pertractare, consulere, prouidere, & ordinare pro pacifico statu & regimine ciuitatis: & Sanctæ Ro. ecclesiæ expensasq necessatias & vtiles dictæ cõmunitati facere, & fieri facere. Semper tamen cum partito inter eos obtento: non excedentes tamẽ summam libr. decem boñ. Abinde vero supra pro huiusmodi expẽsis requiratur & requiri debeat auctoritas consilii generalis, & tunc fiat quod obtentum fuerit in dicto generali consilio. Non possint tamen bona, iura dicti cõmunis donare, vendere, aut quouis titulo alienare vel obligare, nec etiam locare: nisi apothecas, & domos dictæ communitatis solitas locari, quas locare possint vna cum Dominis ciuibus adiunctis vsq ad triennium tantum, & non vltra. Qui adiuncti sint de generali consilio, quatuor, videlicet pro qualibet porta elligendi & deputandi per dominos Antianos pro tempore. Possint tamen dicti domini Antiani solui mandare salaria ordinaria officialibus cõmunis de introitibus eiusdem. Et nõ possint in dicto consilio proponere diuersas expensas in eodem partito, sed de vnaquaq expensa fiat diuersum & singulare partitum. ¶ Possint tamen durante eorum bimestri expẽdere libras decem boñ. ad eorum libitum pro vna vice tantum, de introitibus cõmunitatis ad vtilitatem dicti cõmunis, pro ut eis, & eorum conscientiis videbitur. ¶ Nec etiam possint præfati Antiani elligere aliquem ex eis ad aliquod officium, vel in oratorem sine generalis consilii auctoritate. ¶ Et non possint in ius vocari, durante eorum officio, ad petitionem alicuius, coram quocunq iudice, officiali vel rectore in ciuili causa, nec in criminali, nisi maleficium fuerit cõmissum cum armis & sanguine: vel nisi pœna imponenda pro tali maleficio esset corporis afflictiua: & omnis citatio, actus, & processus aliter factus sit ipso iure nullus. Interim tamẽ instantia non currat. Et durante eorum officio possint impune arma deferre cuiuscunq generis, & cum vno famulo, si eis placuerit. Et siquid factum deliberatum & obtentum fuerit per & inter Dominos antianos: etiam cum adiunctis, quod sit cõtra statutum aliquod, vel reformationem dictæ cõmunitatis, sit & esse intelligatur ipso iure irritum & inane. ¶ Item non possint præfati Domini antiani aliquid deliberare vel ordinare, etiam litteras decernendo, vel cõmittendo, nisi collegialiter sint congregati in vnum, & posita inter eos parte: & obtenta inter ipsos per suffragia fabarum, quodq scribæ eorum non possint nec debeant scribere vel exequi ordinationes

liberatus,& absolutus,non obstáte quacunq; sententia absolutoria de eo vel eius familia prius in genere facta in quocunq; alio sindicatu eiusdé Potestatis & suæ familiæ.

¶ Quod dominus Potestas non possit impedire aliquem officialem,qn suum officium exerceat. Rubrica. X.

STatuimus & ordinamus,q dñs Potestas vel aliquis de sua familia non possit,p/hibere vel impedire per se vel per alium aliquem officialem cõmunis Fauẽtiæ, quin suum officium libere exerceat sm formam statutorum cõmunis Fauentiæ.Et qui per se vel alium cõtrafecerit,qualibet vice in pœnam lib. quinquaginta bonon.incurrat cõmuni Fauentiæ applicañ.

¶ Quod contenta in iuramento dñi Potestatis & officialium habeantur pro statutis. Rubrica. XI.

STatuimus & ordinamus, q omnia quæ per statuta ciuitatis Fauentiæ dispõuntur & ordinata sunt in iuramento dñi Potestatis, & quorumlibet officialium dictæ ciuitatis habeãtur pro statutis & inuiolabiliter obseruentur,etiam si non fuerit iuratum per ipsos vel alterum ipsorum officialium.

¶ De statutariis & reformatoribus elligendis. Rubrica. XII.

STatuimus & ordinamus,q vbicũq; vtile,& necessarium fuerit,& videbitur expediens consilio generali ciuitatis Fauentiæ,elligantur,& elligi debeant p dictum cõsilium generale ciuitatis prædictæ statutarii : seu reformatores ad faciẽdum,reformandum,corrigendum,ordinandum:ac de nouo compilandum statuta,& ordinamenta dictæ ciuitatis.Qui sint ciues originarii eiusdem ciuitatis .Et ad minus sint quatuor:vel plures:pro ut videbitur expedire dicto generali cõsilio. Quorum ad minus duo sint doctores legum.Et duo causidici,seu procuratores.Ac etiam elligatur vnus bonus & legalis notarius, qui scribere debeat statuta , ac ordinamenta,pro ut per dictos statutarios,seu reformatores dictatum fuerit. Et habeãt, & habere debeant pro eorum salario tam ipsi reformatores q̃ ipse notarius illud qđ statutum & deliberatum fuerit per dictum generale consilium,quod salarium solui debeat per depositarium dictæ cõmunitatis de eiusdem introitibus: pro ut ordinabitur per dictum consilium.Nec possint dicti statutarii, & reformatores sic ut supra electi ab aliquo molestari:quin dicta statuta ordinent: & faciãt,seu reforment, pro ut eis visum fuerit,pro bono dictæ ciuitatis,comitatus,& districtus.

¶ Quod nihil ponatur in statutis contra libertatem ecclesiasticam. Rub. XIII.

STatuimus,q si aliquid nunc,vel in futurum inueniatur in libris statutorum Ciuitatis Fauentiæ,quod sit contra libertatem Ecclesiæ,sit cassum: & inutile , & nullo modo seruetur a Potestate,vel cõmuni Fauentiæ,vel aliquo de ciuitate Fauentiæ,vel districtu.

¶ De modo & forma dispensandi super statutis & reformationibus. Rub.XIIII.

STatuimus & ordinamus quotiens contingerit aliquid proponi quod sit in totum vel in partem contra aliquod statutum vel reformationem cõmunis Fauentiæ in generali consilio dictæ ciuitatis,q debeat bene & diligenter examinari:an expediat talis proposita fieri vel obtineri:& q tunc si obtineri contingat ,poni in dicto consilio,q tunc debeat proponi ad fabas albas & nigras. An sit dispẽsandum contra ipsum statutum,seu reformationem. Et si contingat obtineri super

dicta propositione & dispensatione procedatur ad proponendum cõtra ipsum statutum & reformationem dispensandum, dummtamen obtineatur ipsa dispẽsatio per duas partes ex tribus dicti consilii & non aliter. Et ꝙ non possit fieri nisi de vno statuto, vel reformatione dispensatio: & non de pluribus in eodem partito, ꝙꝙ si aliter factum fuerit, sit ipso iure nullum.

¶ De ellectione infrascriptorum officialium cõmunis Fauentiæ facienda sorte in consilio generali pro semestri. Rub. XV.

Item statuimus & ordinamus, ꝙ ellectio infrascriptoꝝ officialiũ cõis Faueñ. fiat sorte ad breuia in cõsilio generali congregato solẽniter in pallatio populi Fauentiæ hoc modo singulis annis, videlicet quolibet semestri. Et pro primo semestri inchoando in kaleñ. Ianuarii fiat in die Sancti Thomæ de mẽse Decembris præcedentis anni. Et in die natiuitatis Sancti Iohãnisbaptistæ de mense Iunii pro secundo semestri inchoando in kalendis Iulii cuiuslibet anni. Et describantur nomina consiliariorum, ac nomina consulum artium dictæ ciuitatis: ita tamen ꝙ describantur duo Consules Notariorum: & Vnus tantum ex consulibus aliarum artiũ in vno breui reuoluto ad tondum. ¶ Quæ breuia consiliariorum & consulum ponantur de per se in vno galero habendo per vnum ex fratribus ordinis prædicatorum. Et deinde scribantur nomina decem & octo officiorum dicti cõmunis, in breui similiter reuoluto: videlicet, Vnius iudicis ad discum bouis. Et alterius iudicis ad discum equi: qui sint ad minus annorum triginta. Et vnius aduocati communis & pauperum: & miserabilium personarũ. Vnius sindici cõis, & ꝓcuratoris pauperũ & miserabiliũ ꝑsonarũ. Qui aduocatus & sindicus, sint & esse debeant eiusdem ætatis videlicet annorum triginta pro quolibet. Trium notariorum ad tribunal domini Potestatis. Duorum notariorum ad tribunal regis & seu damnorum datorum. Duorum notariorum ad tribunal bouis, & totidem ad tribunal iudicis equi. Et duorum notariorum ad officium massariæ cõmunis. Et duorum æstimatorum dicti cõmunis. Et vnius notarii ad emendas, faciendo de dictis decem & octo officiis totidem breuia, describendo in ipsis nomẽ cuiuslibet officii. Quæ ponantur vna cum breuibus albis facientibus & ascendentibus ad numerum dictorum consiliariorum & cõsulum. Et quæ breuia alba ponantur in alio galero existente apud fratrem minorẽ. In quibus breuibus albis in dicto galero existentibus ipsa breuia officiorum per. D. Priorem Antianorũ infundãtur, singulariter ea numerando. Quibus peractis fiat extractio dictoꝝ officioꝝ mõ infrascripto, ꝙ i dicto loco ꝯgregañ cõsilii in pñtia. D. Gubernatoris, seu Locũteneñ. dictæ ciuitatis pro. S. R. E. & Antianoꝝ: & aliorum ꝯsiliarioꝝ: voceñ & adsint duo ex fratribus ordinis ṕdicatoꝝ, & alii duo ex fratribus minoꝝ. Quoꝝ vnus sit de ordine ṕdicatoꝝ & habeat in manu dictũ galerũ, in quo sint omnia breuia nominum dictorum Dñorum antianorum, consiliariorum & consulum, cum quo, & apud quem assistat vnus ex notariis tribunalis Dñi Potestatis. Et alius frater ordinis minorum habeat alium galerum: in quo sint breuia alba: & alia breuia officiorum prædictorum, iuxta quem assistat vnus Notarius tribunalis damnorum datorum. Et penes quos nullus alius assistat: exceptis scribis & banitoribus dictæ cõmunitatis. Deinde nomina consiliariorum et consulum de dicto primo galero singulariter extrahantur per dictum fratrem: quo extracto, detur notario apud se exñti. Et similiter alius frater aliud breue imediate extrahat de suo galero: illud tradẽdo notario penes se existẽti, & notarius hñs breue cõsiliarii siue cõsulis illud legat exprimendo nomen in eo scriptum, & ab vno ex nunciis Cõis alta voce publicetur. Et alius Notarius aperto breue, quod habebit in manu, significet vtrum sit album, vel contineat aliquod officium, & si album fuerit, publicetur per alium nuntium dicendo, an sit album. Et si contineat nomẽ alicuius officii, vocet talis consiliarius siue consul sie extractus, & delato sibi iuramento per. D. Priorẽ Antianoꝝ per eum elligatur & noietur officialis descriptus in dicto breui. Et si talis vocatus

catus non adesset in consilio ter per Priorem, seu nuntium vocetur ad faciendũ ellectionem dicti officii, & si non venerit, vlterius non expectetur, sed breue sui nominis abiiciatur. Breue vero dicti officii reponatur ĩ dicto galero: exinde extracto alio breui albo, si tñ talis absens fuerit causa reipub. seu infirmus, tunc breue dicti officii sibi reseruetur & ad eum mittatur per vnum ex nuntiis dicti Cõis, vt officialem in dicto breui descriptum elligat medio tñ suo iuramento. Declarantes tñ, ꝙ si contingat aliquem ex consulibus esse de cõsilio generali: ꝙ tunc eius nomen bis scribatur in breuibus, & sic procedatur ad extractionem huiusmodi, donec dictorum officialium ellectio perfecta fuerit. Decernentes tñ: ꝙ non possit aliquis elligi ad aliquod offm̃ ex supradictis officiis, ad qđ ellectus fuerit in p̃cedenti semestri. Et ꝙ scriba Antianoꝝ ante dictam extractionem debeat significare nomina oium non valentium elligi dicta de causa ad dicta officia, Et nullus possit habere nec exercere eodem tempore nisi vnum de supradictis officiis. Et si cõtingat elligi ad plura possit vnum qđ maluerit optare statim in eodem consilio, si ibi aderit, alias infra biduum. Et si non optauerit, sit & intelligatur priuatus omnibus dictis officiis: ad quæ ellectus fuerit. Et ꝙ nullus ellectus ad dicta officia possit loco sui aliũ substituere, nisi substitutio ex aliqua causa rationabili fuerit approbata per dictum generale consilium. Et aliter facta nõ valeat, & sit ipso iure nulla. Et in dicto casu tam substituẽs q̃ substitutus vacare debeant a dicto officio per sex menses: pœna cuilibet contrafacienti libr. x. boñ. pro quolibet: & qualibet vice applicañ. cõi Faueñ. ipso facto. Et ꝙ dicta officia semestria non præstent deuetum, & vacationem aliis officiis annalibus.

¶ De extractione & ellectione officiorum cõis Faueñ. fienda in consilio generali per annum duratura. Rubrica. XVI.

STatuimus & ordinamus, ꝙ singulis annis de mense Decẽbris, vel alio tpe, si cõtigerit & expedierit ex aliqua necessitate fieri debere intra annum, fiat ellectio ac extractio de bursis officioꝝ in ꝯsilio generali soléniter ꝯgregato. Quæ officia de bursis sunt infrascripta videlicet. Vnus iudex primaꝝ appellationũ Ciuitatis Faueñ. eiusq; comitatus & districtus, & contrabannoꝝ & deuetoꝝ oium, & nullus alius sit iudex eoꝝ, saluis semper statutis gabellarum. Qui iudex iuris sit doctor. Tres notarii ad eius tribunal. Vnus cancellarius principalis cõitatis. Tres officiales custodiæ, quoꝝ vnus sit iuris doctor, vel iuris peritus. Vnus notarius actuarius ad eoꝝ tribunal. Duo priores gabellaꝝ. Tres notarii seu scribæ ad capsettam dictarum gabellarum. Vnus officialis ad palleas. Vnus prætor castri Russii. Vnus vicarius castri aureoli. Vnus vicarius castri Granaroli. Infrascripti aũt alii officiales dictæ cõitatis elligantur in cõsilio generali dictæ Ciuitatis per suffragia fabaꝝ. Et illi tñ qui suffragiis ipsis præualuerint in pluribus fabis albis, intelligantur ellecti, dum tñ habeant suffragia vltra medietatem fabaꝝ albaꝝ consiliarioꝝ tunc existentium in dicto cõsilio, ita ꝙ qui non excesserit medietatem fabarum albarum existentium cõsiliariorum, tunc in ipso consilio: non intelligatur ellectus: nec obtinuisse dictum officium ad quod fuerit quomodolibet scrutinatus. Et prædicta forma obtinendi inuiolabiliter obseruetur in omnibus aliis ellectionibus, deliberationibus, & partitis in dicto consilio quomodolibet facieñ. Officia vero ad ellectionem, vt supra, concedenda ad partitum, sunt infrascripta: videlicet. Vnus depositarius introituum & redituum cõitatis. Vnus massarius montis pietatis. Et vnus notarius eiusdem montis. Vnus factor Cõis. Vnus scriba bonorum & introituũ cõmunitatis. Duo regulatores seu reuisores omnium introituum, expensarum: ac rationum dictæ cõmunitatis & depositarii. Vnus coadiutor cancellarii cõmunitatis. Gabellini decem ad portas. Vnus miles gabellarum. Vnus exactor condemnationum. Vnus officialis super molendinis. Duo officiales ad pensam. Duo aquaroli qui intelligãtur eẽ officiales burghi. Vnus clauiger portarum. Sex portarum custodes videlicet. Portæ pontis. Cassaretti. Et

portæ hoſpitalis, ſeu ſanctæ crucis. Portæ Rauẽnatis. Portæ Imolenſis: ac portæ Mõtanariæ. Vnus officialis comitatus ſeu laboratorũ. Vnus cuſtos arcis Ruſſii. Vnus cuſtos portæ eiuſdem caſtri. Duo cuſtodes ſiluæ Caldiranæ cõitatis Fauẽ. in agro Ruſſiano ſitæ. Vnus vicarius caſtri Solaroli. Vnus cuſtos arcis eiuſdem caſtri. Vnus cuſtos arcis caſtri aureoli. Vnus cuſtos arcis Granaroli. Quæ officia extrahantur & eligantur reſpectiue iuxta & ſecundum reformationes tam æditas ꝗ ædendas ſuper extractionibus & ellectionibus eorũdem officiorum & officialium & aliorũ quorũcunq; cũ honoribus/oneribus ſalariis & emolumentis deputatis vel deputandis. Et ſaluis vacationibus & deuetis de quibus in dictis reformationibus. Et ꝙ minor decẽ & octo annorum nõ poſſit ad officium aliquod elligi, extrahi, vel exercere: & ſi electus, vel extractus fuerit: talis ellectio, & extractio ipſo iure non valeat.

Quod nullus poſſit exercere officium aliquod per ſubſtitutum. Rub. XVII.

STatuimus & ordinamus ꝙ quicũq; fuerit extractus ſeu ellectus ad aliquod officium: ſorte, vel ad breuia: aut ſcrutinio fabarũ: debeat illud officium toto tpe dicti officii per ſe, & non per ſubſtitutum exercere. Et qui illud noluerit perſonaliter exercere, eo & eius ſalario ſit priuatus ipſo iure, niſi ex cauſa infirmitatis, vel niſi ſit abſens cauſa reipub. vel niſi pater ſubſtitueret filium, vel filius patrem, vel frater fratrem. In quibus caſibus poſſit illud exercere per ſubſtitutum idoneum. Dummodo talis ſubſtitutio approbetur per generale conſilium dictæ ciuitatis in omnibus caſibus prædictis. Et idem fiat & obſeruetur in quacunq; ſubſtitutione facienda de aliquo ſeu aliquibus in quocunq; officio ſeu loco.

Quod nullus inuitus cogatur acceptare officium. Rubrica. XVIII.

STatuimus & ordinamus, ꝙ ſi aliquis ellectus ſeu extractus: vel aliter quomodocũq; deputatus fuerit, poſſit illud re integra nõ acceptare, nec ad illud acceptãdum cogi poſſit. Si aũt dictum officium acceptauerit & illud exercere inchoauerit: non poſſit ei renunciare ſine aſſenſu expreſſo. D. Ancianoꝝ & adiunctorum: & hmõi renunciatione approbata inter eos per ſcrutinium fabarũ. Et nihilominus ſi talis renũciatio approbata fuerit, vt ſupra, talis renũcians habeat & habere intelligat vacationẽ & deuetũ ab aliis officiis, ac ſi exercuiſſet dictũ officiũ p totũ tẽpus.

De iuramento omnium officialium cõis Fauentiæ. Rubrica. XIX.

STatuimus & ordinamus ꝙ omnes & ſinguli officiales ellecti, extracti, ſeu quomodolibet deputati in conſilio generali, vel alio quocunq; modo teneantur in initio eorũ officii anteꝗ illud exercere inceperint iurare in manibus. D. Antianorũ pro tpe de legaliter, fideliter & ſine fraude, dolo, vel negligentia eoꝝ officia exercere. Et ꝙ ſi quid ad eorum manus peruenerit, quod ad cõitatem quoquomodo ſpectaret, de reddendo dando & ſoluendo dictæ cõitati. Idemq; ſeruari debeat & ſeruetur in Antianis & Conſiliariis quibuſcunq; de cætero elligendis.

Quod nullus Doctor poſſit exercere officium iudicatus, ſeu aduocationis, niſi prout infra. Rubrica. XX.

STatuimus & ordinamus ꝙ nullus Doctor poſſit elligi ad aliquod officium iudicatus cõis Fauentiæ, vel patrocinium ſubire pro aliquo in aliqua cauſa ciuili vel criminali ſeu mixta, niſi primo fuerit approbatus & deſcriptus in ordine & matricula doctoꝝ & tabellionũ ciuitatis Fauentiæ. Et niſi ſtuduerit Bononiæ vel alibi vbi vigeat ſtudium generale quinq; annis continue in iure ciuili vel canonico & eius doctoratus priuilegium oſtendat: & ſit præciſum.

De officio

❡De officio & iurisditione iudicum equi & bouis. Rubrica. XXI.

QVum supra statutum fuerit de duobus iudicibus elligẽdis. Vno videlicet ad tribunal equi. Altero vero ad tribunal bouis. Ordinamus ꝙ ipsi iudices & eoꝝ quilibet habeant iurisditionem ordinariam a cõi ad causas, & in causis ciuilibus quibuscunq;, & maxime in causis pupilloꝝ, viduaꝝ, & miserabilium personarum, sedereq; possint in pallatio cõis residen̄. dñi Potestatis. Et huiusmodi causas audire, & terminare possint & debeant summarie: simpliciter, de plano, sine strepitu & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, nisi tñ præuenti fuerint in huiusmodi causis a. D. Ptãte ciuitatis Fauen̄. Et notarii qui ellecti fuerint ad eorum tribunalia soli debeant scribere acta dictaꝝ causaꝝ. Ipsiq; soli iudices & quilibet eoꝝ, et non alii iudices possint interponere decreta in obligationibus, & alienationibus quibuscunq;: & maxime contractibus pupilloꝝ, & minoꝝ: ac in eoꝝ tutelis et curis: & in confectionibus inuentariorum hmõi tutorũ, & curatoꝝ, dũmodo dicta decreta per eos interponantur cum causæ cognitione et nõ aliter. Alias decretum hmõi aliter interpositum sit, et esse intelligatur ipso iure nullum. De quibus tñ decretis, tutelis: curis, alienationibus: et contractibus dictoꝝ pupilloꝝ, et minoꝝ quilibet notarius ciuitatis Fauen̄. possit se rogare, et de eis instrumẽta conficere. Et ꝙ præsumatur hmõi causæ cognitio interuenisse, si hoc fuerit dictum vel affirmatum per iudicem ꝙ interuenerit in talis decreti interpositione. Qui iudices pro huiusmodi decreti interpositione habere debeãt a partibus solid. quinq; bon̄. si interponatur decretũ in dicto palatio. Si vero alibi in dicta ciuitate solid. x. bon̄. Si vero in comitatu, seu districtu, solid. xx. bon̄.

❡De ellectione, officio, iuramento, & mercede nuncioꝝ publicorum cõmunis Fauentiæ. Rubrica. XXII.

STatuimus & ordinamus, ꝙ p. D. Antianos ꝑ tpe existen̄. & ciues adiunctos de ꝯsilio generali elligantur & deputẽtur qñ oportunũ fuerit decẽ nũcii publici p ellectionem ad fabas albas, & nigras, qui portare debeant insignia cõitatis Fauen̄. in bireto, seu galero, ita ꝙ publice videri possint, & teneantur exequi mãdata, citatiões, & cõmissiones dictorum. D. Antianoꝝ, Potestatis, & aliorum officialium ciuitatis Fauen̄. Et non possint recusare facere, & exequi dicta mandata, & citatiões sub pœna priuationis eoꝝ officii: qui teneantur ante ingressum, & exercitium eoꝝ officii præstare fideiussionem libr. vigintiquinq; bonon̄. ac iurare de bene, fideliter, & legaliter eorum officiũ exercendo in manibus præfatorũ dñoꝝ Antianorũ sub dicta pœna priuationis officii. Et ꝙ nullus ex dictis nunciis possit compelli solus de nocte pro exequendo aliquam cõmissionem, & mandatum: & ꝙ possint impune arma deferre. Et ꝙ sint immunes ab omnibus & singulis collectis realibus imponendis, etiam si fuerint descripti in libris æstimorum cõmunis. Et habeant & habere debeant a cõitate Fauen̄. pro eorum salario lib. xxiiii. bon̄. singulo anno pro eorum quolibet, & plus, & minus, pro ut deliberatum fuerit per consilium generale dictæ ciuitatis. Et ꝙ nõ possint nec debeãt accipe ꝑ executione alicuius citatiõis: cõmissionis: & mandati per eos, vel vnum eorum fienda per ciuitatem Fauen̄. & in suburbiis nisi den̄. iiii. nec aliquid aliud pro sua mercede accipere queant. Et si ad instantiam alicuius priuati se contulerint pro exercendo dicto eoꝝ officio extra ciuitatem Fauen̄. accipere: & hre possint pro eorum mercede denarios. xii. ꝑ primo miliari: & pro aliis denar̄. sex pro quolibet milliari & non vltra, siue se contulerint ad exequendum citationes: cõmissiones, & mandata ꝓdicta: seu ad dandum vel accipiendum tenutam ex primo, siue ex secundo decreto, seu ad pignorandum, vel pignorari faciendum aliquem. Et quorum nũciorum relationibus in ꝓdictis adhibeatur plena & indubitata fides, teneantur tamen præfati nuncii exequi mãdata. D. Antianorum, & consilii generalis ciuitatis Fauen̄. & scribarum dictæ cõitatis ex cau

sa publica absq mercede aliq,in comitatu tm & districtu ciuitatis Faueñ.dūmodo per eos p executionibus hmōi mandatorum,non sit pernoctandum. Et non possit aliquis dictorum nunciorum ire extra districtum Faueñ.absq licentia expressa.D. Antianoꝝ,pœna pro qualibet vice amissiōis lib.quinq cōi Faueñ.applicañ.

CDe ellectione,officio,& salario aduocati & sindici cōis: Rubr. XXIII.

STatuimus et ordinamus,ꝙ in generali consilio dictæ ciuitatis quolibet semestri elligantur,et elligi debeant ad breuia aduocatus vnus, qui sit doctor iuris. Et sindicus vnus cōmunis Faueñ.qui sit vel doctor,vel iuris peritus,qui teneantur defendere et patrocinari iura,et causas dictæ cōmunitatis in ciuitate Faueñ. et in quacūq curia generali vel spāli:ecclesiastica:vel seculari.Quoꝝ officium duret, & durare debeat per sex menses tm:pro ut in superioribus statutis latius cauetur. Et qui aduocatus habeat, & habere debeat pro eius mercede a cōi Faueñ. in dictis sex mensibus lib.xii.boñ.& dictus sindicus lib.vi.boñ.tantum.Et ꝙ durante dicto eorum officio sine alio salario & mercede teneantur patrocinia præstare in causis carceratorum,& miserabilium personarum.

CDe oratoribus seu ambassiatoribus cōitatis Faueñ.elligendis. Rub. XIIII.

STatuimus & ordinamus:ꝙ qñcunq cōtingerit pro explicandis & tractādis negociis dictæ cōitatis aliquem oratorē mittere ad quēcūq supiorē in pͦuincia,ꝙ ellectio hmōi oratoris,seu oratorum fieri possit per.D. Antianos pro tpe præsideñ.& per ciues adiunctos de generali consilio cum salario per eos deputando, & constituendo.Si vero contigerit oratorem seu oratores hmōi mittēdos esse ad sūmū Poñ.seu extra pͦuinciam,tunc talis ellectio & eoꝝ salarii cōstitutio fiat, & fieri debeat per consilium generale dictæ ciuitatis & non aliter.Possint tñ dicti. D.Antiani,vna cum Adiunctis ex causa vrgenti,& quæ verisimiliter & probabiliter non pateretur dilationem absq præiudicio cōis mittere vnum ex cancellariis cōmunis etiam extra prouinciam,prout eisdem Antianis & adiunctis videbitur expedire.

CIncipit Liber Secundus statutoꝝ Ciuitatis Faueñ.

CDe bonis cōis Faueñ.manutenendis,& non alienandis. Rubrica. I.

Tatuimus & ordinamus:ꝙ oia bona cōis Faueñ. videlicet. Molēdina Gualcheriæ.Siluæ.Prata.Pascua.Terræ aratoriæ. Saldæ.Et possessiones qcūq, in ciuitate Faueñ.& suburbiis, viæ:domus,et quæcūq alia bona:iura, & iurisditiones cōis vbicunq sint tam in ciuitate q̄ extra,recuperentur,& manu teneātur per. D.Potestatem ciuitatis Faueñ. ac per. D. Antianos & generale consilium eiusdem.Et quæ bona, & iura dictæ cōitatis vendi,seu alienari non possint, nec obligari quouis prætextu,seu causa,exceptis tñ bonis bānitorū:seu rebellium cōis Faueñ.& excepto nisi talis concessio,& alienatio fieret in generali cōsilio,& ex legitima causa,& in euidentē vtilitatem dictæ cōitatis, & seruatis seruandis de iure.In quibus casibus præcedant pclamationes per ciuitatem Faueñ.per preconem dictæ cōitatis,& plus offerenti dentur. Alias omnis obligatio: & alienatio aliter facta sit ipso iure nulla. Et pdicta non vendicent sibi locum in bonis emphiteoticis,& liuellariis dictæ cōitatis solitis concedi in emphiteosim, & in locationibus triennalibus per superiora statuta permissis,quæ fieri possint per.D.Antianos p tempore existentes:& Ciues adiunctos.Declarantes,ꝙ viæ, renatia,ripæ fluminis: spacium terreni,quod dicitur,Bondiolo,intus ciuitatē,triuia,plateæ,stadia,stratæ, & hmōi

dinationes & deliberationes eorum aliter facere, sub pœna priuationis eorum offi cii & eorum salarii.

¶De ellectione domini Potestatis. Rubrica. V.

STatuimus, decernimus, & declaramus, ꝙ ellectio Domini Potestatis fiat, & fieri debeat per semestre tantum in consilio generali dictæ ciuitatis: quando, & quotiens videbitur expedite dñis Antianis, dictam ellectionem esse proponendam in dicto consilio. Qui prætor sit doctor in iure ciuili: per quinquennium doctoratus, & teneatur docere de eius priuilegio in ingressu sui offici, & in ipso ingressu coram do. Antianis pro tempore habere orationem. Et qui debeat esse ætatis annorum ad minus triginta, & distet a ciuitate Fauentiæ ad minus per decem milliaria a loco suæ habitationis. Et qui in dicto generali consilio in Potestatem fuerit el lectus: sit & esse debeat Potestas ciuitatis comitatus, & districtus Faueñ. Et postq̃ talis sic ellectus venerit in ciuitatem Fauẽtiæ, & iurauerit: vt infra disponitur, habeat merum & mixtum imperium, & gladii potestatem, & eandem potestatem habeat eius Vicarius, stãte ipsius domini Potestatis legitima absẽtia. Et habeat ipse Prætor, & eius Vicarius iurisditionem ordinariam in quibuscunq; causis ciuilibus, criminalibus, & mixtis. Cuius ellectio: & officium cum eius familia: & officialibus suis durare debeat per sex menses (vt supra) continuos: & non vltra. Et qui fuerit Potestas dictæ ciuitatis, & districtus eiusdem, non possit habere nec admitti in dicta ciuitate, & eius districtu ad aliquod officium, inde ad tres annos continuos. Qui tenere debeat continue durante eius officio vnum militem socium: & vnum alium notarium ad maleficia. Qui notarius præesse debeat etiam extraordinariis. Item habere debeat & tenere quatuor famulos, seu berouarios, & vnum equum saltem precii quindecim ducatorum auri. Et pro suo salario totius familiæ & equi habeat singulo mense libras quinquaginta bonoñ. a communi Fauentiæ. Et ꝙ salarium duorũ mensium dicti domini Potestatis depositarius cōmunitatis retinere debeat penes se. quousq; ipse fuerit absolutus a sindicatu cum eius familia. Saluis retentionibus cõsuetis, quæ ascendunt ad summam librarum. xxii. quolibet semestri, retinendis pro cōmuni per dictum depositarium. Quodq; dictus Dominus, potestas teneatur conseruare cōmunitatem Fauentiæ indemnem ab omni & singulo onere & grauamine imposito vel imponendo per superiores sibi: aut dicto eius officio. Teneatur etiam dictus dominus Potestas singulo mense facere mōstram eius familiæ: & equi dñis officialibus custodiæ dictæ Ciuitatis, & vltra ad beneplacitum Dominorũ Antianorum, soluendo singulo mense solidos viginti dictis officialibus, occasione dictæ monstræ. Et si repertum fuerit non habere militem vel notarium, pœna librarum quinq; boñ. pro quolibet & qualibet vice. Si vero non habuerit equum, incidat in pœnam trium libr. qualibet vice. Et pro quolibet famulo deficiente, solidos viginti qualibet vice. Quæ pœnæ cōmuni Fauentiæ applicentur: ipso facto retinẽdæ per dictum depositarium de salario ipsius dñi Potestatis. Debeat item, ac teneatur dictus dominus Potestas semel tantum, qualibet die non feriata, in ciuilibus causis sedere pro tribunali in pallatio cōmunis solito ad eius tribunal pro iure in ciuilibus vniuersaliter reddendo post tertium sonum campanellæ turris cōmunis, saltem per tempus & spatium vnius horæ continue: vel vltra quantum necesse fuerit, seu fuerit requisitus, dũmodo vltra tempus & spacium trium horarum sedere non teneatur. Et ꝙ de mane hora tertiarum sedere teneatur, excepto tempore quadragesimæ, in quo sedere, & ius reddere teneatur post nonam post dictum tertium sonũ ipsius campanellæ.

¶De iuramento dicti Dñi potestatis & eius familiæ, ac eius modo, forma, & tenore. Rubrica. VI.

STatuimus & ordinamus: ꝙ Dñs Potestas cum suis officialibus in initio sui officii iurare teneatur in manibus Dñorum Antianorum pro tempore existẽtium ad sancta Dei euangelia bona fide obseruare & obseruari facere sacrosanctam fidem catholicam, quam seruat Romana ecclesia, & de obseruando: & executioni mandando sententias latas contra hereticos per inquisitores hereticæ prauitatis: & ad ipsum inquisitionis officium libere exercendum, quotiẽscunq; per ipsum requisitus fuerit, de dando auxilium & fauorem, & de permanendo in dicto suo officio. Et illud exercendo personaliter: & non per substitutum: nisi in casu iustæ & probabilis, aut euidentis & necessariæ absentiæ. Et de administrando iustitiam bona fide: & sine fraude, maxime viduis, orphanis, pupillis, miserabilibus personis, maioribus & minoribus, & omni populo Fauentino. Et si appellatum fuerit de dando auxilium & fauorem iudici appellationum. Et in executionibus executoribus sententiarum. Ac de mandando executioni si non fuerit appellatum: seu reclamatum sententias, lauda, & præcepta executionem merentia. Et de exigendo & auferendo bãna: collectas, & condemnationes quascunq; sine aliqua mercede. Nec non & de obseruando & obseruari faciendo per se & totam eius familiam statuta & ordinamẽta cõmunis Fauentiæ tam ædita q̃ ædenda in hoc volumine inserta, seu inserẽda, & maxime infrascriptum proxime statutum. Et vbi prædicta defecerint de obseruando constitutiones prouinciæ in hoc volumine insertas. Et in earum defectum, iura canonica, & postremo in eorum defectum, iura ciuilia. Et etiam de non comedendo, vel bibendo in ciuitate Fauentiæ cum aliquo Fauentino. Nec extra dictum palatium pernoctando absq; licentia dñorum Antianorum pro tempore eidem p eos concedenda ex causa legitima. Et de stando ad sindicatum per tres dies continuos deposito suo officio, si libellus vel petitio qualis qualis, aut querela aliqua contra ipsum, seu eius familiam data fuerit. Nec non de soluendo omnem condemnationem contra eum, & eius familiam fiendam. Et de non recipiendo, vel recipi faciendo per se vel eius familiam aliqua enxenia, etiam esculenta vel poculenta. Et de non petendo refirmationem sui officii, vel pro aliquo suo officiali sub aliquo quæsito colore directe vel indirecte.

¶ De mercede & seu emolumentis dñi Potestatis: & eius, ac aliorũ quorumcunq; officialium. Rubrica. VII.

VOlentes vt officiales & iudices quicunq; ab omni indebita exactione abstineant. Et ne prætextu auaritiæ eis occasio detur a recto tramite deuiandi. Statuimus & ordinamus, ꝙ dominus Potestas ciuitatis Fauẽ. nec eius Vicarius: vllo quæsito colore possit sportulas aliquas, seu capita soldorum aliqua ab aliquibus subditis ciuitatis Fauentiæ: seu eius districtus exigere, nec etiam recipere a sponte dare volentibus prætextu alicuius consilii, seu sententiæ, pronunciæ, vel declarationis per eos, vel alium eorum ferendæ, tam in ciuili q̃ in criminali, & tam in causis delegatis q̃ in ordinariis. Et ꝙ si contigerit pro veritate rei magis dilucidãda iudicem ad locum rei, de qua est quæstio, accedere, tunc possit & liceat ipsi iudici recipere pro viatico & accessu suo solid. quinque bonoñ. pro qualibet parte, si locus adeundus sit in ciuitate vel suburbiis. Si vero locus ipse fuerit extra ciuitatem infra tertium lapidem: recipere possit solidos decem bonoñ. a qualibet parte dumtaxat. Si autem locus prædictus metam prædictam excesserit, recipere possit solum, & dumtaxat solidos viginti bonoñ. a qualibet parte. Pro taxatione autem expensarum in iudicio taxandarum ascendente ad summam librarum cẽtum boñ. accipere possit. d. Iudex pro dicta taxatione solid. quinque bonoñ. & abinde supra in infinitum solid. decem ab ipsis, partibus & non vltra. Et ꝙ iudex pro cõmissione de capiendo aliquem vt suspectum de fuga, nil possit petere vel recipere, nisi cõtingerit ipsum iudicem circa ipsam cõmissionem pro iustificatione capturæ aliquos

testes recipere & examinare pro liquidatione debiti, quia tunc possit iudex pro dicto examine debitam mercedem ex forma statutorum recipere, & non vltra. Miles autem socius, vel alius executor possit pro tali captura recipere pro sua mercede a forensibus & non subditis cōmunis Fauentiæ solidos quatuor tātum. Ab habitatoribus vel subditis cōmunis solidos duos tantum. Poena domino Iudici lib. decē boñ. Et militi, vel officiali: seu alteri executori libr. quinque boñ. de facto incurreñ. & cōmuni Fauentiæ applicañ. & sine alia condemnatione exigeñ. qualibet vice qua contrafactum fuerit per aliquem ex prædictis. Statuentes & ordinantes: ꝙ Miles dicti domini Potestatis, seu alius quiuis officialis & executor pro quolibet grauamine reali vel personali faciendo in Ciuitate Fauentiæ, vel eius comitatu & districtu pro negociis gabellarum: seu cōmunis Fauentiæ, & aliarum vniuersitatum: & generaliter in omnibus casibus: in quibus non haberent specialem cōmissionem in scriptis ad instantiam alicuius priuati, habeant & habere debeant pro sua mercede, & emolumento pro quolibet grauamine, & qualibet vice solidum vnum boñ.

¶ Pro grauamine vero personali ad instantiam priuatorum & specialium personarum virtute præcedentis cōmissionis in scriptis manu notarii, solidos duos bonoñ.

¶ Pro reali aūt grauamine, vt supra ꝓ priuatis personis hñdo cōmissionē in scriptis in ciuitate & intus circlam pro prima vice solidum vnum. pro secunda vice solid. duos boñ. accipiendo tamen pignora sufficientia ad satisfactionem totius debiti, alias habeat solidum vnum dumtaxat. ¶ Pro reali vero grauamine in scholis comitatus Fauentiæ pro prima vice, habendo cōmissionem in scriptis, pro particularibus personis vsq; ad duo milliaria, solidos duos bonoñ. & abinde vltra, solid. tres bonoñ. Et pro secunda vice accipiendo pignora pro toto debito vsq; ad duo milliaria, solidos quatuor, & abinde vltra solidos quinque bonoñ. Et si pignus non acceperit sufficiens: habeat solum & dumtaxat solidum vnum bonoñ. Et teneantur ipsi milites & alii executores, vt supra, vinculo iuramenti circa dictas pignorationes vti debita diligentia & sine fraude, vt creditores eorum credita consequantur, nec modo aliquo quicquam aliud accipere possint pro mercede sua, sed omnino teneantur pignora accipere, & ea præsentare massarolo eadem die vel sequenti, & accipere debeant singula pignora pro qualibet cōmissione, & quolibet creditore: & non vnum pignus pro pluribus creditoribus, vel cōmissionibus: etiam si essent ad instantiam vnius creditoris. Et si in aliquo prædictorum dicti officiales contrafecerint, incidant in poenam libr. quinque boñ. pro quolibet & qualibet vice cōmuni Fauentiæ applicañ. & sine alia condemnatione exigeñ. ¶ Et si contigerit aliquem carceratum legitime firmari & arrestari per alios creditores in ipsis carceribus, habeat & habere debeat dictus Miles, & executor pro qualibet arrestatione & refirmatione solidum vnum boñ. dumtaxat, & non vltra sub dicta met poena. Et idem Dominus potestas, & aliquis eius officialis non possint quicquam exigere ab aliquibus personis occasione alicuius pignoris vetiti, nisi primo ille qui pignus vetuerit, denunciatus fuerit depositario & seu massario cōmunis per ipsum militem vna cum nuncio publico, & aliter exactus vel grauatus, non intelligatur iuridice grauatus. Et potestas, iudex, miles, & officiales qui contrafecerint, incidant ipso facto in dictam poenam pro qualibet vice: & vt supra applicandam communi Fauentiæ. Nec possint dicti milites, & executores pignorantes ire ad pignorandum aliquem in ciuitate: seu comitatu: & districtu, nisi cum vno ex nuntiis cōmunis, qui nuncius habeat & habere debeat denarios duos pro quolibet bononeno a dicto depositario expensis dicti executoris, poena dicto militi, seu executori contrafacienti, seu contradicenti libr. quinque bonoñ. pro qualibet vice. Et ꝙ non liceat Domino potestati & eius Vicario, seu cuilibet alii iudici, rectori: vel officiali: vel notario maleficiorum in causis criminalibus, vel mixtis accipere pro aliqua responsione fiēda ad aliquam denunciam: inquisitionem, vel accusationem, nisi solum & dumtaxat solidos duos bonoñ. & totidem pro fideiussione præstanda, quot quot fuerint denunciati: inquisiti: vel accusati in ipsa denūcia, inquisitione: vel accusatione, pœ

& huiusmodi, sint etiam & intelligantur de iuribus dicti cõis, quæ nullo modo vendi vel alienari: nec ad aliquem vsum concedi: sed perpetuo vsui publico deseruiãt. Et omnis alienatio & concessio aliter facta sit ipso iure nulla.

Quod Potestas: & Antiani teneantur defendere, manutenere, & recuperare iurisditionẽ ciuitatis Faueñ. & maxime infrascripta iura. Rubrica. II.

STatuimus & ordinamus, q̃ Potestas & Antiani ciuitatis Faueñ. pro tẽpore p̃sidentes vinculo eo[rum] iuramenti & officii teneantur tueri, & manutenere oẽs iurisditiones cõis Faueñ. & bona quæcũq; eiusdem, & res oium, & singulorum hoium ciuitatis Faueñ. comitatus, & districtus eiusdem, & maxime infrascripta iura & iurisditiones dicti cõis, videlicet. Castrum Russil, cũ Silua candirana, & alia possessione sita in dicto agro cum aliis suis iuribus, & pertinentiis. Castrum aureoli. Castrum granaroli: Possessiões de Madraria. & Fossula. Molendina tam ĩ ciuitate q̃ extra existentia. Gualcherias. Possessionem de Feletto. Apothecas. Domos, & alia q̃cunq; iura dicti cõis, & maxime iurisditionem quam habet in flumine Albamonis. Et præcise teneantur recuperare castrum Solaroli cum eius molendinis, possessionibus, & pratis, & aliis suis iuribus: & pertinentiis. Et iurisditiões quas habebat, & hr̃e debet dictũ cõe in terra Bisurtii, Marzanellæ, Felectæ, Maradi, Pouolani, Castri noui: Boesini, Grassiani, Ruynæ, Pistrini, Castiglioni, Camurrani: Crispini, & cellæ cum curtæ: & etiam in aliis quibuscunq; locis, & bona q̃cũq;, & maxime emphiteotica: & liuellaria dicti cõis sita tam in ciuitate q̃ extra. Et in specie recuperare, & manutenere totum districtum ciuitatis Faueñ. vsq; ad pontẽ termini in flumana Marciani, Prætamauri, Paleæ, Cæparani, Albinelli, & alias terras, & iurisditiões: & vsus ciuitatis Faueñ. vsq; ad dictum pontem, & villam Blanchanighi, Cutignolæ, Cassanighi, et omnes villas, et loca: quæ sunt circa flumẽ Senni ex vtraq; parte fluminis: et in prædictis sint & esse debeant diligentes et solliciti.

Quod depositarius & factor cõitatis teneantur suppellectilia quæcunq; dicti cõis conseruare, & de eis inuentarium conficere. Rubrica. III.

STatuimus & ordinamus, q̃ depositarius: & factor cõitatis, qui pro tp̃e erunt in principio eorum officii, teneantur conficere inuentarium solemne de suppellectilibus, munitionibus, & aliis bonis mobilibus dicti cõis, eaq; ꝯseruare & manutenere, & conseruari, et manuteneri facere. Et si contingerit de mandato. d. Antiano[rum] aliqua de hmõi massaritiis assignari. D. p̃tãti, seu alicui alteri, teneantur & debeant ea assignare per publicum instr̃m continens inuẽtarium & notulam hmõi bonorum. & in fine eo[rum] officii facere curare q̃ ea sibi reddant, et consignentur. Et si idem. D. potestas in fine sui officii ea non assignauerit dicto depositario: et factori, seu alteri eo[rum]: condemnetur per Sindicos cõis deputatos ad sindicandum dictũ. d. Potestatem in duplum precii dictarum suppellectiliũ. Et si in prædictis dictus depositarius & factor contrafecerint: incidant ipso iure in pœnam lib. x. boñ. et ad resarciendum dicto cõi precium & valorem rerum sic amissarũ: & seu deficientium. Et p̃dicta omnia ẽt habeant locum in munitionibus et suppellectilibus assignatis custodibus: & castellanis artium cõitatis Faueñ. de quibus p̃fati depositarius: et factor teneantur cõfici facere instr̃m solemne per ipsos custodes, et castellanos in principio eo[rum] officii: et ea sibi, vel eorum in officio successoribus in fine eorum officii restitui facere sub dicta met pœna. Et ipsis custodibus ea non resignãtibus, incidãt in pœnam libr. vigintiquinq; bonoñ. et precii eorundem arbitrandi et declarandi per. d. Antianos Fauentiæ. Et qui depositarius, et factor teneantur per publicum instrumẽtum in fine eorum officii dictas massaritias, et supplectilia consignare eorum successoribus, & ipsis de dictis bonis, et suppellectilibus debitam reddere rationem, & sit præcisum.

¶ Quod pecuniæ,& omnes redditus, & prouentus cõitatis perueniant ad manus depositarii dictæ cõmunitatis. Rubrica. IIII.

STatuimus & ordinamus,ꝙ omnes collectæ,siue pecuniæ cõis vndecunq; peruenerint,& tam præstantiæ:q̃ gabellaꝝ,& datioꝝ introitus : & molendinoꝝ, possessionũ,syluæ Cãdiranæ,Gualcheriaꝝ: apothecaꝝ,domoꝝ:& oium alio rum introituũ,quoquo modo,ad dictam cõitatem spectantium perueniant,& peruenire debeant ad manus dicti depositarii:& nullus alius quoquo mõ dictos introitus & exactiones recipere possit,nec in eis se intromittere. Quos redditus dictus depositarius teneatur fideliter conseruare,& eos dispensare:distribuere, soluere,& expendere fideliter:pro ut,& sicut ei cõmissum & mandatũ fuerit per magnificos.D. Antianos iuxta eoꝝ facultates,& in omnibus aliis per generale consilium : & iuxta tenorem reformationum tam æditaꝝ q̃ ædendaꝝ, eius officium concernentium. Possit tñ salarium.D.potestatis:& aliorum quorũcunq; iudicum,officialiũ,& aliorum habentium officium ordinarium,vel quibus salarium aliquod ex publico eet ordinatum,suum salariũ eis soluere sine alio spãli mandato in scriptis. Saluis tñ sem per retẽtionibus fiedis dicto.d.Potestati, & statutis loquentibus de modo soluendi salarium dicti .D.potestatis.Possit et pro scripturis,& causis,quæstionibus, & litibus soluere omne id,quod per.D.Antianos ꝓ tempore ei fuerit iniunctum.Et pdicti depositarius,& factor non possint molestari,vel inquietari per aliquos officiales : vel rectores dictæ ciuitatis de aliquid dando,soluendo,faciendo,vel expendendo vltra vel præterq̃ contineatur in statutis, vel reformationibus cõis Fauen̄.Et si eis, vel alteri eoꝝ fieret aliquod pceptum super pdictis,possint & possit impune dictum præceptum spernere,& si de hoc contra eos inquireretur per aliquem rectorẽ,siue officialem:talis inquisitio,seu inquietatio:& qcqd inde sequeretur,sit ipso iure nullũ. Et finito eius officio,statim restituere teneatur omnia & singula bona:fructus, & introitus dicti cõis apud eũ tunc existentia,& existentes eius successori in forma debita.Et non possit dictus depositarius quoquo modo se intromittere, vel alicui obligare dictos redditus & prouẽtus dictæ cõitatis anni proxime sequentis post finitum eius officium.Qui depositarius teneatur,ac debeat bene, fideliter, ac diligenter : & absq; vlla fraude & dolo dictum eius officium exercere,& computa:ac ratiões:omnium gestorum per eum diligenter conficere,& tenere per manus scribe cõputum & rõnum dictæ cõitatis.Et finito eius officio infra duos menses debeat & teneatur reddidisse rõnem de omnibus ad manus ipsius peruentis,& de oibus gestis & administratis per ipsum durante eius officio cũ reliquoꝝ restõne.Nec possit dictus depositarius,seu alius quicunq; officialis dictæ cõitatis ꝑducere aliqua laboreria dictæ cõitatis tam ad incantum q̃ non,nisi obtineretur in consilio generali de dicta cõducta, pœna dicto depositario contrafacienti lib.cẽtum bon̄.cõi Fauen̄.applicanda,si cõtrafecerit in prædictis,& quolibet pdictorum,& qualibet vice.

¶ De officio Factoris cõmunis Fauentiæ. Rubrica. V.

FActor cõitatis elligendus in consilio generali:pro ut supra, teneatur ex suo officio facere,seu fieri facere laboreria cõitatis prædictæ i ciuitate:comitatu, & castris dictæ cõitatis cum suis arcibus.Possessiones,molendina:domos : & alia q̃cunq; bona cõis Fauen̄.bene & diligenter reuidere:& cum opus fuerit,reparari, & custodiri facere.Mœnia,turres,foueas ciuitatis,& suburbioꝝ,& in pdictis fideliter se exercere.Et computa possessionum:molendinorum,ac candiranæ,& alioꝝ ad manus suas peruentorum describere:custodire,tradere depositario cõitatis.Et alia bona,quæ peruenerint ad eius manus in munitione ipsius cõitatis tenere, & conseruare.Et de oibus prædictis & aliis quomodocũq; ad manus eius peruentis,inuentariũ facere in publica forma. Ac alia facere,quæ sibi iniungentur per.d.Antianos, vel generale consilium sm ordinamẽta ciuitatis.Et finito officio:successori suo reassignare per

re per publicum inuentariũ:rõnemq; de omnibus gestis per eum reddere, finito di/cto eius officio, ac etiam durante officio, qñcunq; placuerit, & videbitur pfatis dñis Antianis, dictam rõnem reddere, ac inuentarium conficere, vt supra, pœna cõtrafacienti in quolibet prædictorum lib. xxv. & priuatione officii.

¶De officio scriuani, cõputum, & redituũ cõis Fauentiæ. Rubrica. VI.

ITem statuimus & ordinamus, q Scriuanus ellectus in consilio generali, p ut ex forma statutoꝝ disponitur: teneatur, ac debeat describere in vno libro, habẽdo a cõitate, omnes & singulos introitus, reditus, ac puentus tam gabellaꝝ, molẽdinoꝝ, possessionum, gualcheriaꝝ, datioꝝ, syluæ candiranæ, datioꝝ Russii, & madrariæ, passus custodiæ dictæ ciuitatis, q affictus pensiõis apothecaꝝ, tam pallatio populi q cõis & alioꝝ bonoꝝ liuellarioꝝ, seu censualium, ac emphiteoticoꝝ. Collectarũ forensiũ, & aliorum quorũcunq; bonoꝝ, & iurium dictæ cõitatis: Ac ẽt creditores, & debitores ipsius cõitatis ex quacũq; cã in eodem libro describere teneat distinctẽ & ordinate manu propria & non aliena. Et finito eius officio prima die anni seqñtis immediate teneat & debeat cum effectu pñtare, assignare, & relaxare dictũ eius librum, & omnes alias scripturas, & libros ad eius offm̃ pertinentes dictis. D. Antia/nis pro tpe dictæ cõitatis, qui dictum librum: scripturas, & libros teneantur regulatoribus tunc nouiter ellectis, ipsius cõitatis consignare, & tradere. Qui scriuanus non possit aliquid scribere finito dicto eius officio in dictis libris & scripturis, nisi de vo/luntate expressa dictoꝝ. D. Antianoꝝ: & dictorũ regulatorum, pœna præfato Scri/uano contrafacienti in quolibet & singulo prædictorum libr. decem pro qualibet vice qua contrafecerit cõi Faueñ. applicañ.

¶De officio exactoris condemnationum. Rubrica. VII.

STatuimus & ordinamus: q exactor cõdemnationũ pro tempore ellectus in cõ/silio generali, vt supra dispositũ est: teneat & debeat vigore eius officii hre vnũ librum: in quo describantur per eum omnes & singuli cõdemnati, mulctati & carcerati, ac omnes & singulæ pecuniæ: carceratoꝝ, cõdẽnationũ: mulctaꝝ, & ꝯtrabanoꝝ, ac alioꝝ quorũcũq; extraordinarioꝝ ad dictam cõitatem pertinentes. Et de dictis pecuniis per eum exactis, & exigẽdis non possit aliquid soluere, nec de eis disponere, nisi pro ut dispositum fuerit in scriptis per offm̃. D. Antianoꝝ, seu gene/rale consilium dictæ ciuitatis. Et finito eius offõ teneat: ac debeat dictum librum in continenti pñtare, & ꝯsignare pfatis. D. Antianis vna cũ aliis scripturis ad dictũ eius offm̃ pertinentibus, vt possint dicti. D. Antiani librum ipsum cũ dictis scripturis assignare eiusdem exactoris successori in officio. Et de oĩbus exactis, & per ipsum ge/stis in dicto eius officio bonum computum, & rationem reddere cum assignatiõe reliquorum, pœna cõtrafacienti lib. x. boñ. pro qualibet vice cõi Faueñ. applicañ. Nec possit dictus exactor molestari, vel inquietari per aliquos officiales vel recto/res dictæ ciuitatis de aliquid dando, soluendo, vel expendendo de dictis pecuniis di/ctaꝝ condemnationum, & de aliis quibuscunq; rebus ad eius manus peruentis occasione eius officii vltra vel præterq sibi cõmissum & ordinatum fuerit per. D. Antianos, vel generale cõsiliũ dictæ ciuitatis, & omne pceptũ sibi aliter factũ, non teneat illud obseruare. Et similiter omnis inquisitio, seu condemnatio ob id per rectorem, seu alium officialem contra eum facta sit ipso iure nulla.

¶De regulatoribus, seu rõnariis cõis Faueñ. & eoꝝ officio. Rubrica. VIII.

ITem statuimus & ordinamus: q singulo ãnno p ꝯsilium generale elligant duo regulatores, seu rõnarii, qui diligenter habeant videre: ac reuidere, examinare: & calculare, ac moderari rõnes, cõputa, introitus, & oẽs expensas tam deposita/

rii q̃ aliorũ quorũcũq; officialiũ administrantium bona dictæ cõitatis. Et hmõi rõni busvisis, & calculatis teneant infra tps ad id statuẽdũ per. D. Antianos pro tempore præsidentes, proponere & referre in consilio generali: ita q clare appareat de credi to, seu debito ipsius cõmunitatis. Et p eo℞ salariis habeãt & hre debeãt a cõi Faueñ. p eorum & cuiuslibet ipsorum salario lib. xxv. boñ. quolibet anno.

De ellectione officialiũ pẽsæ: & co℞ officio. Rubrica. IX.

ITem statuimus et ordinamus, q singulo anno de mense Decẽbris elligant in cõ silio generali duo officiales pẽsæ cõis, qui sint de ciuitate Faueñ. et ætatis anno rũ. xxx. ad minus, & bonæ cõdõnis, opinionis, & famæ. Et teneantur eo℞ officiũ bene: fideliter, & sine fraude, ac personaliter: & non per substitutũ exercere, & in di cta pensa continue: excepta hora prandii, cõmorari oibus & singulis diebus. Et q te neant granũ, qd mittit ad molendina, põderare, & farinas a molẽdinis redeũtes. Et debeãt dicti officiales i vno libro scribere distincte noia eũtiũ & redeũtiũ a molẽdi nis, & pondera, & q̃titates grani, & farinæ, & cũ bulla cõis imprimere apodissas q̃ cunq; absq; mercede aliqua, poena ɔtrafaciẽti in quolibet p̃dicto℞ lib. v. boñ. p qua libet vice, cõi Faueñ. applicañ. Et teneãtur vinculo iuramẽti aliquã salmam farinæ non licentiare, nisi primo fuerit ponderata, & eam incontinenti ad domũ dñi de ferri faciant, poena decem solid. pro qualibet vice, & salma: & credatur iuramento domini, cuius fuerit farina. Et pro eorum salario habeant a cõmuni Faueñ. lib. qua tuor boñ. pro singulo eorum singulo mense. Non possint tñ officiales hmõi elligi qui essent conductores ipsi, vel eorum fratres, filii: vel patres, aut aliquis de eorũ fa milia cohabitantes, alicuius molendini cõitatis Faueñ. seu alterius singularis perso næ, vel qui essent domini alicuius molendini, seu partis illius. Et si aliter fieret: talis ellectio sit nulla.

De molendinariis, & eorum iuramento, & exercitio. Rubrica. X.

ITem statuimus & ordinamus, q Molendinarii, seu portatores, & quilibet eorũ teneãtur ad requisitionem cuiuscunq; personæ molere volentis ire & portare salmas: postq̃ requisitus seu requisiti fuerint eadem die vel sequenti ad molẽdũ, poena pro quolibet & qualibet vice solid. x. boñ. & credatur sacramento dñi frumẽ ti, & salmæ. Et omnes salmas statim deferre ad pensam cõis, & ibi pensare frumen ta, & repensare farinas omnibus hoibus ciuitatis, & comitatus Faueñ. Et q de hmõi ponderatione: & reponderatione, & recusatione, vt supra in pensa fienda credat sa cramẽto dñi frumẽti, & farinæ: & ibidem, & nõ in alquo alio scopulare, videlicet, accipiendo lib. quinq; frumenti tantum pro quolibet corbæ dicti grani molendi. Quas molituras, vel scupulaturas accipere debeant dicti officiales manibus propriis & eas tradere molẽdinariis. Et copula, qua scopulantur salmæ, sit capacitatis libra. quinq; grani cum culmatura, et non vltra: quæ sit de ære, & signata bulla cõitatis, & continue permanere debeat in dicta pensa apud dictos officiales. Et dictas salmas delatas in molendinis, non possint dicti molendinarii retinere vltra tres dies, molẽ do tñ primo veniẽti, & illas reportasse infra dictũ terminũ ad pensam, et eas dño re stituisse. Nec debeant dicti molẽdinarii aliquas salmas grani, seu farinæ tenere ɔstra tas: seu distentas in terra in dicto molendino et pensa, nec alibi. Et ɔtinue tenere de beant papiliones supra & circũ macinas bene saldos, & non ruptos, aut pforatos, de bonis telis lineis bene solidis, & nõ de alia re. Et non possint vllo mõ tenere, aut ap ponere storias supra, & circũ macinas, nec circa eas facere gattas: nec alias fallacias. Nec sitr debeãt detinere, seu pausare aliquas salmas grani, seu farinæ in aliquo loco p̃terq̃ in eius: cuius est granum, vel farina, vel in pensa cõis: seu molẽdinis. Teneanẽ etiam dicti molendinarii: seu portatores tpe pluuiæ hre vnam coopertã cõpetentẽ sup salmis prædictis: dũ portant eas & reportant. Et teneantur statim & incontinen ti postq̃ farina fuerit repõderata eam operare, & ad domum cuius est deferre: vt su pra cum

pra cum apodissa seu buleta ponderis dictarum salmarum manu officialium dicte pensæ alligata ad saccos dictarum salmarum. Nec aliquis qui esset dominus in totum vel in partem alicuius molendini, seu qui conduxerit: vel conducet aliquod molendinum: quod non sit cōis Faueñ. possit quoquo modo conducere aliquod molendinū dicti cōmunis: vel in eis partē aliq̄ habere. quodq; nullus molendinarius: seu portator: vel vituralis, seu quelibet alia persona debeat portare ad molendinū aliquod genus bladi, nisi habeat bulettam officialis super inde deputati, pœna cuilibet cōtra facienti in casu p̄dicto p̄ qualibet vice solid. xl. boñ. cōi Faueñ. applicañ. Et similiter eadem pœna puniatur quilibet molendinarius, qui salmas acceptauerit in eorū molendinis absq; buleta prædicta. ¶Item quod pro qualibet libra farinæ, quæ inueniretur minus, cōdemnetᵉ quilibet molendinarius, seu alius portator ab vna libra supra i denariis. xii. pro qualibet libra deficiente: & nihilominus teneantur dictam farinam deficientem restituere. Et quilibet molendinarius, seu portator debeat habere vnū scrineum, seu capsam in dicta pensa, in quibus semper habere, ac retinere debeat aliquā farine quantitatē p̄ satisfaciendo illis, quibus deesset farina in eorum salmis. Et quilibet dñs, seu conductor alicuius molendini teneatur facere cum effectu & curare, quod eorum molendinarii, seu portatores p̄stent fideiussionem idoneam de libris. xxv. boñ. pro quolibet eorum in manibus dñorum Antianorum pro tempore de omnibus & singulis, q̄ ad eorum exercitium pertinent: semel & quotiens fuerit opportunū de omni damno emendando illis, qui miserint granum ad molendum in eorum molendinis, pœna tā dicto dño, seu conductori, q̄ singulis molendinariis, qui fideiussionem prædictā nō p̄stiterint pro quolibet eorum lib. x. boñ. Et nihilominus teneantur ad emendatiōem damni dño farinæ. Et credatur iuramēto domini: seu eius seruientis, qui damnū susti nuerit vsq; ad vnam corbem. Ac ēt quilibet alius portator salmarum prædictā fideiussionem præstare teneatur modo p̄dicto, & sub dicta pœna. Itē oēs & singuli molēdinarii, seu portatores teneantur, ac debeant emēdare & reficere oēm defectū & dānum qd' aliquis quoquo modo pateretᵉ in suis molendinis, seu salmis p̄dictis granī & farinæ, imiscendo aliquid in eis, vel alio modo deteriorando, falsificando, seu de uastando. Et dñs Potestas talem molendinarium, seu portatorem fustigari facere teneatur, si dñs farinæ, vel grani iurauerit ita verum esse. Et nihilominus teneatᵉ emēdare dictū dānū dño antedicto dānū: vt præmittitur: in aliquo passu. Insuper teneantᵉ & debeant dicti molendinarii, seu portatores vinculo iuramenti, prædicta oia & singula, ac statuta, & ordinamenta gabellarum, ac reformatiōes dicti cōis tam æditas q̄ ædēdas obseruare, & in nullo contrafacere, pœna solid. xx. cuilibet cōtrafacienti in quo libet casuū p̄dictorum, in quibus non est specificata pœna.

¶De officio, & electione officialis molēdinorum cōis Faueñ. Rubrica. XI.

Statuimus & ordinamus, quod singulo anno in consilio generali, & de mense decembris elligatur vnus officialis molēdinorum cōis, qui singulo die semel ad minus teneatur se conferre personaliter ad singula molēdina & pensam dicti cōis Faueñ. & curare quod tam officiales pensæ q̄ etiam molendinarii & portatores dictorum molendinorum eorum officia diligenter exerceant, & fraudes aliquas nō cōmittant, & in exercitio dictorum officiorum obseruent statuta quecunq; tam ædita q̄ ædenda, & cōnuētiones quascunq; factas & fiendas, & maxime contenta in duobus statutis p̄xime p̄cedentibus. Et si aliquem ex dictis officialibus, seu molendinariis, seu portatoribus contrafacientem inuenerit, teneatur penas contra huiusmodi contrafacientes impositas, seu imponendas per statuta huiusmodi exigere & exigi curare, quarum pœnarum dimidia ipsi officiali applicetur, & alia dimidia cōmuni Faueñ. per eū: vt supra exigenda, & depositario cōmunis assignanda. Et nihilominus habeat pro suo salario a cōi Faueñ. libras quatuor boñ. singulo mense. Et si in prædictis, seu aliquo p̄dictorum idem officialis fuerit negligens, seu contrafecerit, incidat ipso iure in pœnā solid. xl. pro singula vice dicto cōmuni applicandam.

¶ Quod ex fluminibus publicis, ſeu cānali & cluſa cōis nō poſſit aqua recipi, ſeu diuerti, nec edificium ſuper eis fieri abſq; aſſenſu generalis conſilii. Rubrica. XII.

STatuimus & ordinamus: ꝙ nullus cuiuſuis conditionis & gradus poſſit modo aliquo directe vel indirecte, aut quouis quæſito colore ex fluminibus publicis: aut ex cluſa: ſeu cannali cōmunis Fauentiæ aquam ad priuatum vſum accipere ſeu haurire, vel ipſorum fluminum, aut cānalis prædicti aquæ curſum modo aliquo auertere, aut ipſam aquam retinere & intercipere, ſeu ſuper ipſo cānali: aut fluminibus molendinum, ſeu aliud ædificium facere abſq; expreſſo aſſenſu, & licētia magnifici conſilii generalis dictæ ciuitatis primo petita & obtenta ab eo, etiā per duas partes ex tribus fabarum albarum hoium dicti conſilii. Et ſi aliter fieri contingerit, omne ædificium, ſeu molendinum hmōi dirui omnino funditus debeat. Et talis accipiens, hauriens, retinens, aut auertens quoquo modo aquas dictorum fluminum, ſeu dicti cānalis, aut cluſæ prædictæ abſq; dicto aſſenſu, & licentia dicti cōſilii, ipſo facto incurrat, & incurriſſe intelligatur, etiam abſq; alia iudicis declaratione in pœnam librarum centum boñ. pro ſingula vice qua contrafecerit cōi Fauentiæ applicanda. Et a prædictis etiam abſtinere teneatur: ſolitum aquæ huiuſmodi curſum non impediendo: nec retinendo: ſeu auertendo, & ſit præciſum.

¶ De electione cuſtodis carcerum cōis Faueñ. & eius officio. Rubrica. XIII.

ITem ſtatuimus & ordinamus: ꝙ in conſilio generali fiat electio cuſtodis carcerum cōis Faueñ. cuius officium duret ad beneplacitum dicti conſilii, qui teneat bene & diligenter cuſtodire omnes & ſingulas perſonas ſibi aſſignandas & ponendas in dictis carceribus de mandato cuiuſcunq; ſuperioris, ſeu iudicis ad id poteſtatem habentis, & tam ꝑ ciuili cauſa q̄ pro criminali, ſeu mixta, & in principio ſui officii idoneum fideiuſſorē p̄ſtare ꝑ quantitate illa: ꝑut dñis Antianis pro tempore præſidentibus videbitur de exercendo dictum eius officium, & de aſſiſtendo cōtinue perſonaliter & non per ſubſtiutum dictæ cuſtodiæ dicti carceris, & dictorum carceratoꝝ, & de ſoluendo omnem condemnationē in quā veniret de iure condēnandus ex negligentia, culpa, ſeu dolo ipſius cuſtodis. Et non poſſit aliquem carceratum pro ciuili cā relaxare, niſi creditoris aſſenſu expreſſo accedente, & mandato etiam intercedente illius officialis & iudicis, cuius auctoritate talis fuerit carceratus. Si vero pro criminali cā: ſeu mixta, aut pro mulcta aliqua, ſeu ꝑ contrabanno aliq̄s fuerit carceratus, nō poſſit talem ſic carceratum eximere & liberare, niſi iuſſu illius iudicis: & officialis: cuius mandato carceratus fuerit, ac ēt niſi accedēte iuſſu & mādato exactoris condemñ. cōis Fauentiæ, cuius exactoris mandatum in ſcriptis præcedere debeat. Et pro eius mercede, & ſalario idem cuſtos accipere poſſit ꝑ ingreſſu & exitu ipſorum carcerum a quolibet de ciuitate, ſeu comitatu Fauentiæ ſolidos quinq; boñ. & ſingulo die denarios duos tantū pro tempore quo ſic carceratus ſteterit. Et ſi fuerit forenſis talis carceratus, ꝑ dicto ingreſſu & exitu, idē cuſtos accipiat & accipere poſſit ſolid. x. boñ. & quolibet die quo ſteterit carceratus, denarios ſex & non vltra. Et dimidia quantitatum prædictarum per eum exigendarum pro ingreſſu & exitu dictoꝝ carcerum per ipſum cuſtodē ſolui debeat depoſitario cōmunis Fauentiæ pro ipſa cōmunitate, & alia dimidia ad ipſum cuſtodem pertineat, & ſpectet, nec aliud exigere poſſit a dictis carceratis ex quauis cauſa: ſeu quouis prætextu. Et cui cuſtodi impune liceat arma deferre, vt melius & audacius dictum eius officium exerceat. Et ſi quid vltra a dictis carceratis exegerit: teneatur ad eius reſtitutionem, & incidat in pœnam libr. decem bonoñ. pro ſingula vice dicto communi applicañ. vltra pœnam appoſitam ſeu apponendam in inſtrumento dictæ fideiuſſionis per eum ſupra præſtanda.

¶ Quod ſtatuta gabellæ præualeant aliis ſtatutis. Rubrica. XIIII.

Statuimus

STatuimus: ꝙ ſtatuta gabellæ cõmunis Fauentiæ præualeant omnibus aliis ſtatutis ciuitatis Fauentiæ, quantum eſt reſpectu iuriſditionis, & exercitii, ſeu exactionis gabellarum tantum, & non aliter.

¶ Quod nullus poſſit elligi ad aliquod officium cuius ſalarium: vel merces non ſit prius taxata. Rubrica. XV.

STatuimus & ordinamus, ꝙ nullus poſſit nominari, vel eligi, tam per dños Antianos: vel quempiam alium habentem auctoritatem, ad aliquod officium vel exercitium exercendum, ſeu faciendum pro cõmuni Fauentiæ, cuius officii ſalarium, ſeu merces non ſit determinata per formam alicuius ſtatuti, vel per conſiliũ generale ciuitatis Fauentiæ: ꝙ ſi ſecus factum fuerit, talis aliter ellectus exercere nõ poſſit tale officium, & taliter exercens habere non poſſit aliquod ſalarium, ſeu mercedem, & depoſitarius ei taliter ellecto aliquid ſoluere non poſſit.

¶ De capellanis, & capitulariis ſcholarum elligendis, & de eorũ officio. Rub. XVI.

STatuimus & ordinamus: ꝙ quælibet capella parrochialis ciuitatis Fauẽ. & ꝗlibet ſchola comitatus & diſtrictus eiuſdem ſingulo anno de menſe Ianuarii teneantur & debeant facere vnum capellanum pro ſingula capella, & vnum ſindicum pro ſchola qualibet infra quinq; dies dicti menſis. Alias ipſis non facientibus Poteſtas & dñi Antiani poſſint compellere quatuor, aut homines dictarum capellarum, & ſcholarum ad electiõem prædictam infra alios tres dies ſub pœna librarum trium boñ. Qui capellani: ſiue capitularii ſint & eſſe debeant ad minus ætatis annorum. xxv. Et ꝙ quælibet capella, ſeu ſchola, quæ non habet. xxv. fumantes, poſſit ſe vnire cũ capella, ſeu ſchola viciniori, ſi eis videbitur: cum conſenſu tamen & licentia dñorum Antianorum. Et ſi aliqua ſchola eſſet ita magna vt excederet cẽtum fumantes, & inter eos vel maiorem partem eſſent concordes de' diuidendo eam in duas ſcholas, tunc dñi Antiani cum generali conſilio poſſint hoc facere. ¶ Item ꝙ nullus capitularius poſſit ꝯfirmari, niſi de expreſſa licentia dñorum Antianorum in ſcriptis apparuerit, alias cõfirmatio ſit nulla, & talis confirmatus non poſſit exercere officium, nec aliquas collectas exigere ſub pœna librarum. xxv. boñ. cõmuni Fauentiæ applicandarũ. ¶ Item ꝙ nullus capellanus, nec capitularius poſſint, aut valeant aliquam collectam petere, aut exigere, niſi prius talis collecta fuerit approbata per magnificos Dños Antianos pro tempore reſidentes, & eorum ſigillo & manu eorum ſcribæ munita. Et qui contrafecerit, incidat in pœnam quinq; libr. boñ. cõmuni Fauẽ. applicandarum pro qualibet vice: & tali officio priuatus exiſtat.

¶ De fideiuſſione præſtanda per capitularios ſcholarum: & vbi præſtetur, & quomodo ſoluatur notariis qui eam deſcribunt. Rubrica. XVII.

STatuimus & ordinamus ꝙ oẽs & ſingulæ ſcholæ diſtrictus Fauẽ. & ſeu hoĩes earundem teneantur, & debeãt quolibet anno de menſe Ianuarii facere & cõſtituere vnum ſindicũ, & vnũ capitularium, qui cõſtituantur ab ipſis ſcholis, & ſeu hoĩbus ipſarum, a quibus habeant plenũ & ſufficiens mandatũ, quod quidẽ mãdatũ teneãt præſentare in publica & autẽtica forma manu publici notarii de dicto menſe Ianuarii apud officiales cuſtodiæ ciuitatis Fauẽ. & illud dimittere dictis officialibus: qui illud tradere teneantur incontinenti Dñis Antianis dictæ ciuitatis ꝑ tempore. Et illud habeant a prædictis ſpecialiter ad promittẽdum de iurando fidelitatem & obedientiam eccleſiæ Romanæ, & ipſius officialibus præſidẽtibus in ciuitate Fauentiæ, & ad ſatiſdandum apud prædictos officiales & eorum notario ꝑ cõmuni Fauentiæ recipienti de omnibus & ſingulis obſeruandis, quæ continentur in ſtatutis & reformationibus Ciuitatis fauẽtiæ: & maxime de obediendo: & parẽdo mandatis dñi Poteſtatis: & dñorũ Antianorum, & aliorum iuſdicentium ciuita-

tis Fauẽtiæ quacunq; de cauſa factis. Et de non receptando aliquem bãnitum in eorum ſcholis, & de non dando eis, vel alicui de eorum familia bibere: vel comedere: nec auxilium, conſilium, vel fauorem eis præſtare. Et ꝙ omnia maleficia in eorum ſcholis cõmiſſa & cõmittenda tempore eorum officii durante, denunciabunt ſm formam ſtatutorum dicti cõmunis, ſub pœna in dictis ſtatutis contenta. Et collectas impoſitas, ſeu imponendas per cõmune Faueñ. in eorum ſcholis exigent, & depoſitario cõis Fa. vel alteri pſonæ ſup hoc deputatæ pecunias exactas dabũt. Laboreria in eoꝝ ſcholis p officiales cõis Fa. data facient fieri. Et ꝙ hẽbunt æſtima ſuæ ſcholæ exẽplata oĩ anno ab officialibus deputatis ſuper æſtimis dicti cõis de quolibet ſuo ſumante, & ſummam æſtimi dictorum ſuorum ſumantium. Et pro dicto æſtimo ſoluent collectas, eaſq; exigent per ſumantes eorum ſcholarum. Et ꝙ cuſtodient ſtratas ne aliquid mali: robariæ vel rapinæ, violentiæ vel damni fiat, & emendare omnia damna illata in eorum ſcholis, niſi cœperint, præſentauerint malefactorẽ dño Poteſtati, vel eius officiali. Et ꝙ cuſtodient, ꝙ non extrahatur de eoꝝ ſcholis aliquod bladum, nec permittent tranſire vel portari de aliena ſchola per ſuam ſcholam contra formam ſtatutorum, niſi habuerint expreſſam licentiam dñorum Antianorum vel officialium ſuper hoc deputatorum. Et generaliter omnia alia facere teneantur & facient, quæ in ſtatutis ciuitatis Fauentiæ continentur de eorum officio loquentibus. Et ꝙ ſecuritates dictorum capitulariorum præciſe compellãtur ſoluere omnes collectas: quas omiſerint dicti capitularii ſoluere, vel aliquid de eorum ſcholis. Et ſi non ſoluerint dictæ ſecuritates dictorum capitulariorum infra tres dies a die ſibi facti pcepti cõnumerandos omne id, quod ſolui debet per ſumantes ſcholarum capitulariorum, quorum ſunt ſecuritates, tunc dñs Poteſtas, vel eius officialis præciſe ſub pœna libr. xxv. bonoñ. teneatur dictas ſecuritates facere detineri. Et non relapſentur niſi primo ſoluerint propter quod ſunt, vel erunt detenti. Et teneatur nihilominus dictus dñs Poteſtas, ſeu eius officialis, qui primo fuerit requiſitus facere & curare cũ effectu: taliter ꝙ dictæ ſecuritates ſcholarum conſeruentur indemnes a dictis ſcholis, pro quibus ſecuritates extiterint, & a capitulariis, hominibus, & perſonis eaꝝ de omni & toto eo quod ſoluerint pro eis, & de expenſis, ac intereſſe, faciendo detineri capitularios ſcholarum, pro quibus ſecuritates extiterint, & ſingulares perſonas, quæ non ſoluiſſent, ipſas detinendo ad petitionem talium fideiuſſorum, donec cõſeruauerint ipſos penitus ſine damno, pœna dicto domino Poteſtati, & alteri cuilibet officiali: qui primo fuerit requiſitus: & neglexerit prædicta adimplere lib. xxv. boñ. ꝓ qualibet vice applicanda pro duabus partibus cõmuni Faueñ. & pro reliqua tali fideiuſſori damnificato. Et notarius Dñorum officialium cuſtodiæ pro fideiuſſiõe recipienda & ſcribenda habere debeat pro ſua mercede a capitulariis ſcholarum, a quibus dictas fideiuſſiones receperit: et ſcripſerit in forma, duos ſolidos, pro qualibet ſchola dãdo fideiuſſionẽ ſm formam ſtatutorum pro omnibus, propter quæ dictus capitularius tenẽtur fideiuſſionem præſtare ſm formam ſtatutorum. Teneantur & dicti capitularii præſtare fideiuſſionẽ ſingulo anno de ſoluendo: & obſeruando omnia, quæ continentur in ſtatutis gabellæ. Et notarii de gabella non accipiant pro dicta fideiuſſione ſcribenda niſi ſolidum vnum boñ. a quolibet capitulario, pœna notariis prædictis, ſi plus acceperint, ſolidoꝝ decem bonoñ. Cuius pœnæ: medietas applicetur cõmuni, & alia medietas illi a quo plus acceptum fuerit. Pœna cuilibet capitulario dictarum ſcholarum contrafacienti in ſingulis capitulis præſentis ſtatuti lib. decem boñ. cõmuni Faueñ. ꝓ duabus applicanda, & pro tertia accuſatori.

¶ Quod nullus fideiubeat niſi pro vna vel duabus ſcholis. Rubrica. XVIII.

ITẽ ſtatuimus, ꝙ nullus de ciuitate Fa. vel ſuo diſtrictu debeat vel pſumat fideiubere, vel ſe obligare penes officiales cuſtodiæ ciuitatis Fa. niſi ꝓ vna vel duabus ſcolis ad plus ſingulo anno, penes quos officiales ſe obligabit, ſeu fideiubebit. Et dicti officiales, & eoꝝ notarius, q dictã fideiuſſionẽ ſcripſerint & acceptauerint aliter q̃

ſupra

supra dictũ est, incidant ipso facto in pœnã solid.xl boñ. ꝓ quolibet, & qualibet vi/
ce. Et ille qui sic contra formam præsentis statuti fideiusserit, soluat lib. quinq; boñ.
quarum penarum medietas applicetur accusatori: alia cõmuni Faueñ. & talis fide/
iussio aliter præstita q̃ supra: sit, & habebitur pro non p̃stita. Et potestas vel alius ius
dicens in ciuitate Fauentiæ qui primo fuerit requisitus: vel cui fuerit denunciatum:
teneatur dictas pœnas de facto exigere a contrafacientibus: & partem cõitati Faueñ.
tangentem depositario ipsius cõitatis assignare & assignari facere cum effectu.

❡De officio depositariæ actorum ciuilium. Rubrica. XIX.

QVom acta publica cãrũ ciuiliũ (vt longa docuit expientia) q̃ p notarios
tribunalium finito eorum officio male custodiuntur & conseruantur,
quom quãdoq; ipsi notarii ad ciuilia diuidant inter se ipsa acta, filtias, &
manualia, & sic difficile haberi possunt, q̃nq; per negligentiam, aut mortem ipsorũ
notariorum de eis rogatorum, ipsa acta pereunt & destruuntur. Et ꝙ peius est forte
aliquando occultantur in graue damnum & præiudicium quorum interest. Ea pro
pter ad publicam, & priuatorum vtilitatem, prouidendum duximus, pro ut in pluri
bus dignis ciuitatibus extitit prouisum & ordinatum. Statuimus & ordinamus: ꝙ fi
at officium depositarie dictorum ciuilium actorum in loco publico & condecenti:
Et elligantur singulis annis de mense Decembris duo tabelliones idonei, & bonæ
famæ, qui sint ad minus ætatis annorum triginta ad dictum officium depositariæ
actorum ciuilium, qui ea recipere: tenere: & custodire teneantur. Quorum officiũ
duret per vnum annum. Et ꝙ teneantur omnes notarii ad ciuilia deputati ad tribu/
nalia tam prætoris Faueñ. q̃ iudicis appellationum Faueñ. & officialium custodiæ,
& gabellarum dictæ ciuitatis, finito eorũ officio semestri, vel annali, suas filzas, ma/
nualia, & acta publicare, & illas, & illa tradere, & cõsignare notariis deputatis ad di/
ctum officium depositariæ integre, & absq; vlla diminutione, & fraude infra termi/
num decem dierum a die finiti eorum officii, pœna cuilibet non tradenti & nõ con
signanti suas scripturas officii sui finiti lib. qnquaginta bonoñ. cõmuni Faueñ. appli
cañ. Et nihilominus cogantur effectualiter & personaliter obedire huic statuto. Et
ꝙ ipsi notarii depositariæ teneantur ipsas scripturas sic sibi consignatas annotare di
stincte ipsas scripturas, & cuius manus sunt, & quot folia filzarum: & manualium, &
cuius anni, ita ꝙ diligenter cõstet de illis. Et ipsi notarii depositariæ possint & intel/
ligantur vigore præsentis statuti habere auctoritatem elleuandi in publicam formã
scripturas ipsas, & acta, perinde ac si de eis fuissent rogati: & illis credatur & det ple/
na fides tanq̃ essent rogati: vt supra. Et possint accipere ipsi notarii depositariæ ꝓ sa/
lario & mercede sua de elleuandis & copiam dandis tantum quantum disponit per
statuta Fauentiæ loquentia de mercede notariorum ad acta causarum ciuilium.
Pro ostensione vero alicuius actus: processus, vel scripturarum in dictis actis, & scri/
pturis pro qualibet vice habere debeant solidos duos bonoñ. & non vltra pœna ip/
sis notariis depositariæ, si per eos, vel aliquem eorum cnntrafactum fuerit in prædi/
ctis, vel aliquo prædictorum lib. x. boñ. pro qualibet vice cõi Faueñ. applicañ.

❡De electione massaroli & eius officio. Rubrica. XX.

VT pignora, quæ accipientur mandato alicuius ius dicentis, vel officialis ciui
tatis Fauentiæ conseruentur, ne valeant per aliquos permutari: seu deterio/
rari. Statuimus & ordinamus, ꝙ quolibet anno per dños Antianos & ciues
adiunctos per suffragia fabarum elligatur vnus probus massarolus: qui recipere te/
neatur omnia pignora sibi assignata per quemcũq; militem, seu executorem ciuita
tis Fauentiæ: & ea ponere & custodire in loco publico per Dños antianos deputan
do, & scribere ad quodlibet pignus breue cuius sit tale pignus. Et teneatur in princi
pio sui officii præstare idoneam fideiussionem de lib. centum boñ. ac iurare de cu/

stodiendo & restitueñ. omnia & singula pignora ei, vt supra: assignata. Teneaẽ etiã soluere, seu satisfacere executori pro eius mercede illud quod disponitur per statutũ supra in primo lib. positũ sub Rub. vii. De mercede & seu emolumẽtis dñi ptãtis, & eius, ac alioꝝ quorũcũq; officialiũ, hrẽq;, & accipere possit dictus massarolus vltra mercedẽ solutã militi, seu executoribus vt supra, videlicet in casibus, in qbus soluere debet executori solidũ vnũ, denarios q̃tuor. In aliis aũt casibus vbi soluiẽ executori solid. duos, denarios sex. Abinde vero supra denarios. viii. ꝑ singulo pignore. Insup dctius officialis hrẽ debeat librũ ordinatũ, & bullatũ, pro ut videbitur. d. Antianis, in quo teneatur distincte singulas partitas vniuscuiuscunq; pignoris per qñlibet executorẽ ei assignati, ac scribere singula pignora: quæ, vt supra, vẽdi ꝯtigerit scribẽdo nomen tam creditoris q̃ debitoris, cui libro adhibeaẽ fides ẽt in iudicio. Et notarius ellectus p. d. Antianos ad id teneaẽ manu ꝓpria in libro p̃dicto scribere oia & singula pignora, q̃, vt supra, vendi ꝯtingerit scribẽdo cui & q̃tũ vẽditũ fuerit vnũquodq; gnus. Qui notarius ꝑ sua mercede hrẽ debeat ꝑ singulo pignore sic vẽdito deñ. sex. Bannitor aũt denarios duos hrẽ debeat pro singulo pignore, quæ omnes & singulæ mercedes soluantur expensis debitoris. Teneaẽ ẽt ipse officialis oia & singula pignora sibi assignata per quemcũq; executorẽ conseruare & custodire oibus suis laboribus, periculo, & expensis: eaq; per duos menses tenere: & ꝯseruare debeat a die pñtationis: & assignationis dictorũ pignoꝝ inchoañ. Quæ pignora teneaẽ restituere dño pignori infra dictũ tp̃s: si illa vel illud reluere voluerit, vel hñti interesse in dicto pignore, vel pignoribus: seu cãm habenti a dño pignoris, satisfacto tñ prius creditore de eius credito liqdo, ac mercede executoris, ac ipsius massaroli. Elapso aũt dicto tpe dictoꝝ duoꝝ mensium: teneatur ipse massarolus infra octo dies imediate sequentes publice in platea cõis dicta pignora subastare per publicũ bãnitorem pñte notario, vt supra per Do. Antianos deputato, & vnumquodq; pignus vendere, & plus offerenti tradere. Et ex p̃cio dictoꝝ pignoꝝ vt supra venditoꝝ satisfiat ipsi officiali, ac executori, & bãnitori de eoꝝ mercedibus, vt supra limitatis. Et illud qđ supererit de quolibet pignore vendito teneatur dictus officialis absq; mora & exceptione aliqua satisfacere creditori, ad instantiam cuius vnũquodq; pignus acceptũ fuerit vsq; ad integrã satisfactionẽ sui crediti, si tñ preciũ redactũ fuerit sufficiens. Si vero aliquid supererit satisfacto dicto creditore, & mercedibus supradictis illud restituat dño pignoris. Et casu quo p aliquẽ ex iusdicẽtibus in ciuitate Faueñ. seq̃strari vel refirmari ꝯtigerit aliquod pignus existẽs apud dictũ officialẽ, tũc & eo casu idẽ massarolus possit retinere mercedẽ tã executoris q̃ ipsius massaroli, vt supra, limitatã. Et casu quo ꝯtingeret aliquẽ pignorari i eius ꝯtumaciã vt tedio affectus ꝯpareat, tunc si dictum pignus vendi ꝯtingerit, ꝑ ut supra de aliis pignoribus statutũ est: p̃fatus officialis preciũ redactũ ex dicto pignore, vt supra, vẽdito, teneat apud se in depositũ p̃cium dicti pignoris, donec ei p iudicẽ cõmissum fuerit, cui tradere debeat p̃cium dicti pignoris, retẽta sibi tñ mercede sua, ac executoris. Et talis officialis, seu massarolus non habeat deuetum, seu vacationẽ ab aliquo offõ cõis ꝓpter tale offm̃. Et ꝙ de oibus dubiis emergẽtibus circa eius offm̃ nõ decisis p pñs statutũ teneaẽ, & debeat dictus massarolus stare determinationi & declarationi superinde per dños Antianos pro tempore dictæ ciuitatis faciendæ:

¶ Incipit Liber Tertius statutoꝝ ciuitatis Faueñ.

¶ De citationibus, cõmissionibus, & relationibus. Rubrica Prima

IN primis quando aliquis vult facere aliquem citari, vel requiri ad iudicium fiat cõmissio per iudicem nuncio cõmunis: & citetur semel vna die pro sequenti personaliter inuentus & non inuentus bis ad domum suæ habitationis, si habitationẽ habet in ciuitate Fauentiæ, vel districtu. alias citetur ad domum, vbi vltimo ipse citandus habitare consueuit in

eo anno:in quo citatur. Quæ mandata:cõmiſſiones, relationes, & præſentationes ſcribantur in actis per Notarios iudicis cauſæ, & ſcribatur præſentatio facientis citari in termino: vel hora debita cum accuſatione contumaciæ, & proteſtatione expenſarum. Et nuncius debeat & teneatur portare in ſcriptis cedulam ſcriptam, vel ſaltem ſubſcriptam manu notarii, qui eſt ad id tribunal vbi fit commiſſio ſiue iudicis, vel officialis ad id tribunal, in qua contineatur commiſſio facta dicto nuncio:& ad petitionem cuius fiat citatio, & coram quo iudice, & quod petitur ſub breuitate:& dimittere citato vel requiſito dictam cedulã, vel ad eius domum, ſeu habitationem, vbi citatio legitime fienda eſt, pœna nuncio contrafacienti pro qualibet vice ſolid.xx.boñ. Et Poteſtas, & eius Vicarius teneantur facere iurare ſpecialiter hæc omnibus nunciis. Et notarii non audeant aliquid accipere pro dicta cõmiſſione danda in ſcriptis, niſi id ſolum quod per ſtatutum conceſſum eſt eis de cõmiſſione accipere. Et quilibet poſſit accuſare & denunciare Notarios & nuncios contrafacientes:& habeat medietatem pœnæ. Et citatio aliter facta non valeat ipſo iure, quæ cedula tunc ſm̃ formam ipſam præſentata & dimiſſa, & facta intelligatur, ſi ipſe nuncius ad id requiſitus iurauerit, & in actis curiæ apud ipſum notariũ per ordinem ſcripta inueniatur manu propria ipſius notarii, vel ſaltem ſubſcripta, niſi contrarium probatum fuerit per ipſum citatum vel alium eius nomine. Et prædictus modus citandi habeat locum in citatione, quæ fit in principio cauſæ, & quãdo quis citatur ad diffinitiuam ſententiam audiendam. Aliæ vero citationes arbitrio iudicis procedãt. Verum quando aliquis, qui ſit in pallatio, citatur, vel requiritur, ſiue aliquid ei præcipitur per nuncium ex parte alicuius officialis non ſit eo caſu neceſſaria cõmiſſio in ſcriptis i cedula:ſed ſufficiat verbotenus eũ citari, eo ſaluo ꝙ in queſtionibus lib.quinq; boñ. vel infra nõ exigatur iſta ſolemnitas cedulæ ſcriptæ. Item ꝙ omnes notarii ciuitatis Fauentiæ qui ſunt, vel in futurum erunt ad aliquod officium teneantur prædicta vinculo iuramenti obſeruare quantum in eis ẽ. Et ꝙ reus qui non habitauerit in ciuitate Fauentiæ eo anno quo citatur, citeĩ ſm̃ formam ſtatutorum de citatione foreñſium. Si vero citetur vniuerſitas, ſeu collegiũ citari debeant, & citentur Priores, vel conſules: & maſſarius dictæ vniuerſitatis, & collegii, qui ſint electi a dicta vniuerſitate:collegio, vel pro talibus tunc ſe gerant. Qui tamen perſonaliter citentur, ſi cõmode haberi poterint. Alias ſufficiat citari ad locum, ſeu eccleſiam, in quo, ſeu in qua talis vniuerſitas, & collegium ſe congregare conſueuit. Si vero citetur aliqua ſchola pro damnis datis, ſeruetur forma ſtatuti loquentis de damnis datis. Si autem pro alia cauſa citetur capitularius huiuſmodi ſcholæ:qui ſe gerat pro capitulario dictæ ſcholæ, & etiam citetur ipſa ſchola ad eccleſiam parrochialem dictæ ſcholæ die feſto in hora qua miſſa celebratur. Et talis modus citandi ſufficiat pro legitima citatione. Et ꝙ præſumatur cõmiſſionem iudicis præceſſiſſe citationem quando notarius in citatione exprimit factum, ſeu facere de cõmiſſione iudicis.

¶De citatione heredum, & qualiter procedatur contra eos. Rubrica. II.

QVom aliquis agere intendit contra heredes alicuius defuncti, faciat iudex ad petitiõem eius citari heredes ipſius defuncti propriis nominibus vbi eſt certum qui ſint heredes. Alias ſufficiat citari appellatiuis nominibus, & dicantur eſſe certos heredes quando ex defuncto ſuperſunt filii:ſeu deſcendẽtes maſculi, vel fœminæ, ſeu alii qui obtineant primum gradum ſucceſſionis vſq; ad quartum gradum incluſiue ſecundum dinumerationem iuris canonici ſiue ſint agnati, ſiue cognati. Et ſi citati comparuerint, & confeſſi fuerint ſe heredes, procedatur contra eos ſm̃ formam ſtatutorum de materia loquentium. Si vero cõparuerint & negauerint ſe heredes, tũc ꝓcedaĩ cõtra heredes appellatiuo noĩe, q citari debeant ad domum vbi habitabat defunctus qñ deceſſit: ſi deceſſit in ciuitate Fauẽ.

comitatu, vel districtu, aliás citentur ad domum: vel locum, in quo in ciuitate Fauentiæ, comitatu, vel districtu erat solitus habitare: vt alia die nõ feriata cõpareant coram ipso iudice per se, vel sufficientem responsalem responsuri de iure illi: qui fecit eos citari. Et ipse agere volens contra eos, se præsentet in termino citationis coram iudice processurus in causa, & ipsorum citatorum contumaciam incuset: & suã præsentationem & citatorum contumaciam faciat scribi in actis per notarium tribunalis, & expectet vsq; ad discessum iudicis a banco. Et eodem modo fiat secunda citatio & præsentatio actoris. Et elapso termino secundæ citationis: citentur ipsi heredes alta & preconia voce per preconem cõis ad domum habitationis defuncti, vt supra, si consueuit habitare in ciuitate Fauentiæ: alias: hoc est, si non habitabat defunctus tempore mortis in ciuitate Fauentiæ. Vel si citantur nomine appellatiuo citentur ad arrengheriam cõis q tertia die sequenti non feriata cõpareãt corã iudice causæ respõsuri de iure agenti. Et si nõ venerint et cõparuerint, actor in termino se præsentet paratus procedere in causa & eoꝝ cõtumaciam incuset & expectet, vt supra dictum est. Quæ citationes pro legitimis habeantur. Et possit contra eos procedi: quẽadmodum contra alias personas ẜm formas in statutis præcedentibus denotatas. Saluo q non ponantur in banno, nec carcerari, aut detineri possint, nisi certũ sit actori de personis ipsorum heredum. Quo casu si certa sint nomina ipsorum heredum, tunc citentur propriis noibus, vt supra, ꝑsonaliter, si ipsoꝝ copia de facili haberi poterit: alias sufficiat ipsos citari ad domum eoꝝ habitationis, dũtã nõ possint in banno poni, nisi citati fuerint noibus propriis: vt supra, et excesserint pupillarem ætatẽ, quo casu procedatur contra eos: pro ut & sicut procederetur contra defunctum: si viueret ẜm formam statutoꝝ Faueñ. Et q actor seu pro eo interueniens in causa in omnibus casibus supradictis in quolibet termino citationum prædictaꝝ se præsentet, & contumaciam citationum incuset, vt supra dictum est: faciendo etiã proclamari ibi ad tribunal alta voce per vnum ex nunciis cõmunis qualiter ipse fecit citari tales heredes talis defuncti appellatiuo nomine. Et q si quis vult eos defendere, vel bona hereditatis ipsius defuncti, comparere debeat coram iudice causæ anteq̃ contumaciam incurrant, quoniam citati fuerunt, declarãdo quot vicibus iam citati fuerint, quibus proclamationibus omissis processus factus sit nullus. Et quando nuncius citauerit ad domum heredes appellatiuo nomine teneatur in eius relatione designare domum vbi eos citauerit, ipsius domus latera & ꝯfines exprimẽdo.

¶ De citatione forensium, & qualiter procedatur contra eos. Et per ipsos contra ciuem. Rubrica. III.

SI quis agere intendit contra aliquem forensem, citetur ipse forẽsis ad domum vbi se receptare consueuit in ciuitate: comitatu, vel districtu Faueñ. duabus vicibus, & diuersis diebus, & cedula ibi dimissa ipsius citationis, vt in alio statuto continetur: et ad ecclesiam parrochialem in qua vltimate habitare consueuit. Si autem non cõsueuit habitare in ciuitate Faueñ. comitatu, vel districtu, tunc citetur bis ad arrengheriam cõis per ꝑconem cõis alta & ꝑconia voce diuersis diebus cũ assignatione termini triũ dieꝝ pro qualibet citatione, & postea procedi possit contra ipsum forensem tanq̃ legitime citatum & reũ contumacem ipso vel alio ꝓ eo non comparente. Eo autem vel alio pro eo legitime comparente idem modus seruetur qui in ciue seruandus esset, præstita tñ satisdatione per ipsum forensem de iudicio sisti. & iudicatum soluẽdo, nisi actor vellet ẜm formam proximi sequentis statuti ꝓcedere. q in eius ellectione cõsistat. Verum si aliquis forensis trahat ad iudicium coram aliquo iudice Fauentiæ aliquem ciuem, comitatinum: seu districtualem, vel habitatorem ciuitatis Fauentiæ, comitatus, vel districtus teneatur ad petitionem ipsius conuenti idonee satisdare de restituendis expensis & interesse ẜm taxationem fiendam per iudicem causæ, si contingat ipsum in dicta causa succumbere, & alias non audiatur.

¶ De modo

De modo & forma pcedendi contra suspectos de fuga. Rubrica. IIII.

STatuimus & ordinamus: q siquis ciuis vel habitator in ciuitate Faueñ. habuerit aliquem eius debitorem de fuga suspectum, ciuem similiter, vel habitatorẽ Faueñ. & ipsum capi petat tanq̃ suspectum de fuga, si de debito per instrumentum, vel scripturam publicam: vel per vnum testem idoneum fidem fecerit, ac iurauerit talem eius debitorem in ciuitate vel districtu Fauentiæ immobilia non possidere, & ipsum habere de fuga suspectum & debitum fuerit a libris quinq; supra, audiatur & captura concedatur. Si vero aliquis ciuis: vel habitator Faueñ. voluerit aliquem eius debitorem forensem pro suspecto capi facere, facta fide de debito per instrumentum: vel vnum testem: vel alio quouis modo, & de tali suspitiõe fugæ per iuramentum captura concedatur. Si autem forensis voluerit aliquem ciuem vel habitatorem Fauentiæ pro suspecto capi facere, non audiatur, nisi plene prius probato debito, & suspitione fugæ, absq; tamen partis citatione. Declarantes tamen, q filii familias patribus habitantibus, & immobilia possidentibus in ciuitate Faueñ. nõ possint iurari suspecti de fuga: nec tanq̃ fugitiui capi & carcerari. Porro si forẽsis forẽsem tanq̃ suspectum de fuga carcerari petierit dispositionem & ordinem iuris cõis seruari volumus & mandamus. Qui sic capti: & carcerati, & suspecti vt supra non relapsentur: nisi creditori satisfecerint de quãtitate debita & expensis legitimis, vel satisdederint idonee. de iudicio sisti. & iudicatum soluendo.

Quomodo cognoscantur & terminentur causæ lib. decem, & abinde infra. Rubrica. V.

STatuimus & ordinamus, q causæ non excedentes summam lib. decem in futurum ventilandæ coram quocunq; iudice ciuitatis Fauentiæ iurisditionem habente, cognoscantur & terminẽtur sũmarie, & de plano sine strepitu & figura iudicii, & sine libelli oblatione, litis contestatione, & omnibus iuris solemnitatibus omissis, præcedente tamen quali quali facti narratione. Et sufficiat ad probatiõem intentionis actoris super dicta quantitate dictum vnius idonei testis cum iuramento actoris in defectum plene probationis. In causis vero quadraginta solidorum, & abinde infra cognoscantur & terminentur sm formam prædictam, & etiam tales causæ possint decidi per iudicem, per iusiurandum deferendum, per actorem reo: seu referendum per reum actori, & teneatur cui delatum fuerit iurare, vel referre omni exceptione postposita: & sm quod iuratũ fuerit, iudex teneať dictã cãm terminare.

Qualiter procedatur contra obligatos ex publica scriptura. Rubrica. VI.

STatuimus & ordinamus: q si qua persona collegium, vel vniuersitas habeat vel habebit in futurum aliquam vel aliquas personas obligatas ex publica scriptura, siue ex testamento: vel ex alia vltima voluntate, de qua obligatione, seu vltima voluntate appareat publica scriptura & contenta in ipsa obligatione, seu voluntate per se vel alium petat coram aliquo ius dicente in ciuitate Fauentiæ, vel districtu: tunc iudex ille, qui super hoc fuerit additus ad petitionem actoris ipam cãm audire, cognoscere, & terminare, teneatur simpliciter, summarie, de plano sine strepitu: & figura iudicii, & teneať iudex facere detineri personaliter reum vsq; ad integram satisfactionem contentorum in ipa publica scriptura: & seu vltima volũtate, si hoc actor petat: ac etiam expensarum. Et pdicta vẽdicẽt sibi locũ reo existẽte cõtumace, vel cõparẽte, & sine aliqua ex infrascriptis exceptiõibus negãte vel ɔfitẽte ɔtẽta in dicta tali publica scriptura. Sin aũt ipse reus vel rei cõparuerit p se vel legitimũ pcurm, & aliq̃ ex infrascriptis exceptiõibus opposuerit: vz de falso soluto, trãsactiõe liberatione, & pacto de nõ petẽdo, vel ad certum tps petẽdo pscriptiõe, q ex ipsius

inſtrumenti : ſeu teſtamenti, vel vltimæ voluntatis ſerie appareat. re iudicata : vel vſurarum, tunc ipſo reo præſtante idoneam fideiuſſionem. de iudicio ſiſti. & iudicatum ſoluendo. quantumcunq; fuerit immobilium poſſeſſor, in ipſa exceptiõe, vel exceptionibus audiat per iudicem: quã vel quas ipſe reus pbare teneat infra terminum decem dierum vtilium: & peremptorie per iudicem ſtatuẽ. Qui iudex p̃ſtita ſatiſdatione ſupraſcripta non poſſit ipſum reum vel reos facere perſonaliter capi durante dicto termino, etiã ſi iã tũc eſſet captus, vel eſſent capti, teneatur ipſum & ipſos eo termino durante facere recapſari. Et ſi infra dictum terminum ipſe reus vel eius procurator dictas exceptiones, vel alterã earum legitime probauerit, tunc ipſe reus: vel eius procurator abſoluatur, & actor condemnetur eidem in expenſis. Si aũt ipſe reus in ipſis probationibus defecerit: tunc ſtatim finito termino ſupradicto, ipſe reus perſonaliter capiatur ad petitionem actoris: & de ipſis carceribus non relapſetur ſine integra ſatisfactione ipſius actoris tam in petitis per eum q̃ expenſis. Et hoc ſi copia ipſius rei haberi poterit, alias ipſa pronunciatio ferenda per iudicem, qui ſuper hoc additus fuerit poſt dictos decem dies mittatur executioni cõtra fideiuſſorem vel fideiuſſores ſupraſcriptos realiter & perſonaliter ad voluntatẽ actoris, etiam ſine aliqua citatione partis, vel alia iudiciali ſolemnitate. Et intelligat nõ poſſe haberi copia rei ad hoc vt dicta executio cõtra fideiuſſorem prædictum fieri poſſit: ſi hoc nuncius retulerit & actor hoc iurauerit. Poſſit tñ ipſe reus, ſi hoc actor ellegerit in caſu, quo ipſe reus fuerit legitime citatus: & ꝯtumax poni in banno pro debito petito, & expenſis, quod bannum ipſe reus incurriſſe intelligatur, ſi infra quotam diem per iudicem ipſi reo aſſignandam in pnunciatione ſuper prima cõtumacia ipſius rei coram iudice in iudicio non comparuerit, & nõ ſatisfecerit actori de omnibus ſuis expenſis factis per ipſum actorem in ipſa cã: vel ob eã cãm. Qua comparitione facta, & ſatisfactione expenſarum, vel depoſito facto per ipſum reum de ipſis expenſis penes Notarium cauſæ in caſu contumaciæ actoris, ipſe reus in ſupraſcriptis exceptionibus, vel alia earum: audiatur infra dictos decem dies: præſtita tñ ante per ipſum ſatiſdatione, de qua ſupra ſit mentio: ſi per actorem fuerit petita. Si vero poſt incurſum bannum ipſe reus vel rei comparuerint perſonaliter, & nõ per pcuratorem, qui hoc caſu non admittatur, negans ſe teneri actori, & allegãs aliquã vel aliquas ex ſupraſcriptis exceptionibus, tunc incontinenti ipſe reus perſonaliter detineat ad petitionẽ actoris, & ipſi actori demũ ſatisfacto de oibus ſuis expẽſis: tũc ipſe reus infra dictũ terminum decem dieꝵ ſibi ſtatuendũ ſuper dictis exceptiõibus audiatur, ꝙ ſi pbauerit, abſoluatur: alias detentus remaneat vſq; ad integram ſatisfactionẽ actoris. Et in caſu quo ipſe reus ab aliquo grauamĩe appellaret, nihilominus ſemper ſtet detentus: donec appellationis cauſa agitata fuerit, nec vnquam de ipſis carceribus relapſetur ſine ſatisfactione ſupraſcripta : & ſine refectione expenſarum in caſu quo ipſe reus fuerit contumax. Liceat tamen creditori in omnibus caſibus ſupraſcriptis vti etiam via tenute ſimul cum ſupraſcriptis viis, ſi hoc ip̃e actor poſtulauerit. In qua tenuta procedatur via ordinaria, cum in cæteris ſupraſcriptis caſibus procedatur ſine ſtrepitu & figura iudicii. Et omnia ſupraſcripta habeant locum etiã in fideiuſſoribus contractus, & tam in inſtrumentis: q̃ ẽt in teſtamentis, ſeu vltimis voluntatibus, etiam non liquidis, quæ tamen liquidentur infra decem dies, de quibus ſupra ſit mentio. ℭ Cæterum quia de exceptione vſurarum ſupra ſit mẽtio. Statuimus & volumus, ꝙ ad talem exceptionem vſurarum probandum: ſufficiat : ſi ipſe creditor probetur de vſuris publice diffamatus per tres, aut quatuor teſtes fide dignos, qui teſtes non ſint tempore depoſitionis: & iuramenti eorum in aliquo ipſi creditori obligati. Et vera ſors dicti debiti intelligatur ſm ꝙ conſueuit dictus vſurarius in aliis contractibus mutuare. Quod etiam probetur per publicam famam p teſtes ſuperius deputatos. Et circa prædicta intelligatur conſuetudo talis creditoris circa veram ſortem trinus actus ipſius creditoris per ipſum adhibitus in incremento ſortis per ipſum mutuate in aliis ſuis contractibus & inſtrumentis, quod etiam ſimiliter probetur per teſtes, qui non fuerint ſuperius exceptuati.

ℭ De modo

¶De modo & forma procedendi in cauſis excedentibus ſummam librarum decem boñ. Rubrica. VII.

FInem litibus ſalubriori modo quo melius poſſumus imponere cupiẽtes, Et ne veritas geſtoꝝ per cauillationes, et iuris veritatem nõ tangentes cõprimat. Et vt laboribus et ſumptibus quæ fiunt in litigando occurramus, et vt de imortalibus, lites mortales fiant. Propterea hac æditali et in perpetuum valitura lege, et ſtatuto. Sancimus, decernimus: et mandamus, ꝙ cauſæ ciuiles, vel mixtæ quæcũq; agitandæ in ciuitate Faueñ. inter hoies dictæ ciuitatis: et eius comitatus, et ſeu cõtra ipſos homines in prima inſtantia cognoſcantur, et terminẽtur, ac cognoſci, et terminari debeant per magnificũ. d. Ptãtem dictæ ciuitatis, et eius curiã. Et ꝙ inſtantia et tempora cauſarum hmõi de cætero agitãdaꝝ coram ꝑfato do. Poteſtate, et eius tribunali: et curia in dicta prima inſtantia ſuper executione publici inſtri, aut ſniæ, laudi arbitramẽti, ſeu vltimaꝝ volũtatũ, aut de et ſup quãtitate & ſũma excedẽte ſummam lib. x. boñ. vſq; ad quantitatem lib. xxv. boñ. incluſiue, vel abinde infra, ſeu de et ſuper re tantundem valente, ſint, et eſſe debeant dieꝝ. xl. continuorum tm̃ et non vltra, inchoandoꝝ a die productionis dicti inſtrumenti, ſententiæ, laudi, arbitrii, & arbitramenti: aut vltimæ voluntatis, ſeu a die factæ, & ꝓductæ ſuæ ſimplicis, et nudæ petitionis. Infra quos quadraginta dies cauſas hmõi cognoſci et terminari volumus, dũmodo infra prædictos quadraginta dies, viginti ad minus vtiles, et nõ feriati intercedant. Quæ quidem tpa auctoritate præſentis legis et decreti intelligãtur eſſe, et ſint præfixa dicto dño Poteſtati: et eius iudicibus. Et inſtantiæ cauſaꝝ hmõi: in quibus etiam cauſis procedatur et procedi debeat, etiam in decidendo ſũmarie, ſimpliciter, de plano ſine ſtrepitu, et figura iudicii, omiſſis iuris, ſolennitatibus, et in eis circa terminum probatorium ſtatuendum ſeruando, et ita ſeruari mandamus formam traditam a ſtatuto noſtro ſub Rubrica. Qualiter agatur contra obligatos ex publica ſcriptura. Quod ſtatutum etiam in aliis ſuis partibus volumus inuiolabiliter obſeruari in cauſis agitandis ſuper executione publicæ ſcripturæ, quo termino ꝓbatorio elapſo intelligatur facta publicatio proceſſus et teſtium, & ſtatutus terminus trium dierum vtilium ipſis partibus ad opponendum contra, & oppoſita ꝓbandum ſine alio iudicis miniſterio. In aliis autem cauſis agitandis in dicta inſtantia coram ꝑfato. D. Poteſtate, et eius tribunali, et curia excedentibus ſummam et valorem librarum. xxv. boñ. vel de et ſuper re precio valoris excedentis ſummam huiuſmodi, & abinde ſupra volumus et ſancimus procedi debere ſummarie, ſimpliciter, de plano ſine ſtrepitu et figura iudicii, et ſola facti veritate inſpecta, eas tamen decidẽdo de iure tantum, et pro ut iuris diſpoſitio dictabit, non derogando tamen per hoc feriis inductis ob neceſſitatem hominum, quas in huiuſmodi cauſis ſic ſummã prædictam, et dictum valorem excedentibus: et vbi non agitur executiue, ſeruari volumus et mandamus, niſi eis expreſſe renunciatum fuerit. Et quas cauſas cognoſci, ac terminari ſancimus infra tempus et tempora dierum ſexaginta vtiliũ, et non feriatorum, et inchoandoꝝ imediate a die porrectæ et factæ petitionis, et libelli. Et quæ tempora auctoritate præſentis ſtatuti intelligantur eſſe, et ſint præfixa ipſi domino Poteſtati, et eius iudicibus, & inſtantiæ ipſarum cauſarum. Volentes & decernentes in huiuſmodi cauſis, ꝙ actor teneatur exhibere ſuam qualem & qualem petitiõem coram ipſo Domino prætore, & ſeu eius iudicibus. Et ea porrecta teneatur idem actor: ſeu pro eo legitime intercedens ſtatim legitime docere de mandato procuratoris vel alterius perſonæ pro eo legitime comparentis: ſi per aliũ ipm litigare et cõparere ꝯtigerit. Et ps ꝯuẽta hẽat et hr̃e itelligat ipſo iure auctoritate pñtis ſtatuti terminũ q̃tuor dieꝝ vtiliũ imediate futuroꝝ a die dictæ ꝓductæ petitiõis ad opponẽdũ qcqd voluerit ꝯtra pſonã cõparẽtis, et petitionẽ ꝓductã: et ad rñdendũ ipſi petitioni, ſi rñdere voluerit, et ad opponẽdum oẽs exceptiões declinatorias dilatorias, pemptorias, anormalas: & cuiuſuis generis, quas ꝓponere voluerit, docẽdo etiam cum dictis exceptionibus propoſitis de mãdato: ſi ꝑ aliũ litigare ꝯtigerit.

Et ex aduerso actor ipso iure habeat, & habere itelligat terminũ duorũ dierũ imediate sequentium post dictos quatuor dies ad sumendum copiam, & replicãdũ, & opponendum contra rei: & pro eo comparentis personam: & exceptiões propositas per ipm reum, & pro eius parte. Et quicquid aliud allegare & pponere voluerit cõtra pducta & opposita p parte rei. Post quos sex dies vtiles numerandos a die productionis libelli in casu: quo exceptiones: seu replicationes opponi contingat: vel si ipse reus per se vel alium nil oppsuerit infra prædictos quatuor dies: tunc lis habeatur, & sit ipso iure pro legitime contestata: et iurato de calumnia. Et exceptiones, & replicationes: quæ infra dictos terminos fuerint, propositæ intelligantur: & sint ipso iure parti reseruatæ post litem contestatam, vel pro contestata habitam decidẽdæ & terminandæ, nisi decisæ fuerint per ipsum dñm Prætorem, vel eius iudices añ litẽ contestatam, vel pro contestata habitam. Quas quidem exceptiones, & replicationes sic reseruatas, ipse. D. Prætor, seu eius iudices qñcũq; ante sñiam diffinitiuam, vl in ipsa sententia possit & possint decidere. & terminare, postq̃ litem cõtestatam vere vel ficte (vt supra dictum est) intelligatur esse, et sit statutus terminus decem dierũ vtilium vtriq; parti ad probandum per testes, et ad pducendum: & exhibendũ omnia capitula, & intentiones, quæ, et quas quælibet partium exhibere, et producere voluerit in causa. Post vero ipsos decem dies habeat, et habere intelligatur vtraq; ps alios sex dies vtiles ad faciendum deponere testes: et probatum habendum quicqd probare voluerit, et potuerit per testes iuratos in causa, si tñ testes fuerint iurati: alias talis terminus tanq̃ superuacuus omittatur, Quibus terminis elapsis, testes, & pcessus habeantur pro legitime publicatis absq; alio iudicis ministerio, siue partis instantia: nec alia expresse publicatio requiratur. Et post dictam publicatiõem sic factam tacite vel expresse quelibet partium habere intelligatur, et habeat ipso iure terminũ sex dierum vtilium ad opponendum, et opposita pbandum: et pbatum habendũ in cã. Ad quos testes ciuiliter reprobatorios ex aduerso ciuiliter reprobãdũ, et reprobatũ habẽdum, habeat, et habere intelligatur ipso iure quælibet partium terminum quatuor dierum vtilium post dictos sex dies imediate sequẽtium. ¶ In oibus autem causis prædictis, si quæ partium vellet pducere testes existentes, seu quos allegaret, hẽre in alieno territorio, et sub aliena iurisditione, et non sub iurisditione ipsius dñi Potestatis: et suæ curiæ. Idem. d. Potestas, seu eius iudices (si sibi videbitur) possit et valeat, et seu possint et valeant ad hoc terminum competentem: suo arbitrio moderandum ẜm loci distantiam dare. Qui terminus non computetur in termino instantiæ dũmodo illa pars, q̃ ita diceret habere testes in alieno territorio suo iuramento aduersa parte pñte, vel citata, asserat, et affirmet se prædicta non pponere in fraudem, seu calumniose, et animo dilatandi iudicium. Et si hmõi petitio inuenta fuerit calũniosa, puniatur ipso facto, et sine alio pcessu, et declaratoria in libr. x. boñ. dandis et applicãdis cõi Faneñ. Etiam si id per generalem procuratorem, aut alium legitime comparentem in causa petitum fuisset. Et quæ petitio intelligatur calumniosa et calumniose facta: si infra dictum terminum, vt supra præfigendum non fecerit examinare aliquos ex dictis testibus: quos in alieno territorio habere pposuerit, et eorũ dicta præsentauerit coram dicto. d. Potestate, seu eius iudicibus, quorũ dicta, et attestationes faciant ad causam. Et nihilominus instantia et tempora ipsius causæ cucurrisse intelligantur ad sui præiudiciũ. Post quos terminos, et dilationes quelibet pars habbeat et habere intelligatur ipso iure terminum dierum quatuor vtilium ad pducendum oia instr̃a, scripturas, et iura quibus vti voluerit facientia ad causam prædictam. quæ si diceret extra territorium: et iurisditionem ipsius dñi, Prætoris habere. Idem iudex possit, si sibi videbitur, dare eidem dilationem ad id competentem, recepto prius dicto iuramento calumniæ. de quo supra. Et quæ dilatio non computetur in terminis instantiæ: vt supra dictum est, etiam de testibus extra territoriũ examinandis. Et si infra dictum tempus nil produxerit, seu fecerit: pœnas prædictas incurrat. Et dictis dilationibus, de quibus supra: decursis intelligatur esse: et sit ipso iure cõclusum in causa ab vtraq; parte: & statutus terminus quatuor dierũ vtilium ad

allegãdum

allegandum in ea, & ad petendum consilium sapientis: si aliqua partium illud petere voluerit: seruando tñ formam traditã per aliud statutum nostrum de consilio sapientis petendo disponens. Addentesq;, decernẽtes, & statuentes, ꝙ actore cãm suã non prosequente per se, vel eius legitimum ꝓcuratorem & intercessorem infra tpa supra declarata, intelligatur ipso iure: etiam absq; alia pronũcia: instãtiam hmõi causæ ex defectu ipsius actoris desertã eẽ, & ea deserta etiam ipso iure in expensis idem actor cõdemnatus: quas statim dictus Dñs iudex taxare & refici facere aduersæ parti teneatur. Possit tñ idem iudex pronũciare dictam instantiam desertam: actorem prædictum in expensis condemnando. Omnino tñ idem iudex teneatur compellere ipsum actorem deserentem ad ipsarum expensarum refectionem & solutionem, si a parte id fuerit petitum, sub poena lib. xxv. boñ. iudice prædicto negligẽte, vel cõtrafaciente: applicañ. cõi Faueñ. & nihilominus ad interesse parti teneatur. Et quæ tempora, & instantia supra per nos præfixa: non possint in causis modo aliquo prorogari, nec suspendi, nisi de expresso consensu ipsa ꝶ partium litigantium. Liceat tñ dicto actori deserenti eius cãm, & eandem actionem: seu aliam quamuis de nouo inchoare & proponere coram eodem Dño ptãte & eius curia, & eam ꝓsequi, & terminari facere infra dicta tempora supra præfixa & declarata, dũmodo aduersæ parti actualiter dictas expensas primo & ante omnia reficiat, aliter non audiatur modo aliquo: nisi dictis expensis primo refectis. Declarantes tñ & decernentes: ꝙ per prædicta non intendimus in aliquo derogare iurisditioni, & ordinamentis officii custodiæ ciuitatis Faueñ. nec iurisditioni aliorum iudicum a cõi nostro deputatorum, et deputandorum. Quorum iurisditionem et ordinamenta expresse approbamus, et confirmamus.

¶ De positionibus. Rubrica. VIII.

STatuimus & ordinamus: ꝙ si in aliqua causa ciuili, vel mixta productæ fuerint positiones, tũc rñdere debens, & habilis ad rñdendum, si semel fuerit monitus & iussus a iudice: vel semel personaliter citatus, & semel domi ad respondendum huiusmodi positionibus, vel si respondere debentis copia haberi non posset ter citatus ad domum suæ habitationis, si non comparuerit legitime in iudicio, & non respõdiderit dictis positionibus, hmõi positiones ipso iure absq; aliqua iudicis ꝓnuncia habeantur ꝓ cõfessatis. Et teneatur eas producens productis positionibus, & ea ꝶ rñsionibus, qñ eis rñderi contingerit, soluere notariis actuariis denarios duos ꝓ qualibet positione responsionum. Nec ad aliquam solutiõem rñdens de cætero teneatur, non obstante etiam quod aliter esset, vel ex ꝯsuetudine, vel alio statuto hactenus obseruatum. Et hoc vt multitudo positionum refrenetur. Et quibus ꝓductis teneatur eas producens, siue sit actor, siue reus ꝓcedere ad citationes præmissas: prout opportunum fuerit absq; mora ꝓ habendo responsiones, & rñdere debẽtes. alias non intelligantur tẽpora instantiæ causæ hmõi stetisse in suspenso, imo ea cucurrisse omnino intelligantur. Et vt lites protelandi materia tollatur: sancimus non posse per aliquem siue actorem, siue reum produci, nisi vnica positionum scriptura i quolibet termino probatorio. Et si aliquis positionem aliquam ad causam facientem & dependentem ex facto proprio, seu continentem paternitatem: filiatiõem, agnationem, cognatiõem: affinitatẽ vsq; ad tertiũ gradum ꝭm ius canonicũ, officiales, vel notariatũ (ẽt non credendo) negauerit, & fuerit de mẽdacio legitime cõuictus ab aduersario suo, ipso facto condemnatus sit & esse intelligatur sine alio processu in libris quinq; bonoñ. pro qualibet positione huiusmodi, vt supra, negata, applicandis parti aduersæ pro duabus partibus: & pro reliqua tertia parte iudici causæ, corã quo cã agitatur exigẽti: dũmõ integre exigantur & applicentur, vt supra. Et quas. d. Ptãs, & eius iudices, seu alius ius dicens incõtinenti cũ sibi ꝯstabit hmõi positiõem negatã probatam fuisse per aduersarium, per testes, vel instrumenta: aut per alias legitimas probationes exigere cum effectu teneãtur. Declarantes tñ ꝙ post lapsa tempora di-

ctarum citationum ad rńdendum positionibus. Et postq̄ dictæ positiões habitæ fuerint pro confessatis, vt supra, teneatur pars, in cuius fauorem dictæ positiões habitæ sint pro confessatis, intimari facere in scriptis eadem die vel sequenti psonaliter, vel ad domum illi, contra quem tales positiones sunt habitæ pro confessatis: ipsam partem fuisse vicibus interpollatis citatam ad respõdendum dictis positionibus, & eius contumaciā fuisse qualibet vice accusatam: & ipsam fuisse semper contumacem in respondendo dictis positionibus. Et ppterea ipsas positiones vigore pñtis statuti habitas fuisse pro cõfessatis. Et possit ille cui facta fuerit dicta intimatio infra alios quatuor dies non computandos in termino probatorio, nec in instãtia: comparere coram iudice, & solutis expensis dictæ contumaciæ & intimationis: & nõ aliter, rńdere dictis positionibus. Et talis responsio sit & habeatur pro legitime facta. Eo autem aliter non comparente: nec respondente dictæ positiones sint & remaneant pro cõfessatis, vt supra. Liceat tñ ipsi contra quem talis pronunciatio facta fuerit vigore dictarum citationum etiam in causa appellationis a diffinitiua sententia lata post dictam pronunciam & eius vigore, si de iure appellare licebit, probare contrariũ eius, quod in dictis positionibus contineretur, cui probationi stari debeat, dicta pronunciatione non obstante.

¶ De appellationibus interponendis. Rub. IX.

STatuimus & ordinamus, ꝙ qñcunq; in aliqua causa ciuili, vel mixta appellari, & de nullitate proponi contingerit a Dño prætore ciuitatis Faueñ. seu eius iudicibus, & a quocunq; alio iudice dictæ ciuitatis, & eius districtus, & ab eius & eorum sententiis tam interlocutoriis q̄ diffinitiuis, appelletur & appellari debeat ad iudicem primaꝝ appellatinnum ciuitatis Faueñ. in generali consilio eiusdem ciuitatis deputatum: & seu deputandum. Qui iudex in causis huiusmodi appellatiõis & nullitatis dictionis, si appellari contingerit a diffinitiua snia, seruare & sequi teneat constitutiones prouinciales insertas in præsenti volumine statutorum dictæ Ciuitatis. ¶ Sed quia sæpius dubitatum fuit super processibus & modo procedẽdi in causis appellationum tam a diffinitiuis q̄ interlocutoriis sententiis, quæ dubitatio oriebatur ex variis cõstitutionibus prouincialibus insertis in volumine statutoꝝ nostrorum: aliis namq; dicentibus, ꝙ tempora ipsarum appellationum tam ab interlocutoriis q̄ a diffinitiuis sententiis & procedendi modus in ipsis obseruetur & obseruari debeat, pro ut & sicut continetur in constitutione posita in sexto libro dictaꝝ cõstitutinnum sub Rub. Forma qualiter procedatur in causis tam ante sniam q̄ post, quæ incipit. Sancimus hac constitutione &c. Aliis dicentibus, ꝙ prædicta ꝯstitutio & tempora in ipsa comprehensa sint moderata, & abbreuiata, & emendata per aliã constitutionem Sabinensem sitam in volumine dictarum constitutionum post sextum librum sub Rubrica de tpe prosequendarum & finiendaꝝ appellationum tam in ciuilibus q̄ in criminalibus causis: quæ incipit. Quia per appellationum diffugia. posita in.d.vi.lib. constitutionum imediate post antedictam ꝯstõnem: quæ incipit Statuimus hac ꝯstõne. sub Rub. De appellationibus interponẽdis a iudicibus gñalis ꝓuinciæ celeriter &c. Propterea attendentes non tam vtile q̄ necessarium esse super prædictis claram & apertam declarationem, ac determinatiõem facere. Sancimus & declaramus ꝙ dicta prima constitutio quæ incipit. Satuimus. sub dicta Rub. de modo & forma procedendi in causis appellatiõum debeat: vt iacet: inuiolabiliter obseruari in temporibus & modo procedendi, videlicet in omnibus causis appellatiõum, & nullitatis dictionum ab ipsa diffinitiua sententia: vel quæ vim diffinitiuæ sniæ habeat. Saluis tñ casibus infra exceptuatis. In meris vero iterlocutoriis & in casibus comprehensis in dicta sequenti constitutione: quæ incipit. Quia per appellationum diffugia &c. ipsa constitutio & eius dispositio seruetur in casu suo, & in his meris interlocutoriis tñ, quæ latæ fuerint per quemlibet ex iudicibus, vel arbitris, seu arbitratoribus ciuitatis Faueñ. & in ipsa ciuitate: dum tñ infra octo dies quatuor

non

non feriati in honorem dei intercedant. Si vero hmôi interlocutoriæ fuerint latæ p alios iudices extra ciuitatem Faueñ. deputatos: tales appellatiões habeant tempora vnius mensis continui in ꝯstõne vltima Sabinensi cõprehensi. In aliis vero interlocutoriis maioris ponderis, & quæ aliam diffinitiuam non expectant post se, nec reparari speratur, vt est pronuncia super competentia vel incompetentia iudicis personarum legitimatione, condemnatione, vel absolutione expensaꝝ: ipsarum expensarum taxatione compromissum esse fiendum, vel non esse fiendum, seu super desertione, absolutione ab obseruatione iudicii, vel pronuncia, seu cõmissione executionis sniæ laudi, vel alicuius publici instrumenti, in casibus: in quibus licet puocare, & in aliis similibus appellans teneatur infra duos menses continuos a die appellatiõis cõnumerandos expediri facere & prosequi infra octo dies continuos modo & forma contentis in dicta ꝯstitutione. Sancimus &c. Dum tñ infra dictos octo dies: p̃secutionis, duo ad minus non feriati intercesserit a die appellationis hmôi. Declarantes ẽt ꝙ in prædictis omnibus & singulis casibus, excepto primo capite appellationis a diffinitiua, possit procedi quolibet die ẽt feriato: dũmõ nõ sit feriatus in honorem dei. Addentes ꝙ dictis tẽporibus elapsis, vel elapso termino dictæ prosecutionis, causa ipsa sit & intelligatur deserta etiam sine alia pronuncia, & deserens in expensis cõdemnari debeat, sicut in prima constitutione fit mentio. Et ꝙ cã deserta omnis nullitas: ẽt deserta intelligatur: ita vt de cætero nulla exceptio nullitatis allegari possit, etiam rõne iudicis incompetentiæ, dũmodo ipsa sententia, seu interlocutoria sit lata per vnum ex iudicibus ordinariis ciuitatis Faueñ. & eius districtus, & ita obseruari volumus: statuimus, & mãdamus: Si vero appellari, & de nullitate pponi insimul contingerit a dicto. D. Iudice primarũ appellationum, tam ab eius sententiis diffinitiuis q̃ interlocutoriis in casibus quibus licet appellare, appelletur, & appellari debeat ad Magnificum. D. Gubernatorem ciuitatis Faueñ. iuxta formam indultorum apostolicorum. Si vero ab aliquo laudo reclamari contigerit, seu de eius nullitate dici, vel reductio ad arbitrium boni viri peti: siue coniunctim: siue diuisim, talis reclamatio, nullitatis dictio, & petitio reductionis prædictæ interponatur ad dñm Potestatem dictæ Ciuitatis: seu ad dictum iudicem dictarum primarum appellationum ad electionem proponẽtis hmôi reclamationem, nullitatis dictiõem: & petitiõem reductionis prædictæ, in quibus casibus & causis seruentur constitutiones prouinciales insertæ in præsenti volumine. Et quæ obseruantur in appellationibus a diffinitiua sententia. & sit præcisum.

¶ De probatione mortis, iurisditionis, & notariatus. Rubrica. X.

Quia pbationũ facultas nõ est angustãda, sed potius ampliãda. Et cũ ꝯtingat sæpissime dubitari de morte alicuius. Propterea statuimus & ordinamus ꝙ si fiat positio de morte alicuius, & aduersarius ꝯtra quẽ ponit̃ negauerit illũ mortuũ esse, & infra. x. dies sequẽtes imediate post dictã positionẽ negatã non pbet̃ illũ, de cuius morte ponit̃ viuere. Si pbet̃ famã publicã esse in ciuitate: seu comitatu, aut districtu Faueñ. seu in loco in quo mortuus asserit̃ illũ mortuũ eẽ, & p mortuo haberi, sufficiat, & p plena pbatione habeatur, dũmodo talis fama pbetur per quinq; testes idoneos. Idemq; seruet̃, si neget̃ aliquem fuisse iudicem vel officialem cõis Faueñ. Si vero pbari ꝯtigerit aliquẽ fuisse notariũ dictæ ciuitatis: & seu districtus: tũc sufficiat pbatio per famã publicã pbandã per quinq; testes, vt supra, cũ pductione matriculæ collegii notarioꝝ dictæ ciuitatis: seu eius districtus: in qua talis de quo dubitatur sit, & appareat descriptus pro notario, seu per ostensionem priuilegii notariatus, quo ad notarios districtuales tantum.

¶ Qualiter: & q̃ñ peti & cõcedi debeat cõsiliũ sapientis. Rubrica. XI.

Statuimus & ordinamus: ꝙ si aliquis principalis, seu eius pcurator, tutor, vel curator, aut alter cuius interest in aliqua cã tam ordinaria q̃ delegata, vel extraor/

dinaria pendente coram quocūq; ius dicente in ciuitate Fauē. siue ordinarie: aut extraordinarie ꝓcedi contingat cōsilium sapientis in causa petierit ante litem con/testatam: vel post in quacūq; parte iudicii: tunc iudex corā quo dicta cā pendet, te/neat ad petitionem dictæ partis cōmittere consilio sapientis partibus non suspecto in ciuitate Fauē. nisi altera partium allegaret omnes Doctores dictæ ciuitatis hēe suspectos ex cā legitima iuramento dictæ partis probanda, si per se litigauerit. Alias ꝓbari debeat ipsa suspitio tam principalis iuramento ꝙ procuratoris, curatoris, aut actoris. nisi principalis esset pupillus, quo casu solū tutoris sufficiat iuramētū. Et ip/sa cōmissione facta teneatur iudex, coram quo infra tp̄s per ipsum statuendum, co/gere partes ad deponendum salarium consultoris, & p̄ntare scripturas iudici per ip/sum consultori mittendas. Quibus habitis ipse iudex omnes dictas scripturas vna cū puncto inclusas destinare teneatur, aut assignare ipsi consultori simul cum salario. Et si contingat partes super puncto non concordare, tunc iudex petat sibi cōsuli qd iuris super toto processu, & illud loco puncti sufficiat. Nec concedi possit extra ciui/tatē Fauē. nisi sūma de qua litigatur excedat quantitatem lib. quinquaginta boñ. aut sit sup re eiusdem valoris, & nisi super diffinitiua agatur. Super emergentibus ve/ro: seu interlocutoriis meris intra ciuitatem tm̄ concedi debeat, & non extra. Non possit tñ iudex elligere consultorem tam intra ꝙ extra ciuitatem, nisi prius datis cōfi/dentibus ab vtraq; parte, & si non concordauerint in vno ex confidentibus datis, tūc ptes debeāt dare suspectos, q nō excedāt numeꝝ decē ꝑ q̄libet pte extra ciuitatē. In ciuitate vero tres tm̄ ꝑ qualibet parte. nec dari possit tota vna ciuitas vbi vigeat studiū gn̄ale ꝑ suspecta: sed singulares ꝑsonæ tm̄ illius ciuitatis. Reliq vero itelligant̄ ꝯfidētes, & elligi possint. Et salarium consultoris in ciuitate eē intelligatur duoꝝ flo/renoꝝ ad plus. Extra vero ciuitatē: sex florenoꝝ auri, & plus, & minus arbitrio iudi/cis. Et reddito dicto cōsilio iudex ip̄m aperire teneatur in p̄ntia partium, vel ipsis ci/tatis & nō cōparentibus, & illud sequi teneatur contradictiōe partiū, vel alterius nō obstante. Teneaturq; iudex statim aperto ꝯsilio facere parti ꝑ qua cōsultū fuerit cō/tra alterā, partem salarii restitui, quam ipsa soluit, ab alia parte: cōtra quā ꝯsiliū reddi/tū fuerit, nisi ex forma cōsilii aliud appareat, & hoc ēt s̄nia nōdum lata. Et si post pri/mā cōmissionē in ciuitate factā aliqua partiū petat, ꝙ vnus alius sapiens adiungatur assumpto, tūc talis petēs audiat̄, oībus tñ sumptibus suis, & alius sapiēs neutri partiū suspectus elligatur, quæ suspitio solo iuramēto probet̄, & ipsis discordantibus iudex causæ sit tertius, & tunc ꝯsiliū iudicis ꝯcordātis cū vno ex eis teneantur sequi. Verū tñ vbi pars cōtra quā per aperturā ꝯsilii ꝯsultum apparuerit, peteret dictum ꝯsiliū re/formari, tūc & eo casu oībus sūptibus, & laboribus dicti petētis reformationē, dictus iudex dictā reformationē ꝯcedere teneatur extra ciuitatē in loco vbi vigeat studiū generale, & cōmittere alicui doctori partibus nō suspecto, & ꝯsiliū talis doctoris re/formantis sequi debeat: si sit ꝯfirmatoriū primi. Alias possit peti & cōcedi alia refor/matio: expensis tñ petentis. Et vbi duo consilia insimul sapientū ꝯcordauerint vlte/rius nō liceat petere aliam reformationem, stante conformitate duoꝝ ꝯsultorū lo/coꝝ, vbi vigeat studium generale reformatum in eadem instantia.

¶ Si agatur personali vel reali actione: qūo procedatur cōtra ꝯtumaces. Ru. XII.

SI agatur personali actione contra aliquem, & ille legitime citatus fuerit in iudi/cio, & non comparuerit: iudex causæ ad petitionem actoris libello per eum in iudicio porrecto ꝓnunciet actorem fore mittendum, & ita mitti mandet in te/nutam, & possessionem ex primo decreto bonorum rei conuenti pro mensura de/biti in libro declarati: & pro expensis legitimis: primo mobilium, secūdo imobiliū, tertio noīum debitoꝝ, quæ tenuta ea data & accepta scribi debeat p notariū actua/rium dicti iudicis in actis: & idē iudex cōmittat & cōmittere teneat̄ dcm̄ reū ꝯuentū citari ad cōparēdū corā eo infra. x. dies ex tunc ꝓxime sequētes ad reluendū dictā te/nutā: aut eā cassari faciendū, qbus. x. diebus ellapsis si idē reus, nō cōparuerit, & tenu/

tam

tam hmõi nõ reluerit, aut cassari eã non fecerit: vel alia persona ipsi tenutæ se ltime
nõ opposuerit: tũc cõmittant per ipm iudicẽ: & per vnũ ex nunciis publicis cõis Fa.
fiat ꝓclamatio, & subastatio ad tribunal ipsius iudicis alta voce: ipsoq; iudice sedẽte
ꝓ tribunali, & ius reddẽte. Et assignet in hmõi ꝓclamatione & subastatiõe terminus
triũ dieꝝ, tam ipsi reo, ꝙ cuilibet alii ad cõparendũ corã ipso. D. iudice, & se oppo/
nẽdũ ipsi tenutæ, & eã cassari faciendũ: seu eã emendandũ, & p̃ciũ offerendũ. Quo
termino elapso cõmittat per eũdem iudicẽ alia ꝓclamatio, & subastatio, & ea fiat p
vnũ ex dictis nũciis in scalis pallatii cõis Faueñ. residẽtiæ ipsius. d. iudicis tenoris: &
ꝯtinẽtiæ p̃dictæ, & in ea assignet terminus. v. dieꝝ: quo termino elapso per ipm iu/
dicẽ cõmittant fieri, & fiant per duos diuersos nuncios denũciationes ipsi reo debi/
tori personaliter, si poterit inueniri. Alias fiant ad domũ eius solitæ habitatiõis, si ha
bitationẽ haberet, vel hr̃e ꝯsueuit in ciuitate Faueñ. seu eius comitatu, alioqn fiat di/
cta denunciatio bis diuersis diebus ad arrengheriã cõis: & per p̃conẽ cõis Faueñ. vt
ipsam tenutã reluat infra tertiã diẽ secuturã. Quibus tribus diebus elapsis iudex cau/
sæ vocare faciat æstimatores cõis Fa. & sub vinculo eoꝝ iuramenti faciat res i tenu
tã acceptas per dictos æstimatores app̃ciari, & æstimari: & ſm eoꝝ declarationẽ &
æstimationẽ eas insolutũ ex secũdo decreto adiudicet ipsi actori, tã ꝓ sorte principa
li: ꝙ ꝓ expensis ltime factis: eũ ꝯstituẽdo possessorẽ hmõi bonoꝝ cõmittẽdo & faciẽ
do ipm actorem induci in possessionẽ eoꝝ per vnum ex dictis nunciis, facta tñ prius
fide ltima ipsi iudici per dictũ actorẽ de eius credito petito, vel per publicã scripturã
aut rei ꝯfessionem, seu per testes, vel alias legitimas ꝓbationes, quas ꝓbationes idem
iudex recipere possit ẽt lite nõ ꝯtestata. Verũtñ elapsis dictis terminis, & facta dictoꝝ
æstimatoꝝ declaratione, & æstimatione, & eius relatione in actis causæ, & sui credi
ti liqdatione, sit in ipsius creditoris electione, ante dictã adiudicationẽ, insolutũ bo
na hmõi vendere, vel facere ea sibi insolutũ assignari & adiudicari. Nõ possit tñ eã
vendere, nisi fiat primo per p̃conẽ publicum vnica subastatio ad arrengheriã cõis
cũ termino triũ dieꝝ per quã significetur dicta bona esse venalia: & tali p̃cio æstima
ta, & q̃ plus offerenti dabunt. Quo termino elapso alio nõ cõparẽte, et maius p̃ciũ
nõ offerẽte: liceat creditori ea vẽdere cui voluerit ꝓ dicto p̃cio apposito & declara
to p dictos æstimatores: & nõ ꝓ minori, vel ea sibi: vt supra: isolutũ adiudicari facer.
Dictæ tñ solẽnitates nõ vẽdicẽt sibi locũ in causis libr. x. boñ. vel abinde infra. Sed i
eis ꝓcedat iudicis arbitrio: dũmõ bona in tenutã accepta p dictos æstimatores app̃/
cient, ipso tñ reo ad id prius ltime citato. Si naũt reali actiõe agat, tunc reo ltime ci/
tato, & ꝯtumace, petitioneq; porrecta per actorẽ, & super ea iuramẽto calumniæ p
dñm Iudicem cãæ recepto, & in actis causæ redacto, Iudex ꝓnunciet actorem mittẽ
dum esse, & ita imiti mandet in actualem possessionem rei petitæ. Qua imissiõe fa/
cta cõmittatur per. d. Iudicem causæ notificari dictã imissiõem per vnũ ex dictis nũ
ciis reo conuento. Et elapsis. xv. diebus a diæ dictæ imissionis & notificationis ipso
reo aliter nõ cõparente, actor fructus: & redditus dictæ tenutæ lucret, & dictis. xv.
diebus elapsis fiat vna ꝓclamatio per vnũ ex dictis nunciis ad tribunal dicti iudicis
cum termino trium dieꝝ, tã de illo contra quem ꝓceditur, ꝙ de aliis qbuscunq;, qui
haberent, vel p̃tenderent ius hr̃e in re petita ad cõparendum corã ipso iudice ad op
ponendũ se dictæ tenutæ. Et ad oñdẽdũ de iure suo, declarãdo ipsius tenutæ loca:
latera, cõfines, & q̃litatẽ. Et quibus tribus diebus elapsis fiat alia similis ꝓclamatio per
vnũ ex dictis nunciis alta, & p̃conia voce icõuicinia habitatiõis rei conuenti in ciui
tate Faueñ. vel in eius districtu, si in ipsis locis: vel eoꝝ altero habitationẽ hr̃e inue/
niatur. Quaꝝ ꝓclamationũ cõmissiones, & relationes nuncii scriptæ inueniant, vel
saltẽ subscriptæ i actis cãæ manu notarii actuarii tribunalis. d. iudicis. Si vero dictus
reus tunc nõ habitaret in ciuitate Faueñ. vel eius districtu, tunc dicta vltima ꝓclama
tio fiat ad arrengheriã cõis per p̃conẽ alta voce: sono tubæ p̃misso. Et si nullus infra
hmõi terminum cõparuerit, idem actor cõstituatur verus possessor. Et idẽ reus am/
plius super possessione dictæ rei nõ audiatur. Sed si reus tã in personali ꝙ reali actio
ne comparuerit in terminis supradictis añ sñiam secundi decreti in personali actio

ne, & in reali anteq̄ actor constituatur verus possessor, & voluerit litigare, tunc audiatur ipse reus, dūmodo primo reficiat expensas legitimas dicto actori suæ cōtumaciæ: & idoneæ satisdet de iudicio sisti, & iudicatum soluēdo, & tunc talis tenuta cassset: & in cā ꝓcedatur fm formam iuris, & statutoꝝ Fauen̄. Si aūt alius contradictor apparuerit in dictis terminis, siue reali: siue personali, seu mixta actione agatur, & petat talem tenutā datā reuocari, seu infringi, aut aliter se apponat dictæ tenutæ, dicēdo se rem ipsam possidere, audiatur, si ꝓponat, & demū infra breuē dilationem sibi arbitrio iudicis statuendam ꝓbet dictam rem possedisse tpe dictæ acceptæ tenutæ. Si aūt simpliciter diceret se possidere, seu aliud ius hr̄e in ipsa tenuta, tunc nō audiat̄ sed super ipsa tenuta ꝓcedatur, tali cōtradictione & oppositione nō obstante, reseruato tñ illi omni suo iure in ordinario iudicio, cui iuri ꝑiudicium aliquod non fiat: nec factum fuisse intelligatur p ꝓcessum ad vlteriora in dicta tenuta. ¶ Declarantes tñ: ꝙ in personali actione reo, vt supra, ꝯtumace existente liceat dicto actori vti via ꝑsonalis capturæ, si actor maluerit & petierit vsq; ad integrā satisfactionē debiti & expēsarum. Possit tñ dictus debitor detentus & carcceratus assignare eius bona in solutum dicto creditori ꝓ quantitate debita, & expensis, qua in solutum datione facta idem reus relapsari debeat, nisi fuerit captus & detentus vigore executiōis publicæ scripturæ, aut vltimæ voluntatis, seu sniæ: vel laudi, arbitrii, vel arbitramēti: quibus casibus talis bonoꝝ oblatio: seu in solutum datio facta: inuito actore dicto reo in aliquo nō oppituleẗ, sed oīno ad actualē solutionē q̄titatis debitæ, & expēsaꝝ cōpellat̄.

¶ De executione sniæ laudi, arbitrii, seu arbitramēti ꝯfessionū, & ꝑceptoꝝ. R. XIII.

STatuimus & ordinamus, ꝙ quælibet sententia lata per quemcūq; iudicem cōpetentem, & iurisditionem hn̄tem, q̄ncunq;, & q̄uocunq; transitum fecerit in rem iudicatam, exequatur, & executioni mandet̄, et ipsius sniæ executio fiat p iudicem illius officii, a quo fuerit lata. Dūmodo per iudicē causæ appellationis: seu nullitatis: talis sententia non fuerit infirmata, vel nulla declarata. Quæ executio fiat sūmarie, & de plano: sine strepitu: & figura iudicii, leuato velo, & nulla solemnitate seruata, ēt tpe feriato, ꝑterq̄ in honorem dei. Citatis tñ illis: contra quos talis sententia exequenda foret, seu exequi peteret̄ ad ꝯtradiceñ. quare ipsa snia nō debeat executioni mandari. Et ꝙ cessante lrima contradictione talis snia exequatur, & executioni mandetur realiter & personaliter, & in bonis debitoris: seu ꝯdemnati, vel eius heredū, de quibus creditor, seu habens sniam pro se, vel cām ab eo maluerit, seruato tñ ordine iuris quo ad bona capienda, pro ut infra. Possitq; talis creditor, seu habēs sniam, vel ius, & cām ab eo auctoritate iudiciali, tenutam bonoꝝ hmōi ingredi, & acqrere, & talē debitorem: seu cōdemnatū, aut eius hr̄des capi, & detineri fecere in carceribus cōis Fauen̄. vsq; ad integram satisfactionem debiti: & ꝯtentorum in sententia. Nec exinde relapsentur, donec creditori, seu habenti sententiam pro se fuerit integre satisfactum de contentis in tali sententia, & de expensis factis, & quæ fierent occasionibus ꝑdictis, ita ꝙ vna via electa: alteri non ꝑiudicetur. Sed vtraq;, & quælibet eaꝝ simul, & tam coniunctim q̄ diuisim intentari possit, omittendo vnam, & redeūdo ad aliam, & econtra: semel, & pluries, & totiens quotiens creditori, & pro se sententiam habenti placuerit, donec integre fuerit satisfactum creditori. Dumtñ in aliquo casuum prædictorū, vel infrascriptorum nullus septuagenarius, pupillus, furiosus, vel mentecaptus, seu mulier, vel heres talis debitoris, vel condemnati, cui cōpetat beneficium inuentarii a se, vel eius nomine legitime facti: seu quicunq; alius intuitu & respectu personæ, vel gradus specialiter, quo ad hoc de iure, vel ex forma alicuius statuti imunis, & priuilegiatus, personaliter capi: vel detineri nō possit: nisi talis mulier eēt caupona: tabernaria, vel hospitatrix, meretrix, vel læna. ¶ In realibus aūt actionibus, vel in rem scriptis, seu mixtis, rem persequentibus, & actiōibus ex testō ad rem tradendam, seu dimittendam: fiat executio, & missio in possessionē rei petitæ, & in aliis bonis rei pro expensis causæ. Et cōpellatur reus oīno rem tradere, seu

re, ſeu reſtituere, ſi rē ipſam poſſideat, & ab eo manu militari auferat, & victori tradatur, ſiue reſtituatur: etiam ſi cōdemnatus, vel obligatus pſtare voluerit intereſſe. Eo aūt caſu, quo in bonis executio fieret, ſi cōtradictor alius q̄ debitor, vel ꝑ eo veniens compareat & contradicat. Idem cōtradictor audiatur, ſi doceat de ſua actuali poſſeſſione, vitio tñ litigioſi non affecta. Eo aūt de tali poſſeſſione non docente ꝓcedatur ad executionem petitam tali ꝯtradictione non obſtante, iuribus ipſius contradictoris reſeruatis examinādis & terminandis in ordinario iudicio, q̄bus iuribus dicti ꝯtradictoris per dictam executionem nullum p̄iudiciū fiat. ¶ In perſonali vero actiōe actor volēs mittat i poſſeſſionē bonoꝝ rei ꝯdēnati ꝑ mēſura debiti petiti, & ꝑ expēſis: in q̄bus bonis actor maluerit, dūmō obſeruetur ordo iuris. ſ. primo mobilium, ſecūdo imobilium, tertio noium debitoꝝ, ita tñ ꝙ ſi qua debita: ſeu noia debitoꝝ debitoris ſic ꝯdemnati ltime appareāt, poſſint & debeant petente creditore, vel alio pro eo in ſolutum ſibi dari: etiam nulla facta excuſſione alioꝝ quorūcunq; bonoꝝ vſq; ad integrā ſatisfactionē p̄dictoꝝ: q̄tenus talia noia ſufficerēt in p̄dictis. Et quatenus non ſufficerent, accipere poſſit alia bona dicti rei cōdemnati ſupraſcripto ordine ſeruato vſq; ad integram ſatisfactionem debiti in ſnia comprehēſi: & expenſarum, & in caſu euictionis ius ſuum saluū remaneat creditori, qua in ſolutū datione facta in totum, ſi debitor detentus fuerit, relapſetur, vel ſi quid deeſt, tunc demum cum eidem de reſiduo fuerit ſatiſfactum. Si vero in iuriſditione iudicis exequentis nō reperirentur facultates, & bona dicti rei, ſeu condemnati, in quibus ſatiſfiat creditori, & bona eſſent in territorio alterius iudicis, tūc requiratur iudex: in cuius territorio dicta bona reperirentur, vt in dictis bonis dicta ſententia exequatur ſm formam iuris in perſonali actione: ſi infra. x. dies a die imiſſionis dictus reus, vel ꝯdemnatus non reluerit dictam tenutam, & non ſatiſfecerit creditori de debito, & expenſis in ſententia comprehenſis, tunc reo ltime citato non comparente: vel cōparente, & oppoſita per eum a iure permiſſa infra. x. dies vtiles nō ꝓbante, tunc mittantur per iudicem cauſæ æſtimatores cōis cum iuramenti delatione ad æſtimādū dictam tenutam, ſeu res acceptas in tenutam. Et facta dicta æſtimatione & relatiōe in actis cauſæ, ſit in elleetione actoris & creditoris, an velit dicta bona vēdere pro dicta æſtimatione: vel facere ſibi adiudicari in ſolutum pro dicta æſtimatiōe & expenſis. Et non poſſit dictus creditor dictas res vendere: nec eas in ſolutum recipere niſi primo facta, & p̄miſſa vnica ſubaſtatione cum termino trium dieꝝ, quæ fiat ad arrengheriam per preconem cōis: & ſic facta, intimet in ſcriptis ſaltem ſemel p nuncium cōis reo perſonaliter, vel ad domum habitationis dicti rei, ſeu in qua ſolitus erat habitare, ſi habitationem habet, vel habere cōſueuit: alioquin fiat dicta ſubaſtatio bis diuerſis diebus ad dictam arrengheriam per preconem cōis, abſq; alia intimatione. quo termino elapſo procedatur in p̄dictis, vt ſupra dictum eſt. Et ꝙ oia & ſingula prædicta ſimiliter ſeruent, & locum habeāt in executiōibus laudi, arbitrii: ſiue arbitramenti: ſiue compromiſſum fuerit cum pœna vel ſine: dūmodo de compromiſſo & laudo appareant publicæ ſcripturæ: Ita ꝙ decurſis decem diebus a die eius ꝓmulgationis, & ſcientiæ, ſi a laudo, arbitrio: ſeu arbitramento hmōi non fuerit q̄relatum: prouocatum, & petitum reduci ad arbitrium boni viri, vel etiam vbi contigerit querelari, prouocari, & peti reductionem huiuſmodi: finita, ſeu deſerta cauſa querelæ prouocationis & petitionis reductiōis prædictarum, niſi in caſu quo p iudicem cauſæ querele prouocationis: & petitionis reductiōis huiuſmodi dictum laudum: arbitrium, ſeu arbitramētum infirmatum fuiſſet, ſiue declaratum nullum: illud exequatur, & executioni mandetur per iudicem ordinarium cōmunis Fauen. in omnibus, & per omnia, ꝑ ut ſupra dictum eſt de ſententia per iudicem competētem: & iuriſditionem habentem lata. Et idem etiam ſeruetur, & fiat in executiōe cuiuſlibet legitime confeſſionis iudicialis factæ per aliquem debitorem, & præcepti cuilibet debitori in iudicio legitime confeſſo facti per aliquem ex iudicibus, vel officialibus cōmunis Fauentiæ de ciuilibus cauſis cognoſcentibus: vel etiam vbi per aliquem ex tabelliōibus, ſeu notariis in matricula, ſiue in ordine notariorum dictæ

ciuitatis descriptum, & matriculatum factum appareret aliquod præceptum alicui debitori ꝯtenti de soluendo debitum in instrumento publico contentum: ita ꝙ præcepta huiusmodi valeant, teneant: & habeant robur, & executionem. Et decurso termino ad soluendum præfixo exequi possint: & excutioni mandari in omnibus, & per omnia ſm formam præsentis statuti, & pro ut supra de sententiis, & laudis exequendis prouisum fuit. ¶ Addentes, & statuentes, ꝙ Dominus Potestas, & qlibet ex iudicibus, & officialibus cōis Fa. de causis ciuilibus cognoscētibus possint & debeant ad requisitionem & instantiam cuiuscunq; cuius intersit oēs & q̄scūq; sententias, et præcepta latas, et facta per quoscunq; massarios, seu officiales societatum et vniuersitatum artium ciuitatis Fauentiæ, seu alicuius earum: quæ per ipsarum societatum, vel vniuersitatum, statuta, seu prouisiones, et ordinamenta executionem merentur, exequi, et executioni mandare in personis: rebus, et nominibus debitorū modo et forma. Et in omnibus, ac per omnia, ꝓut supra in præsenti statuto de aliis sententiis, seu præceptis statutum est, et prouisum.

¶ De fructibus æstimandis. Rubrica. XIIII.

ITem statuimus & ordinamus, ꝙ si quis ægerit in futurum reali actione cōtra aliquem, ꝙ oblato libello per actorem contra reum iudex ad petitiōem actoris teneatur eligere duos bonos viros, & legales homines, vel æstimatores cōmunis: qui videant fructus in re petita existentes, & ipsos fructus, & ipsoꝝ valorem: & quantitatem eoꝝ sacramento faciat æstimari q̄ńcunq;, & quotienscunq; ab eo fuerit postulatum: & ſm æstimationem prædictam compellatur reus ad restitutionem ipsorum fructuum, si contingat ipsum reum ad restitutionem rei petitæ, & fructuū condemnari, nisi a dicta condemnatione legitime appelletur.

¶ De compromissis fiendis inter coniunctos, & qualiter, & q̄ń fieri debeāt. R. XV.

STatuimus & ordinamus, ꝙ q̄ńcunq; verteretur: vel esset lis: q̄stio, seu cōtrouersia aliqua ciuilis in iudicio, siue extra inter ascendentes vel descendētes, seu fratres, & sorores, vel aliquos fratrum, vel sororū filios vel filias, seu patruos, auūculos, amitas & materteras, nepotes & neptes, & vsq; ad quartum gradum iuris canonici inclusiue. Et inter maritū & vxorē: socerū & generū, & nurū & ꝓnurū, & inter vitricū & priuignum, seu nouercā & priuignū, & inter quoscunq; agnatos & cognatos vsq; ad dictum quartū gradū, et dissoluta affinitate. Ciues tū, aut habitatores ciuitatis Fa. seu eius comitatus & districtus. Tunc Potestas: & alii ius dicentes dictæ ciuitatis quandocunq; fuerint requisiti, ante tū publicationem processus causæ, teneantur & debeant ad petitionem cuiuscunq; cuius interest, exposita tamen prius querimonia, cogere & compellere ipsas partes, inter quas talis lis: quæstio, & controuersia foret, opportunis iuris remediis exceptione aliqua non obstāte, nisi solum rei iudicatæ: vel finitæ, quam proponens infra tempus a iudice statuendum probare teneat: & ꝓbatū habuisse teneatur, ad compromittēdum se inter dictas partes de dicta lite, questione: vel controuersia in duos propinquos ex parentela masculina ipsorū litigantium, videlicet elligendo vnum pro qualibet parte, & illis nō extātibus, duos ex linea fœminina. Ipsis autem non existentibus, duos bonos viros discretos, & legales, qui partes cognoscant: & eoꝝ prædecessores cognouerint, ita tū ꝙ illi in quos debet fieri compromissum, sint ciues, aut habitantes in ciuitate Faueń. vel districtu. Quod arbitri: seu arbitratores sūmarie: simpliciter, sine strepitu & figura iudicii: & sola facti veritate inspecta possint & valeant de illa lite, quæstione, & controuersia, seu dependentibus & cōnexis, & emergētibus ab eisdem: seu aliqua ipsarum cognoscere & terminare de iure & de facto sine aliqua iuris solemnitate, & pro ut eis & eorum conscientiis videbitur & placuerit, quolibet loco & tempore feriato & non feriato ēt in honorē dei partibus p̄ńtibus vel absentibus, citatis & non citatis, etiā si in

cōpromisso

compromisso de hoc specialiter prouisum non esset. Et si semel factum fuerit compromissum de mãdato. D. Ptãtis, seu alterius ius dicentis, et si semel vel pluries fuerit prorogatum, & tpa ipsius cõpromissi expirauerint: & laudatũ nõ extiterit, possint, & teneant dictus. D. potestas, & alii ius dicentes vna parte instante alteram remediis iuris opportunis compellere ad faciẽdum iterato aliud cõpromissum in eosdẽ vel diuersos arbitros: vel arbitratores: ita q vltra bis cogi nõ possint, & tales arbitri: seu arbitratores sic electi compellant iuris remediis ad acceptãdũ dictũ cõpromissum. Quod si in laudo ferẽdo dicti cõpromissarii fuerint discordes, tũc partes elligere tertiũ cogant, datis hinc inde ter cõfidẽtibus nõ minus decẽ p qlibet parte & vice. Et ipsis non cõcordantibus, iudex corã quo cã agitat, ipsum tertium elligat extra numerum suspectorum a partibus datorum, qui suspecti dari non possint vltra numerum decem pro qualibet parte. Et illud quod per eos: vel duos ex eis, aut maiorem partẽ electorum, quãdo essent plures, iudicatum fuerit, ratum habeatur: & exequatur, nisi ab eo reclamatum, & reductio ad arbitriũ boni viri legitime petita fuerit. Declarantes insuper, q vbi in compromisso tempus aliquod appositum non fuerit, q instantia talis compromissi intelligatur esse & sit duorum mensium & non vltra. Et prædicta locum habeant tam in masculis q̃ in fœminis, etiam in minoribus: dũmodo non sint minores quatuordecim annorum: qui compromittere nõ cogãtur, licet aduersarios suos per se vel suorum tutorum psonã mediãte ad huiusmodi cõpromissum compellere valeant. Et dñs Potestas possit cogere ipsos arbitros ad laudandum sub pœna arbitrio ipsius domini Potestatis imponẽda.

¶ Q. d' credatur relationi bannitorum & nunciorum. Rubrica. XVI.

CRedatur etiam vni soli bãnitori, vel nũcio cõis Fauen. vbi vnus solus reqrat. de citationibus: mulctis, pignoribus, pclamatiõibus, subastatiõibus, & oibus aliis relationibus: q reperirent ei cõmissas fuisse p quẽcũq officialem: seu ius dicentem in ciuitate Fauen. dũmodo de cõmissione appareat publica scriptura manu notarii deputati ad illud offm, ad qd' cõmissio facta est: de qua cõmissiõe sufficiat apparere p assertionẽ notarii actuarii vere vel psumptiue, nisi pbatio in ɔtrariũ fuerit solẽniter facta: qa et ɔtra publicũ instrm pbatio in ɔtrarium admittatur.

¶ De alienationibus obligationibus minorum nõ fiendis sine decreto. Rub. XVII.

STatuimus & ordinamus, q quom multi minores tpibus pteritis, p ut expiẽtia docuit, dilapidauerint, & consumpserint bona sua tam ludo q̃ seductiõibus, & blanditiis, ac ipsorum fragilitate & facilitate inducti & circunuẽti: ad pdicta in posterum euitãda. De cætero nulli puberi, mari vel fœminæ minori. xxv. annis liceat vẽdere, alienare quouis titulo aliq̃ sua bona maxime imobilia: nec de eis ɔtractum aliquẽ facere, vel q̃si, aut donare, renũciare, cedere: seu aliquo titulo inter viuos distrahere, nec ẽt se: vel bona sua obligare, nec p alio fideiubere: seu alii se obligare in aliquo ɔtractu, nec ẽt distractiõe. Nisi pdicta vẽditio, alienatio, distractio, fideiussio, obligatio, donatio, renũciatio, & cessio, siue ɔtractus celebret in pallatio cõis Fauen. corã vno ex iudicibus dicti cõis Fauen. ad id deputato: & cũ iterpositiõe decreti vnius ex supradictis iudicibus: qui iudex suũ decretum, siue auctoritatem i prædictis, seu aliquo prædictorum non debeat, nec possit interponere sine causæ cognitione: vt supra in statuto in primo libro posito sub Rubrica. xxi. & sine præsentia: & cõsensu curatoris ipsius minoris ad negocia solemniter constituti: et vnius ex ppinquioribus agnatis, & ipsis agnatis non existentibus vnius ex cognatis illius puberis contrahentis asserentium cũ iuramento eandem alienationem, obligationẽ: siue ɔtractũ, seu distractũ expedire: vel vtilem fore ipsi minori. Et si idem minor nõ hẽret hmõi curatorem, tunc in præsentia dictorum ex proximioribus agnatis existentibus: alias ex cognatis ipsius minoris iurantium eodem modo qui sint maiores annorum trigin

ta:& videantur discreti iudici auctoritatem, sine decretum interponēti, & qui possideant imobilia sub iurisditione ciuitatis Fauēn. affirmantium simili modo: vt supra dictum est. Et illis deficientibus duobus ex vicinis diuitibus:& discretis illius minoris contrahentis, afferentibus eandem alienationem:obligationem, siue contractum, seu distractum expedire, vel vtilem fore ipsi minori, semper tñ cum ipsorū iuramento. Et si aliter contra, vel præter hoc statutum factum fuerit: non valeat, nec teneat ipso iure. Et ꝙ nullus notarius audeat conficere aliquod instrm alicuius obligationis, contractus, distractus, donationis, renunciationis, cessionis, seu fideiussiōis: per quod aliquis de prædictis minoribus, vel bona sua in aliquo obligenť alicui, vel alienentur, nisi prædicta forma, & solemnitas fuerit obseruata: pœna notario cōtrafacienti pro qualibet vice. xxv. lib. boñ. Et omne iuramentum præstitum in tali cōtractu, vel quasi, obligatione: alienatione: distractu: donatione, renūciatione, cessione: fideiussione, ab aliquo minore non seruata forma & solēnitate præsentis statuti præsumatur & fingatur: ac censeatur vi dolo, fraude, metu: & circunuentione extortum. Et nihilominus contrahens cum tali minore contra formam superius annotatam puniatur ipso facto in libris quinquaginta bonoñ. cōmuni Fauentiæ applicandis pro qualibet vice, nisi talis cōtractus & obligatio dicto minori vtilis & expediēs fuerit. Saluo ꝙ si aliqua puella minor vellet aliquem contractum, vel obligatiōem facere cum quacunq; persona, etiam cum alio minore, possit fieri in quolibet loco honesto, etiam extra pallatium, in præsentia tamen, & cum decreto vnius ex iudicibus cōmunis prædictis, causæ tamen cognitione semper, vt supra, interueniente, & cum præsentia, consensu, & iuramento curatoris, vel proximorum contrahentis, pro ut superius expressum fuit. Liceat tamen minoribus supradictis sine solemnitate huiusmodi matrimonia contrahere: & dotem recipere, & promittere, seu dare, & pro iis se obligare, vltimas voluntates condere. Et prædicta solemnitas non intelligatur in iudiciis, sed in ipsis possint esse ipsi minores fm formam iuris & statutorū ciuitatis Fauentiæ, nec etiam in his minoribus, qui ratione alicuius officii, qđ haberent, obligarentur cōmuni Fauēn. tacite vel expresse. Nec in his minoribus qui haberent patrem, vel auum paternum. In quoꝝ alienationibus, & obligationibus sufficiat auctoritas, siue consensus patris, vel aui paterni. Et etiam sine prædicta solemnitate possint se obligare: locando se & suas operas, & locando, vel conducēdo domum: vel alia quæ conduci, vel locari de iure possunt, dūtñ non vltra vnū annum.

¶De tenuta rei alienæ scięter non danda per debitorem creditori. Rub. XVIII.

STatuimus & ordinamus, ꝙ nullus debitor ex quacūq; cā, possit: audeat, vel debeat dare tenutam, vel pignus rei alienæ: vel ab alio possessæ suo creditori sciēter eam assignando, seu dando vt propriam, Et talis debitor sic dans, & assignās tenutā, seu pignus, hmōi ɔdemneť in libr. xxv. bōñ. ipso facto cōi Fauēn. applicañ. Et hoc nisi ipse creditor sciret dictam rem esse alienā, vel ab altero possessam.

¶De viribus, ꝓbatiōe, & effectu confessionis extraiudicialis. Rubrica. XIX.

ITem statuimus & ordinamus, ꝙ cōfessio facta extra iudicium absente parte quibuscūq; de causis, & emanata super quantitate lib. v. vel abinde infra, vel super re eiusdē valoris, si probata fuerit per vnū testem omni exceptione maiorem cū iuramēto actoris iurātis de veritate dicti debiti, admittatur, & eādē ꝓbationē faciat quā faceret si facta esset parte p̄nte & acceptante. Si vero emanauerit super quantitate excedente summam librarū quinq; vsq; ad quantitatem lib. xxv. boñ. inclusiue, seu super re eiusdem valoris: tunc talis cōfessio probetur per duos testes omni exceptione maiores. Si vero facta fuerit super quantitate, vel re excedente quantitatem, vel valorem lib. xxv. vsq; ad sūmam lib. centum boñ. inclusiue, tunc ꝓbetur per tres testes idoneos. Si aūt talis confessio facta fuerit de & super quantitate excedente summam

mam lib. centum usq; ad quantitatem lib. trecentum bon. inclusiue: uel sup re eius dem valoris. Tunc hmõi cõfessio pbari debeat per quatuor testes oi exceptione ma iores. Abinde vero supra pbetur ad minus per quinq; testes oi exceptione maiores. Talis tñ cõfessio in oibus casibus pdictis roboref & firmetur iuramẽto partis eidem deferendo super veritate ptentoꝝ in dicta cõfessione. Et in oibus & singulis casibus pdictis eundem effectum habeat talis ꝯfessio sic pbata, quẽ habet & haberet ꝯfessio fa cta parte pñte & acceptante. Prædicta tñ non vendicẽt sibi locũ in aliqua cõfessio ne extraiudiciali facta, seu emanata in fauorem alicuius iudei vel vsurarii, aut cãm habentis ab eis.

¶ Qualiter procedi debeat ad venditionem pignoris. Rubrica. XX.

SI debitor rem mobilem creditori suo in pignus assignauerit, & velit eam p sui crediti satisfactione vendere, tũc iudex ad petitionem creditoris præcipere de beat debitori personaliter, vel domi, aut alias legitime, q infra .x. dies pignus il lud reluat, & ipso debitore illud infra dictũ terminũ non reluente liceat creditori ip sum pignus cui voluerit plus tñ offerenti vendere, & talis venditio valeat: nec ifrin gi possit, dũmodo debitori denuncietur personaliter, vel domi: q veniat ad viden dum pignus hmõi vendi. Et si cõparuerit: tunc per creditoré vendatur plus offeren ti absq; alia æstimatoꝝ appreciatione. Si vero nõ cõparuerit, tũc adhibeanť æstima tores: & fm eoꝝ æstimationé dictum pignus vel vendatur, aut creditori in solutum relaxetur, quæ solemnitas cesset in pignoribus valoris lib. trium boñ. Et abinde in fra. In quoꝝ venditione pcedatur iuxta iudicantis arbitrium. Nec audiatur talis de bitor volens rem recuperare, & debitum soluere: vel allegans dictam venditionem non fuisse factam iusto pcio. Et siquid supererit ex precio dicti pignoris: debitori re stituatur. Si vero minori precio vendatur q̃ sit quantitas debita, ius illæsum referue tur dicto creditori petendi & cõsequendi a dicto suo debitore id quod defecerit.

¶ De feriis: & diebus feriatis. Rubrica. XXI.

STatuimus & ordinamus, q oi die reddatur ius in ciuilibus causis in ciuitate Fa ueñ. per oẽs iudices iurisditioné hñtes, exceptis diebus dñicis: & infrascriptis die bus, & festiuitatibus, qui sint feriati, & pro feriatis habeantur: videlicet. Dies na tiuitatis Dñi nostri cum quatuor diebus pcedentibus, & omnibus diebus sequẽtibus vsq; ad diem Epiphaniæ inclusiue. Dies festiuitatis sanctoꝝ Antonii, Sebastiani. & vl timis diebus iouis, lunæ, & Martis carnispriuii. Et dies prima q̃dragesimæ. Et q̃libet dies quadragesimæ ante nonã: quo tpe quadragesimæ reddatur ius post nonã. Di es conuersionis. S. Pauli. S. P. Damiani. S. Ioseph. S. Gregorii. S. Benedicti. Dies Pa schatis resurrectionis Domini cum septem præcedentibus: & septem subsequentibus Dies rogationum quarumcunq; tam solẽnium q̃ repentinarum. Solemnium tñ per totam diem, & repentinarum de Mañ. tñ. Ascensionis Dñi. Dies penthecostes cum duobus sequentibus. Dies solẽnitatis corporis Dñi. Dies inuentionis sanctæ Crucis. Dies festiuitatũ oium virginis Mariæ. Et festiuitatũ oium Aploꝝ, et Euãgelistaꝝ, & q̃ tuor Doctoꝝ. Et q̃libet dies festiuitatũ sanctoꝝ, & sanctaꝝ, sub quoꝝ vocabulo eccle sia, seu capella nuncupať: & constructa est in ciuitate Faueñ. vel suburbiis. Et dies. S. Georgii. S. Bernabæ. S. Petri cœlestini. Natiuitatis. S. Io. Baptistæ, & decolatiõis. S. M. Magdalenæ. S. Apollinaris. S. Petri ad vincula. S. Dñici. &. S. Thomæ de aqno. S. Nico. de tolẽtino. S. Fracisci. S. Antoni patauini. S. Rochi. Dies oium Scõrũ, ac dies defunctoꝝ. S. Martini. S. katerinæ virginis & mar. Luciæ virginis. S. Sauini. S. Syluestri. Et tpe messiũ incohãdo in & a die natiuitatis. S. Io. Baptistæ, & finiẽdo in die assumptionis Beatæ Virginis: & tpe vindemiaꝝ: quod tps incipiat & finiat fm deliberationem faciendam super ipsis vindemiis per generale ꝯsilium Faueñ. Et q̃li bet dies Sabbati post nonã. Possit tñ, & debeat ius reddi in causis executionũ publi ci instri: sniarũ, vltimaꝝ voluntatũ laudi: arbitrii, vel arbitramẽti, & in causis nõ ex

cedentibus sūmam lib. xxv. boñ. seu in causis agitandis sup re dictum valorem nō ex cedente, & in causis in quibus petitur reintegratio possessionis rei mobilis vel imo bilis, & seu vbi agitur de momentanea possessiōe, & in aliis casibus expresse permissis a iure communi, seu ex forma statutorum dictæ ciuitatis dictis feriis messium, & vindemiarum non obstantibus. Et idem obseruetur in questiōibus mercedis, & salariorum: & in qōnibus quæ orirent ex venditione alicuius rei mobilis, & super pactis initis inter dños & laboratores. Possint tñ executiones publici instrī sniarū, vltimarum voluntatum laudi, arbitrii, & arbitramenti fieri ēt tpe feriarū dictarum messium: & vindemiarum, & debitores quoscūq; ɔtumaces: cōfessos, vel ɔuictos detineri, excepto tpe vindemiarum, quo tpe durante: eorum personæ sint tutæ. Et si dies citationis, vel termini dati per aliquem ex iudicibus dñi ptātis: vel cōis caderet in diem feriatā, tūc dies proxime sequens non feriata, habeatur pro die citationis & termini.

¶ De his qui promiserint aliquid pro cōi Fauentiæ. Rubrica. XXII.

ORdinamus: q quicūq; de ciuitate Faueñ. vel districtu, vel aliunde aliquo tēpore inqetabit, vel molestabitur occasione debiti, vel ɔmissionis, quod & quā dicere et esse factū vel factam in seruitio cōis Faueñ. vel in fauorē, & seu ad instantiam dicti cōis, vel alia quaecunq; eā p ipso cōi in fauorem dicti cōis modo aliquo, vel īgenio. Prædicti tales, vel eius heredes, qui molestabunt, vel inqetabunt ab aliquo ciue vel forensi quaecūq; de causa pro ipso cōi modo aliquo, vel ingenio defendantur, & manuteneantur indemnes expensis dicti cōis. Et potestas obseruare teneatur, pœna centum librarum auferenda de eius salario pro qualibet vice. Et præ dicta locum habeant in præteritis, psentibus, & futuris.

¶ Quod Ptās, & qlibet ius dicēs teneāt dare aduocatū & procurm petēti. R. XXIII.

STatuimus ac ordinamus, q Ptās, & alius quilibet ius dicēs, coram quibus qstio esset, teneant dare aduocatum, & ɔcurm petēti vnū ex doctoribus, & causidicis Faueñ. qui petitus fuerit, & seu petiti fuerint, qui patrocinium pstare cogat, & seu cogantur iusto pcio: vel salario. Et hoc intelligatur in aduocatis, & causidicis: q pecunia soliti sunt patrocinari in causis, & ita cogantur pœna arbitrio iudicis imponenda, nisi ipsi aduocatus: & ɔcurator reqsiti iustam cām habuerint recusationis.

¶ De donis condecentibus. Rubrica. XXIIII.

INsuper statuimus & ordinamus: q quom alias inoleuerit abusio, vt dona cōdecētia, q ɔmittunt vltra dotes: esse intelligerent iuxta qtitatem tertiæ partis dotis datæ: ɔmissæ, vel legatæ. Attendētes forte: q tūc dos cōiter nō excedebat sūmā lib. quadringētarum boñ. Quom aūt nunc dotes multū auctæ fuerint. Eapp statuimus & ordinamus: ac declaramus, vt de cætero dona hmōi intelligant esse, & sint quinta pars dotis datæ, ɔmissæ, vel legatæ: & nō vltra. Inter q volumus cōputari oia bona mobilia, q ipsa mulier habuerit tpe quo ducitur vndecūq; prouenerint. Non obstante q aliter hactenus fuerit ex antiqua consuetudine obseruatum.

¶ De dotibus mulierum, & qliter de ipsis disponi possit & debeat soluto mrimonio. Rubrica. XXV.

STatuimus & ordinamus, q qcunq; de ciuitate, comitatu, & districtu Faueñ. acceperit vxorem, eāq; desponsauerit, & ad domum traduxerit, dictaq; vxor pdecesserit sine cōibus: vel cum cōibus liberis, q ex dote data: seu ɔmissa a dicta sua vxore: seu ab alio p ea viro suo, aut alteri p eo: seu ēt dictæ vxori cōstituta interviuos, aut legata quouis titulo in qualibet vltima voluntate, q medietatē hmōi dotis lucretur & lucrari debeat talis maritus: quam retinere possit qū dotē pcepit. Et si nōdum to

tam

tã, vel eius partẽ habuerit, hẽat actiones, & ius petendi dictã medietatẽ, vel ꝙ ad eam defuerit vigore & auctoritate pñtis statuti ꝯtra quoscunqꝫ ad hmõi dotẽ obligatos, nõ obstantibus ẽt aliqua vltima voluntate: seu alia dispõne, aut qbuscunqꝫ clausulis: seu capitulis aliter vel in cõtrarium disponẽte & disponentibus. Idqꝫ obseruet, & obseruari debeat tam in primo q̃ in aliis qbuscũqꝫ mr̃imoniis: ẽt si tali mulieri decedẽti supessent filii, vnus, vel plures ex alio mr̃imonio, nõ obstãte ẽt ꝙ a iure, & maxie ex dispõne. l. hac edictali. C. de secundis nuptiis. aliter & cõtrariũ disponat. Et ꝙ dicta mulier nõ possit de dicta dimidia dotis p̃dictæ, nec inter viuos, nec in vltima volũtate mõ aliquo, aut quouis iure disponere. Nec ẽt pr̃ dictæ mulieris, aut filii: fratres, patruus, nepos, vel alii qui stipulati fuerint hmõi dotem in totum: vel in partẽ sibi restitui, seu ad quẽ, vel ad quos dictæ mulieris hr̃ditas, seu dos p̃dicta ex testõ, vel ab intestato: aut ex quouis contractu, seu ẽt ex stipulatione de iure spectaret, aliquã molestiam dicto viro, vel eius hr̃dibus, vel ei qui dotẽ noie dicti viri accecepisset sup dicta dimidia: aut super actionibus p̃dictis pro ea consequenda, inferre possint. Sed dimidia dotis p̃dictæ ad dictum viꝝ superstitem remaneat, & peti, & exigi possit cãu quo soluta nõdum fuisset. Et si aliqs de his, ad quos hr̃ditas, successio, actio: vel ius dictæ mulieris, seu dotis p̃dictæ spectaret, tam ex testõ, seu quauis vltima voluntate, seu stipulatione, aut ꝯtractu aliquo super dicta dimidia, seu super dictis actionibus molestiã, & cõtrouersiã eidẽ viro, aut filiis hr̃dibus: vel successoribus suis inferat mõ aliquo corã quocũqꝫ iudice: incidat ipso iure in poenam lib. L. boñ. applicañ. eidẽ marito: vel eius hr̃dibus. Quæ oia ẽt obseruent, non obstãte ꝙ per instr̃m publicum ẽt iuramento roboratũ, vel alio mõ appareret ip̃m virũ sub q̃cunqꝫ verboꝝ forma in receptione dictæ dotis ꝓmisisse dotẽ integrã restituere in casu eius restõnis: nisi ĩ dicto instr̃o, & in tali ꝓmissione fuerit per ip̃m viꝝ huic statuto & eius bñficio clare exp̃sse, & ex certa scia renũciatum. Expẽsæ tñ funeris dictæ vxoris prædefunctæ fieri debeant cõiter ex dicta dotæ, quã dimidiã sic per dcm̃ viꝝ lucratam, idem maritus nõ possit in aliũ trãsferre, nec iter viuos, nec in vltima volũtate: sed eã filiis eiusdẽ mr̃imõii masculis, si masculi supsint, & si nõ supsint filiabus seruare teneat. Et si eã in totũ: vel in partẽ alienauerit: vel aliter disposuerit, q̃ supra dcm̃ sit, talis cõtractus, dispositio, & alienatio sint nullius roboris, & momẽti: & p ipsos liberos recuperari possit, quibus nõ extãtibus idẽ maritus de dicta dimidia disponere libere possit & valeat, & eã in quoscũqꝫ transferre. Et pñtis statuti dispositio locũ habeat, & obseruet in mr̃imoniis dotibus, & casibus præteritis, præsentibus, & futuris.

¶ De bñficio statuti denegãdo viro: q vxorẽ maritali affectu nõ tenuerit, & ecõtra. Rubrica. XXVI.

STatuimus & ordinamus, ꝙ qcũqꝫ de ciuitate, comitatu, vel districtu Faueñ. vxorẽ in domo nõ tenuerit, & eã maritali affectu nõ tractauerit, dimidiã dotis dictæ suæ vxoris, nec aliqd bñficiũ statuti ꝓxime p̃cedentis ꝯsequat, nisi ipsa vxor se a viro inuito seperauerit. Et ecõuerso, si vxor viꝝ vxorali affectu nõ tractauerit, inhoneste viuẽdo, vel adulteriũ cõmittẽdo, seu viro inuito vagãdo, ipsa dotẽ perdat, & vir eã lucret. Et ad hæc oia ꝓbanda sufficiat fama per quinqꝫ testes idoneos ꝓbata.

¶ Qualiter descendentes ab intestato succedant. Rub. XXVII.

STatuimus & ordinamus, ꝙ cuicũqꝫ ab intestato decedẽti succedãt filii masculi, vel ex eis nepotes: & deinceps descẽdẽtes masculi ex eis, & ad eos hereditas vniuersa ptineat. Exclusis penitus filiabus: vel ex filiis neptibus, & ex eis deinceps descẽdentibus masculis, vel foeminis. Teneant tñ tales sic succedentes ipsas filias, vel ex filiis neptes, nuptas vel innuptas vsqꝫ ad traductionẽ ad domum viri tenere, decẽter alere, ac earum curam agere, & ipsas innuptas debito tempore matrimoniis copulare, cum ea dote quam attentis facultatibus, ac sui & agnatorum dignitate, communi etiam obseruantia, & consuetudine, iudex cum consilio duorum ex propin-

quioribus declarauerit conuenire, & tunc nec mulier, nec ab ea causam habens in dicta hereditate, aliquid aliud petere possit, sed penitus, & omnino sit exclusa, vt supra. Sed si spretis præmissis: mulier incongruæ ab ipsis succedentibus, & ipsam excludentibus nupta fuerit, & dotata: possit tunc ipsa congruæ dotis supplementum solum vsq; ad quantitatem legitime: quæ eidem de iure cõi debebatur. Quo habito nec fructus, quicq̃ve aliud petere possit. Prædicta ẽt obseruari volumus, si mulier nõ nubat, sed relligionem intret: aliam ve honestam elligat vitam. Declarantes & volẽtes: q͏ si seculares clerici soli, vel cum aliis masculis agnatis supersint tali defuncto, tunc ad successionem admittantur, & dictas fœminas, vt supra, excludãt, dumtamẽ hmõi successionem conseruent aliis agnatis masculis gradu ꝓximioribus, nec eam alienare valeant, seu possint, quouis titulo, nec inter viuos, nec in vltima volũtate. Sed omnis contractus, alienatio, seu vltima voluntas aliter facta, sint ipso iure nullius roboris, vel momenti. Si autem extent relligiosi claustrales, beneficio talis statuti & alioꝝ statutorũ cõis Faueñ. de successiõibus disponentiũ, nullatenus gaudeant. Sed ẜm iuris cõis dispõnem succedant. Quam declarationẽ volumus, ac statuimus militare, & procedere, & obseruari in omnibus & singulis casibus, ac successionibus quomodocunq; per quæuis statuta ciuitatis Faueñ. dictis clericis delatis seu deferendis, quæ oĩa locum hre volumus in ꝑsentis, præteritis, & futuris.

¶ Quod mulieres dotatæ a patre & ab aliis ascendentibus non possint petere legitimæ, seu dotis supplementum. Rubrica. XXVIII.

ITem ordinamus & statuimus, q͏ filiæ nuptæ, & aliæ mulieres dotatæ a patre: auo, seu alio ascendente: & earum heredes non possint petere supplementum legitimæ: seu dotis, vel alterius portiõis, quæ etiam iure naturæ deberetur, a filiis aut descendentibus masculis ex linea masculina, heredibus tñ dotantium ipsas, sed contentæ esse debeant dote eis data ꝓmissa inter viuos: seu relicta quouis titulo in vltima voluntate a dictis earum ascendentibus. Et prædicta locum habeãt, ẽt si post dotationem, promissionem, vel legatum huiusmodi auctæ fuerint facultates dotantis, vel diminutus fuerit filiorum numerus. Talis tñ mulier, vt supra, dotata, allatur decenter vsq; ad eius traductionem ad domum viri ex redditibus bonoꝝ & hẽditatis dicti dotantis. Et hoc statutũ sit ꝑcisum, & locũ hẽat tã in ꝑteritis q̃ in pñtibus & futuris.

¶ De bonis maternis. Rubrica. XXIX.

INsuper statuimus ac ordinamus, q͏ vbicunq; decesserit aliqua mulier ab intestato filiũ hñs: vel nepotẽ, seu ꝓnepotẽ ex filio vnũ, vel plures: filiã fœminã vnã, vel plures, & seu descẽdẽtes quoscũq; ex filia fœmina. Q. d' hẽditas vniuersa talis mulieris sic decedẽtis spectet & pertineat, seu spectare & ptinere debeat ad hmõi filios & seu descendentes masculos ex eis: exclusis penitus fœminis supradictis. seu descendẽtibus quibuscũq; ex eis, reseruata tñ eis legitima iure cõmuni, seu naturæ sibi debita in bonis & hereditate huiusmodi.

¶ De successiõibus ascẽdẽtiũ & trãsuersaliũ ab intestato delatis. Rubr. XXX.

CVpiẽtes agnatiões ꝯseruari & augeri. Hac pñti lege in ꝑpetuũ valitura decernimus, statuimus: & ordinamus, Matrẽ, auũ maternũ, auiã, amitã, materterã, sororẽ, neptẽ, mulierẽ aliquã: & alios ẽt masculos defuncto cõiunctos per lineã maternã, seu fœmininã, aut ex ipsis mulieribus, vel ab aliqua eaꝝ descendentes: & qũolibet eidẽ defuncto dictis mulieribus mediãtibus attinentes nõ posse ab intestato mõ aliquo succedere filio: filiæ, fratri: sorori, nepoti, nepti, & deinceps habenti patrem: auum paternum: fratrẽ, seu fratres vtrinq;, vel ex latere patris tantum coniunctos, patruum, etiam magnum vnum vel plures, fratres: patrueles, seu alios agna

tos masculos

tos masculos per rectam lineã masculinã defuncto attinentes: & coniunctos vsq; ad quartum gradũ inclusiue cõputandũ sm ius canonicũ. Possint tñ talis mater, & aliæ mulieres: & alii pdicti: vt supra, exclusi, & exclusæ a dicta successione, petere, & hre libras. x. boñ. tm̃ p quolibet centenario valoris hēditatis dicti defuncti, seu defunctorũ, quæ sint, & esse intelligantur p omni legitima, q̃ ēt iure naturæ sibi deberet, & p oi iure, q competeret talibus mulieribus, & aliis sic exclusis, ita q nil vltra hre possint. Sed ois via successionis ab intestato eis, & eorũ cuilibet sit pclusa. Quæ tñ decẽ p cẽtenario: de qbus supra diuidant inter dictas psonas exclusas æqualiter, si plures excludant. Si aũt vnus tm̃, eidem soli assignent, ita q ēt si plures sint a tali successiõe exclusi, nõ possint hre, nec cõsequi nisi dictas libr. x. p quolibet centenario inter eos diuidẽdas, vt supra. Et pdicta ēt locũ habeant & obseruentur in eo, q nedũ ab intestato, sed q ēt intestabilis decesserit. Addentes tñ, & volentes, ac statuentes, q si aliq̃ mulier agnationis, & cognationis dicti defuncti, a cuius successione vigore pñtis legis: & statuti sit exclusa, seu excludi contigerit, & sit paup, & indotata, nec extent bona alicuius in qbus possit, vel debeat dotari. Tũc talis mulier sic exclusa possit petere se dotari in & de bonis talis personæ defunctæ, a cuius successiõe: vt supra: excludit, & tali dote cõtenta stare debeat, nec aliud de bonis hereditatis dicti defuncti, nec ēt dictas libr. decem pro cẽtenario, de quibus supra petere possit. Sed omnino sit exclusa: præterq̃ a petitione dictæ dotis. & sit præcisum.

¶ Quod hereditas non addita transmittatur. Rubrica. XXXI.

NE ob defectum additionis ɔtingat ɔtra decedentiũ votũ hereditates applicari, q sæpe cõtingere: experientia rerũ magistra docuit. Statuimus & ordinamus, q delata cuicunq; ēt ignoranti hēditate: tã ex testõ, q̃ ab intestato, si cõtingat eum añ dictæ hēditatis additionem decedere ad talis decedentis heredem eã ptinere hereditatem: perinde ac si talis decedens ipsam adiuisset. Declarantes idem seruari debere in fideicõmisso purificato, & tali qui per decedẽtem acceptari potuisset, & peti.

¶ Q. d tenuta ɔcessa nõ occupet, vel quouis mõ ipediat. Ru. XXXII.

STatuimus & ordinamus, q ɔcessa quouis mõ, parte ltime tñ citata p iudicẽ, vel debitorẽ creditori tenuta mobiliũ aliquorũ, vel imobiliũ nihil in re tali per debitorẽ: vel aliũ ab eo cãm hñtem post dictæ tenutæ ɔcessionẽ innouet, vel fiat per quod ius creditoris in aliquo deterius fiat sub pœna solid. v. boñ. pro qualibet libra, si debitum fuerit a. x. lib. vel abinde infra. Si vero debitũ fuerit a. x. libris boñ. supra sol. tres pro qualibet libra. Et nihilominus tenuta creditori libera: ac expedita dimittatur, & oia in integrum: pristinumq; statum reducantur, nisi quatenus de creditoris tenutam hñtis pcesserit volũtate. Et qcunq; qui post ɔcessionẽ dictæ tenutæ rẽ ipsam detinere: possidere, vel occupare quouis titulo cœperit pcepto iudicis pœna ls infra. x. dierũ terminum desistere & recedere oi semota exceptione cogatur.

¶ Qualiter quis rem p executorẽ sibi assignatã restituere cogat. Rub. XXXIII.

SI de re mobili fiat quouis modo executio liceat nuncio, vel executori absq; spãli iudicis cõmissione, rem ipsam cuicunq; idoneo assignare, q postmodum ad oẽm instantiã, & reqsitionẽ ipsius nuncii, aut creditoris, vel ēt ipsius debitoris, post solutionem tñ compellatur sine scriptis: & omni prorsus iuris solẽnitate omissa ad ipsius rei assignatæ restitutionem: & reconsignationem in ciuitate Fauentiæ, mulcta indicta captis pignoribus, ac etiam carceratione. Et si qua super qualitate vel quantitate rei assignatæ inter nuncium vel executorem, ac eum cui assignatæ res dicerentur, controuersia oriretur relationi talis nuncii cum dicto vnius testis idonei credatur.

¶ Qualiter procedatur in nominibus acceptis in tenutam. Rubrica. XXXIIII.

SI nuncius iuerit ad dandam tenutam, & referat se non inuenire de rebus mobilibus vel imobilibus debitoris. Sed creditor dicat aliquem esse debitorem debitoris sui. Tūc iudex ad petitionem creditoris faciat illum talem citari, q̄ coram eo compareat. Et si venerit & confessus fuerit se esse debitorem. Tunc iudex det illud nomen in tenutam creditori præfato. Si vero negauerit se esse debitorem, vel non venerit. Tunc iudex statuat illi creditori terminum octo dierum, vel plurium, si sibi videbitur, ad probandum, q̄ ille citatus sit debitor debitoris sui, & se esse creditorem. Quibus probationibus factis det iudex ipsi creditori nomen in tenutam pro debito & expensis vsq; ad cōcurrentem quantitatem. Quibus sic peractis, & elapsis decem diebus, & nullus legitimus comparuerit contradictor. Tunc iudex denunciari faciat per vnum ex nunciis cōis Fauen. illi debitori, cōtra cuius debitorem p̄cedatur, q̄ infra sextam diem coram ipso iudice compareat obiecturus quicqd vult ne eidem creditori de suo credito satisfaciat, q̄ si non venerit, seu nihil iuridicū infra dictum terminum opposuerit: compellatur dictus debitor, cuius nomen acceptū fuerit p̄ tenuta, incontinenti dare, & soluere quantitatem in dicta tenuta contentā, & expensas illi creditori: si intantum fuerit debitor. alias quātitatem, in qua debitor est, soluere compellatur, nisi terminum haberet a creditore suo, vel a iure ad soluendum: quo casu terminus ille sibi seruetur.

¶ Qualiter excussio fieri debeat. Rubrica. XXXV.

SI nuncius missus ad dandum tenutam creditori, referat se nihil inuenire, qđ capi possit sine controuersia de bonis debitoris, & creditor velit agere hypothecarie contra alium, seu alios possessores. Faciat citari illos, cōtra quos vult agere: q̄ veniant ad docendum de bonis debitoris. Et si non venerint citati fm formā statutorum loquentium de forma citationū: iubemus, sine aliqua alia pronunciatione viam apertam esse hypothecariæ actioni, & agi posse contra possessores bonoꝝ obligatorum. Si vero venerint: assignet eis iudex terminū octo dieꝝ: infra quem p̄bent res esse in bonis debitoris, quæ possideantur per alios: & quæ sine cōtrouersia capi possint. Quo probato, creditor contra illa bona p̄cedere possit. Si vero in bonis debitoris infra dictum terminum nil ostenderet esse, quod non possideatur per alios: vel quod sine controuersia capi possit, Tunc iudex aduersario p̄nte: vel saltem legitime citato pronunciet non inueniri de bonis debitoris, quæ sine controuersia capi possint, & excussionem legitime factam esse, & tūc agi possit hypothecaria, & auocari possit ipsa res petita per hypothecariā per solam p̄bationem obligationis, & q̄ ipsa res fuerit in bonis debitoris, siue per ipsum possessa tempore obligationis, vel post. Et sic facta habeat̄ p̄ legitima excussiōe, & ipsi excussioni amplius opponi non possit. Et idem ordo & modus obseruetur in omnibus aliis casibus, in quibus de iure excussio fieri deberet.

¶ Quod facta in iudicio pro filio familias non possint infringi. Rub. XXXVI.

ORdinamus & statuimus: q̄ ea quæ facta sunt in iudicio, seu processibus corā quocunq; iudice pro filio familias ad eius fauorem, valeant, nec possint infringi modo aliquo, ex eo: qđ diceretur esse in patria potestate. Nam patriā potestatem filiis prodesse volumus, non autem obesse.

¶ De possessionibus terminandis. Rubrica. XXXVII.

PRo vtilitate hominum ciuitatis: & districtus Fauen. controuersias quascunq; super confinibus terrarum, & possessionum, amputare volentes. Statuimus & mandamus

mandamus, quod in ponendis terminandisque confinibus inter quoscunque vicinos, instrumentis acquisitionum existentibus: antiquiora praevaleant: & prius adimpleantur instrumenta. Si aût instra non existant questio talis confinium per duos bonae conditionis & famae ex viciniorib9 & antiquioribus decidatur, saluo tñ iure, cuiusque in dominio. Et praedicta ad petitionem cuiusque conquerentis cõmittantur: & fiant, ac sũmarie, simpliciter, & de plano sine strepitu & figura iudicii procedatur.

¶ Quod ei cuius noîe stipulaẽ, actio sine cessione acquiratur. Rubrica. XXXVIII.

Statuimus & ordinamus, quod si quis stipuletur, acquirat, vel aliquem cõtractũ faciat nomine alterius. Illi tali cuius nomine stipulatio, cõtractus, vel acquisitio fieret: eo vel eius herede ratum habẽte: in omnibus & per omnia habeatur, acquratur, & fit: ac si ipse idem cuius nomine fuit stipulatum acquisitum: vel contractũ in propria persona id fecerit: ita quod nulla cessio requiratur, sed absque ea agere libere possit & valeat: & locum habeat in praeteritis, praesentibus, & futuris.

¶ Quod creditor instrumentum obligationis post solutionem cancellare teneatur. Rubrica. XXXIX.

Si creditor instrumentum pignoris, vel alterius cuiuscunque debiti: seu obligationis habuerit, & ipsum pignus non restituerit, & eius instrm debitori, postq̃ debitor ei satisfecerit de debito, & postq̃ requisitus fuerit a debitore vt instrm debiti annullet, non cancellauerit: seu annullauerit infra tertiam diem postq̃ requisitus fuerit: iudex cogere debeat creditorem ad conficiendum instrm liberationis, & finis debitori de debito & obligatione praedictis, poena dicto creditori solid. v. bon. pro qualibet libra quantitatis debitae. Et restituat debitori expensas quas fecerit litigando super hoc pro habenda dicta liberatione. Et praedicta fiant summarie sine strepitu & figura iudicii: & de facto.

¶ De poena petentis debitum solutum. Rubrica. XL.

Statuimus si quis petierit debitum solutum, & ille a quo peteretur dixerit se soluisse debitum totum vel partem: vel aliter creditori esse satisfactum. Iudex statuat terminum. x. dierum vtilium, infra quem terminum legitime probare possit se soluisse, vel satisfecisse tali creditori. Quod si ꝓbauerit de toto vel parte, iudex coram quo questio tractaretur, teneatur auferre petẽti duplum eius, quod solutum esse probatum fuerit nomine poenae summarie sine strepitu & figura iudicii: & sine aliqua accusatiõe in scriptis redacta, aliquali tñ querela ab inquietato proposita: cuius poenae, medietas sit cõis Fauẽn. alia inquietati. Si vero nõ ꝓbauerit se soluisse debitum creditori, compellatur ipse debitor ad solutionem debiti & expensarum. Et hoc intelligatur in principalibus personis tm̃ & non in heredibus.

¶ De poena non soluentis debitum. Rubrica. XLI.

Quicunque debuerit pecuniam alicui, vel aliquid aliud dare, vel facere, sub poena: & non soluerit: dederit, vel fecerit ad diem statutum in ꝓmissiõe contractus, vel obligationis: siue aliquo instrumento, vel infra vnũ mẽsem denunciatione facta ei a creditore vbi dies nõ esset apposita, possit creditor petere poenam: si sua interesse probauerit & non vltra. Et non intelligatur praesens statutum nisi in principalibus personis, quae debita contraxerunt, vel nisi probatũ sit successores habuisse notitiam debiti praelibati.

¶ Quomodo pater conueniatur pro debito filii. Rubrica. XLII.

PAter possit conueniri pro debito facto a filiis, vel nepotibus suo consensu, vel mandato, & ipse filius vel nepos possit conueniri, quemadmodum posset pater pro debito filii cõtractovoluntate & consensu eius, & etiam possit conueniri filiusfamilias, si publice mercetur tanq̃ esset paterfamilias. Et possit filiusfamilias qui habitaret seorsum a patre esse in iudicio sine patris consensu. Et idem intelligatur in nepote ex filio.

¶ De patribus prodigis, & dilapidatoribus. Rubrica. XLIII.

STatuimus & ordinamus, q̃ pater dilapidator bonorum̃ suorum teneatur emancipare filios suos vnum vel plures, & dare eis vel ei in premium emancipationis dimidium ad minus bonorum suorum. Si vero talibus filiis vel filiabus obuenerit hereditas materna, vel alicuius consanguinei ex latere matris: vel aliunde aduentitia, quæ bona pater dilapidet: vel dilapidauerit hactenus in emancipatione filiorum̃ suorum: bona huiusmodi integre restituere teneatur, etiam sine retentione vsufructus. Et si bona ipsa, vel aliquid ex eis alienasset loco talium bonorum alienatorum filiis & filiabus suis tantundem de suo restituere teneatur, ac debeat, si habet vnde, & si non habeat: filius & quilibet alius descendens, etiam si alienationi consenserit, possit bona sua a quolibet recuperare: non obstante patria potestate. Et iudex teneatur hoc facere fieri postquam fuerit requisitus infra octo dies.

¶ De instrumento fraudulenter facto. Rubrica. XLIIII.

ITem statuimus & ordinamus, q̃ nullus ex instrumento, seu contractu, & obligatione, vi, metu, dolo, seu fraude celebrato aliquid petere, vel quoquo mõ exigere possit aliqua ratione, qui contrafecerit incidat in pœnam centum librarum boñ. cõmuni Faueñ. ipso facto applicandam.

¶ Qualiter ad petitionem fideiussionis cõueniat ille p quo fideiussit. Rub. XLV.

ITem statuimus & ordinamus pro euidenti vtilitate cõis, & populi ciuitatis Faueñ. Et vt partium parcatur laboribus & expensis: q̃ si aliquis de ciuitate vel districtu Faueñ. fideiusserit, vel alias se pro aliquo obligauerit ad aliquam quantitatem pecuniæ, vel rem aliquam soluendam: vel ad aliquid aliud dandum vel faciẽdum, & quantitatem, vel rem illam soluerit, vel quid aliud dederit vel fecerit, q̃. d. Potestas ciuitatis Faueñ. vel eius Vicarius, vel iudex, vel quilibet ex iudicibus ordinariis cõis Faueñ. qui additus fuerit, præcise teneatur & debeat ad petitionem huiusmodi obligati: vel qui quantitatem, vel rem illam soluisset, vel quid aliud dedisset vel fecisset ex tali fideiussione: vel obligatione, vel sui heredis, vel qui ab eo, seu ab eis causam haberet illum talem pro quo fideiusserit, vel se sic obligauerit, & eius heredes, vel successores, dũmodo pupillarem ætatem excesserint capi & detineri facere in pallatio, vel in carceribus cõis ad voluntatem huiusmodi creditoris & eius heredum, vel ab eo, seu ab eis causam habentis. Et in dicto pallatio, vel carceribus tãdiu detentum & captum detinere & detineri facere donec integraliter soluerit & satisfecerit huiusmodi fideiussori seu promissori de quantitate seu re soluta: & de expẽsis, damno, & interesse. Et illud seruetur & fiat ad petitionem cuiuscunq; ciuis, vel districtualis ciuitatis Fauẽtiæ, qui fideiusserit vel fideiubebit: seu se alias obligauerit vel obligabit in futurum pro aliqua psona: & elapsus sit terminus solutionis, vel vbi terminus non sit appositus diu steterit in obligatione, vel etiam ante qñcunq; illa persona pro qua sic fideiusserit, vel se obligauerit, uergerit, vel ceperit uergere ad inopiam, vel aliter male vtetetur substantia sua quam faceret tempore talis fideiussiõis vel obligationis, & velit esse securus, & conseruari indemnis ab huiusmodi fideiussione & obligatione: & non possit talis persona pro qua sic fideiusserit, vel alias se obligauerit

obligauerit de dicto pallatio, seu carceribus relapsari, nisi prius ipsum fideiussorem, vel promissorem liberauerit a dicta fideiussione & obligatione, & ipsum ab oibus expensis, damnis, ac interesse indemnem conseruauerit, seu idonee satisdederit eidem soluendo creditori ad terminum, & de conseruando ipsum fideiussorem ac promissorem indemnem a fideiussione & obligatione prædictis, & nihilominus possit & debeat dictus dñs Potestas, & alius quilibet ius dicens in dicta ciuitate requisitus ad volũtatem eius qui sic fideiusserit, seu pro alio se obligauerit dare ei tenutam de bonis eius, pro quo, seu ad cuius petitionem sic fideiusserit, vel se obligauerit: & ea bona adiudicare: & ei insolutum dare sm æstimationem fiendam per æstimatores cõis vsq ad integram satisfactionem sortis damnorum, expensarum, ac interesse. Et casu quo copia talis pro quo sic facta fuisset talis fideiussio, seu obligatio de facili haberi non posset, & de ipsius bonis reperiri: etiam vsq ad integram satisfactionẽ sortis, damnorum, expensarum & interesse, q tunc possit & debeat ad petitionem eius qui sic fideiusserit: vel pro eo promiserit, poni in banno, de quo exire non possit, nisi primo ei satisfecerit de sorte, damnis, & expensis, ac interesse prædictis. Et prædicta locum habeant etiam in eo, qui ostenderit se soluisse pro aliquo aliquod debitũ ad quod ille, pro quo soluit foret obligatus, & obseruentur, & fiant contra illum pro quo soluit, & eius heredes, & bona, dũmodo appareat: etiam nulla solemnitate seruata expressa vel tacita voluntate dicti debitoris tale debitum esse solutum. Et idem intelligatur in fideiussoribus vniuersitatum quarumcunq, & q quilibet de vniuersitate compelli & astringi possit (vt supra dictum est) ad petitionem cuiuscũq fideiussoris, vel promissoris, vniuersitatis, vel eius sindici, procuratoris: vel capitularii, seu capellani. Et intelligatur fideiussor: seu pro alio pmissor quicũq habuerit instrm conseruationis indemnitatis, vel alias quomodocunq ostendere poterit se pro alio fideiussisse, promisisse, vel se obligasse: etiam si cum eo esset in eodem instrõ: seu pcepto etiam insolidum obligatus quantumcunq negaretur. Et prædicta omnia & singula in præsenti statuto contenta fieri possint, valeant, ac debeant in quolibet casu præsentis statuti summarie de plano, sine strepitu & figura iudicii: & quolibet tẽpore etiam feriato propter messes, vel vindemias, cognoscantur & terminenť per quemlibet iudicem: coram quo talis controuersia: seu causa esse contigent.

¶ Qualiter sequestratio fieri debeat. Rubrica. XLVI.

Statuimus & ordinamus, q si quis comparuerit coram. d. Ptãte, vel alio ius dicente ciuitatis Faueñ. & dixerit aliquem esse suum debitorem vsq ad quantitatem lib. iii. boñ. asserendo ex qua causa sit debitor, affirmando proprio iuramẽto iudex ad petitionem ipsius creditoris possit ac teneatur facere sequestrari de bonis ipsius debitoris, si tñ affirmet ipse creditor iuramento suo reum ipsum non hẽre bona imobilia in ciuitate vel districtu Faueñ. sufficientia ad debitum petitum, & expensas. Si vero pro maiori quantitate peteret sequestrationem fieri, tunc. D. Potestas: vel alius iudex a quo petitum fuerit recepto iuramento actoris cum vno teste idoneo, & seu viso instrõ, si de debito instrm appareat, & si actor iurauerit reum nõ hẽe bona imobilia sufficientia ad debitum ad quod dicit illum sibi teneri in ciuitate, vel districtu Faueñ. teneatur & possit facere sequestrari de bonis mobilibus eius qui debitor dicitur in tanta quantitate, quæ ascendat ad quantitatem in qua debitor dicitur, si tantam in suis bonis esse reperiretur, vel in ea quantitate qua poterit, præstita tñ idonea cautione per reum, vel alium eius nomine de iudicio sisti, & iudicatum soluendo, dictum sequestrum debeat reuocari & annullari. Non tñ teneať aliquis sequester, vel custos custodire & repræsentare res sequestratas, & ei recomẽdatas nisi ei traditæ fuerint, vel ad eius petitionem in aliquo loco steterint.

¶ De instantia in causis seruitutum, & aliis quibuscunq non habentibus certam quantitatem. Rubrica. XLVII.

STatuimus & ordinamus, ꝙ vbi agitur de seruitute aliqua: & in quacunq; alia cã quæ non haberet certam quantitatem expressam, & in aliis quibuscũq; causis & casibus expresse non comprehensis in statuto disponente de instantia causarum, tunc causæ huiusmodi expediantur & terminentur infra dies. lx. vtiles: & sic infra maiorem instantiam expressam in dicto statuto, & cũ obseruatione terminorum, & oium aliorum & singulorum expressorum in dicto statuto in ea parte in qua de simili instãtia loquit̃ & disponit. Et pdicta locũ habeãt in psentibus, præteritis, & futuris. Declarantes tñ ꝙ prædicta non vendicent sibi locum vbi procederetur cõtra contumaces, & seu in contumaciam, quo casu non intelligimus, neq; volumus psi xam esse instantiam aliquam ex iure nostro municipali.

¶ De recusatione iudicis vel notariorum. Rubrica. XLVIII.

STatuimus ꝙ nullus possit recusare aliquem ex iudicibus dñi Ptãtis, vel cõis Fauen. nisi ex causa legitima & rationabili in scriptis proposita coram iudice recusato, de qua causa recusatiõis hmõi cognoscere debeat vnus ex iudicibus. D. potestatis, seu ipse dñs Potestas qñ recusatur aliquis ex iudicibus cõis. Et si recusaret aliquis ex iudicibus dicti dñi Potestatis, seu ipse dñs Potestas, tũc de causa huiusmodi recusationis cognoscat vnus ex iudicibus cõis: quem recusans adire maluerit summarie de plano sine strepitu & figura iudicii. Declarantes ꝙ appellatione dictorum iudicum cõis Fauen. in prædictis includatur iudex primarum appellationum dictæ ciuitatis. Et talis iudex recusatus dicta recusatione proposita, vel ea pendente: nõ possit in causa procedere: nec de ea cognoscere sub pœna lib. xxv. boñ. & processus interim factus, sit ipso iure nullus. Et ipsam recusationem iudex recusatus benigne admittere debeat sub eadem met pœna. Et ꝙ in causa ciuili non possit aliquis dare vltra duos iudices suspectos, nisi talis suspitio esset ex causa inimicitiæ manifestæ: vel agnationis vsq; ad quartum gradum, cognationis vero & affinitatis vsq; ad secũdũ gradum, quam ille iudex haberet cum suo, vel prædictorum suorum aduersario. Volentes quoq; & statuentes vt æqualitas in iudiciis obseruetur, omnisq; fraus & suspitio cesset, ꝙ ad petitionem alicuius notarii actuarii, seu sui procuratoris nullus processus fiat, nec fieri possit suo aut alieno nomine ad aliquod tribunal coram illo iudice, cuius idem notarius sit notarius actuarius durante officio talis notarii agendo videlicet, sed potius coram aliis iudicibus, talis notarius suam litem inchoet & proponat: si tñ alieno nomine litigaret, tunc dicto officio suo durante, nec agẽdo, nec defendendo audiatur. Et si secus vel præter fiat, quicquid factum fuerit sit nullũ: parte tñ aduersa id opponente. Si vero contigerit post litem motam per se vel eius ꝓcuratorẽ talẽ notariũ elligi, seu deputari in notariũ actuariũ tribunalis dicti iudicis, corã quo dicta lis mota esset, tunc ille iudex teneatur ad reqsitionẽ aduersæ partis eligere notariũ vnũ legalẽ & nõ suspectũ, qui oia acta in hmõi cã scribat. Et prædicta oia & singula locũ sibi vendicẽt in iudicibus hñtibus cãs ꝓprias, vel alienas coram suo tribunali: seu suorum parentũ, fratrum, & aliorum attinentiũ vsq; ad quartũ gradum agnationis: cognationis, vel affinitatis inclusiue. Quas tñ cãs: de qbus supra ꝓxime possint hmõi iudices cõmittere & delegare alicui iudici, seu doctori partibus nõ suspecto. Et ꝙ nullus q sit oriũdus de ciuitate, vel loco, aut de comitatu & districtu vnde foret. D. Ptãs, vel eius iudex possit litem hẽre, aut mouere coram dicto. d. Ptãte, vel eius iudicibus suo nel alieno noie. Et si secus fiat, sit ipso iure nullũ: in ꝯcernentibus tñ fauorẽ dicti litigantis. Et nihilominus dñs Ptãs & eius iudices in tali cã interuenientes: ꝯdemnentur in lib. xxv. boñ. & in totidem talis litigans.

¶ De salario aduocatorum: ꝓcuratorum, & aliorum q patrocinant̃ in causis. R. XLIX.

STatuimus & ordinamus ad hoc vt certũ sit qtũ aduocatis, ꝓcuratoribus, curatoribus, sindicis: uel actoribus: aut ꝓ aliis patrocinantibus in causis solui debeat

pro salario & merce de sui patrocinii, q ubi nō interuenit pactū, uel cōuētio certa de mercede uel salario hmōi psonarum p aliis patrocinātiū i causis, q qlibet iuris doctor aduocatus q p aliqua uniuersitate, seu psona, seu p quocūq; in qualibet cā ciuili patrocinium pstiterit: seu aduocauerit, petere possit & psequi a clientulis suis, seu talibus p quibus sic patrocinatus fuerit, seu aduocauerit, si lis fuerit ptestata, seu habita p ptestata: & peruentū fuerit ad diffinitiuam sniam: duos solid. boñ. paruorum p qualibet libra quantitatis uel æstimationis rei petitæ, & de qua lis seu cā fuerit. Et pcurator, seu curator, sindicus, uel actor dimidium dictæ quātitatis, uidelicet solid. unū p qualibet libra. Et hoc si debitum uel quantitas: aut res petita fuerit libr. xxv. boñ. uel abinde supra usq; ad centum lib. uel tante æstimationis. A cētum uero lib. supra petere & cōsequi possit talis aduocatus duodecim deñ. uidelicet unum solid. boñ. paruorum pro qualibet alia libra excedente centenariū. Et pcurator seu alius quicunq; p alio interueniens, dimidiam uidelicet deñ. sex tm̄. Et si peruentum non fuerit ad diffinitiuā sniam, fuerit tm̄ lis cōtestata, seu habita p ptestata, tūc petere & cōseq possint aduocati, pcuratores: & ptrocinātes p aliis dimidiā dicti salarii. s. aduocatus. xii. deñ. & pcurator & qlibet alius p aliis iteruenies: sex deñ. Si vero nō fuerit lis ptestata nec habita p ptestata: sed pcessum fuerit ad bāni datiōem: seu ad tenutam ex primo decreto pp̄ter rei contumaciā, tunc solum dimidiā dicti salarii. s. sex deñ. p libra, aduocatus & procurator tres deñ. Si uero, pcessum fuerit super tenuta, uel post datum bānū ad aliquas pbationes per testes examinatos ptra reum: tunc accipere possit pcurator duas partes ex tribus eius quod accipere posset: si lata fuisset snia diffinitiua super eadē re uel qtitate petita. Et tm̄ accipere possit aduocatus quātū uidelicet debet procuratori in casu pdicto, de quo supra proxime, si & ubi interuenerit aduocatus & patrociniū suū pstiterit in hmōi casu. Sed si peruentū fuerit ad secūdū decretum uel uenditionē tenutæ, tunc integrum salarium debeat procuratori, & tantūdē aduocato ubi aduocatus interuenerit ut supra, perinde si lata fuisset snia diffinitiua in ptradictorio iudicio in cā in qua lis fuisset ptestata, uel habita pro ptestata. Et sic atq; tm̄ peti & exigi possit per dictos aduocatos procuratores, & pro aliis patrocinantes & interuenientes in dictis causis: videlicet tm̄ per aduocatū qtum p procuratorem qtum est in casu pdicto in ptumaciā, & hoc ubi aduocatus interuenerit, ut supra pxime. Si uero in causis hmōi in ptumaciam post tenutā uel bānū nō fuerit processum ad aliquas probatiões per testes, sed ad alios actus citra causæ cōclusionē, tūc salariū aduocatis & procuratoribus debeat & taxet pro ut iudici uidebit cōuenire, habita psideratiōe laboris & actorum factorum. Si uero ante litē ptestatā, uel habitam pro cōtestata: uel ante banni dationē, seu ante tenutā datam ex primo decreto, peruētū fuerit ad concordiā, uel lis cōfessione rei decisa: tunc soluatur aduocatis, pcuratoribus & aliis sic patrocinantibus: & pro aliis interuenietibus. s. aduocatis deñ. sex pro qualibet libra: & procuratoribus, ac aliis sic interuenietibus: tres deñ. Volentes & decernentes, q in singulis casibus pdictis, & quolibet eorum soluat plus & minus arbitrio iudicis, corā quo lis, seu cā mota fuerit, seu ad quem cognitio & taxatio salarii hmōi spectabit, attenta qualitate litis: seu causæ, multitudine scripturarum factarum, & pductarum in cā: & habito semp respectu & cōsideratione laboris & patrocinii pstitorum & actitatorum, ac factorum in causis per eosdem aduocatos & procuratores, seu quemlibet eorum: & maxime attentis qualitate: sciētia, meritis, & facundia taliū personarum: aliqn plus & minus pmerentiū ex hmōi qualitatibus. Si uero lis: seu cā fuerit lib. xxv. boñ. uel de re tanti ualente, uel abinde infra, tunc maius salarium persoluat dictis aduocatis: procuratoribus, & aliis: ut supra, patrocinantibus ad arbitriū iudicis, ad quem spectat: uel spectabit, attentis semp qualitatibus: & habitis respectibus, & cōsiderationibus, de qbus & pro ut supra. In litibus uero, seu causis criminalibus: seu mixtis soluat salariū sm modū suprascriptum eisdē aduocatis: procuratoribus: & aliis patrocinantibus in causis hmōi, attenta & cōsiderata qualitate facti, & qualitate, ac quātitate cōdemnationis, uel absolutionis quæ fieret, seu fieri peteretur, & attento labore patrocinii in talibus causis pstiti, & plus: ac minus pro ut supra statutū est in causis ci

uilibus, attentis ét & habitis respectibus: & cõsiderationibus: de quibus & pro ut supra dictũ est, in eisdem causis. ¶ In causis aũt possessoriis, in quibus videlicet petiẽ possessio, seu eius restitutio: vel reintegratio, quocũq; interdicto, seu remedio possessorio: si mõ desuper oblatus fuerit libellus, seu petitio porrecta ꝑ parte agẽtis, & superinde fuerit lis ꝯtestata, seu habita ꝓ ꝯtestata, & ꝓcessum fuerit in causis hmõi, pro ut in aliis causis ciuilibus ẜm formam statuti Fauen. siti in pñti lib . voluminis Statuto rum dictæ ciuitatis: sub Rubrica septima. Et seruatis dilationibus & terminis: de qbus & ꝑ ut in eodem Statuto statuimus & decernimus in eisdẽ causis possessoriis, in quibus sic actũ & petitũ fuerit eisdẽ aduocatis, ꝓcuratoribus. & patrocinantibus salariũ deberi, pro ut in causis petitoriis, & ordinariis. Et perinde ac si de re principali, & nõ de possessione sola ageret, & habita cõsideratione æstimationis rei, de cuius possessione ageret, nõ aũt habito respectu valoris solius possessionis. ¶ Insup volumus, & decernimus, ꝙ in aliis causis nõ recipientibus æstimationem, pro ut sũt causæ matrimoniales, capitales, seu corporis afflictiuæ. Statuimus & ordinamus: ꝙ salaria aduocatoꝝ, & ꝓcuratoꝝ ĩ talibus causis debeant eisdẽ, & ita peti & solui possint & debeant arbitrio iudicare debẽtis: dũmodo nõ excedãt q̃titatem. xx. ducatoꝝ auri ꝑ aduocatis, & dimidiam dictæ quantitatis respectu ꝓcuratoꝝ. In aliis vero causis motis, seu mouendis super aliqua re vel facto: quod vel quæ nõ recipiat æstimationẽ. Et generaliter in aliis quibuscũq; causis & casibus in & super quibus supra nõ nõ esset prouisum. Volumus & ordinamus salaria aduocatoꝝ, ꝓcuratoꝝ, & aliorũ: vt supra patrocinantium in causis quibuscũq; eisdẽ deberi & solui arbitrio iudicis, seu officialis: corã quo causa fuerit, seu ad quem spectabit, ꝓcedendo maxime, & in quantũ fieri põt de similibus ad similia, & alias ꝑ ut sibi videbit cõuenire. Volumus insuper & decernimus, ꝙ in oĩbus & singulis causis & casibus, de qbus supra in p̃senti Statuto hmõi salaria (vt ꝓfert) taxentur, debeant, & soluantur mõ & forma, de q̃bus ꝑ ut supra, & plus ac minus in causis & casibus, in quibus exp̃sse nõ fuit aliter in ꝯtrarium ꝓhibitũ, arbitrio iudicis de hoc cognoscentis, & cognoscere debẽtis. Et ꝙ oĩa & singula bona clientuloꝝ: & aliorũ quorumcũq; qbus hmõi patrocinia ꝑ aduocatos, ꝓcuratores: & alios, vt supra. patrocinantes, p̃stita fuerint in causis & casibus: de quibus supra tacite sint, & intelligant hypothecata & obligata cũ effectu aduocatis, procuratoribus, & aliis sic, ut supra, patrocinantibus a die incohoatæ causæ, & p̃stiti per eos patrocinii. Et rõne hmõi, & ex cã talis hypothecæ & obligationis possint tales aduocati ꝓcuratores: & patrocinantes: & eoꝝ heredes, vel hñtes cãm ab eis agere & experiri cũ effectu ꝑ eoꝝ salariis & mercedibus, & ꝑ expensis causæ factis & faciendis cõtra suos clientulos, & eos qbus patrocinia p̃stiterunt, & ꝯtra eorũ heredes: & bona, ac ét ꝯtra bonoꝝ suoꝝ possessores, ét actione hypotecaria, & quocũq; iure: seu actione sibi competenti: summarie, de plano, sine strepitu, & figura iudicii, & sola facti veritate inspecta, facta tñ prius anteq̃ agat hypotecaria actione, excussione principalis debitoris, seu clientuli ẜm formam Statuti Fauen. disponẽtis de excussione, & qualiter excussio fieri debeat. Et ꝙ pro salariis & patrociniis hmõi ꝓcedi possit cõtra dictos clientulos, & eos quibus patrocinia, ut supra, p̃stita fuerunt, & ꝯtra eoꝝ heredes ad instantiã aduocatoꝝ: ꝓcuratoꝝ, & patrocinantiũ p̃dictoꝝ: & heredũ suoꝝ, taxatis prius, & declaratis salariis, & patrociniis hmõi legitime, etiã executiue, & ad executionẽ realem & personalẽ ꝯtra eos, & alias ac aliter, pro ut ꝓcedi põt in & pro executione sñiæ laudi & arbitramenti vigore statuti Fauen. maxime disponentis de executionibus hmõi. Et p̃dicta oĩa & singula seruent & effectum habeãt tã in p̃sentibus & pendentibus, ac indecisis negociis & causis, q̃ ét & futuris.

¶ De duobus æstimatoribus elligẽdis, & eoꝝ offõ, ac mercede. Rubrica. L.

ITem statuimus & ordinamus, ꝙ in consilio generali ciuitatis Fauen. tpe quo elliguntur alii officiales ad breuia eodem mõ quo cæteri officiales p̃dicti elligant ad breuia duo boni viri ciues Fauen. ꝑ æstimatoribus cõis, qui auctoritate pñtis

statuti

statuti hēant auctoritatē plenariā æstimandi oēs tenutas, & oēs res æstimandas, quarumcūq; litium, ꝯtrouersiaꝝ, vel cāsarum uertētiū, tam coram Ptāte, vel eius Vicario, q̄ corā iudicibus ordinariis cōis Fa. q̄ coram, qbuscunq; aliis officialibus: vel aliis notionem aliq̄ hñtibus, vel de, vel super p̄dictis cognoscentibus, nisi cōpetens cā suspitionis cōtra ipsos: seu alteꝝ ipsoꝝ fuerit allegata sine causæ cognitione, illico tñ terminanda per eū, qui de re cognoscit, quoꝝ, seu cuius suspecti loco, tūc alii: siue alius assumātur per eundem, q de re ipsa cognoscit cū delatione sacramenti eidē, seu eisdem sic assumptis deferendi de bene & legaliter æstimando bona fide & oī fraude remota. Quoꝝ æstimatoꝝ salarium taxamus in hunc modū, videlicet, quia si tenuta vel res æstimāda fuerit in ciuitate Fauen̄. vel eius burghis, vel suburbiis, vel intus circlas cōis fuerit æstimata libr. x. boñ. vel abinde infra: tunc habeat & eis accipere liceat solid. tres boñ. pro quolibet ipsoꝝ æstimatoꝝ. Et si res æstimata fuerit in comitatu Fauen̄. lōge a dicta ciuitate per duo milliaria, vel abinde citra, accipere possint sol. iiii. boñ. pro quolibet ipsoꝝ. Et si fuerit distans vltra duo milliaria a ciuitate vsq; ad quatuor milliaria, tunc accipere possint solidos. v. boñ. pro quolibet ipsoꝝ. Et si fuerit situata vltra q̄tuor milliaria vsq; ad sex milliaria, tūc accipe possint sol. vi. boñ. ꝓ quolibet ipsoꝝ. Et si a sex milliaribus vltra vsq; ad octo, tunc accipe possint ꝓ quolibet ipsoꝝ sol. vii. boñ. Abinde vero vltra vsq; ad decem milliaria, solid. x. boñ. pro quolibet ipsoꝝ. Et a decem milliaribus vltra, ēt si esset extra districtum & comitatū Fauen̄. solid. xv. bon. pro quolibet eoꝝ. Si vero tenuta: siue res æstimāda fuerit æstimata per æstimatores a. x. lib. supra vsq; ad quantitatē. xxv. libr. bon. & fuerit in ciuitate Fauen. vel eius suburbiis, vel intus circlas cōis, tūc accipere possint sol. iiii. bon. pro quolibet ipsoꝝ. Et si fuerit extra circlas longe a ciuitate per duo milliaria, vel abinde citra: tunc accipere possint solid. sex bon. pro quolibet ipsoꝝ. Et si fuerit a duobus milliaribus vltra vsq; ad quatuor milliaria: tunc accipere possint solid. viii. bon. ꝓ quolibet ipsoꝝ. Et si fuerit a q̄tuor milliaribus vltra vsq; ad sex milliaria: tunc accipere possint solid. x. bon. pro quolibet ipsoꝝ. Et si fuerit a sex milliaribus vltsa vsq; ad octo milliaria, tunc accipere possint pro quolibet ipsorum sol. xii. bonoñ. Et ab octo milliaribus vsq; ad decem milliaria solid. xv. bon. pro quolibet ipsorū. Et a decem milliaribus vltra, ēt si esset extra districtum & comitatū Fauen̄. solid. xviii. bon. pro quolibet ipsorū. Si vero tenuta seu res æstimanda, fuerit æstimata p dictos æstimatores a lib. xxv. bon. usq; ad quinquaginta lib. bon. & fuerit in ciuitate Fauen. vł intus cisclas cōis, tunc accipere possint pro quolibet ipsorū solid. sex bon. Et si fuerit extra circlas distans a ciuitate per duo milliaria, vel abinde citra: tunc accipere possint pro quolibet ipsorū solid. viii. bon. Et si fuerit a duobus milliaribus vltra vsq; ad quatuor milliaria: tunc accipere possint pro quolibet ipsoꝝ sol. x. bon. Et si fuerit a quatuor milliaribus vltra usq; ad sex milliaria, tunc accipere possint solid. xii. bon. pro quolibet ipsoꝝ. Et abinde vltra usq; ad octo milliaria solid. xiiii. bon. Et ab octo milliaribus ultra usq; ad decem milliaria quantumcūq; sit extra districtū, vel comitatū Fauen̄. tunc accipere possint pro quolibet ipsoꝝ sol. xx. bon. Si uero tenuta, siue res q̄ æstimanda fuerit: æstimetur a quinquaginta libris supra usq; ad centum libr. & fuerit situata in ciuitate Fauen. uel intus circlas cōis, tunc accipere possint ꝓ quolibet ipsoꝝ solid. octo bon. Et si fuerit extra circlas distans a ciuitate Fauen. per duo milliaria: vel abinde citra, tunc accipere possint pro quolibet ipsoꝝ æstimatorum solid. x. bon. Et si fuerit distans a ciuitate Fauen. ultra dicta duo milliaria usq; ad quatuor milliaria, tūc accipere possint sol. xiiii. bon. ꝓ quolibet eorū. Et si fuerit ultra dicta q̄tuor milliaria usq; ad sex, tūc accipe possint sol. xvi. bon. ꝓ quolibet ipsorū. Et si fuerit a sex milliaribus ultra usq; ad octo milliaria, tūc accipe possint sol. xviii. bon. pro quolibet. Et si fuerit ab octo milliaribus ulira vsq; ad decē, tūc accipere possint ꝓ quolibet ipsorū sol. xx. boñ. Abinde vero vltra per quotcūq; milliaria: ēt extra districtum, vel comitatum Fauen. accipere possint pro quolibet ipsoꝝ solid. xxv. bon. Si vero tenuta, seu res æstimanda fuerit æstimata a centum libris supra vsq; ad quingētas libras, & res accepta in tenutam, fuerit sita in ciuitate Fauen. vel extra ciuitatē tñ intus circlas cōis, tunc accipere possint pro quolibet ipsorum solid. xx. Bon. Et si fue

rit extra circlas distans a ciuitate Faueñ. vsq; ad duo milliaria, vel abinde citra: tunc accipere possint ꝑ quolibet ipsoꝝ sol. xxv. bon. & abinde vltra vsq; ad quatuor milliaria, sol. xxx. Boñ. pro quolibet. Et a quatuor milliaribus ultra usq; ad sex milliaria, sol. xxxv. boñ. ꝑ quolibet. Et a sex milliaribus vltra usq; ad octo milliaria sol. xl. bon. pro quolibet ipsoꝝ. Et ab octo milliaribus ultra usq; ad decē milliaria, sol. xlv. boñ. ꝑ quolibet ipsorū. Et a decē milliaribus ultra p quotcūq; milliaria: ēt extra districtū uel comitatū Faueñ. fuerit distās a ciuitate Fa. sol. quinquaginta bon. ꝑ quolibet ipsorū. Si vero tenuta: seu res danda, vel æstimanda fuerit æstimata vltra libras quingentas Boñ. & fuerit in ciuitate Fauen. vel extra ciuitatē, infra circlas cōis tñ, tūc & eo casu accipere possint pro quolibet ipsoꝝ solid. xxvi. bon. Et si fuerit extra ciuitatem & circlas distans tñ a dicta ciuitate per duo milliaria, vel abinde citra: tunc accipere possint pro quolibet ipsoꝝ solid. xxxv. bon. Et si vltra dicta duo milliaria usq; ad q̃tuor milliaria, sol. xl. bon. ꝑ quolibet. Et vltra dicta quatuor milliaria usq; ad sex milliaria: sol. xlviii. bon. paruorū ꝑ quolibet ipsoꝝ. Et a sex milliaribus ultra usq; ad octo milliaria sol. lvi. bon. ꝑ quolibet ipsorum. Et ab octo milliaribus ultra usq; ad decē milliaria, lib. tres bnō. ꝑ quolibet ipsorū. Et abinde vltra per quotcūq; milliaria, ēt si situata sit extra districtū vel comitatū Fauen. accipere possint pro quolibet ipsorum libr. tres & solid. x. bon. Et qđ dictum est locum habeat tam in æstimatiōe rerum mobiliū q̃ imobilium, hoc addito ꝙ si res æstimādæ fuerint in eodem loco, uel etiam in pluribus & diuersis locis, dūmodo una nō distet ab alia, nec alia ab alia ultra milliare: tunc & eo casu ipse omnes pro una re tm̃ cumulentᷣ: habeanᷣ, & cōputētur quo ad eaꝝ æstimationē, & æstimatoꝝ salariū. Si vero vna res ab alia, & alia ab alia: seu aliqua, vel aliquæ ipsaꝝ distare contingerit ab alia vltra vnū milliare, tūc & eo casu quelibet ipsaꝝ sic distās cum ea: a qua sic distare contigerit vltra milliare: non computetᷣ in æstimatione: sed quelibet sic distans de per se, & loco sui ipsius habeatur, & sūmam de per se faciat quantū ad ipsius æstimationē, & salarii æstimatoꝝ ipsius solutionem ſm metam supra positā soluendi. Et quia quod oculata fide inspicitur, & recto corde discernitur, rectius valet æstimari, teneātur dicti æstimatores in oibus eoꝝ æstimationibus fiendis anteq̃ ad æstimādū perueniant ꝑsonaliter ire ad locum vbi res æstimanda extitit: seu æstimandæ existunt ad ipsas res æstimādas intuendū, videndum, & inspiciendū, colloquium ēt hndo super earum valore, & æstimatione cum vicinis & notis ipsaꝝ, si vicinos habent, alias cum personis fidedignis notitiam de eaꝝ valore habentibus: ne valeant in earum æstimatiōibus faciliter decipi. Q đ si nequiter prædicta negligendo contempserint: vel in earum æstimatione q̄uocunq; dolose versati fuerint, tunc ab officio remoueantur, & pro illo semestri officium illud non valeant exercere quoquo mō. Et res illa: seu res ille eoꝝ expēsis per duos bonos viros assumendos per iudicem causæ, seu de qua re notio fuerit: de nouo æstimentur, & eorum æstimationi, & relationi stetur, nisi & ipsi ēt in prædictis neglexerint, vel fuerint dolose versati, de qua negligentia vel dolo arbitrio iudicis puniantur, & præsens statutum non fuit aliter de nouo reformatum.

¶ Quomodo quis recipiatur in ordinē notariorum ciuitatis Faueñ. & ꝙ non descriptus in dicto ordine non valeat notariatum exercere. Rubrica. LI.

VT negocia hoium ciuitatis & districtus Faueñ. per notarios notos & legales redigantur in scriptis. Et ne de ipsoꝝ notarioꝝ fide hæsitari contingat, statuimus & ordinamus: ꝙ nullus de cætero recipiatur & admittatur in ordine & matricula notariorum dictæ ciuitatis, nisi fuerit oriundus in & de dicta ciuitate, vel eius districtu, & in ea moram cōtinuam trahat. Forensis autem in dictum ordinē, & matriculā nō admittatᷣ nisi in dicta ciuitate ꝯtinue habitet: & imobilia in ea & eius comitatu possideat: primoq; admissus fuerit in Ciuem dictæ ciuitatis, & in eius generali consilio: & descriptio de tali forense aliter facta, sit ipso iure nulla. Et anteq̃ qs describatur i ordine & matricula hmōi teneatᷣ ōndere cōsulibus & massario dicti ordinis priuilegiū sui notariatus. Et idem massarius eum describēdo: apponere debeat nomen & pronomen talis notarii, & locum vnde ortus sit, & a quo eius priuilegiū obtinuerit

obtinuerit. Et consules, & massarius dicti ordinis aliter facientes, incidant: & incidisse intelligantur ipso iure in poenam lib. xx. boñ. Volentes, statuentes, & decernentes quod qui nõ fuerit descriptus in dicta matricula, & in ordinem prædictum admissus & receptus, nõ possit, et si priuilegium haberet ab aliquo: hmõi notariatus munus exercere in dicta ciuitate & comitatu. Nec eius instris & scripturis aliqua fides in iudicio vel extra. Possint tñ notarii dñorum officialium. S. R. E. & dñi Potestatis: & officialiũ cõis Faueñ. ad id assumpti, licet essent forẽses: scribere, & in publicã formã redigere oẽs & singulas scripturas ad offm maleficiorum spectãtes. In casibus tñ, i quibus tales officiales de hmõi maleficiis cognoscere possunt.

¶ Quod notarii teneantur instra quecunque in publicam formã edere eis quorũ interest. Et eos ipsi notarii ad ea releuenda cogere possint. Rubrica. LII.

STatuimus & ordinamus notarios ciuitatis & districtus Faueñ. quicũque fuerint requisiti ab eis, quorum interest, teneri instra quecunque a se rogata in publicã formã diligenter & absque mora eleuare, & eis edere, soluta tñ eis eorum cõpetenti & iusta mercede in superioribus statutis declarata. Possint quoque ipsi notarii et non requisiti cogere ipsos contrahentes: & alios quoscũque: ad quos instra a se rogata: spectant ad releuendũ instra quæcũque, scripturas & præcepta a se facta & cõpleta: & ad soluendũ ipsis met notariis dictam eorum mercedẽ. Et in pdictis pcedi possit & debeat per iudices super his additos summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, & nullo iuris ordine seruato. Et pdicta et obseruentur & obseruari debeant: et in notariis eleuantibus instra notariorum defunctorum, videlicet in filiis, nepotibus, & deinceps descendentibus masculis de agnatione dicti notarii defuncti: qui tñ sint notarii dictæ ciuitatis, & in ea exerceant notariatus officium. et sit præcisum.

¶ De septis, et protocollis notariorum absentiũ. Rub. LIII.

ORdinamus & sancimus, quod instra: rogationes: & protocolla quæcũque notariorũ absentium ciuitatis Faueñ. eorum absentia durante: elleuari possint & transumi absque aliqua cõmissione, vel delegatione, per eorũ patrem: filiũ: seu per fratrem, patruũ, aut nepotes de eadẽ agnatione, qui tñ sint notarii matriculati in ordine & matricula notariorũ dictæ ciuitatis. Et ipsis nõ extantibus: per hñtem auctoritatem ad id a Magnificis dñis Antianis pro tpe psidẽtibus: & a sindico cõis dictæ ciuitatis. Et quod disposita in sequenti proxime statuto sub Rub. De septis & prothocollis notariorũ defunctorũ. quo ad conseruationẽ & non exportationẽ eorũ de dicta ciuitate obseruentur & locũ habeant in oĩbus & per oĩa pro ut in dicto statuto continetur.

¶ De septis, & prothocollis notariorum defunctorum. Rub. LIIII.

VT rogatiões, scripturæ, & prothocolla notariorum defunctorum: & eorum qui in futurum decesserint, custodianẽ, & conseruenẽ: neue occultenẽ: & lacerẽẽ. Statuimus & ordinamus, quod quicũque aliquis notarius ciuitatis Faueñ. decesserit, quod eius prothocolla, & instra quãcũque iussu & mandato officii Magnificorum dñorum Antianorum, pro tpe erunt per eorum scribã annotẽtur & describanẽ, & de eis inuẽtariũ fiat, scribẽdo numerũ instrorum talis notarii, libros, filciasque eiusdẽ, eorũque cura: & eleuandi facultas cõpetat ipsius notarii filiis & heredibus vno vel pluribus: exercenti tñ & exercentibus publice artẽ notariæ in dicta ciuitate Faueñ. quod possit dicta instra talis notarii defuncti eleuare auctoritate pñtis statuti absque alia licentia, dicto tñ inuentario prius cõfecto, & eorum persona: vt infra, approbata, & delato & pstito iuramẽto dicto notario per dictos D. Antia. se oia instra & scripturas dicti defuncti describi fecisse i dcõ iuẽtario. Declarãtes tñ, volẽtes, & statuẽtes, quod prothocolla, & instra cuiusuis notarii defuncti: & seu quod deficiet: nõ possint deferri extra dictã ciuitatẽ Fa. aliquo colore qsito, et per heredẽ ipsius notarii defuncti se conferẽtis ad habitãdũ, seu habitãtis extra dictã ciuitatẽ: nec per aliũ quẽuis notariũ: et filiũ, nepotẽ, fratrẽ, aut aliter attinẽtẽ dicto defuncto, sub poena lib. cẽtũ boñ. ipso facto incurreñ. si fuerit contrafactũ, & quod resisti debeat per ipsos. D. Antianos vltra dictã poenã cuicũque volẽti dicta prothocolla, scripturas, & instra extra dictã ciuitatẽ deferre. Volẽtesque et, & declarãtes, quod pr pro filio: & econuerso frater pro fratre, nepos pro patruo de agnatiõe masculina nati, & ecõuerso, possint eleuare & in pu

blicā formā redigere oīa & ſingula inſtrā, p̄cepta, & quoſlibet ꝓceſſus, & ſcripturas
q̄ repientur in ſeptis, rogatiōibus, & ꝓthocollis p̄morientiū, patrū, fratrū, filiorū, ne/
potū, patruoꝝ, dūtn̄ tales filii, p̄res, fratres, nepotes, & patrui ſint hoīes bonæ ꝯdōnis
& famæ, et nō ſuſpecti, ac notarii publici deſcripti ī ordie et m̄ricula alioꝝ notarioꝝ
dictæ ciuitatis, & artē notariæ ī ip̄a ciuitate Fa. exerceāt, & dūmō dc̄m inuētariū me
dio dicto iuramēto primo ꝯfecerint, eorūq; pſonæ approbatæ fuerit p dictos. d. An/
tia. Si vero talis notarius moriēs nō habuerit aliquos filios, aut aliquē ex dictis attinēti
bus q ſit notarius publicus, tūc mortuo tali notario p̄fati. d. Antiāi teneant & debeāt
oīo curare, ꝙ eius inſtrā, & ꝓthocolla q̄cūq; deponāt penes notariū publicū Fauen̄. ī
dicto ordine & matricula deſcriptū, & artē notariatus in ea exercentē, legalē & fide
dignū, & per eos deputādū & elligēdū, dūmō talis elligēdus ſit maior annorū. xxx.
q tn̄ nō poſſit dicta inſtrā eleuare: niſi primo habuerit & hēat licētiā ad id ab ipſis. d.
Antianis et ſindico cōis Fa. ꝑ tpe exn̄te. Et niſi primo medio dicto ſuo iuramēto cō
ficiat inuētariū ſcripturaꝝ: ꝓthocolloꝝ: & inſtroꝝ oīum talis notarii defuncti ꝑ pu
blicū inſtrm̄, & illud in publicā formā p̄ntet & relaxet ipſis. d. Antianis, ī quo ſint de-
ſcripta dicta inſtrā diſtincte, & eoꝝ q̄litates & numerus, & niſi primo p eū p̄ſtita ido
nea ſatiſdatione de ꝯſeruādo dicta ꝓthocolla & inſtrā, & de eleuādo ea pſonis in eis
noīatis, vel quoꝝ interſit, fideliter ſub pœna apponēda arbitrio ipoꝝ. D. Antianoꝝ.
Et dimidia lucri exinde ꝓuenictis ſit ipſius notarii, & alia dimidia def. ſpectet, & ꝑti
neat heredibus vni vel pluribus talis notarii defuncti. Addentes ꝙ ſi ꝯtingat ex tali
notario ſic defuncto extare plures filios, nepotes: patruos, aut fratres, q oēs: ſeu eorū
pars ſint notarii publici fauēti. vt ſupra deſcripti in dicto ordine, & dictā artē exercē
tes, tūc cura, & eleuatio dictoꝝ inſtroꝝ, & ꝓthocolloꝝ ſpectet ad ſeniorē eoꝝ: niſi
aliter ꝯcordarent adiuicē, vel niſi p notariū defunctū in caſibus an̄dictis in teſtō vel
codicillis appareret fuiſſe ꝓuiſum, quo caſu eius volūtas debeat obſeruari: dūtn̄ pſo/
na talis notarii ellecti et noīati p dc̄m defunctū ī teſtō vel codicillis eius approbet p
dictos. D. Antia. & alia ſupra p̄miſſa fiāt p eūdē notariū ſic a tali notario mortuo de
putatū. Et q p̄fati. D. Antiani teneātur p̄dicta oīa & ſingula obſeuare & obſeruari in
uiolabiliter facere: & in principio eoꝝ officii iurare p̄n̄s ſtatutū oīno executiōi mā/
dare in oībus & ſingulis eius partibus & caſibus an̄dictis oī exceptiōe remota: & ſit
p̄ciſum &c. Et ꝙ heredes hmōi notarioꝝ defunctoꝝ teneant facere & curare, ita ꝙ
hmōi rogatiōes, & ꝓthocolla maneāt et ꝯſeruent in dicta ciuitate Fa. nec extra de/
ferant. Ac p̄dicta oīa & ſingula obſeruent & fiāt, ſub pœna lib. xxv. bon̄. in ſingulis
capitulis p̄ntis ſtatuti appoſita, totiēs cōmittēda et cū effectu exigēda, quotiēs ī quo
libet p̄dictoꝝ caſuū fuerit cōtrafactū. Et quo facilius p̄dicta exequant. Volumus, &
decernimus dictos heredes teneri infra. x. dies a die mortis dictoꝝ notarioꝝ cōpu/
tādos, ad dādū in ſcriptis ſub eoꝝ iuramēto notā dictaꝝ rogationū integrā p̄fatis
M. D. Antianis ſub eadē pœna.

¶ De collegio doctoꝝ, ꝓcuratoꝝ, et notarioꝝ, ac eoꝝ imūitate & p̄uilegiis. R. LV.

VT virtutū p̄mia benemerentibus (vt ꝯuenit) tribuātur. Statuimus & ordina/
mus, ꝙ in collegio doctoꝝ, ꝓcuratoꝝ, & notarioꝝ ciuitatis Fauen̄. recipian
tur, & deſcribant abſq; alio examine omnes ciues originarii ciuitatis Fauen̄.
qui in iure ciuili, vel canonico, ſimul vel diuiſim doctorati fuerint, qui poſſint ad/
uocationis, & ꝓcurationis munus, ſub vnico tn̄ ſalario exercere. Notarii vero ſimi/
liter dictæ ciuitatis originarii p̄miſſo examine & approbatiōe iuxta alioꝝ ſtatutorū
cōis Fauen̄. & dicti collegii formā recipiant & deſcribant. Et ſic in tali collegio de
ſcripti, ab oībus & ſingulis oneribus perſonalibus, habeant & ſint penitus & oīno ī/
munes & exēpti. Forenſes aūt doctores vel notarii nullatenus tali in collegio recipi
antur, niſi prius per generale cōſilium dictæ ciuitatis, numero ciuiū fuerit aggrega/
ti, ac in dicta ciuitate habitent, & in ea vel diſtrictu bona poſſideant īmobilia. Et nō
deſcripti in tali collegio: ab oībus & ſingulis officiis dicti cōis ſiue per ſuffragia, ſiue
per extractionē, aut alꝭ q̄n̄libet deferantur: penitus & oīno ſint excluſi, & ad ea ꝯſe
quenda perpetuo ſint inhabiles. Nec tales forenſes niſi, vt ſupra, aduocationis, vel
ꝓcurationis

ꝑcurationis munus quauis in cã exercere possint: sub pœna lib. xxv. boñ.

¶ De salario & mercede notarioꝝ pro scripturis in cõtradictorio iudicio quocũq; productis & registratis accipiendis. Rubrica. LVI.

STatuimus & ordinamus, ꝙ notarii tribunaliũ, tam dñi Ptãtis q̃ quorũcũq; iudicũ ordinarioꝝ cõis Fauẽñ. q̃ quorũcũq; alioꝝ officialiũ, vel notionẽ aliq̃ in cã vel causis aliquibus hñtium, seu alicuius, vel aliquorũ arbitrorũ, seu arbitratoꝝ teneant & debeant seriose et p ordinẽ registrare oẽs et singulas scripturas, q̃ pducerẽtur corã eis, seu eoꝝ iudicibus totas et integras: et pro scriptura quã nõ registrauerint, nõ possint accipere aliq̃ solutionẽ. A pdicta aũt registratione excipimus acta publica: seu copias publicas actoꝝ factas in alia curia, seu corã aliis iudicibus, officialibus, seu arbitris, aut arbitratoribus, q̃ producerẽtur corã ipsis notariis, seu eorũ iudicibus, de qbus sufficiat scribere in actis productionẽ distinctam et certam sm iura, ita ꝙ possit apparere de corpore taliũ productorũ. Solutiones vero quas recipe debẽt seu possunt dicti notarii pro oibus scripturis productis et registratis: et in actis positis per eos, seu eorũ collegas. Limitamus et taxamus in hũc modũ, uidelicet. In primis pro cõmissione citationis vnius personæ tm̃, duos deñ. boñ. paruorũ, si se subripserit tm̃, et alius eã scripserit. Si vero eã scripserit: deñ. sex. boñ. paruorũ. Itẽ pro cedula cõmissiõis q̃ datur placiario, vt eam dimittat penes citandũ, vel ad domũ eiushabitatiõis: si notarius officii scripserit: deñ. tres boñ. paruorũ. Si vero tm̃ se subscripserit, deñ. duos boñ. paruorũ. Itẽ pro relatione placiarii: deñ. duos. Item pro accusa cõtumaciæ, den. quatuor. Si vero fuerint duo vel plures citati pro vno debito tm̃, recipiant et recipe possint pro primo citato: vt dcm̃ est supra: et pro quolibet alio, den. vnũ. Et pro relatione nuncii pro primo citato, den. tres, et totidẽ pro ꝯtumacia ipsius. Et ab vno supra, den. duos pro quolibet, et nõ plures. Itẽ de quolibet sequestro facto in forma, si ipse notarius tribunalis scripserit. den. xii. bon. si fuerit pro vno debito: et pro quolibet alio debito, den. iiii. bon. paruorũ. Item de relatiõe nuncii scribenda: den. iiii. si fuerit de vna re tm̃. Si vero de pluribus rebus factũ fuerit sequestrũ tunc accipere possint deñ. tres boñ. pro qualibet re vltra primã. Itẽ pro cassatiõe sequestri cũ securitate pstita, deñ. xii. Si vero sine securitate fuerit cassatũ, deñ. sex. Itẽ de productione cuiuslibet instri, & cuiuslibet priuilegii: vel iuriũ quorũcũq; in iudicio productoꝝ: si registrent, deñ. xv. ꝑ qualibet pecia. Item de instro procurationis scripto in actis p notariũ tribunalis causæ pro ipsa prima nota denarios duodecim bononorum, scilicet pro prima nota, si eam notauerit ordinate in manuali, licet sub breuitate, seu in libro actoꝝ tribunalis. Als hoc est si ordinate nõ scripserit in manuali, nihil accipere possit, & hoc ꝑ vno tm̃ ꝯstituente pcuratorẽ. Si vero fuerit plures ꝯstituentes: tũc possit notarius accipere pro quolibet alio ꝯstituẽte deñ. sex bon. Itẽ pro instro curæ scripto in actis pro prima nota, posita in manuali, seu quaterno actoꝝ p ipm notariũ tribunalis, deñ. xviii. Si vero fuerint plures: qbus decretus foret curator, soluant notario ꝑ quolibet alio a primo supra, deñ. sex boñ. De instro vero sindicatus pro prima nota ponẽda in manuali, sol. duos boñ. paruoꝝ. Itẽ de instro tutelæ vel actoriæ vt supra scribendæ: sol. vnum boñ. paruoꝝ pro quolibet. Item de instro substitutionis scribendo in actis (vt supra dictũ est) deñ. xii. boñ. paruoꝝ. Si vero notarius iuerit ad domũ alicuius: seu aliquoꝝ: vel alio extra plateã ad cõficiendũ aliqd instm de pdictis, vel similibus, tũc liceat sibi accipe a quolibet, & ꝑ quolibet cõstituente: vel substituẽte in quolibet casuũ pdictoꝝ, vel similiũ, sex deñ. boñ. vltra id, qd supra dcm̃ est, qñ ꝯstituunt ad tribunalẽ. Item de instro cõpromissi, si quantitas: seu quantitates, de seu super quibus vertit cõtrouersia, de qua, seu quibus fit compromissum inter partes fuerit, centum librarum, vel ab inde infra: vel de re, seu de rebus tantundem valentibus, tunc accipere possit notarius solidos sex bonoñ. a qualibet parte. Si vero abinde supra vsq; ad quingentas libras fuerit, accipere possit solidos decem bonoñ. a qualibet parte. Si vero fuerit de maiori quantitate, seu

de quantitate ascendente ad maioré summam: seu de re, vel de rebus ualentibus ul/
tra dictam summam lib. quingentaꝝ, tunc accipere possit notarius ꝑ qualibet parte
& a qualibet parte solid. quindecim boñ. De laudo uero, arbitrio, & arbitramento,
accipere possit notarius tantum quantum infra dicitur de sententia diffinitiua.
Item de comparitione cuiuslibet citati: deñ. iiii. boñ. Si vero fuerint plures cõparé/
tes, accipiat ꝑ quolibet, deñ. tres boñ. Si vero cõparés aliquid petierit: vel opposue
rit, vel ꝓtestatus fuerit, tunc alios sex deñ. boñ. accipe possit. Et si plures fecerint exce
ptiones, vel oppositiones, vel ꝓtestationes: tunc accipe possit deñ. xii. boñ. in totũ,
& nõ plures, nisi scriptura talium excederet folium: quo casu soluaẽ tũc notario ad
rõné solid. duoꝝ boñ. ꝑ qualibet pecia. Itẽ ꝓ ꝓductione libelli: seu cuiuslibet petitio
nis factæ vel ꝓductæ in iudicio, & ꝑ eius registro deñ. xii. boñ. si ꝯtineat medium fo
lium, vel abinde infra. Si vero vltra medium foliũ excederet, solid. ii. boñ. ꝑ quali/
bet pecia. Et pecia in cibus casibus intelligatur de qnquaginta lineis, & linea intelli
gatur de. xv. dictionibus, & intelligaẽ ẽt dictio hoc casu, et, &, ꝗ, ꝙ, qa, & similes. Et
idem obseruetur de productione & registro quarũcũq; exceptionum. Item de con/
testatione litis, iuramento calumniæ, & termino dato ad ꝓbandũ in cá a qualibet
parte: deñ. xv. boñ. Item de productione & registro quarũcũq; positionum: seu capi
tuloꝝ, articuloꝝ, & seu interrogatorioꝝ quæ fierent tam ante ꝙ̄ post litem conte/
statam, & earũ seu eoꝝ registro solid. duos boñ. pro qualibet pecia, & si fuerint mi/
nus pecia, solid. vnum boñ. Et idem intelligatur & obseruetur de productione & re
gistro cuiuscunq; scripturæ, quæ fieret vel ꝓduceretur in iudicio, de cuius ꝓductiõe
& registro non foret determinata spãlis solutio. Item ꝑ rñsione cuiuslibet capituli,
positionis, vel articuli, vel interrogatorii scribenda & registráda in actis, deñ. duos
boñ. si fuerit vnus respondens tm̃. Si vero fuerint plures rñdentes: accipere possit a
quolibet rñdente deñ. vnum cum dimidio boñ. paruoꝝ ꝑ rñsione cuiuslibet capi/
tuli, positionis, articuli: vel interrogatorii. ❡ Item de citatione vnius testis & relatio
ne núcii, si notari⁹ tribunalis scripserit, deñ. sex boñ. Si vero se subscripserit tm̃, deñ.
duos boñ. Si vero plures testes citenẽ eodẽ cõtextu & cõmissione, & notarius tribu
nalis scripserit citationẽ: accipere possit a parte faciẽte eos citari ꝑ quolibet alio te/
ste vltra primum, deñ. vnum boñ. par·· oꝝ. Si vero hoc casu se tm̃ subscripserit nota
rius tribunalis, accipere possit de citatiõe vnius vel duoꝝ testiũ tm̃, & eius registro
deñ. sex boñ. Plurium aũt quotcunq; fuerint, deñ. xii. boñ. & non plures. De iuramẽ
to vero cuiuslibet testis deñ. tres boñ. Et si fuerint plures testes in vno contextu: qui
iurauerint: tunc accipere possit pro iuramento cuiuslibet deñ. vnum boñ. paruorũ.
Item de assumptione cõsultoris & termino statuto partibus: ꝙ deponant salariũ cõ
sultoris, & acta exhibeant consultori, & ꝙ allegent, vel allegationes exhibeant: vel
tradant cõsultori, deñ. xii. pro qualibet parte. Item de exhibitione consilii & eius ap
tura, & publicatione, & registro: si consilium contineat vnam peciam vel minus,
deñ. duodecim boñ. a qualibet parte. Si vero contineat plus ꝙ̄ vnam peciam: solid.
duos boñ. a qualibet parte pro qualibet pecia. Item de qualibet ꝓnunciatione & seu
snia interlocutoria sup quolibet emergẽti vel incidẽti lata: si fuerit vnius peciæ, seu
vnius folii, vel abinde ifra solid. tres boñ. Si vero fuerit plus ꝙ̄ vna pecia, accipiat ab
inde supra ad rõnem solid. duoꝝ ꝑ qualibet pecia. Item de examinatione testium
possit accipere notarius qui scripserit solid. duos boñ. pro qualibet pecia, & exami/
nator qui examinauerit totidem. Item de copia autentica earundem attestatiõum
possit accipere notarius solid. duos boñ. pro qualibet pecia. Item de snia diffinitiua
vel hñte vim diffinitiue ꝑ ꝓlatione, si quantitas contenta in snia fuerit a. x. lib. infra,
vel de re valente. x. libr. vel abinde infra: accipiat notarius sol. tres boñ. tm̃ a parte:
in cuius fauorem fuerit lata snia. Si vero fuerit a. x. lib. supra vsq; ad quãtitatem. xxv.
lib. boñ. vel de re tantũdem ualente, accipiant solid. v. Si aũt fuerit de ꝙ̄titate. xxv.
libr. vel abinde supra usq; ad quinquaginta lib. boñ. uel de re tantũdem valẽte, acci/
piant solid. vii. Saluo ꝙ si snia excederet in scriptura ipsius tres pecias: tunc liceat no
tario q de ipsa fuerit rogatus accipe & sibi solui facere ad rõnẽ sol. duoꝝ ꝑ ꝗlibet pe/
cia: qđ

cia: qđ ꝯsistat in oibus tribus casibus supradictis i ellectiõe ipsius notarii, ꝑ quẽ modũ .s. de ipsis uelit sibi solui. Si vero sñia fuerit de q̃titate libr. quinquaginta, vel abinde supra vsq; ad centum: vel de re tantundem valente, tunc accipiant solid. decem. Si vero fuerit de quantitate a centum lib. supra vsq; ad mille libras, vel de re tantũdem valente: tunc accipere possit de primo centenario decem solid. vt supra dictum est, & abinde supra pro qualibet libra quantitatis: vel æstimationis rei contentæ in sententia duos deñ. boñ. & a mille lib. supra vsq; in infinitum vnum denar. pro qualibet libra excedente milliare. Si vero aliqua partium tam actoris q̃ rei vellet sñiam in publica forma, tunc possit notarius de ipsa rogatus, vel eius collega auctoritatem hñs ipsam autenticandi, & ei liceat accipere ab eo qui desiderabit ipsam habere in publica forma, & cui in dicta publica forma tradiderit: tantum quantum dictum est supra de prolatione sententiæ in omnibus casibus disponentibus vsq; ad quantitatẽ lib. cẽtum boñ. Abinde vero supra liceat ei accipere dimidiũ tñ eius quod supra dictum est de quantitate excedente summam centum libr. Dũmodo in omnibus casibus prædictis idem notarius ordinate registrauerit dictam sñiam in actis, & eam in charta membrana tradiderit parti volenti eam: nisi ipsa pars spõte eam voluerit poni in processu causæ inter alia acta in chartis bombicinis. ¶ Item de cõmissione executionis sñiæ diffinitiuæ & eius registro, si quãtitas fuerit vsq; ad quinquaginta lib. inclusiue, vel de re tantundem valente, solid. duos boñ. Si vero fuerit a quinquaginta lib. supra, tunc solid. tres. ¶ Item de relatione nuncii referentis executionem fecisse: & eius registro, si quantitas fuerit a quinquaginta lib. infra, solid. vnum. Si vero a quinquaginta lib. supra vsq; ad quantitatem centum libr. boñ. inclusiue: vel de re tantundem valente, solid. duos boñ. Si vero fuerit de maiori quantitate, vel de re tantundem valente vsq; in infinitum, sol. v. boñ. paruorum. Si vero aliqua partium voluerit copiam totius processus causæ uel partis, seu aliquorum actorum ipsius aliter q̃ in publica forma, tunc accipere possit notarius a parte petente eũ: seu ipsa acta deñ. xviii. boñ. pro qualibet pecia, ita tñ ꝙ notarius qui dictam copiam fecerit, faciat & ponat prohemium dicto processui, & seu actus seriatim & ordinate cum circũstantiis & aliis pertinentibus ad talem titulum, significando etiam utrum ille talis ꝑcessus, siue acta sit totus, an vero pars processus causæ. Si uero uoluerit sibi tradi in publica forma, tunc notarius accipere possit solidos duos bon. ꝑ qualibet pecia.
Et hoc statutum non fuit aliter reformatum.

¶ De solutione mercedis notarioꝝ ciuitatis & districtus Fauẽtiæ pro instrĩs & aliis scripturis extra iudicium de quibus fuerint rogati. Rubrica. LVII.

NE defectu mercedis vel præmii laboris instrumenta hominum non bene vel minus plene conficiantur, ordinentur, & in protocollis & septis suis per notarios de ipsis rogatos ordinentur, ponantur, & describantur, quoniam omnis labor optat condecenter præmiari. Idcirco hoc præsenti statuto in perpetuum valituro statuimus, firmamus, & ordinamus, ꝙ notarii tam ciuitatis q̃ cõmitatus Fauentiæ, quos continget rogari de aliquo instrumento: pro ipsius instrumenti prima nota, & ipsum: extense: seriose, & ordinate ponendo & describendo in publica forma in septis suis, & illud tradendo in publica forma in charta membrana parti, seu partibus ẽm ꝙ requiret natura talis instrumenti accipere possint, & eis liceat sibi solui pro mercede & salario suo ẽm taxationem infrascriptam. Cuius quidem taxæ & seu mercedis tertiam partem soluere teneantur ipsi notario rogato partes ambæ si ad ipsas ambas partes solutio mercedis talis instrumẽti pertinebit. Alias vero pars ad quam tale instrumentum pertinebit, ipsam tertiam partem insolidum soluere teneatur. Residuum vero mercedis prædictæ soluere teneatur tunc quando dictus notarius dictum instrumentum tradiderit ei, & seu eis, qui ipsum notarium de dicto instrĩo rogauerit, vel ad, quem seu quos spectabit, vel sua intererit illud habere: ad quod tale instrĩm accipiendum, possit ipse notarius partẽ seu partes ẽm ꝙ ipsam vel

ipſas tanget, cōpellere & cōpelli facere, & de mercede & ſalario ſuo ſibi ſolui facere ſm dctam infraſcriptam taxationem, quam taxamus & limitamus ſm ꝙ inferius cōtinetur. ¶ In primis de instrumento ſimplicis venditionis factæ iuxta directā formā & ſine aliis ſolemnitatibus, ſi venditio fuerit precii decem librarum, vel abinde infra ſolid. quatuor boñ. paruorum. Si vero a decem libr. ſupra vſq; ad. xxv. incluſiue ſol. ſex boñ. Si vero a. xxv. libr. ſupra vſq; ad quinquaginta lib. ſolid. octo boñ. A quinquaginta libr. vero ſupra vſq; ad centum lib. ſolid. decem boñ. A centum vero lib. ſupra pro quolibet centenario: ſolid. tres boñ. Et ſi contingerit a dicto cētenario ſupra, centenarium aliquod ruptum eſſe: tunc pro illo accipiatur pro rata centenarii rupti ad rōnem dictorum trium ſolidorum. Si vero fuerit cum pactis vtilibus tale inſtrm venditionis celebratum, tunc accipere poſſit vltra id quod ſupra dictum eſt: ſolidos duos boñ. paruorum in quolibet caſuum prædictorum. Si vero fuerit celebratum cū pactis vtilibus, & aliis ſolemnitatibus, puta cum præſentia iudicis, aſſenſu attinentium contrahentium, ſeu alicuius partis, vel fideiuſſionis præſtatione, de euictione & legitima defenſione rei & iuramēto, tunc accipere poſſint & ſibi ſolui vltra id: quod ſupra dictum eſt, ſolid. duos boñ. in quolibet caſuum prædictorum. Et ſi cōtingerit in aliquo caſuum prædictorum in contractu venditionis ſecuritatem aliquam præſtari, puta quia frater vēditoris, vxor, vel pater vxoris ipſius venditoris: vel aliqua alia perſona, quæ ius habeat, vel putetur habere in re vendita, renunciet ſuo iuri, tūc in omnibus caſibus ſupradictis, referendo ſingula ſingulis, accipere poſſit notarius ſol. duos boñ. paruorum pro hmōi ſecuritatis præſtatione vltra id quod ſupra dictū eſt. Si vero huiuſmodi ſecuritates præſtarentur de per ſe, & fieret de ipſius præſtatione inſtrm de per ſe, tunc notarius accipere poſſit pro ſua mercede tantum quantum ſupra dictum eſt de inſtro ſimplicis venditionis, habito ſemper reſpectu ad valorem rei, cuius ꝑtextu talis ſecuritas præſtatur. Idem. ſ. quod ſupra dictum eſt de ſolutione inſtrorum venditionum obſeruetur in ſolutione inſtrorum dationis in ſolutum, permutationis, dotis, donationis inter viuos, depoſiti, mutui, finis: ceſſionis iurium, ſolutionis debiti, ſocietatis, locationis ad penſionem ad laborandum, vel ad affictum ſocidæ aialium, conſeruationis: indemnitatis, & ſimilium. De inſtro vero ꝯceſſionis in emphiteoſim a laycis: ſeu aliquibus ſingularibus perſonis, ſi res conceſſa fuerit valoris quinquaginta libr. vel abinde infra, ſolid. x. boñ. Si vero fuerit a quinquaginta lib. ſupra vſq; ad centum, ſolid. duodecim. Abinde vero ſupra ſolid. xv. boñ. Si vero interueniant ſolēnitates aliquæ, puta iudicis auctoritas: attinētium aſſenſus: & ſimiles: tunc pro prædictis ſolēnitatibus accipiantur ſoldi duo boñ. vltra id, qđ ſupra dictū eſt. Si vero fuerit inſtrm emphiteoſis rei alicuius monaſterii: loci vel eccleſiæ, tunc ſoluatur notario pro ſua mercede id ſeu tantum quantum conſuetū eſt ſolui temporibus retroactis de inſtris conceſſionum dictarum rerum vel ſimilium, ſeu conſuetum eſt vſitari in tali monaſterio. Si vero cōſuetudo non ſit, vel non poſſit apparere, & res conceſſa fuerit valoris libr. centum, vel abinde infra, ſoluantur ſol. xv. Si vero abinde ſupra, ſolid. xx. boñ. De inſtro vero pacis & concordiæ, ſi fuerit de homicidio: vel de grauioribus delictis libras quinq; boñ. a parte in cuius fauorē pax fieret. Si vero fieret in fauorem vtriuſq; partis, puta quia delicta fuerunt cōmiſſa hinc inde: & hinc inde pax facta fuerit, tunc accipere poſſit notarius libr. ſex boñ. ſ. libr. tres a qualibet parte. Si vero pax fieret ſuper minoribus & fideiuſſores præſtentur, tunc accipere poſſit notarius pro ſua mercede ſolid. xv. boñ. pro qualibet parte ſi pax fieret in fauorem vtriuſq; partis, & mutuæ fierent promiſſiones & obligatiōes hinc inde. Si vero fieret in fauorem vtriuſq; partis tantum, tūc accipere poſſit a parte in cuius fauorem fit pax, ſolid. vigintiquinq; boñ. Si vero fieret ſuper minimis & fideiuſſores præſtentur, tunc accipere poſſit notarius pro ſua mercede inſtrumenti ſolidos quinque bonoñ. a qualibet parte. Si vero in fauorem vnius partis tantum, tunc accipere poſſit ſolidos octo bonoñ. ab ea parte, in cuius fauorem pax fieret. ¶ Et ſi fideiuſſores præſtentur, ſoluatur pro quolibet fideiuſſore vltra

id quod

id quod ſupra dictum eſt ſolid. vnus boñ. paruorum. De inſtr̃o vero emancipatiõis, adoptionis, aditionis, vel repudiationis hereditatis tutelæ, curæ: actoriæ, & ſimiliũ ſolid. v. boñ. De inſtr̃o vero procurationis ad negocia: ſi inſtr̃m fuerit plenum: & ꝑcurator generaliter fuerit conſtitutus, ſolid. viii. boñ. Si vero fuerit in cõi & leuiori forma, ſolid. v. Si vero fuerit ad vnum negocium tñ̄ conſtitutus procurator, tunc ſolum ſolid. quatuor. De inſtr̃o vero ſindicatus alicuius abbatis, vel prioris: vel Rectoris alicuius abbatiæ, monaſterii, vel eccleſiæ, vel alicuius ſocietatis: fraternitatis: collegii, vel alicuius corporis, ſocietatis, vel vniuerſitatis, ſolid. x. boñ. De inſtr̃o vero cuiuſlibet ſubſtitutionis, ſolid. tres boñ. Saluo ꝙ ſi interſeruerit in eo inſtr̃m procurationis & mandati talis ſubſtituentis: ꝙ tũc accipere poſſit ſolid. tres boñ. ꝑ qualibet pecia ſcripturæ dicti inſtrumenti, mandati, & procurationis ſic interſerti vltra ſalarium inſtrumenti dictæ ſubſtitutionis. De inſtrumento vero inuentarii ab herede, vel tutore: vel cõmiſſariis, vel ſimilibus perſonis confecti ſolid. tres boñ. ꝑ qualibet pecia autentici, cõſiderato ꝙ notarius habet ponere illud in ſeptis, & ꝙ aliquæ ſolemnitates habent interuenire. Et ſimiliter ſolid. tres boñ. pro qualibet pecia ſcripturæ actorum & proceſſus cuiuſlibet inuentarii. De inſtr̃o vero rõnis redditæ a tutore, curatore, procuratore, ſindico, caſtaldiõe, geſtore negociorum: ſocio, & his ſimilibus, ſi quantitas, & ſeu quantitates, & res de quibus reddita fuerit ratio fuerint de quantitate libr. centum: vel abinde, infra & ſine ſolemnitatibus iudicis attinentium: & his ſimilibus, tunc accipere poſſit ſolid. octo boñ. ſi fuerit in fauorem vnius partis tñ̄. Si vero ambarum partium, ſolid. decem. ſ. quinq; a qualibet parte. Si vero fuerit a centum libr. ſupra, & in fauorem vnius partis tñ̄, ſolid. xiiii. boñ. Si vero in fauorem vtriuſq; partis, tunc ſolid. xvi. boñ. ſ. ſolid. octo a qualibet parte. Si vero fuerit contractus celebratus cum ſolemnitatibus: puta in præſentia iudicis, & cum aſſenſu attinentium fideiuſſoris p̃ſtatione, & ſimilium: tunc vltra ſalarium prædictum accipere poſſit ſolid. tres boñ. ſi in fauorem fuerit vnius partis tñ̄. Si vero ambarũ partium, tunc ſolid. quatuor. ſ. duos a qualibet parte. De teſtamentis aũt. ſ. ꝑ prima nota poſita in protocollis: ſi hereditas fuerit valoris lib. cẽtum, vel abinde infra ſol. quinq; boñ. Si vero fuerit abinde ſupra ſolid. x. boñ. niſi fuerit tempore peſtis: quo caſu accipere poſſit notarius duplum eius quod ſupra dictum ẽ in prædictis duobus proxime præcedentibus caſibus. De ponendo aũt tale teſtm̃ ſerioſe & in forma autentica in ſeptis notarii, & pro dãdo illud illi ad quem pertinet in publica forma & in charta membrana, ſi quantitas hereditatis fuerit a. xxv. lib. infra ſolid. x. boñ. & a xxv. lib. ſupra vſq; ad quinquaginta lib. boñ. ſolid. xxv. boñ. & a quinquaginta libris ſupra vſq; ad centum, ſolid. xl. boñ. Et a centenario ſupra vſq; ad quingentas lib. ſol. x. pro quolibet alio centenario. Si vero hereditas fuerit valoris vltra quingentas libras boñ. tunc accipere poſſit notarius ſolid. v. boñ. pro quolibet alio cẽtenario excedente dictas quingentas libras vſq; in infinitum. De codicillis aũt factis tam ante teſtm̃ q̃ poſt teſtm̃ accipere poſſit notarius dimidiam eius, quod dictum eſt ſupra de teſtamentis in omnibus caſibus ſupradictis. Et idem intelligatur de primo teſtamento, ſi appareat teſtatorem aliud poſtea feciſſe teſtm̃. ſ. ꝙ notarius pro tali primo teſtamento accipere poſſit pro ſuo ſalario in omnibus caſibus ſupradictis dimidiam eius quod dictum eſt ſupra de teſtamẽtis. Et totidem accipere poſſit notarius idem vel quicunq; alius notarius rogatus de ſecundo, tertio, vel quarto teſtamento facto inter primum & vltimum quotcunq; reperiatur feciſſe idem teſtator. Et idem intelligatur in donationibus cauſa mortis. ſ. ꝙ accipere poſſit dimidiam eius, quod dictũ eſt de vltimis teſtamentis. Saluo ꝙ ſi teſtator, codicillator, vel donator fecerit teſtamentum, codicillos, vel donatiõem cauſa mortis tempore peſtis: & fuerit infirmus tempore confectionis huiuſmodi teſtamenti codicillorum: vel donationis, tunc & eo caſu notarius poſſit & ei liceat accipere pro prima nota vltra totum id quod ſupra dictum eſt ſolid. decem boñ. Non liceat tñ̄ huic notario hos decem ſolidos velle ſibi ſolui anteq̃ accedat ad conficiendum tale teſtm̃: codicillos: vel donationem cauſa mortis: ſed potius teneatur facere inducias de ipſis ſoluẽdis ſibi q̃n de reſiduo

ſibi ſatisfiet. De teſtamento aũt ceci tm̃ accipere poſſit notarius principalis, qui ſcri- pſerit & ſe ſubſcripſerit quantum dictum eſt ſupra de vltimis teſtamentis: & quilibet notarius, vel alius qui ſe ſubſcripſerit & ſigillauerit accipere poſſit ſolid. tres bonoñ. De teſtamentis, codicillis, inſtr̃is, & ſcripturis aũt tranſumptis ex ſeptis & protocol- lis notariorum defunctorum vel abſentium per aliquem notarium: qui auctoritatẽ habuerit ſumendi & eleuandi illa in publicam formam recipere, & habere poſſit no- tarius qui illa ſic ſumpſerit & eleuauerit in publicam formam de dictis ſeptis quantũ recipere & habere potuiſſet notarius qui de illis fuerit rogatus, ſi ipſa in publicã for- mam traderet parti, dũmodo ſcomputare teneatur facienti eleuare illa ſeu parti oẽ id quod de dicto ſalario habuiſſet principalis notarius, qui fuit de huiuſmodi teſta- mento, vel inſtrumento rogatus. Non tñ poſſit aliquis notarius cui cõmiſſa ſint ſe- pta, ſeu protocolla alterius notarii compellere aliquem ad faciendum eleuare, vel recipiendum ab eo aliquod teſtm̃: vel inſtr̃m: vel ſcripturam, niſi de ipſo, vel de ip- ſa autenticanda fuerit primo requiſitus ab eo cuius intereſt. ¶ De ſecuritate uero cuiuſlibet alterius perſonæ, ſi fuerit de collectis ſoluendis, uel pro aliqua promiſſiõe quæ fieret maſſario uel officiali alicuius officii tam ſuper ordinariis q̃ ſuper extraor- dinariis ſui officii extra maleficia accipere poſſit notarius illius officii a ſatiſdante ſo- lidũ unum & deñ. ſex boñ. pro dicta ſatiſdatiõe & omni apodiſſa quam deberet ha- bere ſatiſdans, vel expediret eum habere quacunq; de cauſa dicta occaſione. Si uero fuerint plures ſatiſdantes, tunc accipere poſſit notarius deñ. ſex boñ. pro quolibet ul- tra primum, ita tñ ꝙ expenſa talis præſtationis ſit cõis inter ipſos præſtantes dictam fideiuſſionem. Si uero dicta ſecuritas ſeu fideiuſſio præſtaretur ſuper maleficiis, & p̃- ſtaretur de quãtitate librarum. xxv. boñ. vel abinde infra: accipere poſſit notarius di- cti officii a dicto præſtante pro præſtatione huiuſmodi fideiuſſionis & ſubſcriptiõe apodiſſæ: & regiſtrando eam in quaterno, ſolid. duos boñ. paruorum. Si vero præ- ſtaretur pro quantitate excedente. xxv. libr. vſq; ad quinquaginta, tũc accipere poſ- ſit notarius ſolid. tres boñ. Si uero pro quantitate excedente libr. quinquaginta uſq; ad libras centũ, tunc accipere poſſit notarius ſolidos quatuor. Si vero exceſſerit lib. cẽtũ uſq; ad ducẽtas, ſolid. q̃nq;. Abinde uero ſupra ſolid. ſex boñ. & non ultra. Si ue- ro fuerint plures qui pro eodem delicto uel maleficio ſatiſdarent: tũc & eo caſu poſ- ſit notarius accipere pro quolibet ultra primum ultra id quod ſupra dictũ eſt ſolid. unum boñ. paruorum, tamen talis expenſa ſit cõis, & cõiter, & equaliter diuidatur inter dictos ſatiſdantes. ¶ De cancellatione uero cuiuſlibet condemnationis acci- piat notarius ſuper ipſis cancellandis deputatus, & pro ipſis cancellandis liceat ſibi ſolui & accipere pro ſua mercede cãcellaturæ, ſeu abolitionis & totius eius quod re- quiritur circa ipſam cancellaturam quantum eſt pro labore & mercede ipſius nota- rii: videlicet ſi condemnatio fuerit de auere & perſona ſolid. xxv. boñ. paruorũ. Si uero fuerit de mille libr. boñ. uel abinde ſupra ſolid. xv. boñ. Si uero fuerit a mille lib. infra uſq; ad quingentas lib. tunc ſolid. decem boñ. Si uero fuerit de quantitate a quingentis libris infra uſq; ad centum lib. tunc accipiant ſolid. ſex boñ. Si uero a centum lib. infra uſq; ad quinquaginta, tunc ſolid. quinq;. Si uero a quinquaginta lib. infra uſq; ad. xxv. lib. tũc ſolid. quatuor boñ. Si uero a. xxv. lib. infra uſq; ad decẽ, tunc ſolid. tres boñ. Si uero a decem lib. infra: tunc ſolid. duos & deñ. ſex boñ. tãtũ & non plures. Pœna cuilibet contrafacienti in quolibet prædictorum dupli eius qd' plus acceperit, uel ſibi ſoluerit q̃ debuerit per formam præſentis ſtatuti cõi Fauẽtiæ applicanda. Tamen in omnibus caſibus præſentis ſtatuti poſſit & debeat haberi rõ facultatis & ſufficientiæ notarii rogati & dictantis, & eius dictaminis, ita ꝙ quotieſ- cũq; notarius rogatus foret de aliquo inſtr̃o vł ſcriptura aliq̃, q̃ ſeu qd' requireret altio- rẽ indaginẽ p̃ambulũ, uel narratiões aliq̃s: uel lõgũ dictamẽ, tũc poſſit & ei liceat ac- cipere plus q̃ ſibi ſit ſupius ordinatũ p formã p̃ntis ſtatuti id plus qd' arbitrio iudicis fuerit declaratum. & hoc ſtatutum nõ fuit aliter reformatum.

¶ De ſalario & mercede ſcripturarum: quæ fiunt extra or- dinẽ ciuilis iudicii. Rubrica. LVIII.

Verum

VErum quia aliquando reus citatus veniẽs confitet̃ intentionẽ actoris. Aliqñ
contumaciter abest. Aliqñ vero cõparens respondet actori sup intentione.
Sed postea se absentat & cõtumaciter abest/& istis casibus ordo ciuilis iudi/
cii seruari non põt. Immo necessariũ est vt quadã alia via extraordinaria ꝓcedatur
quo casu diuersa acta fieri cõsueuerunt. Iccirco posita meta salarii & mercedis scri/
pturarum quæ occurrunt in processu iudicii ordinarii. Restat nunc metã & tassam
imponere pro scripturis quæ vt plurimum occurere consueuerunt in dictis processi
bus extraordinariorũ iudiciorũ/quã ponimus/limitamus/ & tassamus in hunc mo/
dum/vꝫ/quia citato reo: & ipso cõparente & sine aliqua resistentia confitente debi
tum & petente terminũ ad soluendum/tunc soluat̃ notario tribunalis pro dicta cita
tione & relatione per dictum actorẽ solidus vnus bonoñ. paruorũ. Si quantitas fue/
rit decem librarũ vel ab inde supra. Si vero fuerit a decẽ libris infra denarios sex bo/
noñ. tantũ & non plus. De precepto vero in cõfessum facto tali debitori. Si quanti/
tas fuerit librarum. xxv. vel ab ĩde infra solidum vnũ bono. Si vero ab inde supra vsq;
ad. l. libras tunc solidos duos. Si vero a. l. supra vsq; ad centũ tunc solidos tres bon.
Ab inde vero supra vsq; in infinitũ solidos quinq; bono. tantũ soluẽdos notario tri/
bunalis per debitorẽ vel per ipsum creditorẽ expensis tamen dicti debitoris. Si vero
debitor nõ soluerit ad terminũ & creditor voluerit dictũ præceptum in publicã for
mam, tunc accipere possit notarius pro ipso autẽticando duplũ eius quod supradi/
ctum est in omnibus casibus supradictis referẽdo singula singulis. Si vero reus nõ cõ
paruerit sed cõtumaciter aberit/tunc fiant solutiones notariis hoc modo vꝫ/& plus
accipere eis nõ liceat. In primis de prima & secunda cittatione/relationibus nuntii
& pro cittatione facta per ꝑconẽ ad arengheriã & ad domũ vel in cõtrata cittati &
relatione nũtii & ꝑconis & accusationibus ꝯtumaciæ pro q̃libet ipsarum & eorũ regi/
stro accipere possit notarius tribunalis vbi causa agitat̃ quantũ supradictũ est in ter/
tio proxime præcedenti statuto de cittatione. Et similiter de libello & eius produ/
ctione & registro tantũ quantũ supradictũ est in dicto tertio proxime præcedẽti sta/
tuto. De sentẽtia vero interlocutoria seu pronunciatione alicuius contumacis & lit
tera seu comissione executionis ipsius interlocutorie & relatiõe nuntii solidos tres
bono. paruorum/si quantitas vel res petita seu in petitione vel libello cõprehensa
fuerit. lib. xxv. bono. vel rei tantundẽ extimationis vel ab inde infra. Si vero fuerit a
xxv. libris supra vel de re ab inde supra valente tunc accipere possit notarius pro ip/
sius prolatiõe & registro solidos tres bono. Item de cõmissione executionis talis in
terlocutorie seu de dando tenutã vigore talis interlocutorie & pro relatiõe nuntii
denarios. xii. bon. paruorum. Item pro cõmissione cuiuslibet subhastationis & relatio
ne nuntii & eius registro denarios. xii. bono. paruorum. Item pro denunciatione fa/
cta reo & relatione nuntii seu nuntiorũ & accusatiõe ꝯtumatie denarios. xii. bono.
Si vero reus vigore publici ĩstrumẽti vel alias mittatur ad carceres vel alias pro de/
bito detineat̃ tunc accipere possit notarius tribunalis ꝑ detentione & relatiõe nun/
tii, si quantitas seu debitũ fuerit a. l. libris infra solidũ vnum bono. Si vero ab inde su
pra, tunc solidos duos. Si vero ipsius rei copia nõ possit haberi, & pro debito ponat̃
in bãno idem, quod dictũ est/de captura/obseruet̃. De qualibet vero simplici pigno
ratione, si quãtitas fuerit a quinq; libris infra denarios sex, ab inde vero supra, solidũ
vnũ. Si vero reus cõpareat & volens recuperare tenutaꝫ vel exire de bãno & in suis
exceptionibus audiri & prestet satisdationẽ, tunc accipere possit notarius tribunalis
& sibi solui facere de ꝓductiõe registro cuiuscũq; scripture quã ꝓducet ipse reus vo/
lens audiri, ad rationẽ solidorum duorum bono. paruorũ pro qualibet petia. Et si fue/
rit minus petia solidum vnum. Et petia intelligat̃ vt supra in alio statuto dictum est
de quinquaginta lineis & linea de. xv. dictionibus. Item pro prestatione cuiuscũq; fi
deiussionis solidũ vnũ. Si autẽ reus in cõtumatia perseuerauerit & procedat̃ in cau
sa, tũc de cittatione testiũ/relatione & eorum iuramento. Item de cittatione extimato
rum relatione nuntii eorũ cõparitione & eorũ iuramento, tantum quantũ dictum
est de testibus in alio statuto. Item de eorum relatiõe extimationis si res fuerint tres vel

ab inde infra solidū vnū. Ab inde supra solidos duos bon. paruo℞ tantum. Et de pro ductione quorūcunq; capitulo℞ instrumento℞ & iuriū & eorum registro accipere possit notarius tribunalis & sibi solui tantū quantum supradictum est de similibus in tertio proxime precedenti statuto. Si vero contingat rem seu res datas in tenutā ex primo decreto vendi iure creditoris tunc soluat notario banchi de instrumento di cte venditiōis hoc modo v3/q̄ si res vendita, fuerit vendita.xxv.libris vel ab inde infra tunc accipere possit dictus notarius solidos quinq; bon. Si vero fuerit ab inde supra vsq; ad quinquaginta libras, tunc solidos octo bono. Si vero fuerit a quinqua ginta libris supra vsq; ad centū tunc solidos decē bono. Si vero fuerit a centu3 libris supra vsq; ad quingentas, tunc solidos.xv.bono. Ab inde vero supra vsq; in infinitū solidos.xx.bono. Et pro dando ipsum instrumentum emptori in publica forma in mēbrana vel in cartis bōbicinis inter acta ꝓcessus cause si emptor maluerit illud cū dictis actis in eodem processu accipere possit ipse notarius pro sua mercede di/cti autentici & seu copie in publica forma traditi dimidiam tantum eius quod su/pradictū est pro prima nota seu registro in omnibus casibus supradictis & non plus. Si aūt res non vendat sed procedat ad adiudicādum insolutū creditori res in tenu tam acceptas tunc de productione petitionis secundi decreti & registro eius solua/tur notario ad ratonē duo℞ solido℞ pro qualibet petia & similiter pro productio/ne expensarum factarū in causa & earum registro cōmissione ad taxandū relatione taxatiōis & declaratione iudicis & eorū registro. De cittationibus vero factis ad au/diēdū sentētiā ad iudicationis relationibus & accusationibus ꝯtumatia℞ / soluat no tario tm̄ quātū dictū est supra in tertio proxime precedenti statuto de cittationibus similibus factis in ordinario iuditio. De ꝓlatione vero sententie ad iudicationis in solutū & de eius registro & similiter de autentico seu copia danda in publica & au/tentica forma tantū quantū supradictum est in tertio proxime precedēti statuto de sententia diffinitiua in omnibus suis casibus secundum distinctionē factam de ipsa diffinitiua. De cōmissione vero de inducendo creditorē in possessionē rei seu rerū adiudicata℞ ex secūdo decreto & ꝓ relatiōe nuntii & registro accipiat & accipere possit notarius tribunalis solidū vnū bono. paruo℞. De copia vero ꝓcessis dāda ipsi actori in publica forma solidos duos bono. pro qualibet petia. Ita tñ q̄ registrū dicti ꝓcessus seriose & in forma ordinatū & positū & ꝑ ipsos seruādum remaneat penes ipsos notarios alias nihil accipere possit ꝑ sua mercede talis registri. Et si accideret aliqua acta actitari vel fieri tam in ꝓcessu iudicii extraordinarii q̄ ordinarii de q̄bus non sit specificata vel determinata specialis solutio per hoc presens vel per tertium precedens statutū vel pes aliquod aliud statutum tunc ꝑ solutione notariorū pro cedatur de similibus ad similia & sic soluatur ipsis notariis tribunalis. Illud idem in telligat de scripturis actis & actitatis & factis coram arbitris & arbitratoribus: quū ar bitria ad instar iudiciorum sint redacta.

¶ De salario nuntiorum & tubatorum cōmunis Fauentie. Rubrica. LIX.

STatuimus & ordinamus q̄ pro proclamatione facta per nuntium soluantur eis tres denarii. Bānitori vero cū tuba soluatur vnus solidus & non plus.

¶ De copia actorum fienda. Rubrica. LX.

ORdinamus & sancimus q̄ notarii/qui sunt ad aliquod tribunal causarū ciui lium, teneantur permittere videri & legi cuicūq; volenti, cuius inter sit acta sine solutione aliqua in continenti qn̄ producunt aut fiunt & eorum copiā dare recepta mercede sibi debita secundū formam statuto℞ de tali mercede loquē/tium sub pena solidorum.xx.bono. pro qualibet vice de facto auferenda. Et q̄ nota rius qui acta scripserit teneat omnia acta corā eo ꝓducta vel per ipsum facta & oēs alias scripturas publicas vel priuatas in causa productas infra quintā diem registrare

in libro sub eadem mea pena auferenda pro qualibet vice & pro qualibet scriptura. Quem librũ teneat presentare iudici cause vel ei ad quẽ index mandauerit sine mercede aliqua solui tñ debeat dicto notario de tali registro secũdum formam traditam in statuto disponente de mercede notariorum pro scripturis in contradictorio iudicio productis & registratis. A prædicta aũt registratione excipimus acta publica seu copias publicas actorum factas in alia curia seu corã alio iudice arbitris vel arbitratoribus quæ producerentur corã dictis notariis seu eorũ iudicibus de quibus sufficiat scribere in actis productionem distinctam & certam, ita quod apparere possit de corpore talium productorum.

¶De executionibus ciuiliũ causarũ & debitorũ priuatorũ. Rubrica. LXI.

STatuimus/prouidemus & ordinamus quod de cetero in ciuilibus causis & mixtis ac maxime damnorum datorum & in exactione colectarum quarũcunque & priuatorũ debitorũ fieri non possint nec debeãt executiões seu granamina quæuis realia vel personalia nisi per executores & familiã domini Potestatis dictæ ciuitatis & nõ per aliũ quẽuis ẽt barisellum quẽcunque, & si aliter fieri contingat talis executio grauamen & exactio sint ipso iure nulla & nullũ nulliusque roboris & momenti. Et ille ad cuius instantiã talis executio exactio & granamen fieri contigerit per alium quẽuis q̃ per ipsos executores & familiã dicti domini Potestatis incidat ipso iure in penã lib. quinque bon. pro qualibet vice qua contrafactũ fuerit. Et prædicta non vendicẽt sibi locum, qñ talit executio facta appareret per alium executorẽ iussu & mandato officii Dñorum Antianorum.

INCIPIT LIBER QVARTVS DE MALEFICIIS.

¶De modo & forma procedendi super maleficiis. Rubrica. I.

S Tatuimus quod in quibuscunque criminalibus causis seu ẽt mixtis Potestas Fauentiæ & eius vicarius sint & esse intelligantur cõpetẽtes & ordinarii iudices & quod in omnibus & singulis maleficiis excessibus & delictis cognoscendis decidendis & terminãdis idem Potestas vigore sui officii & auctoritate præsentis statuti & eius vicarius & eorum quilibet eorũ mero officio ẽt per inquisitionem hebeant & habere censeantur plenã & omnimodã cognitionem iurisdictionẽ & potestatem ac merũ & mixtum imperium & ipse Potestas solus habeat gladii potestatẽ, ita quod causæ huiusmodi & processus super præmissis omnibus & singulis cognoscendis & terminandis tam per dominum Potestatem q̃ per eius vicariũ tam coniunctim q̃ diuisim & econtra expediri possint & terminari nõ attenta præuenire alicuius eorũ, sed quod vnus eorũ inceperit alter ex eis prosequi possit & finire & econuerso, saluo & excepto quod sentẽtiæ diffinitiuæ ex quibus pena psonalis insurgeret vel pecuniaria maiorit quãtitatis centum lib. bono. pronuntientur per. d. Potestatem tantum, vel si officium domini Potestatis tunc defecisset seu deficeret pronuncientur per eum q loco eius præerit regimini cõis Faueñ. ad hoc designatus & electus per cõsilium generale dictæ ciuitatis. Et nihilominus vicarius Potestatis possit in dictis causis & casibus vbi & in qbus pena pecuniaria excederet quãtitatẽ centum librarum cognoscere pcedere sententiare & terminare ex cõmissione sibi in casu præmisso facta per Potestatem. Insuper decernimus & ordinamus i dictis causis maleficiis excessibus & delictis vt supra cognoscendis expediendis & puniendis ad denũciationẽ capellanorum capitulariorũ & iuratorũ ciuitatis comitatus & districtus Faueñ. Necnon & in casibus in quibus permissum est ad accusationem illorum quorum interest & etiam per modum inquisitionis ex officio in casibus in quibus de iure

prouisum est, reseruatis tamen aliis statutis & ordinamentis dictæ ciuitatis. Cuilibet
tamen legittima defensione reseruata, summarie de plano sine strepitu & figura iu/
dicii, & quolibet die etiam feriato præterq̃ in honorẽ dei procedi possit & ꝓcedat
hac forma tamen reseruata videlicet ꝙ quicunq; denunciatus accusatus vel inqsitus
fuerit pro aliquo crimine, delicto, excessu seu maleficio cõtra quẽ procedi cõtingat
primo cittetur ex parte dicti dñi Potestatis seu eius vicarii sic procedẽtis semel tãtũ
si personaliter inuentus fuerit per vnũ ex nuntiis cõis Fauẽ. coram dicto dño Pote
state seu eius curia vna die pro sequenti iuridica ad se excusandum & defendendũ a
denuntia seu accusatione vel inquisitione cõtra eum formata cum dimissione eidẽ
sic citato copie cittationis in scriptis continentis substantialẽ tenorẽ & effectũ denũ
tiationis accusationis siue inquisitionis huiusmodi, quæ cittatio scripta sit vel saltẽ
subscripta manu notarii ad maleficia deputati, alioquin si prima vice psonaliter nõ
fuerit inuentus cittetur bis, videlicet primo & secũdo diuersis tamẽ diebus videlicet
in singulis dictis duabus cittationibus ex interuallo dierum faciendis vna die ꝓ alia
proxime sequenti iuridica ad domum sue habitationis ad se excusandum & defen/
dendũ vt supra cum dimissione ibidem dictarũ cittationũ sic factarum continentiũ
tenorẽ & effectum vt præfertur denuntiationis accusationis seu inquisitionis prædi
ctarum similiter scriptarũ vel subscriptarum. Malefactores vero seu delinquentes va
gabũdi ac forenses, & alii quicunq; non habentes tempore quo cittãtur, domiciliũ
vel habitationẽ in ciuitate Fauentiæ vel eius comitatu seu districtu cittari debeant
vna die pro alia proxime sequẽti iuridica cũ affixione & dimissione similis cittatio/
nis ad domum in qua talis denũtiatus, accusatus vel inquisitus tpe maleficii cõmissi
vel ante per annum aut infra dictũ annũ habitabat in dicta ciuitate Fauẽ. comitatu
vel districtu, & post terminũ dictæ cittationis per præconẽ ad arrẽgheriã cõis sono
tube præmisso alta & præconia voce cittetur etiam infra terminum quinq; dierum
ad se excusandũ & defendendũ a denuntia seu accusatione vel inquisitione contra
eum formata referendo eius tenorem. Alioquin si dictam domũ habitationis tunc
& tempore de quo supra non habebat cittetur simili modo bis ex interuallo tẽpo/
ris per vnum ex præconibus seu bannitoribus cõis Fauẽ. sono tube præmisso alta
& præconie voce ad dictã arrengheriã palatii cõis Fauẽ. de mandato dicti dñi Po/
testatis seu eius vicarii, videlicet duabus diuersis cittationibus quarũ singula & quæ
libet earũ fiat cũ termino triũ dierũ ex tunc proxime sequentiũ, ita ꝙ si vltima dies
dicti termini fuerit feriata cadat in sequentẽ diẽ iuridicã imediate sequentẽ, ad se ex
cusandũ & defendendũ a denuntiatione accusatione seu inquisitione cõtra eũ for/
mata occasione talis maleficii seu delicti referendo in eadem cittatione & tũc quã/
do fiet talis cittatio substantiam seu effectum maleficii seu delicti perpetrati. Quæ
cittatio ad arrengheriã fiat vt præfertur per præconem seu bãnitorem cõmunis in
die post horam tertiarum & ante vesperos vt sic melius & facilius deuenire possit
ad notitiam talis sic cittati. Quod si denuntiati accusati vel inquisiti de quibus su/
pra in omnibus & singulis casibus prædictis comparuerint & confessi fuerint male/
ficium tunc si pena pecuniaria fuerit soluẽ. & idoneam cautionẽ dederint de sol/
uendo penam seu condemnationem audiantur. Alioquin detineantur in carceri/
bus donec soluerint dictam penam seu condemnationem sic soluendam. Reserua/
to eis beneficio confessionis secundum formam statutorũ Fauẽ. de hoc loquẽtiũ.
Si vero ipse comparens negauerit maleficium de quo sit pena pecuniaria non au/
diatur in ipsa responsione nisi primo idonee satisdederit de iuditio sisti & iudicatũ
soluendo qua satisdatione præstita statuatur ei sic neganti per iudicẽ terminis octo
dierum ad faciendum omnes suas defensiones. Si autem aliquis denuntiatus accusa
tus vel inquisitus in casibus in quibus ageretur de pena pecuniaria maleficium con/
fiteretur, ex quo prætenderet se non teneri ad penam aliquam ex aliqua causa pro/
posita quæ videretur iudici probabilis & legittima, si vera inueniretur & probaretur
in facto vbi probanda foret: tunc talis denuntiatus, accusatus vel inquisitus præstita
per eum idonea satisdatione de iudicio sisti & iudicatum soluendo, audiatur & sibi

similiter statuatur terminus octo dierum ad faciẽdum omnes suas probationes seu defensiones. ¶ Si vero pena corporalis veniret imponenda, in carceribus detineat & contra eum procedatur secundum formam iuris & statutorum Fauen.

¶ Et quicunq; negauerit maleficium, de quo pena pecuniaria veniat imponenda, si conuinctus fuerit de maleficio per legittimas probationes & per sententiam secu tam contra eum, cõdemnetur in pena dupli eius in quo venisset condemnandus, si maleficium de quo conuinctus fuit non negasset. Et ꝙ accusatori in casibus in qui bus interuenit accusator, vel eius procuratori ad probandum suam accusationem, si fuerit negata in totum vel in parte, & ad probandum sibi incumbentia statuatur terminus octo dierum. Et ꝙ infra dictum terminum octo dierũ vtriq; parti (vt pre fertur) statuendorũ v3 tam accusator q̃ accusatus vbi accusatio interuenit, seu pro cessum fuit per modum accusationis accusatore interueniente debeat probare per omnem modum probationis. Et de cetero non audiatur aliqua dictarum partium nisi iustitia cause mouerit iudicem ad aliam dilationem dandam. Elapso vero ter mino probatorio in quacũq; causa criminali, vbi reus comparuerit & se defendere voluerit & admissus fuerit, seruatis iis de quibus in presenti statuto, publicentur atte stationes testium, si testes producti & examinati sunt & detur terminus iudicis arbi trio ad accipiendum copiam de productis & probatis & ad opponẽdum & probã dum contra, per quam tamen publicationem non intelligatur preclusa via reo fa ciendi & deducendi omnes suas defensiones, etiam vsq; ad sententiam exclusiue. Eoq; decurso statuatur terminus ad allegandum, post quem feratur sententia con demnatoria vel absolutoria pro vt iustitia suadebit. Si autem talis denũtiatus, accu satus vel inquisitus vt supra citatus, contumax fuerit & nõ comparuerit in termino sen terminis dictarum citationum, de mãdato domini Potestatis seu eius vicarii po natur in banno in palatio cõmunis Fauen. ad arẽgheriam dicti palatii per quẽcũq; ex preconibus seu bannitoribus cõmunis Fauen. in solidum alta & preconia voce sono tube premisso cum assignatione termini octo dierum ad comparẽdum corã dicto domino potestate seu eius curia, ita tamen ꝙ si nõ venerit & se p̃sentauerit in fra dictum terminum, ex post sit & esse intelligatur in banno cõmunis Fauẽ. & ha beatur pro confesso de maleficio de quo fuerit denũtiatus, accusatus vel inquisitus & condemnari possit & debeat per dominum Potestatem seu eius vicarium vel iu dicem, aut per alium ex eis in casibus in quibus eis vel alicui eorum competit ad id iurisdictio ex forma presentis statuti, ac si venisset ad mandata eorum vel alicuius ip sorum, singula singulis congrue referendo & confessus fuisset maleficium & proba tum esset contra eum id de quo denuntiatus, accusatus vel inquisitus fuisset, compẽ sato dicto banno in ipsa condemnatione. Ita tamen ꝙ si comparuerit quãdocunq; ante sententiam admittatur & recipiatur eius excusatio & defensio eo cõstituto in carceribus vel prestita idonea satisdatione, vt supra in presenti statuto sancitum est, vel vbi hoc statutum non disponeret, prout de iure cautum est. Possint tamen dicti dominus Potestas eiusq; vicarius dictas citationum, responsionum, bannorum dila tiones & omnes alios terminos prorogare & longiores statuere ac de nouo dare quandocunq; sibi videbitur expedire super quocunq; processu & causa criminali, de consensu tamen Dominorum Antianorum pro tempore presidentium regimi ni cõmunis & populi Fauẽ. & non alias nec aliter, nisi in casibus in quibus aliter dictis iudicibus vel alicui eorum expresse per formam presentis statuti in aliqua eius parte permissum esset. Volentes tamen & decernentes ꝙ quando per inquisitionẽ proceditur, legittima indicia precedere debeant quorum copia petentibus iudex decernere & dare teneatur, ꝙq; nulla condemnatio infringi possit ex defectu solem nitatis non seruate dummodo de maleficio legittime constet & non aliter.

¶ De Aduocatis, Procuratoribus, & aliis non admittendis in causis criminalibus nisi in casibus infrascriptis. Rubrica. II.

CVpientes atrocia delicta quæ capitali pœna, aut alia corporis afflictiua plectũtur omnino puniri, vt talium delinquentium pœna aliis transeat in exemplũ & vt tollatur abusio, & corruptela hactenus obseruata, ex qua multi nocentissimi homicidæ, & delinquentes impune euaserunt, quũ eorum procuratores, excusatores, & intercessores variis modis & nominibus admissi a iusdicẽtibus fuerint. Propterea statuimus, sancimus, & ordinamus ꝙ de cætero dominus Potestas ciuitatis Fauentiæ, seu eius vicarius, vel alius quiuis iusdicens in dicta ciuitate ordinarius, seu extraordinarius, seu delegatus non audeat, vel ꝓsumat de cætero quouis colore quæsito i causis criminalibus homicidii, aut cuiusuis alterius delicti pro quo de iure cõmuni, aut ex forma statutorum, & ordinamentorum dictæ ciuitatis, seu constitutionum prouincialium. S. M. Ecclesiæ imponi deberet, & debeat pœna vltimi sup/plicii, aut alia corporis afflictiua, admittere vel audire aduocatum aliquem seu procuratorem, aut quemuis alium simplicem, & merum excusatorẽ innocentiæ defensorem, seu tanꝙ vnum de populo, vel alio quouis nomine comparentem ad defendendum, vel excusandum aliquem inquisitum, denuntiatum, vel accusatum de, & super dictis delictis, nec scripturam aliquam excusationis, defensionis, seu innocẽtiæ ostẽsionis admittere, vel recipere aut admitti facere, nisi prius, & ante omnia tales accusati, denuntiati, vel inquisiti pro huiusmodi maleficiis personaliter comparue/rint, & se præsentauerint in carceribus cõmunis Faueñ. seu in manibus præfati dñi Potestatis, aut alterius iusdicentis, & de huiusmodi causa, & causis cognoscẽtis se cõstituerit, & omnis processus aliter factus, omnisq; sententia absolutoria lata super ta/lium reorum defensione & excusatione sit ipso iure nullus & nulla nulliusq; roboris & momenti, nisi esset pater, aut alius ascendens in huiusmodi causis sic pro dictis delictis actitandis qui compareret pro filio suo, aut alio suo descendente ex linea ma/sculina, vel e contra filius pro patre, aut alius ex dictis descendentibus pro suis ascendentibus, quos omnino admitti, & audiri volumus, & mandamus, etiam si tales denuntiati, inquisiti, vel accusati aliter non comparuerint nec se personaliter præsen/tauerint, dummodo tales denuntiati inquisiti vel accusati alias illicite non delique/rint occidendo, vel vulnerãdo, vel nisi allegaretur homicidium, aut tale delictum fuisse comissum ad ipsius homicidæ, & seu offendentis sic inquisiti, denuntiati, vel accusati necessariam defensionem, dummodo vt supra alias non deliquerit vel nisi allegaretur comissum fuisse cõtra bãnitum in pœnam vltimi supplicii, qui impune ex forma statutorum Faueñ. in personam poterat occidi, quibus casibus volumus, & firmamus procuratores, aduocatos, & defensores, & quemlibet alium pro dictis reis comparentem ad prædicta allegandum, ostendendum, & probãdum admitti, & audiri etiam ipsis reis aliter non comparentibus, nec se præsentantibus in carceribus, aut in manibus dicti domini iudicis.

¶ In causis autem criminalibus actitãdis super delictis pro quibus pecuniaria pœna imponi debet, volumus, & mandamus procuratores, aduocatos & intercessores quoslibet ipsorum reorum legittime comparentes audiri & admitti ad ipsos reos excusandum & defendendum, etiam si aliter se non præsentarẽt rei huiusmodi, dũ/modo pro ipsorum reorum parte primo præstetur idonea satisdatio de iuditio sisti & iudicatum soluendo & non aliter nec alio modo.

¶ De pœna blaffemantis. Rubrica. III.

AD honorem omnipotentis Dei, ac beatæ Mariæ semper virginis eius matris totiusq; cælestis curiæ triumphantis, statuimus, & ordinamus ꝙ quicunq; in ciuitate Fauentiæ, comitatu, seu districtu maledixerit Deo, vel beate Mariæ virgini, seu quocunq; alio modo blasfemauerit Deum, & Virginem condemnetur in libris. xxv. boñ. Si vero alicui, vel aliquibus ex sanctis suis maledixerit, seu de ipsis blasfemiam emiserit condemnetur in lib. x. boñ. Et quilibet possit accusare & denũtiare, & habeatur pro plena probatione iuramẽtum dicti accusatoris cũ dicto vnius

testis idonei, cuius pæna dimidia sit dicti accusatoris, quam pænam si idem reus soluere non valuerit, seu distulerit infra .x. dies ex tunc inmediate futuros ligatis manibus fustigetur. Si pluries de blastemia accusatus, & conuictus fuerit non soluendo dictam pænam pecuniariam infra dictum terminum vltra dictam fustigationẽ etiam ei lingua abscindatur.

De Pœna homicidii. Rubrica. IIII.

CVm omni lege homicidii reatus damnetur, sitq; rationi consonũ vt qui aliũ perdit, ipse quoq; occidatur. Ideo hac præsenti lege sancimus & ordinamus ꝙ si quis in ciuitate Fauentiæ, seu eius comitatu, & districtu homicidium comiserit, seu comiti mãdauerit, si captus fuerit, capitis pæna plectatur, ita ꝙ omnino moriatur. Sin autem capi non potuerit, tunc perpetui banni capitis sententiam patiatur, & eius bona publicentur, qui sic bannitus quandocunq; captus fuerit illico capite, vt supra puniatur, & tunc talis publicatio bonorum aliter sortiri non possit nec debeat effectum nisi talia bona, tunc fuerint in fiscum incorporata, quũ satis sit eum vltimi supplicii pœnam sustinuisse, nam publicationem bonorum cessare volumus, quãdo talis sic delinquens passus fuerit corporalem pœnam, nisi tale delictũ comissum fuerit prætio, aut contra .D. Gubernatorẽ, seu contra .D. Potestatem dictæ ciuitatis, eiusq; vicarium, seu alium Rectorem .S.R.E. seu contra aliquem de numero Antianorum dictæ ciuitatis pro tempore præsidentem, aut iudicem primarũ appellationum, aut contra patrem, vel alium ascẽdentem per lineam masculinam seu filium, aut fratrem consanguineum, seu patruum. Quibus casibus tam vltimi supplicii pænam ꝗ etiam bonorum confiscationem volumus, & sancimus talem delinquentem incurrere, & pati. Statuẽtes, & ordinantes, ꝙ quandocunq; comiti contigerit homicidium in dicta ciuitate, seu in eius suburbiis teneantur Dñs Potestas ipsius ciuitatis, & alii iusdicẽtes in ea totis viribus omniq; conatu insudare, vt talis delinquens capiatur, & puniatur omnino, vt eius pæna aliis transeat in exemplum, cõtra quem etiam sic delinquentem teneantur, & debeant Dñi Antiani dictæ ciuitatis pro tempore Præsidentes insurgere, & quæcũq; oportuna remedia adhibere ne talis facinorosus euadat, & ꝙ supra sancitum fuit de mãdante, locum vẽdicet quãdo vnus tantum tale delictum perpetrari comiserit. Si autem plures fuerint qui homicidium fieri mandauerint, tunc obseruari volumus, & mandamus constitutionem in præsenti volumine statutorum nostrorum insertam sub rubrica de homicidio de, & super plurium mandatorum disponentem. Statuẽtes etiam ꝙ si contingeret talem homicidam, cuius bona vt supra publicantur, habere patrem, aut alium ascendentem, in cuius bonis sibi in futurum legittima portio deberetur, ꝙ talis cõfiscatio bonorum habeat locum in tali legitima, dumtamen in bonis prædictis ratione dictæ legittimæ nulla executio fieri possit dicto patre aut ascendente viuente cui viuẽti per prædicta nullatenus præiudicetur. A qua tamẽ homicidii pæna excipimus furiosum, qui in ea mentis alienatione fuerit vt non intellexerit quid tunc ageret. Itẽ excipimus quemlibet alium minorem quattuordecim annorum, qui homicidium comiserit, quo casu possit, & debeat .D. Iudex habita cõsideratione, ætatis & discretionis pœnam prædictam prout sibi videbitur mitigare, etiam eam & ad aliam pœnam relegationis, seu pecuniariam reducendo. Item excipimus homicidiũ comissum casu improuiso, seu fortuito, aut ad sui defensionem, quibus casibus absoluere ipsum, iudex, vel condemnare debeat prout ipsi iudici videbitur de iure cõuenire, excipimus quoq; homicidium comissum in personam banniti, & condemnati ad mortem qui impune occidi poterat ex forma statutorum Fauen. & contra talẽ occidentem, seu occidi mãdantem, bannitum huiusmodi, etiam prætio interuenien te, procedi non possit nec debeat de iure, & quilibet etiam cuius non intersit admittatur ad allegandum, & ostendendum talem occisum fuisse & esse bannitum.

¶De pœna inferentis vindictam in alium q̃ in offendentem. Rubrica. V.

VT omnis materia iniurias vẽdicandi penitus eradicetur, ex qua parcialitates tumultusq; in ciuitatibus, ac plurima damna ciuibus, & subditis obuenire, pacisq;, & quietis beneficio priuari solẽt. Et vt coruptela damnabilis alias de facto tollerata, q pro iniuriis, & offensionibus factis Attinẽtes, & qui de parentela tenentur tam offensoris q̃ offensi, tales iniurias assumunt videlicet q Attinẽtes de parentela, & qui reputantur de parentela eius qui offenderit, etiam se cum offensore custodiunt dubitante se offendi ab offenso, vel a suis de parẽtela, & ex aduerso attinentes, & qui reputantur de parentela offensi dictam offensionẽ vendicare cupientes contra iniuriantes, & suos de parentela offendendo etiã inculpabiles. Huic igitur morbo, & coruptelæ omnino damnabili prouidere satagẽtes. Statuimus, & inuiolabiliter obseruari decernimus q si quis de ciuitate, comitatu, & districtu Fauentiæ iniuriam, vel offensam aliquam sibi factam in alium de parentela habitum, seu reputatum q̃ in eum qui ipsum offenderit vẽdicare, vel offendere præsumpserit, vel vẽdicari mãdauerit, si quidẽ vindicta, seu offensa facta fuerit vsq; ad mortẽ, si in fortiã venerit capite puniatur, ita q omnino moriatur bonaq; eius publicentur, & confiscentur, & si in fortiam non venerit, in persona perpetuo banniatur cum publicatione bonorum. Si vero vindicta vel offensio facta fuerit in alium non offendentẽ vt supra cum membri amputatione, vel debilitatione, talis vindicans vel offendẽs in trecentis aureis condemnetur, quam pœnam, si captus fuerit, & nõ soluerit infra mensem capite puniatur, ita q omnino moriatur vt supra, & si captus non fuerit, in persona, & bonis sit perpetuo bannitus.

¶Si autem vindicta, vel offensio facta fuerit absq; membri amputatione vel debilitatione cum sanguinis tamen effusione ducẽtorum aureorum pæna plectatur, quã si captus, non soluerit infra dictum tempus manus dextra sibi amputetur, & si captus nòn fuerit perpetuo banniatur & non seruans exilium capite puniatur vt supra.

¶Si vero vindicta, vel offensio comissa fuerit sine sanguine centum aureorum pœna mulctetur, quam si captus infra dictum tempus nõ soluerit manus sinistra sibi amputetur, si autem captus non fuerit perpetuum patiatur exilium, & non seruans exilium manus ambæ sibi amputẽtur.

¶Et isdem pœnis subiciantur etiam omnes, & singuli qui non fuerint de parentela offensi, nec reputati vendicantes, aut offendentes alium de parẽtela offensoris, vel qui de eius parentela reputarentur, dummodo ille qui sic offenderit fecerit animo vendicandi offensi iniuriam similiter puniatur eisdem pœnis, illis tamen duplicatis in casibus in quibus pœnæ sunt pecuniariæ quicunq; offendens, vel qui offenderit, aut alius de eius parentela existens, vel reputatus, qui durãte, tali causa, seu inimicitia reoffenderit offensum vel alium de eius offensi parentela existentem, vel reputatũ non facta tamen vindicta prioris offensæ.

¶Et prædictæ etiam omnes pœnæ in forensibus duplicentur, in casibus tamen in quibus cadere potest duplicatio.

¶Et vt ciuitas, comitatus, eiusq; districtus in pacifico statu vnione & amore efficatius conseruetur, statuimus, & ordinamus, q omnes alii de agnatione, vel parentela, vel qui de parentela reputaretur, tam offendẽtis, q̃ offensi arma sumere modo aliquo non præsumãt pro quacunq; offensione facta, sed omnes pacifice viuere studeant, nec pacem, treugam, vel fidãtiam aliquam pro dicta offensione facta petere aut facere modo aliquo audeant, seu præsumant, sed cuncti virtute præsentis statuti intelligantur tuti, liberi, & securi, excepto tamen offendente, qui modo aliquo sit, vel intelligatur liber vel securus vigore præsentis decreti. Nec etiam offensus possit cogi, vel compelli ad aliquam treugam, seu securitatem, vel cautionem faciendã, vel dãdam offensori suo. Et pacem, treugam, vel securitatem aliquam faciẽtes alii de parentelis, tam offendentis q̃ offensi, & quilibet eorum, pœnam quinquaginta aureorum ipso iure incurrant, excepto tamẽ offenso, qui pacem, treugam, & secu

ritatem pro se suo offensori tantum volens, & non inuitus facere impune possit. Nullusq; de parentela offendentis ipsi offendenti auxilium, vel fauorem præstare debeat, aut etiam in iuditio illum defendere sub dicta poena aureorũ quinquaginta.

¶De insultu. Rubrica. VI.

QVicunq; aliũ quẽq̃ cũ armis ferreis insultauerit, admenaueritq; licet non percusserit, decẽ librarũ bon. poenam substineat. Si vero ipse insultans, se ad percussionẽ præparando manus ad arma posuerit, non tamen admenauerit in libris quinq; puniatur, sed si simpliciter absq; admenatione, aut positione manuũ ad arma insultũ fecerit poena librarũ trium, & vltra iuxta dispositionẽ statuti de poena armorũ, puniatur. Insultus vero cũ armis ad domũ habitationis insultati, si insultans solus fuerit in libris quinquaginta puniatur, si cũ sociis, auctor sceleris in libris centum, socii autem in quinquaginta condemnentur, & in dubio auctor intelligatur qui primus ad insultũ prorumperit. Insultus autem sine armis absq; percussiõe in libris. iii. puniatur, vbi vero talis insultus ad domũ habitationis insultati fuerit in libris quinq; insultans cõdemnetur, & si cũ insultu verba etiam interuenerint iniuriosa in libris. x. bon. computata insultus poena insultans puniatur.

¶De percussione, & vulneribus. Rubrica. VII.

VT quos virtutis amor a malo non retrahit, seueritas coherceat disciplinæ, decernimus q; si quis aliquẽ sine armis, sed manu tantũ clausa, vel aperta in vultu, vel capite cum sanguinis effusione percusserit in libris quinquaginta condẽnetur, si sine sanguinis effusione in lib. xxv. Si vero in alia parte corporis cũ sanguine tamen fuerit percussio in lib. x. Si sine sanguinis effusione in libris quinq; puniatur, & qui iniuriãdi causa alium per pannos cæperit, indumentaq; effregerit, aut calce percusserit, aut per capillos thraxerit, decapilauerit, vel dilaniauerit poenam lib. x. quolibet dictorum casuum patiatur. Si vero citra indumentorum fracturam quis alium per pannos cæperit in lib. quinq; puniatur, qui autem alium per pannos vel capillos, vel alio quouis modo talem intulerit vim, q; ipsum in terram cadere fecerit in lib. xxv. puniatur. A qua tamen poena minorem decem & octo annis excipimus, sed ipsum sic minorem dummodo quartumdecimum excesserit annũ dimidiam tãtum talis poenæ substinere volumus. Porro si quis quemq̃ cum lapide, fuste, aut re alia præterq̃ armis ferreis percussit, vbi membri sequatur debilitatio librarũ centum bon. poena imponatur, si citra membri debilitationem, cum sanguinis tamen effusione fuerit percussio in vultu, aut capite in libris quinquaginta puniatur. Si vero sanguinis non interuenerit effusio, aut in alia parte corporis percussio cum sanguinis effusione inferatur lib. xxv. bon. poena percussori imponatur, & si sine sanguinis effusione percussio in alia parte corporis præter q̃ vultu aut facie fuerit percutiens in lib. quinq; bon. cõdẽnetur. Et vt poena decẽti cognoscat quantũ excessent, q graviores intulerit iniurias, decernimus q; si q̃s aliquẽ cũ armis ferreis in capite, vel vultu cũ sanguinis effusiõe vulnerauerit, aut in alia parte corporis & ex eo vulnere mẽbri sequatur debilitatio ducẽtarũ librarũ poenã patiatur, si vero vultu vel capite vulnus sine sanguinis effusione cũ carnis etiã liuore fuerit in libris cẽtũ pcutiẽs puniatur, & vbi in alia parte corporis sine mẽbri debilitatione cũ sanguinis tamẽ effusiõe fuerit percussio lib. quinquaginta, si sine sanguine libr. xxv. poena imponatur.

¶De forense offendente aliquem Fauentinum. Rubrica. VIII.

ORdinamus, statuimus, & declaramus q; si aliquis forensis offenderit aliquẽ ciuem Fauentiæ, comitatinum aut districtualem cũ armis, & sanguinis effusione in ciuitate Fauentiæ, eiusq; comitatu seu districtu, aut etiam alibi q; ei

manus abscindatur,ita vt penitus a brachio separetur. Si vero percussio fuerit sine sanguine tunc in duplum condemnetur talis forensis eius quo cōdemnaretur ciuis, vel districtualis sic delinquens,quam pœnam si nō soluerit detrudatur in carceribus ibidem permansurus donec pœnam prædictam integre persoluerit, & a quibus relapsari nō valeat modo aliquo,seu quouis prætextu donec dicta pœna integre persoluta fuerit.Et intelligat forensis in hoc casu qui nō sit ciuis,seu de districtu Fauen. aut habitator in dicta ciuitate,seu districtu per decem annos tunc iam præteritos,& qui non suportauerit,nec suportet onera dicti cōmunis,saluis semper aliis statutis,legibus,& decretis maiores,& grauiores pœnas imponentibus, quibus per præsens statutum non intelligatur derogatum.

¶De Pœna frangentis pacem vel treugam. Rubrica. IX.

QVicunq; pacem,vel treugam fregerit homicidium comittendo si venerit in fortiam cōmunis Fauentiæ capite puniatur,& bona eius publicentur,& si non venerit ponatur in perpetuo banno in pœnam capitis cū bonorum publicatione,si vero vulnerauerit,vel aliter pcusserit pœna quatrupli puniatur eius in quo condemnari deberet per formam statutorum, si pax non interuenisset,saluis tamen semper pœnis conuentionalibus in instrumentis pacis,& treuguæ inter partes appositis,quibus per præsens statutum nō intelligatur derogatū.

¶De pœna incendiarii. Rubrica. X.

STatuimus,q quicunq; data opera in ciuitate,vel suburbiis,seu in comitatu,aut districtu Fauentiæ in aliqua domo,vel loco vbi aliquis habitauerit, incēdium fecerit,vel fieri procurauerit,aut mādauerit, pœna capitis puniat̄ si haberi poterit,& si haberi non poterit in banno cōmunis Fauētiæ perpetuo ponatur in dicta pœna,& de bonis eius in vtroq; casu satisfiat dānum passo de omni damno, quod occasione dicti incendii occurrisset. Residuum vero bonorum publicet̄,si ad mandata non comparuerit.Si vero in tali domo,seu loco habitationis huiusmodi aliqs furtiue,vel appensate ignem inmiserit vel inmitti fecerit ad effectum comittendi, seu comitti faciendi ibidem aliquod incendium,si tamen exinde secutum non sit tale incendium puniatur arbitrio potestatis,seu rectoris dictæ ciuitatis in ære,seu in pecunia ſm qualitatē facti,& psonæ cōditionē.Si vero aliqs fecerit,vel fieri mādauerit dolose,vel appēsate incēdiū in aliqua domo,vel loco in quibus nullus habitet seu in aliquo aceruo,seu barcho frumenti,vel alterius bladi puniat̄ in ducētis libris bon.Si vero in aliquo paliario palearū,seu i aliquo aceruo fœni,seu alterius cuiuscunq; straminis,aut in aliqua cōgerie lignorū puniat̄ in cētū libris bon.In qbus pœnis puniat̄ tā principaliter comittēs,q̄ fieri faciēs,seu mandās in oibus,& singulis casibus pdictis insolidū singula singulis cōgruere referēdo.Et q etiā in quolibet dicto rū casuū damnū emendet̄,& satisfiat pacienti,seu damnū passo occasione dicti incēdii,sumarie sine strepitu,& figura iuditii.Et q quicunq; ex pdictis,vt supra,puniēdis in ære,seu in pœna pecuniaria,si soluere nō poterit puniat̄ in corpore citra mortē arbitrio iudicis,inspecta facti personarū, & delicti qualitate. Et quia incendia sæpe absq; dolo in prædiis vȝ in stipulis,pascuis,& arbustis,vel lignis seu aliis rebus inmittūtur,& ex eis per tempora damna illata sunt,& in futurum inferri de facili possent, incendia ipsa præter voluntatem inmittentis,vel inmitti facientis protendunt, & damnificant alios,& etiam in talibus fraudes fieri consueuerunt,quia quidam faciunt inmitti sæpe occulte,& aliquando palam per familiares,qui nihil habent in bonis,vel nō sunt idonei ad satisfaciēdū damnū passo,vel p pueros vt ætatis ptextu excusent̄,& sic dānū passus ex incēdio tali culpa inmisso remaneat in dāno. Ad obuiādū talibus fraudibus,& ne qs idebite dānū patiat̄ pridemus,q.d.Potestas seu qlibet alius iudicēs qūcūq; sibi videbit̄ ēt p p̄sumptiōes,& idicia q̄ sibi idonea videbunt̄

ad talis incendii probationem arbitrio boni, & grauis viri, malefactorem, si haberi poterit, cogere debeat, alias possit cogere patrẽ familias pro liberis & familia sua, & quolibet eorũ ignẽ inmittente, & dominum pro famulo ad reficiendũ dãnũ passo.

¶ De poena delationis armorum. Rubrica. XI.

ORdinamus q̃ nullus ciuis, vel districtualis ciuitatis Fauẽ. arma ferrea p ciuitatem, vel suburbia deferre præsumat sub poena librarũ quinq; bononorũ, & quilibet contrafacientem denuntiare, vel accusare possit, & dimidiam dictæ poenæ consequatur, quilibet etiam patiatur se per officiales scrutari an arma deferat, & qui noluerit, aut aufugerit in libr. x. bono. condemnetur, & prædicta plene probata censeantur, si cum relatione officialis cõcurrat etiam alterius attestatio, & in prædictis casibus contrafaciens de facto ad præmisse poenæ solutionem cogatũ a qua tamen poena excipimus arma defensibilia tantum portantes, Artifices etiam dum ad operandum iuerint ea impune deferre valeant arma, sine quibus artem suã comode exercere non possent. Ruralia etiam instrumenta, si quis operari voluerit, ea ĩpune portare possit. Ciues vero rus vel alibi extra districtũ ciuitatis Fauẽtiæ euntes arma impune deferant. Comitatinĩ autem vel districtuales solum cum extra districtum ire contigerit arma deferre possint. Forensis autem qui arma portauerit in duplum dictæ poenæ condemnetur cum amissione armorum, quam tamen poenam si in itinere, vel vt ipsa arma venderet, portasse cõstiterit, iudex considerata p sone loci ac temporis qualitate remittere libere possit. Antiani tamẽ pro tempore præsidentes & eorum famuli, & executores iusdicentes, Nuntii publici quicunq; arma per ciuitatem, suburbia, & districtũ libere, & impune portare possint, & valeãt, publice etiam campana turris cõmunis ad arma sonante quilibet arma durante rumore deferre possit & valeat. Prædicti vero q̃bus supra p̃missum est arma deferre, si cum ipsis armis deliquerint in duplo eius quod quo alias punirentur condemnari debeant.

¶ De his qui percusserint aliquẽ ad defensionẽ sui vel sociorũ. Rubrica. XII.

QVoniam vim vi repellere omnia iura clamant & difficile est iniuriatis se continere. Eapropter statuimus, & ordinamus q̃ liceat impune cuicũq; qui percussus fuerit ab aliquo cum armis, & sanguinis effusiõe in aliqua sui corporis parte, repercutere, offendere, & vulnerare, tunc immediate illum qui sic eum percussit, etiam si ex tali repercussione mors sequeretur. Si vero percussus fuerit cum armis sine tamẽ sanguinis effusione, siue cum manu vel pugno, siue alia quacunq; re in vultu, vel in capite, liceat tali percusso repercutere inmediate suũ percussorem sine sanguinis effusione. Si vero aliquis admenauerit contra aliquem cum aliquo genere armorum ferreorum, non tamen eum percusserit, liceat illi iniuriato cõtra admenare, & percutere sine sanguinis effusione. Si vero ille percussor aufugerit, liceat tali percusso ĩsequi percussorem, & eum repercutere, & vulnerare, vt supra dictum, & declaratum extitit in casibus supradictis. Si vero ille qui solum admenauerit contra aliquem aufugerit, tunc possit ille contra quem fuerit admenatũ insequi illum admenantem, & percutere sine sanguinis effusione, & ei iniuriari inmediate durante fuga. Si vero aliquis fuerit percussus cum manibus, vel pedibus. seu cum quacũq; alia re citra ferrum in aliqua parte corporis, præterq̃ in capite vel vultu sine sanguinis effusiõe, liceat tali percusso inmediate repercutere percussorẽ sine sanguine, sed si cum sanguinis effusione fuerit percussus, liceat cũ sanguine repcutere, & q̃litercunq; iniuriari citra mortẽ & mẽbri amissionẽ. Iniuriato ẽt verbis tantũ, liceat contra iniuriantẽ quæcunq; etiã iniuriosa verba effundere & in oĩbus prædictis casibus, & in quolibet eorũ cui licet quod plus est, liceat, & q̃d minus est,

liceat etiam in omnibus casibus se defendendo comparere etiã per procuratorem. Possit etiam iniuriatus vna cum sociis qui tunc ibi adessent huiusmodi iniuriantem prosequi cum clamore, & capere, & si aliter capi non possit propter eius resistentiã & agilitatem, seu alio modo, & copia officialium tam cito haberi non possit absq; periculo fugæ ipsius iniuriantis, tunc liceat impune illum sic resistentem seu fugientem propria auctoritate percutere & vulnerare modo & forma pdictis singula singulis congrue referendo. Si autem aliqua vilis persona seu male conditionis & famę dixerit verba ignominiosa contra aliquem ciuem Fauentiæ, tunc possit talis ciuis impune offendere talem iniuriantem citra tamen sanguinem, & q viles psonæ & male conditionis & famæ sint, & intelligantur meretrices, lenones, & lenonum ac meretricum famuli & famulæ, & omnes validi mẽdicantes, ac omnes alii & singuli quos cõmunis vulgo opinio pro talibus habet.

De pœna furti. Rubrica. XIII.

CVm omni iure furta damnentur, ideo hac præsenti lege sancimus & ordinamus q quicunq; in ciuitate, comitatu, & districtu Fauentiæ furtum comiserit valoris solidorum decem bonoñ. vel ab inde infra, in libris quinq; bono. condemnetur ac puniatur. Ab inde vero supra vsq; ad quinquaginta solidos, cõdẽnetur in libris duodecim bonoñ. quas pœnas si non soluerit infra .x. dies a die factæ condemnationis fustigetur per ciuitatem Fauẽtiæ, & eo fustigato, de dicta ciuitate expellatur, & perpetuo bãnitus sit, & esse itelligatur a ciuitate comitatu, & districtu Fauentiæ. Si autem furtum comissum fuerit a solidis quinquaginta bonoñ. vsq; ad centum solidos, librarum .xxv. bonoñ. pœna puniatur, quas si infra terminũ dictorũ x. dierum non soluerit fustigetur vt supra, & demum expellatur, & perpetuo sit bãnitus a dicta ciuitate, comitatu, & districtu, qui sic bãniti si redierint in fortiam cõmunis Fauẽ. eis manus dextra amputetᵱ. Si vero furtũ comissum fuerit a libris quinq; bon. supra vsq; ad .lib. xxv. pœnam librarum centum bonoñ. incurrat, quas si nõ soluerit infra .x. dies a die dictæ secutæ condemnationis ei auricula dextra a capite amputetur, & nihilominus sit perpetuo bãnitus vt supra. Et si furtum comissum fuerit a lib. xxv. bon. supra vsq; ad centum aureos inclusiue, condemnetur in pœnam quadrupli etiam vltra valorem rei furto subtractæ, quas si non soluerit infra dictos decẽ dies ei manus dextra penitus amputetur & oculus dexter illi eruatur & sit perpetuo bannitus, & si redierit ei altera manus amputetur. Frangentes vero apothecas, & ex eis bona furantes in ciuitate Fauentiæ, supradictæ pœnæ pecuniariæ duplicentur, quas si non soluerint infra dictos .x. dies eis manus dextra, & dextra auricula a capite abscindatur, & sint perpetuo banniti, qui si redierint furcis suspendantur, ita q penitus moriantur. Si vero furtum excesserit & excedat summam & quantitatem ducatorum centum furcis suspẽdatur, ita q omnino moriatur, etiam si esset vnicum furtum, dũmodo etatem .xxv. annorũ excesserit, & si minor etatis prædictæ fuerit, dũ tamen .xviii. annum excesserit, & furtum dictorum ducatorum cẽtum summam excedat, amputationis manus pœnæ subiaceat, quæ tamen pœnæ corporales redimi possint, soluendo quadruplum valoris in maiore, & duplũ in minore. Et qui quinq; furta, & ab inde supra comiserit, excedentia tamẽ valorem librarum quinq; bono. pro quolibet furto ad minus, per gulã suspendatᵱ, vt supra. Famosos autẽ latrones, & stratarũ agressores, & eorũ receptatores legali pæna puniri decernimus. Furta autẽ domestica puniri volumus iuxta iuris cõis dispositionem, accedẽte tñ volũtate, & assensu domini cui dictũ furtum domesticũ factum fuerit, Incidentes autem vel euacuantes marsupiũ alicui animo furandi, si maior fuerit annoꝶ decẽ, & octo fustigetᵱ per ciuitatem Fauẽtiæ, & si bis iciderit vel euacuauerit, manus dextra sibi omnino amputetur, qui si aufugerit bãniatᵱ a ciuitate & districtu Fauẽ. & si qñcunq; captus

fuerit supradictas penas patiatur, singula singulis congrue referendo. A tribus vero vicibus supra incidendo vel euacuando marsupium furcis suspendatur. Minores autem annorum. xviii. in omnibus, & singulis casibus supradictis puniant iusdicentis arbitrio: inspecta personarum, & delictorum qualitatis valore & furandi consuetudine, locoq́; & tpe, & supradicti delinquentes si capi, aut haberi nõ poterint ponãtur in banno sub dictis penis in casibus p̃dictis expressis singula singulis ꝯgrue referẽdo.

¶ De assasinis. Rubrica. XIII.

QVoniam assasinorum vitium detestabile, & pessimum genus hominum est ea propter maiori animaduersione opus fore censemus, statuimus igiť ꝙ quilibet assasinus qui aliquam personam in ciuitate Faueñ. comitatu, & districtu eiusdem percusserit præcio, vel præcibus alicuius, si percussus moriatur puniatur talis assasinus pæna furcarum, & in publicatione bonorum si captus fuerit sin autem perpetuo banno afficiatur & bona eius publicentur, & rector ciuitatis Fauen. teneatur eos prosequi, & curare habere eos etiam per litteras in tota prouincia vt remissio fiat, eodemq́; modo idem rector remittere teneatur, si in dominio Fauentino aliqui assasini reperiantur quos nullo modo in ciuitate comitatu seu districtu ciuitatis Faueñ. habitare volumus, imo eos impune offendi posse cẽsemus dummodo banniti reperiantur pro proditione siue assasinamento in aliqua ciuitate vel loco ecclesiæ romanæ mediatæ vel immediatæ subiecto. Si vero ex tali percussiõe percussus non moriatur, sed ei membrũ abscisum, vel debilitatum fuerit aut oculus erutus, tũc si præcio vel præmio talis percussor id fecerit vltimi supplicii pæne subiaceat. Si vero præcibus tantũ ei manus dextera amputetur, quam redimere valeat soluendo libras quingentas boñ. infra. x. dies computãdos a die factæ ꝯdemnatiõis. Et si nõ fuerit secuta membri abscisio seu debilitatio, aut oculi euulsio & percussio fuerit cum sanguinis effusione si præcio id fecerit manus dextra ei amputetur, si autem præcibus tantum ducatorum centum auri pæna plectatur, & si percussio fuerit absq́; sanguine, tunc si p̃tio, aut p̃mio interueniente id cõmiserit librarũ quingẽtaꝝ boñ. & perpetui exilii a ciuitate, comitatu & districtu Fauentiæ pænam incurrat & patiatur, & si p̃cibus tantũ id comiserit ducatorũ quinquaginta auri pæna mulcteť, eandem pænam incurrat qui tale assasinamentum, seu proditionem fieri mandauerit, seu pecuniam pro tali delicto soluerit scienter seu in depositum acceperit, & qui assasinum in domo ante, vel post scienter retinuerit vt dictum delictum habilius fieri posset dictas pænas incurrat singula singulis congruere referendo. Prædicta tamen locum habere nolumus si bannitum pæna capitali offenderint, aut occiderint etiam prætio aut præcibus, seu proditorie quomodocunq́;.

¶ De pæna proditoris. Rubrica. XV.

STatuimus, & ordinamus ꝙ quicũq́; de ciuitate comitatu vel districtu Fauẽtiæ crimẽ lesæ maiestatis comiserit legali pæna puniatur. Si vero ciuis, districtualis vel forẽsis occiderit, aut occidi mãdauerit aliquẽ ex rectoribus. S. R. E. vel ciuitatem Faueñ. aut oppida eidem subdita proditorie deprædauerit aut deprædari fecerit vel arces ipsi ciuitati subditas prodiderit, si captus fuerit vltimi supplicii, & confiscationis bonorum pænam substineat eiusq́; domus funditus diruatur ipsiusq́; memoria damnetur. Et si talis delinquens aufugerit banniať perpetuo a ciuitate comitatu & districtu Faueñ. eiusq́; bona publicentur & domus vt supra destruatur, & possit impune a quocunq́; offendi etiam vsq́; ad mortem inclusiue, & talem bannitum occidens si ipse bannitus, aut condemnatus esset ab huiusmodi banno, & condemnatione exemptum, & liberatum esse, ac intelligi volumus, & mandamus etiã si in pænam ultimi supplicii damnatus, & bãnitus esset dummodo pro suprascriptis delictis, seu alio eorum damnatus, aut bannitus non esset.

De pæna falsi. Rubrica. XVI.

Q Vicunq; publicus notarius ciuitatis/comitatus & districtus Faueñ. scienter, & dolose falsum confecerit cõmiserit, & ediderit instrumentum sibi manus dextera amputet. Si vero alius q̃ notarius falsum scripserit: & talis scriptura in iuditio el extra exhibeatur/ex qua aliquis damnũ pati vel incurrere possit librarum centum boñ. penam substineat. Si quis vero falsum testimonium in iuditio in aliqua causa ciuili, vel criminali, aut mixta coram aliquo iusdicente, in ciuitate, seu districtu Faueñ. aut corã arbitris, seu arbitratoribus protulerit librarum centum boñ. penam incurrat, quas si non soluerit infra. x. dies a die factæ cõdemnationis numerandos ei lingua abscindatur. Vtens vero scienter huiusmodi falsis instrumẽtis, scripturis, & testibus in iuditio coram dictis iudicibus, vel arbitris, seu arbitratoribus penam lib. centum boñ. patiatur, & maiorem si iusdicẽti videbitur cõuenire inspecta qualitate negotii & personarũ & ẽt causam amittat. Et qui prædicta aut aliquod prædictorum fieri mandauerit pene lib. quinquaginta boñ. subiaceat nisi falsum fieri fecerit instrumentum quo casu in libris centum condemnetur. Falsam autem monetam cudens, expendens, aut cudi, vel expendi faciens legali pena plectatur. Vtens vero scienter, & dolose falsis mensuris vel ponderibus penam lib. x. boñ. pro qualibet vice incurrat. Eademq; pena puniatur vendens vinum cum mẽsura non signata seu bullata.

De pœna bis vendentis eandem rem. Rubrica. XVII.

S Tatuimus ordinamus & declaramus q̃ si quis in ciuitate Fauen. seu eius comitatu vel districtu eandem rem mobilem/vel immobilem/aut se mouentem bis vẽdiderit vel alienauerit diuersis personis quinquaginta librarum pena plectatur, & secundus emptor teneatur primo emptore instante secũdæ emptionis instrumentum exhibere, si instrumentum confectum fuerit, & teneatur iusdicens visis instrumentis si fuerint instrumenta facta, & instrumentis non apparentibus probationibus receptis pronuntiare etiam sũmarie procedendo secũdam emptionem fore nullam constituẽdo primum emptorem verum possessorem rei, siue factum fuerit instrumentum siue non ipsarum emptionum, vel alterius earum etiam si secundo emptori res vẽdita vere, vel ficte tradita fuisset, nam primum emptorem omnino præferri volumus & mandamus, & dictus venditor ad petitionem secundi emptoris detineatur: donec eidem integre satisfactum fuerit de præcio per secundum emptorem soluto, & de omni interesse suo, & hoc si idem secundus emptor primam venditionem ignorauerit, si vero eam sciuerit per venditorem dictum prætium solutum restituatur applicandum prout aliæ penæ criminales applicãtur, & illud idẽ secundus emptor amittat & prædicta vendicent sibi locum nedum in venditione, sed etiam in datione insolutum, & in qualibet alienatione cuiusuis generis.

De pœna officialium indebite aliquid exigentium. Rubrica. XVIII.

S Tatuimus volumus, & ordinamus q̃ nullus ex officialibus ciuitatis/comitatus, & districtus Fauentiæ audeat, vel præsumat accipere, seu exigere quouis prætextu etiam a sponte dantibus aliquam pecunie quantitatem, seu rem aliquam a cõmuni Fauentiæ, vel ab alia quauis persona ratione sui officii vltra mercedem sibi legitime debitam, & si quid vltra acceperit, vel exegerit penã quadrupli ipso facto incurrat, & ad restitutionem dictæ quantitatis, vel rei exactæ, & habitæ omnino compellatur durante eius officio, & syndicatu aliter non expectato.

Quod in causis criminalibus cōdemnationes: & absolutiones fiant singulis duobus mensibus, & de beneficiis fideiussorum. Rubrica. XIX.

ITem decernimus, sancimus, & statuimus q̃ do. Potestas ciuitatis Fauentiæ seu alius iusdicens ad quē spectat teneat in causis criminalibus singulis duobus mensibus sententias proferre absolutorias, vel cōdemnatorias prout iustitia suadebit de, & super qbuscūq; accusationibus denūtiationibus, & inqsitionibus pro quibuscunq; maleficiis factis qui duo menses incipiāt a die primæ citationis factæ de ipsis reis quando sunt dicti rei cōtumaces, vel a die factæ respōsionis per ipsum reum vel reos denuntiationi accusationi vel inquisitioni huiusmodi, quādo dicti rei citati cōpareant, & ipsis sententiis latis teneatur idem do. Potestas, & alius iusdicens, qui sententias condemnatorias protulerit elapsis decem diebus a die latæ sententiæ q̃n tñ ab ea, seu eis non esset legitime appellatū exigere condemnatiōes huiusmodi in pecunia numerata & dictis. x. diebus durantibus non possint tales rei condemnati nec, eorum fideiussores ad huiusmodi solutionē grauari volentes tñ, & decernentes q̃ si fideiussores qui pro ipsis reis intercesserint in dictis causis grauati fuerint ad hmōi solutionem & p̄sentauerint reum seu reos principales in palatio cōis vel aliter ipsi rei venerint in fortiam non possint nec debeant compelli modo aliquo ad soluendū penam, seu penas huiusmodi, in quibus dictus reus seu rei condēnati essent, si ipsi rei fuerint soluendo, & si tales fideiussores soluerint, seu soluere coacti fuerint pro dictis reis condemnationes cōtra ipsos reos factas debeant prædicti fideiussores pro eorum indemnitate mitti in tenutam bonorū ipsorum reorum pro mensura quātitatis solutæ & pro expēsis, damnis & interesse & in ipsa tenuta defendantur per ipsum do. potestatem, seu alium iusdicentē quousq; satisfactum fuerit ipsis fideiussoribus dictae quantitates per eos solutas vna cum dictis expensis damnis, & interesse liceatq; dictis fideiussoribus bona ipsius condemnati, seu condemnatorum vendere, seu ea in solutum pro se accipere secundum extimationem extimatorū cōis Fauen. nulla alia solemnitate seruata, nisi binis subhastationibus p̄missis vna, v3, ad arengheriam cōis & altera ad tribunal ipsius do. potestatis & illis vendantur qui maius præcium obtulerint nulla alia solemnitate adhibita vel seruata.

De delictis domesticorum, puerorum, & meretricum. Rubrica. XX.

STatuimus, & ordinamus q̃ nullus iusdicens in ciuitate Fauētiæ inquirrere, vel ad alterius accusationē procedere possit & valeat in, de, vel super percussiōibus quibuscunq; a marito in vxorem vel patre seu matre in filium vel filiam cohabitāte vel non illatis. De percussionibus ēt domini seu dñe in famulū seu famulam fratris in fratrē vel sororem, aut alterius familiaris vel cohabitantis in familiarē vel cohabitantē inquirri non possit, nec valeat sed solum, & dumtaxat ad partis accusationē procedatur, dūmodo ipse accusans per dies. x. in ea pseuerauerit volūtate. De rixis quoq; & maleficiis puerorum nullo modo procedaē nisi cum armis ferreis & sanguinis effusione delictū cōmissū fuerit, si quis ēt p̄ceptor vel magister tā litterarum q̃ cuiuslibet artis discipulum puerum, famulum ve cū eo discendæ artis gratia comorantem (temperate tñ) verberauerit, percusserit, vel correxerit quo vis modo id impune sit, quod ēt seruari volumus in quolibet ēt maiore annorū. xiiii. modeste & temperate corrigendo, & nō iniuriose minorem annorum. xiiii. per capillos trahente vel pcutiēte seu verberāte & cōtra quē nullatenus pcedaē. De & sup rixis, & maleficiis meretricum lenonū & eis seruientium nisi percussio cū armis ferreis fuerit procedi non possit. Et q̃ hospitalarii ciuitatis Fauēn. & eius suburbiorum & ipsorū familie possint libere: & impune (moderate tamen) & absq; effusione sanguinis personas rixosas, vel eis non obedientes aut delinquentes. Quas ipsi hospitalarii receptauerint in hospitalibus, vel domibus eorū & maxime rixantes adinuicem vel inter eos vel in dictis hospitalibus aut domibus corrigere, & verberare nec ppterea possint, nec

debeāt denūtiari vel accusari, nec de p̄dictis cōtra eos procedi, inqri, vel cognosci possit, aut aliq̄ pœna imponi, & si ꝯtra fieret sit nullū ipso iure, & i p̄dictis casibus sin dici capellani vel capitulari rixas tales seu pcussiones ipunitas denūtiare: nō teneāt & ꝯtra formā p̄ntis statuti denūciatio, pcessus cōdēnatio & oīa ide sequuta sint ipso iure nullius roboris, vel momēti. Prædicta tñ nō itelligant: nec pcedāt vbi mors, aut mēbri debilitatio, vel excessiua deformitas interuenerit cicatrix ve remanserit.

¶ De bannitis impune offendendis & de penis eoꝝ & debitoꝝ cōis. Rub. XXI.

STatuimus & ordinamus ꝙ omnes & singuli condemnati ad mortem pro quocunq̄ maleficio possint a quocunq̄ offendi etiam vsq̄ ad mortē inclusiue. Cōdemnati vero pro maleficio, cuius maleficii pena sit mutilatiōis alicuius membri seu erutionis oculi possit libere & impune in persona a quocūq̄ offendi, citra tñ mortem talis sic cōdemnati, & ꝙ talis offensio in casibus prædictis singula singulis congrue refferēdo remaneat impunita & exceptio dictæ impunitatis in quolibet dictorum casuum possit qñcunq̄ proponi & allegari ante sententiam & ad quam exceptionem opponendam & probandam, quilibet procurator, seu coniunctus, aut quiuis alius, ēt si sua non intersit libere admittaī & huiusmodi exceptionē quicunq̄ iudicens benigne admittere teneaī & ꝙ alicui condemnato in pœnam mortis pro aliquo maleficio seu delicto vel habenti causam ab eo post huiusmodi condemnationem ius reddi non possit, nec debeat per do. Potestatem, vel alium iudicentē in ciuitate Fauen. donec cōdemnatio prædicta legittime abolita seu cācellata fuerit. Cōdemnati vero pro quolibet maleficio in pœna pecuniaria excedente sūmam. x. librarum boñ. donec soluerit penam huiusmodi seu ēt debitores cōis Faueñ. ex qua uis causa ēt non criminali in quātitate excedente dictā sūmam lib. x. non possint eligi assumi, vel extrhai ad aliquod officium cōis Fauentiæ, si tempore electionis, assumptionis vel extractionis huiusmodi non reperiaī dicto cōi de pœna seu debito hmōi satisfecisse. Et si aliter electi assumpti vel extracti fuerint talis electio, assumptio & extractio nullius sit roboris, vel momēti, & aliter electi, assumpti vel extracti ad huiusmodi officia exercēda non admittantur & ēt admissi a dictis officiis amoueanī, & pro amotis auctoritate p̄senti statuti habeanī & censeanī. Nec eis ꝑpterea aliquod salariū debeatur, vel soluatur & si solutū fuerit restituaī dicto cōi & loco eius alius eligaī assumaī: vel extrahatur & isuper tales debitores dicti cōmunis vltra sūmam dictarum lib. x. nō possit pro se nec pro alio quocunq̄ interesse in iuditio.

¶ Declarantes ēt ꝙ pro parte offendētis bannitū, seu cōdemnatū pro malefitio facta ostensione, seu fide condemnationis condēnati pro delicto, seu maleficio offensi per exhibitionem talis cōdemnationis de eo factæ vel per scripturā sumptam a dicta condemnatione per vnū ex notariis, seu officialibus ad id deputatis ex publico contra offensorem huiusmodi occasione talis offensionis procedi non possit in casibus præmissis vel aliquo eoꝝ singula singulis congrue refferendo quinimo, & si processum fuisset, facta ostēsione & fide p̄dicta, omnis processus contra talē offensorem factus in quacunq̄ parte iudicii ante sententiā cancellari, & cassari debeat p officiales ad id deputatos & ꝓ casso & cancellato habeaī auctoritate p̄ntis statuti.

¶ Volumus ēt ꝙ ad requisitionē cuiuscūq̄ petētis pro interesse dicti offensoris officialis quicunq̄ dicti cōmunis teneatur exhibere in iuditio vbi & totiens, quotiens expedierit condemnationem factam contra offensum huiusmodi vna cum pcessu contra eum ante dictam condemnationem facto & hoc gratis & absq̄ aliqua mercede, & ꝙ ēt ad probandum aliquem esse debitorem dicti cōis ad finem & effectū de quo supra, sufficiat sola fides libri cōis in quo appareat aliquis debitor dicti cōis ex aliqua causa & ꝙ singulis annis tempore electionis seu extractionis officialiū huiusmodi legātur: & publicētur vna cum hñtibus probibitionē, seu deuetū ad officia dicti cōis, ēt debitores dicti cōis hñtes similiter ꝓhibitionē ex causis de qbus supra.

¶ Et hoc statutū sit p̄cisum, & seruet prout iacet in qualibet sui pte inuiolabiliter.

¶ De pena

¶De poena receptantis bannitum. Rubrica. XXII.

ITem sancimus, volumus, & firmamus, quod nullus in ciuitate, comitatu, aut distri/ctu Fauen. audeat vel praesumat receptare scienter bannitum in poenam vltimi supplicii, seu condemnatum in poenam amputationis alicuius membri. Et si quis cōtrafecerit receptando talem bānitum in ciuitate praedicta, seu eius suburbiis, poe/nam librarum cētum bononorum ipso iure incurrat, & si damnatus in poenam am putationis praedictae receptauerit librarum quinquaginta bonon. poena plectatur. Si autem aliquis receptauerit in districtu, seu comitatu Fauentiae talem bannitum, librarum quinquaginta bon. poenae subiaceat, & si condemnatum in amputationē praedictam receptauerit libras. xxv. bon. pro poena soluere compellatur. A praedictis autem excipimus patrem, aut alium ascendentem receptātem filium, aut alias eius descendentes in sua potestate constitutos, vel econtra filium, seu alium descenden/tem receptantem patrem, aut ascendentes huiusmodi, etiam bannitos, seu vt supra condemnatos, qui poenas praedictas non incurrant, nisi vltra triduum cōtinuum eū receptauerit, & retinuerit, vel curie non denuntiauerit infra dictum tempus.

¶De poena Stupri, Adulterii, & Sodomiae. Rubrica. XXIII.

QVicunque in ciuitate Fauentiae, eiusque comitatu, & districtu vxorem habēs & cōcubinā tenens, si in domo suae habitationis eā secū tenuerit, librarū centum poenam incurrat. Si autem alibi illam tenuerit quinquaginta li/brarum poena plectatur, pro qualibet vice, qua accusatus & denuntiatus fuerit, & pro plena probatione in praedictis sufficiat, dictum vnius testis cū publica fama per quat tuor testes fidedignos probata, & talis concubina condemnetur in libris. xxv. bon. pro qualibet vice qua denuntiata, vel accusata fuerit, quas si infra decem dies a die condemnationis connumerandos nō soluerit fustigetur in platea cōmuni tantū. Clericorum autem vel religiosorum concubine in duplum dictae quantitatis con/demnentur, ac fustigentur, & perpetuo expellātur. Si quis vero adulterium, vel stu/prum cōmiserit cum muliere, vel puella annuēte librarum centum bon. poenae sub iaceat. Si vero per vim, capite puniatur, nisi talis mulier (etiam per vim cognita) publice se prostituat, vel pro publica meretrice habeatur, aut consueta sic peccare, quibus casibus librarum centum bon. poenae subiaceat. Monialem autem in mona/sterio degentem carnaliter cognoscens inuitam, vel volentem capitali poena pu/niatur. Ingrediens autem monasterium monialiū noctis tempore & libidinis causa etiam nulla moniali per eum cognita, pes dexter sibi amputetur, nisi infra decē dies a die factae condemnationis computandos quingentas libras bon. soluerit. Stuprū autem cōmittens in masculum, si ipse agēs, vel patiens fuerit maior annorum. xxv. aut vxoratus, si semel id tantum cōmiserit, ducatorum quinquaginta aureorum poe nae subiaceat, quae poena totiens duplicetur, quotiēs tale delictum cōmiserit. Et quā/do contingeret semel condemnari, vel condemnatum esse talem agentem, si secū do contigerit condemnari tunc capite puniatur, ita quod moriatur. In minore agente vero poenae praedictae pecuniariae dimidientur. Patiens vero maior tamen. xiiii. an/nis, & minor. xxv. condemnetur in quantitate ducatorum. xxv. quae totiens dupli/cetur quotiens sic deliquerit, nulla poena puniendo minorem annis. xiiii. sic patien tem, aut vi cognitum cuiuscunque aetatis sit.

¶De poena verbis iniuriantium, vel rem difamatoriam facientium, aut opponentium. Rubrica. XXIIII.

VErba proferens iniuriosa, aut cōuitiosa in faciem alicuius coram rectore, vel Antianis, aut aliquo iudice iusdicente, aut in generali cōsilio librarum. xxv. bon. ipso facto poenam incurrat, si in foro. x. si alibi quinque librarum bonon.

pœna plectatur. Si vero verba ipsa in vilem, aut abiectam personam dicerentur media pœna in prædictis casibus puniatur, excepto si in publicam meretricem, lenonē vel personam alias infamem, quo casu nullam pœnam incurrat. Mortem vero ascēdentium, vel descendētium, aut fratris, vel nepotis ex fratre, aut patrui alicui imprecans simili pœna vt supra puniatur. Cātilenam vero publicam, vel libellum diffamatorium, faciens, scribens, aut apponens ad domum alicuius, aut in publico loco, vel decantans in vituperium alicuius viri, vel parentele, aut mulieris honeste viuētis libr. xxv. boñ. pœna puniatur.

¶ Si quis autem cornua ad alicuius habitationis domū vel eius apothecam apposuerit, aut stercore hostium domus, vel apothecam alicuius deturpauerit aureorum xx. pœna plectatur, & non soluens pœnam ipsam infra. x. dies annis quinq; sit bannitus, & in fortiā veniens exiliū non seruando auriculæ vnius amputatione puniat.

¶ De pœna turbatæ possessionis. Rubrica. XXV.

STatuimus, & ordinamus, ꝙ quicunq; in ciuitate, comitatu, vel districtu Fauentiæ intrauerit sua propria auctoritate, vbi alias de iure non esset permissum, occupando, vel turbando possessionem rei inmobilis, quæ ab alio possideatur restituere, & dimittere compellatur, & cogatur possessionem dictæ rei, ei qui possidebat ipsam rem, tempore quo sua auctoritate possessionē intrauit, si hoc petitum fuerit, & insuper in pœnam quinquaginta librarū boñ. puniatur pro qualibet vice, & idem locum habere censemus in mandante, aut fieri faciente. Possit autem turbatus prædicta petere, tam ciuiliter ꝙ criminaliter, seu mixtim coram quocūq; iudice, etiam in vno, & eodem libello simul, super quo sumarie, & sine strepitu, ac figura iudicii procedatur. Hoc insuper declarato, ꝙ liceat creditori habenti pactum quo possit ingredi possessionem rei, illam ingredi secundum cōuentionis formam. Et ꝙ tenuta data, vel accepta auctoritate alicuius iudicis de bonis, quæ per aliquē possideantur, non citato possessore legitime, non valeat ipsa datio. Si vero citetur possessor minus legitime, & tenuta data fuerit absq; solemnitate iuris, & statutorum ciuitatis Fauentiæ, tunc ille prior possessor libere possit tenere, & possidere, & quilibet iusdicens teneatur ipsum in suo iure manutenere. Et prædicta locum habeant, in tenutis tam datis ꝙ dādis. Et si ille, cui talis tenuta per iudicem nulliter data fuerit, turbauerit ipsum possidentem, condemnetur in libris. xxv. boñ. & compellatur ipsam tenutam dimittere, & possessionem libere relaxare possessori cum refectione expensarum sumarie, & sine strepitu, ac figura iudicii, & sit præcisum.

¶ De sponsalibus non contrahendis absq; consensu ascendentium vel coniunctorum. Rubrica. XXVI.

MAlos mores & facinora in republica seminantes compescere, ac remouere cupientes, statuimus, & ordinamus, ꝙ nullus cuiuscunq; conditionis, dignitatis, aut gradus, audeat, vel præsumat mulierem aliquam minorem annis xx. in vxorem accipere, desponsare per verba de futuro, aut ad domum transducere sine expresso patris, aut alterius ascendentis consensu, vbi talis mulier patrē, vel aliū ascendentem habuerit, si autem patre ipso vel ascendente alio caruerit sine ascensu fratris, patrui, consobrini, aut alterius cuiuscunq; consanguinei, ad quem vel ex patris ordinatiōe, aut iuris cōmunis, vel statutorum dispositione præfatæ mulieris nubendæ onus pertineat. Et si secus, vel præter fieri contingat, careat omnino ipse maritus omni comodo iure, & actione consequendi dotem aliquam, tam ex iuris cōis forma, ꝙ ex patris ipsius mulieris, vel alterius cuiuscūq; ordinatione inter viuos, vel mortis causa, aut alia quauis vltima volūtate declaratam, promissam, relictam, aut debitam, & nullus iusdicens talem, sic furtiue vxorem suscipientem ad dictæ dotis portionem admittere debeat, sed omnino ipsum repellat. Prædicta tamen cessare

volumus, vbi alius q̄ pater, ad quem mulieris nubendæ, & dotādæ onus pertinebat negligens fuerit & in ea perseuerauerit negligentia vsq; ad annos.xx.ipsius mulieris & vltra, post ætatem enim annorum.xx.mulier q̄uis sui iuris libere nubat, & eā quilibet accipere valeat, & possit, cum integra, ac illesa dotis actione.

¶De minoribus viginti annorū. Et mulieribus i causis criminalibus in testes nō ad mittēdis nisi vt ifra. Et de ꝯdēnationibus factis ꝯtra filiosfamilias. Rub. XXVII.

SAncimus, statuimus, & affirmamus, ꝙ in maleficiis probandis, quando pœna sanguinis ingeritur, & imponitur minores annorum viginti, & mulieres in testes non admittantur, nisi ad defensionem rei inducerentur, maxime in delictis quæ verisimiliter per domesticos probari solent, dummodo tales minores ætatem annorum.xiiii.excesserint. Insuperq; sancimus, & firmamus, ꝙ si filiusfamilias maleficium cōmiserit, & condemnatus per iusdicentes fuerit, & talis filiusfamilias peculiū castrense, vel quasi, habuerit exactio dictæ condemnationis fieri possit in, & de tali peculio vsq; ad quantitatem condemnationis factæ, & si talis filiusfamilias nullum peculium habuerit, vel etiā si perfectitium haberet, pater dicti filii, aut alius eius ascēdens ad solutionem talis condemnationis minime compelli possit, nec etiam ad aliquam legiptimam iuræ naturæ sibi debitam. Et qui filiusfamilias aut alius minor annorum.xx.in causis criminalibus esse nō possit in iudicio se tuēdo, vel alios accusando sine patris consensu, aut curatoris legiptimi auctoritate, qui curator esse & dari debeat vnus ex propinquioribus dicti minoris & omne iudicium aliter actitatum sit ipso iure nullum nullaq; executio fieri possit.

¶De pœnis augendis. Rubrica. XXVIII.

QVia cōuenit ob personæ, loci, temporis diuersitatem, diuersas etiam pœnas statuere. Decernimus pœnas omnes pecuniarias duplicari cōtra delinquentes in officiales iurisdictionem cōtentiosam habentes, vel aliquē ex.D. Antianis pro tempore residentibus, vel aliquem in dignitate constitutum, aut in officiales ex publico ad ciuitatis custodiam deputatos, vel in oratores cōmunitatis. Idem etiam seruari volumus in quolibet delinquente in ecclesia, cimiterio, aut loco religioso, aut coram quocunq; officiali iusdicente, aut in palatio residentiæ Domini Gubernatoris, Episcopi, vel Potestatis, vel in consilio generali, vel in audiētia Dominorum Antianorum, vel in platea, vel sub porticibus plateæ, quæ intelligatur ab Ecclesia Sancti Blasii vsq; ad Ecclesiam Sāctæ Crucis. Duplicari etiā volumus pœnas contra delinquētes de nocte, & nox intelligatur post tertium sonū Campanæ Turris communis solitam sonari de sero, & de mane. Ac etiam contra delinquentes in die Natiuitatis Domini nostri, seu Annuntiationis, vel Assumptionis Beatæ Marie, aut in aliquo ex diebus maioris ebdomadæ, aut in die Resurrectionis, aut Pēthecostes, aut alio quo vis tempore, quo ob suspitionem aliquam portæ ciuitatis, vel suburbiorum mandato superiorum clausæ tenerentur, aut eo tempore quo ciuitas, aut portæ muniuntur, vel atterātur. Idem etiam seruari volumus cōtra comitatinos districtuales, seu forenses quoslibet aliquem ciuem Fauentinum offendētem, quibus etiam casibus vltra præmissam poenarum duplicationem prædictos delinquentes omni statutorum beneficio pænitus carere volumus. Pœna quoq; duplicetur in deferente arma clam, & occultæ. In offendente vero, vel exonerante balistā aliquod ve ferreum, vel æneum instrumentum, vel (vt aiunt) scopletum in aliū pœna quadruplicetur. Condemnati etiam qui infra mensem a die sententiæ computandum, vbi appellatum non fuerit condemnationem non soluerint pœnam quarti pluris incurrant.

¶De pœnis minuendis propter confessionem, & pacem. Rubrica. XXIX.

substineat, & patiatur sic in ciuitate eūdo. In comitatu vero seu districtu dimidiam dictæ pœnæ, & alii omnes cum eo congregati lib. I. boñ. pœnæ subiaceant. Et quia dubitari posset quis sit, seu fuerit caput dicti guarnimenti. Iusdicēs in casu dicti dubii quem sibi videbitur consideratis personarum qualitatibus, & indiciis animum ipsius mouentibus principalem constituat, declaret, & habeat. Et in prædictis casibus de guarnimento loquentibus intelligatur guarnimētum coadunatio, seu collectio decem in ciuitate, & .xv. in comitatu seu districtu hominum armatorum, & ab inde supra, nisi in casu permisso, congregatorum. Et si dubitaretur tumultum oriri posse in dicta ciuitate, ne procedi contingat ad aliquem tumultum, seu depopulationem aut ad aliud scandalum Rector ipsius ciuitatis, & Antiani eiusdem ciuitatis pro tempore præsidentes conuocare possint, & debeant populum, etiam si opus erit, & sibi videbitur ad sonum campanellæ turris communis ad assumēdum arma pro obuiādo scandalis, & tumultui huiusmodi, ac etiam præcipere quibuscunq;, etiam sub quibuscunq; pœnis, vt arma deponant, vel etiam q discedāt de dicta ciuitate pro bono & pace ipsius ciuitatis, vel q eis obediant, & si opus erit eos inobediētes capere, vel aliter delinquentes & taliter punire, q eorum pœna aliis transeat in exemplum. Nō intendentes tamen p præmissa derogare in aliquo pœnis a iure cōmuni, vel alio iure nostro municipali impositis contra cōmittentes crimen lesæ maiestatis si, & quādo iudicari posset tale crimē cōmissum fuisse in casibus pdictis, vel aliquo pdictorum.

De pœna excedentis iurisdictionem, vel pedagium colligentis in comitatu Fauentiæ præter ordinem statutorum ciuitatis Fauentiæ. Rubrica. XXXI.

Dicimus, & statuimus, q nullus officialis cōmunis vel populi ciuitatis Faueñ. Nec aliqua alia singularis persona audeat vel præsumat modo aliquo per se vel per alios exercere aliquam iurisdictionem merum vel mixtum imperiū, vel passagium vel gabellam aliquam colligere, vel accipere i districtu, & comitatu Fauentiæ, nisi auctoritate Apostolica id faceret, vel nisi per formam statutorum & consilia cōmunis, vel populi ciuitatis Fauentiæ, vel aliter sibi de iure permitteretur sub pœna capitis, & de iis teneatur potestas, & alius quilibet iusdicens in dicta ciuitate inquirere, procedere, & punire, secūdum formam præsentis statuti, & sit pcisum.

De pœna intrantis, vel exeuntis ciuitatem Fauentiæ aliunde q per portas. Rubrica. XXXII.

Nulli liceat intrare, vel exire ciuitatem Fauentiæ, vel suburbia, vel aliquod ex castris ipsius aliunde q per portas ciuitatis, aut castrorum. Et si quis contrafecerit condemnetur in libr. centum bonoñ. si fuerit in die, & si fuerit in nocte pœna duplicetur. Quam pœnam si non soluerit, in fortiam cōmunis Fauentiæ constitutus infra mensem a tempore condemnationis de eo factæ numerandum, ei pes debeat amputari. Et si quis per contumatiam fuerit bannitus, & venerit in fortiam cōmunis Fauentiæ, & non soluerit infra mēsem a die ipsius capturæ & præsentationis computandum, eodem modo sibi pes debeat amputari, nisi vtroq; casuum prædictorum miseratio ætatis, vel alia iusta causa arbitrio iusdicentis ad minorem pœnam reducendam videretur.

De pœna extorquentis per vim, vel metum aliqua instrumenta, vel rem aliquam ab aliquo. Rubrica. XXXIII.

STatuimus,& ordinamus,q̄.D.Potestas,seu alii iusdicentes possint, & teneant inquirere eorum officio,vel etiam ad petitionem cuiuscunq; conquerentis cō tra omnes & singulos qui extorsissent per vim,vel per metum, vel extorqueri fecissent aliqua instrumenta,vel promissiones ab aliquibus faciendo ipsa instrumē/ta,vel promissiones sibi,vel aliis fieri. Et delinquentes huiusmodi puniātur in pœna quadrupli valoris rei,vel quantitatis contente in instrumento,vel promissione hu/iusmodi,& vltra in maiori pœna,etiam personali,citra tamen mortem, habito re/spectu qualitatis & conditionis personarum,& negotii,& nihilominus pronūtiet ipsa instrumenta per metum,vel per vim extorta non valere,neq; tenere,& pro va nis,& cassis,& cancellatis haberi,& teneri,& notarius qui fecerit scienter tale instru mentum condemnetur ipso facto sine solemnitate in eadē pœna de qua supra, sitq; priuatus ipso facto arte,officio & priuilegio notariatus. Quicūq; vero rem aliquā ab aliquo vi,vel metu extorserit vel abstulerit in pœna quadrupli existimationis rei puniatur,& nihilominus rem ipsam restituere compellatur ipso facto, & etiā vltra dictas pœnas puniatur arbitrio iusdicentis prout in suprascripto proximo casu. Et p prædicta non intelligatur derogatum statuto de furtis disponenti.

¶De pœna euntium de nocte. Rubrica. XXXIIII.

DIcimus,statuimus,& ordinamus,q̄ nullus audeat,vel præsumat ire, aut mo rari noctis tempore per ciuitatē,& vias publicas,& porticus,seu in eius sub/urbiis sine lumine post sonum campanellæ turris cōmunis vsq; quo pulsaue rit campana grossa dictæ turris cōmunis quæ pulsatur in aurora diei summo mane. Possint tamē sub eodem lumine tres impune incedere dicto tempore,& quinq; sub lumine cerei seu duplerii,si tamen fuerint bonæ cōditionis,& famæ,sub pœna sol. xxxv.bonoñ.pro qualibet vice,& prædicta sibi locum non vendicent in pistoribus exercentibus eorum officium.

¶De pœna facientis conspirationem,vel monopolium. Rubrica. XXXV.

STatuimus,& declaramus,q̄ nullus audeat,vel præsumat facere, vel fieri man/dare conuenticulam,conspirationem vel coniurationem in ciuitate,vel distri ctu Fauentiæ ad præiuditium honoris,& iurisdictionis cōmunis & populi dictæ ciuitatis,& quicunq; cōtrafecerit librarum mille bonoñ.pœnam incurrat, sitq; om ni beneficio,dignitate & officiis quibuscunq; dictæ ciuitatis tam acquisitis,q̄ ac qui/rendis indignus,nec ad ea modo aliquo admitti debeat,& possit, qui vero mono/polium fecerit ducatorum centum pœnam incurrat.

¶De pœna destruentium muros ciuitatis Fauentiæ, vel acci/pientium de lapidibus eorum. Rubrica. XXXVI.

STatuimus,q̄ nullus destruat,vel destrui faciat muros ciuitatis Fauentiæ, nec in eis dāñ aliquod inferat, vel nouitatem in præiuditiū eo℞ attemptet,seu attē/tari faciat,neq; de lapidibus illorum accipiat per se,vel aliū,seu alios sub pœna libr.l.bonoñ.in singulo,& quolibet dictorum casuum,quo contrafactum fuerit, & vltra dictam pœnam contrafaciens stet in carceribus communis per trimestre, & nihilominus teneatur suis sumptibus ad refectionem eius quod destruxit,& ad resti/tutionem lapidum,& non relaxetur de carceribus donec dictam pœnam integram soluerit,nullo sibi admisso beneficio alioquin ex forma statutorum Fauentiæ con/fitentibus,& soluentibus concesso,& qui iterato in eodem,vel tali delicto inciderit tunc pœna prædicta in casu delicti dupliectur,& etiam banniatur de ciuitate Fauen/tiæ,& eius districtu per biennium, & qui tertio,tale delictum perpetrauerit sibi ma nus dextera amputetur,quā redimere possit soluendo ducatos centū infra mensem

a die factæ condemnationis. Et cuilibet liceat denuntiare cõtrafacientes, & denuntiator lucretur tertiam partem pœnæ pecuniariæ cõtrafacienti impositæ, quæ denuntiatio fieri possit rectori, seu potestati Fauentiæ, aut alicui ex Antianis prædictis sub secreto, & credatur sic denuntianti, nisi fuerit suspecta persona cũ vno teste fidedigno eorum mediante sacramento, & sit hoc statutum præcisum.

¶ De pœna piscantis in foueis publicis, & proicientis animalia mortua, aut putredines in eis. Rubrica. XXXVII.

STatuimus, ꝙ nullus possit piscari cum rete, seu retibus in foueis ciuitatis Fauentiæ, absq; expressa licentia in scriptis Rectoris, seu locumtenentis dictæ ciuitatis, aut Dominorum Antianorum pro tempore præsidẽtium in dicta ciuitate, sub pœna librarum quinq; bonoñ. totiens quotiens cõtrafactum fuerit. Et ꝙ etiam nulla persona proiciat vel proici faciat in dictis foueis aliqua animalia mortua, seu plures lapides, putredines, vel aliquas inmunditias, seu etiam res, sub eadem pœna in quolibet dictorũ casuum, & pro qualibet vice, & persona tam faciente, ꝗ etiã fieri mandante, soluenda de facto, & sine aliquo processu, constito tamen de delicto. Et si quispiam in eodem delicto pluries inciderit duplicetur eidem pœna prædicta totiens quotiens aliquis reiterauerit idem delictũ, & ꝙ in singulis dictis casibus soluat dicta pœna, & quilibet possit contrafacientes accusare, & habeat accusator tertiam partem dictæ pœnæ, & credatur eidem si alias fuerit fidedignus cum vno teste fidedigno, suo mediante sacramento. Quæ tamẽ pœnæ dimidientur in minoribus decem & octo annorum, maioribus tamen duodecim.

¶ De pœna laborantium in aggeribus fluminum, & circlæ, vel destruentium eos. Rubrica. XXXVIII.

ORdinamus, & decernimus, ꝙ nullus audeat, vel præsumat laborare, vel laborari facere in aliquo ex aggeribus fluminũ, Hamonis, Martiani, Senni, vel montoni ex latere comitatus, seu districtus Fauentiæ, vel etiam in aggeribus, seu iuribus, & finibus circlæ, seu foueæ nuncupatæ cõmunis Fauẽtiæ, nec etiã illos destruere, vel destrui facere, nec in vel super eis plantare, seu plantari facere, aut aliquid innouare vel attentare, sine expressa licẽtia Dominorum Antianorũ dictæ ciuitatis in scriptis, & sub sigillo manu vnius ex scribis cõmunis Fauentiæ concedẽda, & ꝙ nullus etiam possit radicitus extirpare, vel incidere aliquas arbores in dictis aggeribus, vel aliquo eorum plantatas seu plantandas (etiam in futurũ) absq; licẽtia prædicta similiter concedenda, sub pœna librarum .x. bonoñ. in singulis casibus prædictis, & pro qualibet vice qua contrafactum fuerit exigenda de facto, & absq; aliqua exceptione, seu ordine iudicii (constito tamen de delicto) Et quia per superiora tempora Ripæ, & aggeres ac fines dictæ foueæ circlæ nuncupatæ erãt valde latiores ꝗ nunc reperiantur, ex quo a vicinis & habentibus agros iuxta dictam foueã fuerunt pro maiori parte cultæ, & occupatæ. Iccirco volentes prouidere indemnitati dictæ foueæ, & communis Fauẽtiæ. Decernimus, & declaramus aggeres, iura, & fines dictæ foueæ ab vtraq; parte riparum eiusdẽ fuisse, & esse iuxta agros vicinos ibidem circum circa latitudinis in parte superiori versus vicinos huiusmodi pedũ saltem decem perticæ ad mensurã Fauẽtiæ, & in parte inferiori, seu in fondo dictæ foueæ saltem pedum trium ad dictam mensuram. Decernentes, ꝙ citra dictam lati-

tudinem,& mensuratam versus dictam foueam ab vtraq; partæ ripæ eiusdem. De cætero non liceat cuiq̃ amplius colere, laborare, vel aliquid seminare, vel plantare, aut quo vis modo innouare ibidem, sub pœna librarum decem bonoñ. pro quolibet contrafaciente,& qualibet vice, soluenda,& exigenda, quotiens contrafactum fuerit,& quilibet in casibus prædictis,& quolibet eorum possit denuntiare,& accusare,& habeat tertiam partem pœnæ, seu pœnarum huiusmodi. Et ꝙ arbores existẽtes nunc & in futurum circa dictos aggeres,& fines foueæ circlæ prædictæ versus dictam foueam non possint a quoquam radicitus euelli, nec etiam in totum, vel pro parte incidi sine expressa licentia Dominorum Antianorum pro tempore dictæ ciuitatis, quæ sint & intelligantur esse cõmunis Fauentiæ, & de iuribus dictæ foueæ, & de illis agẽtes dicti communis disponere possint pro dicto cõmuni, pro vt de aliis rebus,& iuribus ipsius cõmunitatis, auctoritate præsentis statuti, & absq; alia cognitione vel auctoritate, seu licentia alicuius magistratus vel iusdicẽtis, & hoc maxime quia notorie constat citra dictos fines versus dictam foueam, vsurpatum fuisse, ac iniuste occupatum ius,& terrenum dictæ foueæ per vicinos agros ibidem possidẽtes. Et præsens statutum sit,& intelligatur præcisum in qualibet sui parte.

¶ De quæstionibus,& tormentis. Rubrica. XXXIX.

QVum in torquẽdis Reis modus seruari debeat. Ideo hac editali lege, Sancimus, volumus,& declaramus, ꝙ nullus ciuis, aut districtualis Fauentiæ in causis criminalibus quo vis genere tormenti torqueri possit aut debeat per Dominum Potestatem ciuitatis Fauentiæ, aut per aliquem ex iusdicentibus in dicta ciuitate, nisi legiptima præcedant indicia & eorũ data copia,& maxime publica voce,& fama præcedente legiptime in actis probata,& nisi in, & pro maleficiis, pro quibus pœna sanguinis, seu corporis afflictiua, aut pœna pecuniaria excedens libras centum bonoñ. veniat,& sit imponenda, cui torturæ interesse volumus sindicum cõmunis Fauentiæ, seu vnũ ex scribis Magnificæ cõmunitatis prædictæ. In quorum seu alterius eorum præsentia talis tortura inferri debeat, & semel tortus denuo pro eodem met delicto torqueri non possit, nec debeat, nisi noua & legiptima superueniant indicia, vel nisi prima indicia fuerint multum vrgentia, quibus casibus tortura repeti possit secundum qualitatem causæ,& indiciorum arbitrio grauis,& boni viri. Et si aliter in prædictis, seu aliquo prædictorum fieri cõtigerit, omnis confessio emanata in tormentis & omnis processus,& sententia superinde facti & lata sint ipso iure nulla, nullius roboris,& momenti, nec ex dicta cõfessione reus damnari possit & valeat. Qui sindicus, seu scriba prædictus teneatur in notam assumere dicti rei torquendi confessionem seu negationem,& quicquid in ipsa fieri cõtigerit,& dictæ torturæ modum,& qualitatem,& quantitatem. In aliis autem delictis pro quibus imponenda esset pœna pecuniaria minoris quantitatir librarum cẽtum bononorum, quis torqueri non possit, nec debeat, etiam si legiptima indicia extarent,& apparerẽt. Excipimus autem a dicta questione,& tortura omnes,& singulos quibus de iure indultum est torqueri nõ posse, quorum priuilegiis per prædicta derogare nolumus, & minores. xvii. & maiores. lxx. annorũ, quos torqueri nolumus nisi in,& super crimine lesæ maiestatis. Dictæ autem torturæ modum,& formã seruari mandamus in omnibus,& singulis causis criminalibus pro quibuscunq; delictis, præterq̃ in dicto crimine lesæ maiestatis, super quo procedi volumus absq; dictorum sindici,& scribæ præsentia, dummodo legiptima præcedãt indicia. Nullusq; torqueri possit, aut debeat, nisi in palatio communis, seu populi Fauentiæ ad id deputato,& non alibi. Et si tortus in tormentis sibi illatis dicta forma non seruata, mortuus fuerit, talis iusdicẽs capitis pœna plectatur. Si vero membri debilitatio

ex tali tortura secuta fuerit, pariter idem iudex membri debilitationẽ patiatur, & si tortus non fuerit ex tali tortura mortuus, nec aliter debilitatus, tunc pro tali tortura & iniuria pœnam librarum quingentarum bononorum, idem iudex incurrat, cuius dimidia dicto reo applicetur.

¶De pœna sagittantis, & balistantis. Rubrica. XL.

STatuimus, & ordinamus, quod nullus possit, aut debeat arcum, seu balistam tesam, aut scopletum oneratum & tensum deferre, aut cum illis sagittare per ciuitatem, & suburbia, pœna librarum decẽ bonoñ. in quolibet casuum prædictorum, deferenti vero clam, seu occulte pœna duplicetur, liceat tamẽ in aliquo decẽti loco extra ciuitatem, & cum rectoris licentia, & non aliter, cum dictis instrumentis ad signum ordinatum inter volentes sagittare, ita tamen quod nulli nocere valeãt. Nulliq; etiam liceat cum dictis instrumentis, vel aliis columbos in ciuitate & suburbiis occidere, nec ad illos sagittare, seu quoquo modo proiecere, nec aliter capere sub pœna solidorum viginti bonoñ. pro qualibet vice. Si vero aliquis in dicta ciuitate, seu eius comitatu, vel districtu sagittauerit, seu traxerit cum aliquo dictorum instrumentorum contra aliquem, siue percusserit, siue non, puniatur prout in statuto de pœnis augendis. In comitatu vero, seu districtu, nulli liceat similiter cum dictis instrumẽtis, vel aliis sagittare, seu picere, offendere, vel occidere, quo ad columbos existentes ad columbarias sub pœna solidorum decẽ pro quolibet, & qualibet vice.

¶De frumento, & aliis bladis non extrahendis. Rubrica. XLI.

DEcernimus, volumus, & mandamus, vt ciuitas & districtus conseruentur in abundantia & populus in pace permaneat, quod frumentum, & omnia alia blada per omnes, & quoscunq; recoligentes ea in comitatu, seu districtu Fauentiæ debeant ea integre conducere, seu conduci facere in ciuitatem Fauentiæ, v3, quæ sunt, vel coliguntur in comitatu Fauentiæ ad ciuitatem prædictam. Quæ vero coliguntur in territoriis castrorum dictæ ciuitatis conducantur in ipsa castra, seu ad ipsam ciuitatem, & non intelligatur de castro Granaroli quum sit mera scola comitatus Fauentiæ, & hoc per totum mensem Augusti sub pœna solidorum viginti pro qualibet corbe. Nulli autem personæ ciui vel forensi cuiuscunq; condictionis existat liceat quomodolibet frumẽta, & alia blada (vt supra) exportare aut extrahi facere per se vel alium extra ciuitatem, comitatum, vel districtum absq; expressa licẽtia Dominorum Gubernatoris, & Antianorum dictæ ciuitatis. De qua licentia appareat in scriptis manu officialium gabellæ ipsius ciuitatis, & solutiõe facta ipsis officialibus pro dicta extracta iuxta formam statutorum dictæ gabellæ, sub pœnis in dictis statutis ipsius gabellæ contentis.

¶De pœna ludi. Rubrica. XLII.

STatuimus, & ordinamus, quod nullus in ciuitate, comitatu, vel districtu Fauentiæ, audeat, vel præsumat tenere aliquem ludum per præsens statutum prohibitũ, seu (vt aiunt) barattariam in domo propria, vel in alio quocunq; loco, & qui

scienter cõtrafecerit qualibet vice incidat in pœnam.xxv.librarum, & si captus fuerit relapsari non possit donec & quousq; pœnam prædictam soluerit cum effectu, si autem personaliter haberi non poterit banniatur a dicta ciuitate, comitatu, & districtu, de quo banno exire non possit donec pœnam prædictam soluerit. Qui vero ad aliquem ludum taxillorum, vel cartarum prohibitum ludere præsumpserit, qualibet vice qua luserit pœna quinq; librarum puniatur, quo casu credatur accusatori, seu militi cum iuramento asserenti se huiusmodi ludentes reperisse cum vno teste idoneo. Ludi autem prohibiti intelligantur omnes ludi cum taxillis, præterq̃ cum tabulis. Ludi etiã cartarũ prohibiti censeãtur, qui vulgariter nuncupant, la bassetta, & fluxo. Cæteri autem ludi cartarum intelligantur permissi, dummodo ludentes in ludendo non excedant solidos viginti bonoñ. qualibet die. Si autem quis luserit cũ taxillis, vel cartis quomodolibet falsis, & adulterinis, vel eos, seu eas falsas fecerit pœna centum librarum bonoñ. plectatur, quas si nõ soluerit infra. x. dies a die factæ cõdemnationis fustigetur, & spatio quinquenii banniatur sub pœna dupli dictæ quantitatis, & credatur accusatori iuranti cum duobus testibus idoneis etiam iurantibus. Statuimus item, & ordinamus q̃ liceat etiam tam ludenti, qui pecuniam amiserit, seu perdiderit in aliquo ludo prohibito, q̃ etiam patri, filio, & eius cõsanguineis vsq; ad quartum gradum inclusiue, ac etiam eius vxori, petere, exigere, a vincẽte dictas pecunias, sic per dictum ludentem perditas vel amissas cuiuscunq; quantitatis sint, & cuiuscunq; ætatis sint, & esse censeantur tales repetentes pecunias huiusmodi etiã inhabiles ad comparendum in iuditio, & quilibet iusdicens in ciuitate, & districtu Fauẽtiæ teneatur sola facti veritate inspecta, & nulla seruata iuris forma cogere dictũ vincentem pecuniam (vt supra) perditam, seu amissam restituere, & de quãtitate pecunie perdite, & loco, & tẽpore stetur, & credat iuramẽto petentis, seu repetẽtis, cum dicto vnius testis idonei similiter iurãtis, & dicta causa ludi omni tempore etiã feriato, dummodo nõ sit feriatũ in honorem dei, possit tractari, & decidi (parte tamen citata) Ac etiam quilibet iusdicens (vt supra) possit ex mero suo officio pdicta cognoscere, punire, & terminare, & hoc statutum sit præcisum.

¶ De pœna contrahentium cũ ludente & ludo assistentiũ. Rubrica. XLIII.

ITem statuimus, & ordinamus, q̃ nullus audeat mutuare alicui ludenti occasione ludi prohibiti aliquam pecuniæ quantitatem, & qui contrafecerit, pecuniã mutuatam perdat, & si pignus acceperit restituere teneatur etiam sine pecunia taliter mutuata, & nihilominus puniatur in. x. libris bonoñ. qualibet vice, simili pœna teneatur qui alium contractum fecerit cum ludẽte in fraudem mutui dicta occasione, siue concipiantur in personam ipsius mutuãtis, vel alterius pro eo, vel aliquã scripturam fecerit tam publicam q̃ priuatam, & nihilominus talis cõtractus, obligatio, vel scriptura sit ipso iure nulla, & talis contractus possit etiam probari per testes etiam ludentes, & quicunq; de prædictis fuerit legiptime citatus, præcedentibus tamen contra eum legiptimis de super indiciis per aliquem ex iusdicentibus in ciuitate, vel districtu Fauentiæ occasionibus prædictis vel aliqua earum, & non comparuerit habeatur pro confesso, ac si comparuisset, & confessus fuisset. Si quis vero steterit supra ludentes ad prospiciendum ipsos ludentes ad faciẽdum eis ludi prohibiti computum puniatur qualibet vice in solidis. xx. bonoñ.

¶ De maleficiis in quibus non est pœna determinata per statuta ciuitatis Fauentiæ. Rubrica. XLIIII.

ORdinamus, & ſtatuimus, ꝙ quicunq; cõmiſerit aliquod maleficium in ciuitate, comitatu, vel diſtrictu Fauentiæ, de quo per ſtatuta, vel ordinamenta dictæ ciuitatis non ſit pœna determinata, tunc in punitione talis maleficii procedatur, & pœna imponatur pro vt reperiẽ pœna determinata per aliquod ſtatutum in alio conſimili delicto. Si autem non reperirietur aliquod ſtatutum puniẽs conſimile delictum, tunc imponatur pœna conſtitutionum in hoc volumine inſertarum diſponentium ſpecialiter de tali, ſeu conſimili maleficio. Si vero nõ reperiaẽ etiam aliqua conſtitutio puniens tale, vel conſimile maleficium, tunc procedatur arbitrio iuſdicentis, non excedens tamen pœnam impoſitam a ſtatutis noſtris in grauioribus delictis.

¶ Quod de maleficiis non poſſit cognoſci poſt tempus de quo, & pro vt infra. Rubrica. XLV.

FIrmamus, ſtatuimus, & ordinamus, ꝙ nullus Rector iuſdicens in ciuitate Fauẽtiæ, eiuſq; diſtrictu poſſit per inquiſitionem, vel aliter quouis modo cognoſcere de & ſuper aliquo maleficio perpetrato, vel quod diceretur eſſe cõmiſſum per annum vnum ante introitum ſui regiminis computandum a tempore cõmiſſi maleficii, de quo maleficio imponenda eſſet pœna pecuniaria, nec pœnam aliquã pro dicto delicto imponere, vel exigere poſſit. Valeat tñ omni tempore (etiã poſt annum prædictum) cognoſcere de, & ſuper quibuſcunq; delictis, pro quibus pœna ſanguinis eſſet imponẽda, principaliter, vel indefectum ex forma alicuius ſtatuti noſtri, & habeat locum in præſentibus, præteritis, & futuris.

¶ De Notario, ſeu Scriba maleficiorum. Rubrica. XLVI.

STatuimus, & declaramus ꝙ Notarii, ſeu Scribæ maleficiorum in ciuitate Fauẽtiæ ſint, & eſſe debeant omnino Forenſes, & teneantur ex debito eorum officii ſcribere omnes, & ſingulas inquiſitiones, accuſationes, & denuntiationes faciẽdas pro quibuſcunq; maleficiis, teſtiumq; dicta & atteſtationes, tam pro informatione curiæ, ꝗ etiam pro habendis inditiis, & probationibus. Necnon in actis redigere quaſcunq; citationes fiendas, earumq; relationes, & actus omnes faciendos contra quoſcunq; reos, & maxime ipſorum reorũ reſponſiones, defenſiones, ſatiſdationes, & probationes quaſcũq;, & dictarum denuntiationum, inquiſitionum, & accuſationum infra biduum a die earum formationis, ſeu porectionis copiã mittere cameræ cõmunis Fauẽtiæ, ſeu vni ex ſcribis dictæ cõmunitatis, ſub infraſcripta pœna. Et pro reſponſione cuiuſlibet rei accipere poſſit, & valeat ſolidos duos bonoñ. & totidem pro qualibet ſatiſdatione præſtanda in huiuſmodi cauſis, & non vltra, & pro examine cuiuſlibet teſtis examinãdi ꝓ tutela, & defenſione dicti rei alios ſolidos quattuor bonoñ. & totidem iudici examinanti. Teneanturq; dicti notarii & ſcribæ ſtatim lectis ſententiis in huiuſmodi cauſis eas ſiue condemnatorias, ſiue abſolutorias in cartis edinis ſcriptas, & legiptime publicatas abſq; alia mercede, & ſalario infra decem dies inmediate ſecuturos poſt dictas latas ſententias in publicam formam redigere, eaſq; mox, & ſine mora aſſignare ſcribis cõmunitatis Fauẽtiæ, ſeu alteri eorum, ſub pœna librarum vigintiquinq; bonoñ. ipſo facto pro qualibet vice incurrenda qua cõtrafactum fuerit in prædictis ſeu aliquo prædictorum, & ſit præciſum in qualibet ſui parte.

¶ De pœna dicentis iniurioſa verba contra patrocinantes. Rubrica. LVII.

QVia officium dicentium alienas causas admodum vtile & necessarium iudicari debet, & ne iniuriis & contumeliis affici eos contingat. Propterea hac presenti lege in perpetuum duratura. Sancimus q̄ nullus cuiuscuis generis, & condictionis audeat seu præsumat alicui aduocato, aut causarum patrono, causa & occasione eorum officii verba iniuriosa, aut contumeliosa dicere, & in eos proferre, & quicunq; contrafecerit librarum decem bonoñ. pro qualibet vice pœna plectatur, & si dicta verba coram aliquo iusdicēte protulerit librarum viginti pœnam incurrat, non derogādo pee hoc alicui statuto specialiter de iniuriis & verbis iniuriosis disponenti. Et in prædictis sufficiat pro plena probatione iuramētum accusatoris cū vno teste fide digno, & præsentis statuti dispositio non vendicet sibi locum in verbis iniuriosis prolatis inter aduocatos, & procuratores se adinuicem iniuriosis & contumeliosis verbis afficientes, & sit præcisum.

De Hostiis noctis tempore claudendis. Rubrica. XLVIII.

SAncimus, & firmamus nulli in ciuitate Fauētiæ, vel eius suburbiis licere tenere hostium eius domus, seu a se conductæ apertum, & non clausum, post sonum campanellæ turris cōmunis Fauentiæ vsq; ad pulsationem campanæ dictæ turris solitæ in ortu diei pulsare sub pœna solidorum quinq; bonoñ. pro qualibet vice. Id tamen permittatur impune pistoribus dum eorum exercitium exequūtur.

De pœna non restituentis rem conductam. Rubrica: XLIX.

STatuimus, & ordinamus, q̄ quicunq; cōduxerit domum, apothecam, agrum, vel aliam quamlibet rem immobilem ad certum tempus, cōductor ipse teneatur, ac eius heredes ad libitum locatoris, seu eius heredum secundum pacta & conuentiones initas inter eos rem vt supra conductam finito tempore locationis, seu conductionis libere restituere ac relaxare locatori, seu eius heredibus, nulla exceptione obstante sub pœna librarum vigintiquinq; bonoñ. incurrenda post interpellationem sibi factam, non derogando per hec pœnis cōuentionalibus. Et nihilominus rem vt supra conductam restituere, & relaxare teneatur, & cogatur. Conducens vero rem mobilem, seu se mouentem ad certum tempus, vel sub certa mercede teneatur tam ipse conducens, q̄ eius successor finito tempore rem vt supra conductā libere restituere omni exceptione remota, tam locatori, q̄ eius successori sub pœna librarum. x. bonoñ. incurrenda post interpellationem desuper factā, & nihilominus rem vt supra conductam restituere compellatur. Similiter quicunq; rem tam mobilem, q̄ immobilem præcario ab aliquo conduxerit, tam ipse q̄ eius successor ad libitum concedētis, seu eius successoris libere restituere, & relaxare teneatur, omni exceptione remota, sub pœnis prædictis, singula singulis congrue referendo.

De contumacibus pignorandis, & pœna vetantis pignus. Rubrica. L.

OMnis cōtumax legittime citatus secūdū formā statutoꝝ Fauētiæ pignorari possit ꝑ debito petito, & expēsis. Qui vero p se vel familiā suā, vel aliquē de sui familia non se permiserit pignorari, aut ipsi officiali pignus nō dederit vel modo aliquo vetuerit pignus pœnā solidoꝝ. x. boñ. vice q̄libet incurrat, cuius pœna tertia pars officiali applicet̄, vltra eius debitā mercedē ꝑ eūdo ad pignorādū

& credatur ipsi officiali cum nuntio cōmunis de ipso pignore vetito, & officialis semper nuntium cōmunitatis secū habere debeat, & nuntius habere debeat pro sua mercede pro quolibet pignorato denarios quattuor expēsis pignorati, & pro quolibet pignus vetante, expensis ipsius vetantis denarios sex.

De Bechariis Rubrica. LI.

QVoniam difficile est malitiis eorum qui exercent macellum in ciuitate Fauentiæ obuiare. Eapropter matura deliberatione prouidere cupientes. Statuimus, & ordinamus, q̄ omnes Becharii ciuitatis Fauētiæ excoriare debeāt omnia animalia bouina in macello cōmunis, & nō alibi. Nec eis liceat vēdere vnū genus carniū pro alio, nec malum pro bono, aut tenere in eadem bancha carnes vnius bestiæ cum carnibus alterius bestiæ simul, vel carnes bouinas cū carnibus iuuenci, seu iuuencæ, seu cum carnibus vitulinis. Nec carnes castrati cum carnibus mōtoni, hirci, capræ, pecudis, vel agni vnius anni, & hoc sub pœna viginti bonoñ. in quolibet casuum prædictorum, & qualibet vice. Ordinamus insuper q̄ Antiani qui pro tempore fuerint possint & debeant singulo anno quandocunq; eis videbitur saltem bis in anno eligere quattuor bonos viros, v3, vnum pro qualibet porta, qui deliberare debeant quo prætio macellarii vendere debeat carnes cuiuscunq; conditionis, considerato præcio, quo venduntur in ciuitatibus circunstantibus, & vltra præcium designatum vendere nō possint sub pœna. xx. solidorum pro qualibet vice, sed debeant eas tenere separatas ab inuicem, ita q̄ cognoscantur, vt earum emptores non decipiantur sub dicta pœna. Non possint etiam circa renes aliquam pinguedinem apponere vltra id quod habeant naturaliter, sub pœna prædicta, quam officiales Domini Potestatis exigere valeant sine aliqua cōdemnatione. Nullusq; ciuis vel forensis possit exercere dictam artem, vel vendere carnes in dicto macello, vel alibi i dicta ciuitate, nisi fuerit matriculatus, sub prædicta pœna, & qualibet vice. Nō possint etiam, neq; valeant becharii occidere, aut excoriare aliquod animal bouinum, nisi prius ostenderint illud viuum officiali super hoc deputato, seu militi Domini Potestatis, pœna. xl. solidorum pro qualibet vice. Et dicti officiales quandocunq; fuerint requisiti teneantur eas videre, & ire ad macellum sero, mane anteq̄ becharii incipiant incidere, quam incisionem facere non possint ante sonum Campanæ diei, ex post autem liceat eis incidere, etiam si carnes non viderit. Teneantur etiam becharii dare vnicuiq; eam quantitatem carnium, quam petierit sine aliqua adiunctione pedum, vel capitis illius animalis, vel alterius pœna solidorum. x. pro qualibet vice, & credatur iuramento accusatoris. Nec liceat ipsis bechariis dicere petentibus carnes ab eis, q̄ carnes ibi existentes sint aliis venditæ sub pœna prædicta, nisi dixerint nomen emptoris id non diffitētis. Teneātur etiam becharii dicere nomen animalis ementi, & non exprimens, vel falso explicans in pœnam viginti solidorum incidat.

Item statuimus q̄ quilibet becharius teneatur dare ementibus insta pondera pœna solidorum. x. pro qualibet vice, & credatur officiali. Nō valeant tamen insufflare aliquod animal sub pœna prædicta, & qualibet vice. Occidere autē animalia & excoriare teneantur publice, & de die, hora completorii, & nō noctis tempore præsertim bouina in macello cōmunis, & similia.

Insuper ordinamus q̄ nulli bechario liceat vendere carnes suillas non castratas, nec pecudes prægnantes pœna viginti solidorum. Lardum vero, & grassiam & sepum prætio carnium non comprehendi, sed maiori prætio, iuxta tamen extimationem officialium vendi posse statuimus. Carnes autem incisas die præcedenti alio die vendere non possit, a Pascha vsq; ad festum omnium Sanctorum, nisi prius emptori notificauerint. Et in omnibus casibus prædictis, & quolibet prædictorum. D. Potestas, & eius officiales habeant plenum & liberum arbitriū inquirendi & pœnas

exigendi de facto sine aliqua condemnatione fienda, & credatur officiali referenti.

De piscatoribus. Rubrica. LII.

STatuimus, & ordinamus q̃ piscatores, & omnes alii vendentes, seu portantes pisces, tam de ciuitate Faueñ. q̃ forenses, teneantur eos vendere in platea communis Fauentiæ in loco solito, seu in loco ad id deputando per officialem per Dominos Antianos & adiunctos deputandum, & non alibi, nisi fuerint pisces fluuiales, seu de foueis, quos vẽdere possint vbilibet dummodo in platea cõmunis eos vendant, sub pœna solidorum viginti pro quolibet, & qualibet vice. Nec etiam vendere possint pisces non bonos, neq; marcidos, nec eos teneant ad vendẽdum. Nec aliquis piscator tam forensis, q̃ de ciuitate possit pisces aliquos vẽdere nisi prius habita licentia a dicto officiali vt supra per Dominos Antianos deputando, sub eadem pœna pro quolibet, & qualibet vice qua contrafecerit. Et intelligantur tenere pisces ad vendendum, si eos habeant, & teneant in loco vbi pisces vẽdi solent, licet eos non vendat, & credatur iuramento emptoris piscium si iurauerit pisces emptos fuisse eosdem, quos præsentet, & quibus præsentatis, an sint fœtidi & non boni stari debeat iuditio officialis, seu officialis super hoc additi, & piscator, seu alius vendens pisces puniatur in decem solidis pro qualibet vice. Et piscator, & alii vt supra pisces vendentes non possint tempore quo vẽdunt pisces aliquam aliam artem exercere, sub pœna solidorum viginti bonoñ. pro quolibet, & qualibet vice. Nullus etiam piscator, seu alius quilibet pisces vendens possit, aut debeat emere pisces cuiuscunq; conditionis, & generis, causa eos reuendendi, sub pœna librarum quinq; bonoñ. pro quolibet, & qualibet vice, qua contrafecerit & credatur iuramento accusatoris asserentis inuenisse aliquem contrafacientem, si alias dictus accusator fuerit bonæ conditionis, & famæ, alias cum vno teste fidedigno. Et non liceat alicui forensi in diebus ieiunii de præcepto emere pisces in ciuitate Fauẽtiæ in grossum (vt aiunt) sub pœna solidorum. xx. pro quolibet, & qualibet vice. In grossum autem intelligatur a solidis. xx. supra. Teneatur etiam quilibet vendens pisces dare ementibus iusto pondere sub pœna solidorum decem pro qualibet vice, & credatur emptori cũ iuramento. Et liceat etiam omnibus forensibus deferre pisces ad vendendum in ciuitate Faueñ. Teneantur tamen vendere secundum formam præsentis statuti. Dummodo ipsi forenses soluant gabellam debitam gabellis ciuitatis Fauentiæ. Et nullus caupo, seu tabernarius, vel stabularius per se vel interpositam personã emere possit, seu emi facere pisces fluuiales, vel marinos nisi pro decem solidis pro qualibet vice sub pœna solidorum. xx. pro qualibet vice, & pro quolibet contrafaciente, & credatur iuramento accusatoris, & habeat medietatem dictæ pœnæ. Et liceat piscatoribus, & aliis pisces vendentibus proicere pisces marcidos, & piscium immunditias in flumine Hamonis a ponte portæ pontis infra, non obstante aliquo cõtrario statuto. Statuentes tamen, q̃ nullus piscator, seu alius vendens pisces, tam ciuis q̃ forensis emat vel accipiat ad vendendum pisces aliquos cuiuscũq; generis ab aliquo, qui deferret eos ad vendendum ad ciuitatem Fauentiæ, vel districtum sub pœna librarum quinq; bonoñ. & quilibet possit accusare, & denuntiare, & habeat medietatem pœnæ, & credatur eius iuramẽto, si fuerit bonæ conditionis, & famæ, alias cum vno teste fidedigno. Nulli etiam piscatori, seu alteri cuilibet de ciuitate Fauentiæ liceat inire, seu contrahere societatem cum aliquo forense in arte piscatoria, seu in piscibus vendendis, sub pœna librarum quinq; bonoñ. pro quolibet, & qualibet vice. Et omnes portantes pisces ad ciuitatem Fauentiæ, causa illos vendendi teneantur, eos in platea communis, in loco vbi vendi debent deponere, & non in alio loco, pœna solidorum viginti pro quolibet, & qualibet vice. Et singulis diebus ieiunii de præcepto teneantur vendere pisces eadem die qua eos portauerit, vel portari fecerint ad ciuitatẽ Fauentiæ, & quos non vendiderint teneantur eos ostendere officiali cõmunis vt supra deputato seu deputãdo sub pœna solidorum

viginti pro quolibet & qualibet vice. Et singulo anno Domini Antiani vna cum quattuor ciuibus consiliariis adiunctis saltē quattuor pro qualibet porta prouideāt de modo, & forma habendorum & vendendorum piscium, ac officialem eligant, seu deputent super dictis piscatoribus, & eorum exercitio, ac piscibus vendendis, cū facultate, & potestate ipsis Dominis Antianis, & adiunctis cōsiliariis, vt supra, faciē/di omnes, & quascunq; ordinationes & prouisiones super prædictis, & circa ea ne/cessaria & opportuna, seruata tamen forma præsentis statuti.

¶ Possint tamen Domini Antiani pro tempore (etiam sine adiunctis) vigore p̄ñtis statuti prætia piscium cuiuscunq; generis constituere, seu declarare.

¶ De pœna extrahentis ligna, gipsum, lapides, vel tegulas. Rubrica. LIII.

STatuimus, & ordinamus, q̄ nullus extrahere possit ligna pro opere, vel exerci/tio idonea, tabulas, gipsum, lapides, vel tegulas extra districtum Fauēñ. sub pœ/na solidorum. xl. bonoñ. pro qualibet vice, quorum medietas applicetur accu/satori. Nemo etiam possit emere gipsum ante horam nonæ, causa reuendendi sub pœna solidorum quinq; pro qualibet vice. Possit tamen quilibet ciuis Fauentinus habens bona inmobilia extra districtum Fauentiæ, volēsq; edificare domum super dictis eius bonis exportare ligna, tabulas, gipsum, & lapides vt supra impune.

¶ De cautione de non offendendo præstanda. Rubrica. LIIII.

CVicunq; dubitanti ab alio offendi, si petierit idoneam cautionē de non offē/dendo sibi præstari, si de suspitione per probationes, seu per legitima inditia constet, iudicentis arbitrio inspecta personarum, & inimicitiæ qualitate, is de quo dubitatur huiusmodi cautionem præstare cogat. Qui tamē in alterius per/sonam maleficiū cōmiserit, fecerit ve cōmitti, nisi prius maleficio punito, & pœna effectualiter soluta, præmissamq; nullatenus cautionem exigere possit aut valeat.

¶ Quod Capellani, Capitularii, & Tabernarii teneantur denun/tiare maleficia. Rubrica. LV.

STatuimus, & ordinamus, q̄ Capellani capellarum, & Capitularii scolarum vi/gore eorum officii teneantur, & obligati sint denuntiare omnia maleficia in eorum capellis & scolis cōmissa v3 capellani infra tres, & capitularii infra sex dies postq̄ fuerit cōmissum maleficium, & si non denuntiauerint puniantur dicti ca/pitularii & capellani illius capellæ, seu scolæ in qua homicidiū cōmissum fuerit in libris viginti quinq; boñ. & si fuerit aliud maleficium in libris. x. boñ. Et non intelli/gatur maleficium quo ad prædicta, rixa verborum, vel factorum sine percussione, vel delicta domesticorum, & aliorum prout supra in rubrica. xx. de delictis domesti corum. Et similiter hospites, & tabernarii ciuitatis, comitatus, & districtus Fauentiæ teneantur infra triduum simili pœna denuntiare maleficia in eorum tabernis, seu hospitiis cōmissa, & prædicta vendicent sibi locum in ciuitate, comitatu, & distri/ctu Fauentiæ.

¶ De forensibus infamibus, & malæ condictionis, & famæ expellendis. Rubrica. LVI.

STatuimus, & ordinamus, q̄ forenses, & aliunde venientes ad ciuitatem Fauen tiæ qui fuerint, & sint infames, vel factiosi, aut malæ ꝯdictionis, & famæ, & ma xime qui perturbare possint pacem, & quietem ciuitatis Fauentiæ expellantur, & eiciantur de dicta ciuitate, & eius comitatu, & districtu. Et sit in arbitrio rectoris, seu iudicētis dictæ ciuitatis declarare q̄ fuerint, & sint tales sic expellendi, & eiciēdi,

& similiter in arbitrio Dominorum Antianorum pro tempore præsidentium dictæ ciuitatis. Et q quicunq; rector, seu iudicens in dicta ciuitate quandocunq; ei (etiam sub secreto) per dictos Antianos pro tempore existentes, vel per maiorem partem eorum fuerit intimatum, seu declaratum de huiusmodi hominibus sic eiciendis, vel expellendis teneatur eos expellere sub pœna, & banno imponendis illis expellendis ætis, & personæ ab eadem ciuitate eius comitatu, & districtu ad solam intimationem, seu declarationem huiusmodi.

¶ De pœna offendentium aliquem Fauentinum extra districtum Fauentiæ. Rubrica. LVII.

STatuimus, q si quis ciuis, vel districtualis, aut habitator ciuitatis Fauentiæ, vel eius districtus cōmiserit, vel cōmitti fecerit aliquod homicidium, vel maleficiū aut offensionem in persona, vel in rebus alicuius ciuis districtualis, vel habitatoris Fauentiæ, vel districtus eiusdem extra dictam ciuitatem, & districtum possit, & debeat procedi contra tales delinquentes per Dominum Potestatem dictæ ciuitatis, seu eius iudicem ad inquirendum & ad puniendum tales delinquentes, quemadmodum possent, si ipsum homicidium, seu maleficium in dicta ciuitate, vel eius districtu cōmissum fuisset, non obstāte præuētione aliqua seu absolutione alibi facta.

¶ De Meretricibus. Rubrica. LVIII.

CVpiētes meretrices, & impudicas mulieres cohibere, sancimus, ac firmamus, nulli publice meretrici licere, stare, aut morari in ciuitate Fauētiæ nisi in loco postribuli publici, nec alibi in ipsa ciuitate, aut eius suburbiis huiusmodi meretrices habitare valeant, nisi ipsis aliter indultum expresse fuerit per officium Dominorum Antianorum dictæ ciuitatis pro tempore præsidentium, seu per officium custodiæ ipsius ciuitatis, sub pœna librarum quinq; bon. p qualibet vice, qua cōtrafieri cōtingerit, & tales meretrices in forū publicum, seu ad apothecas aliquas, vel alia loca dictæ ciuitatis se pferentes velato capite, linteo, seu velamīne, & cū honestate progredi teneātur deferendo etiā in manibus cistellā, seu canistrū vt ab aliis pro meretricibus publicis agnoscantur, & si cōtrafecerint pœnæ solidorum viginti boñ. subiaceant pro qualibet vice, qua fuerit contrafactum. Et si aliqua mulier reperiatur in dicta ciuitate, vel eius suburbiis, quæ inhonestam ducat vitam de qua conuicini conquerantur, tunc ex dicto loco talis mulier expellatur, seq; ad locum illum ad habitandum conferre teneatur, qui destinatus fuerit per dictum officium Dominorum Antianorum, seu custodiæ. Nulliq; impudice mulieri, aut lenoni, seu malæ conditionis, & famæ, aut inhonestæ vitæ liceat habitare prope sacrata templa, hospitalia, aut monasteria fratrum, aut monialium aliquarum dictæ ciuitatis, seu earū pertinentias etiam spacio. xii. perticarum, nec iuxta palatium populi, & aliter stātes ex inde remoueantur, per. D. Potestatem dictæ ciuitatis, seu alium iudicētem in ea & librarum decem boñ. pœna plectantur, quam si nō soluerint infra decē dies a die dictæ factæ condemnationis fustigentur per ciuitatem, & deinde expellantur. Inhibentes etiam ne eis locari, aut gratis etiam concedi possint ad habitandum, & morandum per aliquem domus aliquæ infra dictum spacium, & contrafacientes pœnā librarum decem boñ. qualibet vice incurrant. Et ad probandum aliquā, seu aliquas esse meretrices, vel inhonestæ vitæ, aut aliquē esse lenonē, vel malæ famæ, sufficiat duoꝝ testiū fidedignoꝝ legitime deponentium dictum, & attestatio, & sit pcisum.

¶ De reuendentibus fructus arborum. Rubrica. LIX.

ITem sancimus, decernimus, & firmamus, q Reuendētes fructus arborum in ciuitate Fauentiæ, quos quidam ineruditi carpopollas vocant, materno autem

sermone

sermone tricolos appellamus possint eos in canistris ad vendendum tenere in foro publico & sub porticu palatii populi, & seu in locis ordinandis & deputādis per. D. Potestatem ciuitatis prædictæ, seu per officium Magnificorum. D. Antianorū pro tempore præsidentium, quæ loca sic ordinanda seruare teneantur sub pœna solidorum quinq; pro qualibet vice qua contrafecerint, & qui tenere & vēdere debeant & teneant fructus recentes, & non infectos, nec reprobatos, quos fructus sic infectos ad mandatum priorum gabellarum ipsius ciuitatis statim exportare & amouere teneantur, sub pœna eorum arbitrio imponenda. Nec possint inmunditias aliquas in foro prædicto proicere/aut proici facere, sub pœna solidorum decem bonoñ. pro qualibet vice qua cōtrafecerint, & nihilominus tales inmunditias exportare teneātur/sub dicta met pœna. Quibus etiam inhibemus ne audeāt fructus huiusmodi/aut volucres/seu quadrupedes aliquos ad reuendendum emere in dicto foro, seu etiam ad portas dictæ ciuitatis, nec pro eis emendis obuiam ire portantibus ad dictam ciuitatem huiusmodi fructus volucres, & quadrupedes, donec vexillum pro eorum prohibitione poni solitum amouebitur de eius solito loco, vbi tale vexillum poni consueuit ad dictam prohibitionem indicādam, sub pœna solidorum decem boñ. pro qualibet vice, & amissionis dictorum fructuum/volucrum/& quadrupedum sic emptorum, & sit præcisum.

¶De Ortolanis. Rubrica. LX.

VEndentes olera/& herbas/tā incolæ/q forenses/in foro publico stare debeāt in loco per. D. Antianos deputando pœna solidorum decē bonoñ. pro quolibet & qualibet vice in alio loco moranti ad vendendum/eo saluo q vendentes pepones possint eos vendere in quocunq; loco prout ipsis videbitur, dūtamen non impediant rectos cursus personarum, aut equitum, vel impedimentum aliquod faciant apothecis, & teneant ipsi ortulani/& ortulanæ quolibet die de sero asportare inmunditias seu cenum per eos, vel eas factum causa eorum exercitii. Ita q vbi prædicta vendiderint remaneat locus mundus & nitidus sub pœna prædicta pro quolibet/& qualibet vice. Volumus etiam q mulieres venientes ad vendendū aliqua bona in foro pdicto non debeant ex earū canistris/& cistellis aliquid proiicere/vel relaxare inmunditie/sub ipsa pœna solidorū decem pro qualibet & qualibet vice. Prohibentes etiam q mulieres comestibilia in foro publico vendentes non audeant seu præsumant filare sub pœna solidorum quinq; bonoñ. pro qualibet, & qualibet vice.

¶De lino, & aliis inmunditiis non ponendis in canali siue foueis, aut in locis publicis. Rubrica. LXI.

STatuimus/q nullus audeat/vel præsumat ponere linum/seu canipam ad macerandum in foueis/seu canalibus ciuitatis Fauentiæ, vel eius castrorum, nec in foro publico seu stratis publicis dictæ ciuitatis/& castrorum, nec inmunditias aliquas cuiuscunq; generis proicere, & maxime animaliū intestina, seu carnes mortuas sub pœna solidorū viginti bonoñ. pro quolibet & qualibet vice. Nulliq; liceat fimum aut inmunditias aliquas/seu sterquilinia/aut terrenum, seu quid aliud quod impediat viam, seu transitum eius in aliqua via publica/aut prope domum alicuius per se vel alium ponere, vel tenere de nocte/vel de die pœna solidorum decem pro qualibet vice, qua contrafactū fuerit in prædictis, seu aliquo prædictorū, & nihilominus teneatur exportari facere infra triduum dictum fimum, & inmunditias vt supra sub dicta met pœna.

¶De iis qui deiecerint/vel effuderint. Rubrica. LXII.

STatuimus, & ordinamus, q̄ nullus cuiuscunq; conditionis existat, audeat, vel præsumat proicere aquam, vinum, aut alias inmunditias de domo in stratam publicam, diurno tempore, neq; nocturno, nisi prius exclamauerit sub pœna viginti solidorum pro quolibet & qualibet vice, & si sic proiciendo deiecerit in aliquem, & sibi vestes deturpauerit, vel deteriorauerit, vltra pœnam prædictam ad emendationem damni compellatur.

De cloacis. Rubrica. LXIII.

VT canalis aqua nō inficiatur seu deturpetur. Ordinamus q̄ nulli liceat aliquā cloacam facere quæ inmittat in canali cōmunis Fauētiæ, seu aliquod aliud turpe in eo imponere, & si contrafactum fuerit remoueri debeat per contra facientem, qui etiam in pœnam quinq; librarum incurrat, & quilibet accusare valeat, & medietatem pœnæ acquirat. Idem statuimus in quocunq; habēte vel decetero fieri faciēte aliquas cloacas inmittentes aliquid turpe in vias publicas ciuitatis Fauentiæ, quas omnino tollere teneatur, seu claudere spacio vnius mensis a die publicationis præsentis statuti sub dicta pœna.

Quod nullus permittat ire sues per ciuitatem. Rubrica. LXIIII.

QVoniam valde in ciuile est, vt sues per ciuitatem discurrant præsertim in foro. Quapropter statuimus vt omnes habentes porcos debeant eos tenere clausos omni tempore, & si inuenti fuerint in platea ciuitatis Fauētiæ, seu in aliquo cimiterio alicuius ecclesiæ puniat dominus in solidis quinq; boñ. pro qualibet vice, & pro quolibet porco. Si vero alibi per ciuitatem extra domum reperiantur, nisi fuerint ligati puniatur dn̄s in solidis duobus tm̄ pro quolibet sue.

Quod fex nō comburatur in ciuitate Fauentiæ. Rubrica. LXV.

STatuimus q̄ nullus comburat feces in ciuitate Fauētiæ vel suburbiis, & qui cōtrafecerit incidat in pœnam librarum trium boñ. pro qualibet vice, & credatur iuramento accusatoris cum vno teste idoneo.

De equorum sessore. Rubrica. LXVI.

NVllus currere faciat equum per plateam ciuitatis Fauentiæ, vel vias publicas dictæ ciuitatis pœna contrafaciēti in platea vigintiquinq; librarum bonoñ. & in aliis viis, seu porticibus media pœna puniatur, & hoc vltra interesse, & pœnam quam incurreret de iure, vel ex forma statutorum si cōmitteret in personā alicuius aliquod maleficium, vel damnum aliquod inferret in personam vel bona alicuius.

De bubulcis ducentibus currus per ciuitatē Fauētiæ. Rubrica. LXVII.

ORdinamus & statuimus q̄ bubulci ducentes currus, vel vehicula per ciuitatem, vel suburbia Fauentiæ ire & stare teneātur iuxta, & ante temonem currus, seu vehiculi dum fuerint in dicta ciuitate, vel suburbiis sub pœna solidorum quinq; bonoñ. pro quolibet & qualibet vice, qua contrafactum fuerit. Nec possint etiam ducere currum, seu vehiculum cuiuscunq; generis per plateam cōis Fauentiæ, lapidibus coctilibus stratam sub pœna solidorum decem pro quolibet, & qualibet vice, & idem intelligatur de carrateriis dictæ ciuitatis.

De recipientibus, seu conducentibus seruientes aliorum. Rubrica. LXVIII.

ORdinamus/ſtatuimus/& decernimus, ꝙ nullus recipiat vel conducat ſeruiẽtem alicuius, niſi finito tempore eius conductionis, vel cum voluntate eius cui iſeruiebat ſub pœna librarum quinq; bonoñ. & nihilominus eũ relapſet priori domino, & ꝙ credatur iuramento veteris domini, vel dominæ de tempore conductionis huiuſmodi. Poſſitq; dominus, ſeu domina propria auctoritate eum accipere vbiq;, & verberare talem ſeruientem impune/dummodo non enormiter, vel grauiter, ſeu cum effuſione ſanguinis. Et ꝙ poteſtas, vel quicunq; iuſdicens Fauẽtiæ, teneatur ad voluntatem domini, ſeu dominæ famulum, vel famulam eius detinere vbi ei non obediret, vel ſi ab eo, vel ab ea receſſiſſet ſine ſua licentia ante tempus finitum eius conductionis, de quo vt ſupra credatur iuramento domini ſeu dominæ. Ita tamen ꝙ domini teneantur eorum famulis miniſtrare debita alimenta, & loco/ac tempore debitis, & ſolitis ſoluere, ſi & pro vt tenerentur, eorum mercedem.

¶De pœna ementis/vel accipientis aliquid a filiis familias/vel a ſeruiente alicuius, vel ſecum ludentis. Rubrica. LXIX.

SAncimus/& ordinamus ꝙ nullus emat vel accipiat aliquo titulo a ſeruiẽte alicuius aliquam rem, niſi in foro publico, aut niſi fuerit ex volũtate domini, nec aliquis audeat cum eodem ludere ad aliquem ludum prohibitum, ſub pœna ſolidorum quadraginta bonoñ. pro quolibet & qualibet vice vltra alias pœnas contentas in ſtatutis, & nihilominus teneatur reſtituere domino rem quam ab eodem accepiſſet ſine aliqua reſtitutione pecuniæ/quam dicto ſeruienti dediſſet, & idẽ ſit, & intelligatur ſtatutum etiam de filiis familias minoribus annorum viginti quinq;, & ementes/vel accipientes aliquid ab eis abſq; licentia/ſeu voluntate patris/vel ludentes cum illis (vt ſupra) præterq̃ vbi tales filii familias habitarent ſeorſum a parentibus eoꝝ/vel publice mercarent/ſeu negotiarentur/tanq̃ eſſent patres familias.

¶De exercẽtibus artem candelarum de ſepo. Rubrica. LXX.

STatuimus/& ordinamus, ne putredo fiat in ciuitate Fauentiæ, ꝙ omnes & ſinguli qui exercent/& operantur artem candelarum de ſepo, teneantur dictum ſepum diſtillare extra ciuitatem Fauentiæ, pœna & banno quadraginta ſolidorum bonoñ. pro quolibet & qualibet vice. Et quilibet exercẽs artem candelarum de ſepo teneatur facere bonas cãdelas ſine aliqua comiſtione alicuius pinguedinis, vel alterius rei per quam dictæ candelæ facilius conſumentur, vel malum lumẽ reddant, pœna & bãno decem ſolidorum bonoñ. pro quolibet & qualibet vice, & eas vendere iuſto prætio, vel declarando per Dominos Antianos pro tempore ſeu. D. Poteſtatem ſub eiſdem pœnis, & hoc ſtatutum ſit præciſum.

¶De platea mondanda. Rubrica. LXXI.

STatuimus/& ordinamus, ꝙ quolibet anno de menſe Ianuarii/vel alio tempore vbi opus fuerit per Magnificos Dominos Antianos & adiunctos, eligatur vnus officialis/qui habeat curam mundandi/& mundare faciendi ſemel qualibet abdomada plateam publicã, ac ex ea exportare faciendi imunditias. Qui officialis habere debeat pro eius ſalario & labore vnum quadrantem ſingula ebdomada/qua mundari fecerit (vt ſupra) pro qualibet apotheca artificis/ſeu mercatoris habentium apothecas in foro, & a quocunq; piſtore & tricolo vẽdente ſuper dicta platea, & ab aliis artificibus quottidie in dicto foro vẽdentibus. Qui officialis ſi ceſſauerit dictam plateam mundare, & vt ſupra exportare, incidat in pœnam librarum trium bonoñ. pro qualibet vice qua ceſſauerit. Artifices vero non ſoluentes grauari volumus in quadruplum exigenti applicãdum, ſalua ſemper in prædictis auctori/

tate ipsis dominis Antianis aliter taxandi, seu declarandi dictam mercedem, quatenus ipsis expedire videretur.

¶ De foro Boario. Rubrica. LXXII.

Sancimus quod forum, bouum, equorũ & aliorum animalium grossorum die sabbati quolibet tempore fiat in terreno, quod est a molẽdino portelli vsque ad arcem Fauentiæ, & in viis ibi prope dictum terrenum, aut in renatio fluminis Hamonis supra, & desubtus pontem portæ pontis Fauentiæ. Possit tamẽ forum prædictum etiam fieri de mensibus dumtaxat Nouembris, Decembris, Ianuarii, Februarii, & Martii, in terreno dicto bonriposo, sito itra domos Episcopatus & cathedralis ecclesiæ sancti Petri, pœna contrafacienti pro qualibet vice solidorum viginti bononorum. Forum vero animalium minutorum fieri possit omni tempore in dicto loco dicto bonriposo, & qui alibi teneret dicta animalia ad vendendum incidat in pœnam prædictam excepto quod a festo Sanctæ Catharinæ vsque per totũ carnis priuiũ possit tenere ad vendendum sues, & seu porcos cuiuslibet generis, & qualitatis in platea a strata imolensi infra, vsque ad cimiterium ecclesiæ cathedralis pœna aliter tenendo solidorum etiam viginti pro qualibet vice.

LIBER QVINTVS DE DAMNIS DATIS.

¶ De officio iudicum damnorum datorum, & de modo & forma procedendi. Rubrica. I.

Statuimus, & ordinamus, quod iudices damnorum datorum potestatem, arbitrium, & baliam, ac omnimodam iurisdictionem habeant cognoscendi de quibuscunque damnis datis & in futurũ dandis, in quibuscunque bonis cuiuscũque qualitatis, & condictionis, sitis in ciuitate, comitatu, & districtu Fauentiæ, & de denuntiationibus, & accusationibus, quæ de cætero fient, super talibus damnis datis, & dandis in bonis supradictis, & super talibus denuntiationibus, & accusationibus procedendi, cognoscendi, & eas terminãdi summarie, simpliciter, sine strepitu, & figura iuditii, & sola facti veritate inspecta, & omni alia iuris, & statutorum solemnitate obmissa. Dũtamen tales accusationes reperiantur scriptæ, & annotatæ per vnum ex notariis ad dictum officium deputatis, in suo libro actorum cum die datæ accusationis, & cũ nominibus accusantium, & accusatorum, & loci, & vbi damnum datũ esse diceretur. Postea autem citentur accusati seu denũtiati personaliter vel ad domum habitationis eorum cum termino trium dierum ad se defendendum ab accusationibus cõtra eos datis, & annotatis. Declarantes nullam accusationem dari posse post bimestre numerandum a die dati damni, alias accusatio non admittatur, & admissa non valeat. Credatur autem accusatori de tempore damni dati cum sacramento de nono præstando, nisi contrarium probaretur. Teneanturque dicti iudices cõmunis, accusationes prædictas expedire infra dies. xl. continuos a die contradictionis factæ accusationi, quibus. xl. diebus elapsis instantia sit ipso iure deserta, & accusati absoluantur, & accusatores in expensis condemnentur, vbi vero nulla fuerit contradictio seu excusatio, elapsis decem diebus teneantur cõmittere exequtionẽ, & si non cõmiserint possit accusatũ accusator grauari facere per milites potestatis, & nõ per alios executores, & aliter executio facta non teneat. Ipse autem questiones, & causæ damnorũ datorum terminari, & expediri debeant absoluendo, vel condemnando per dictos

dominos iudices infra tempora prædicta (vt supra dictum est) prius tamen citatis accusatis, saltem semel personaliter ad allegandum, & postea ad audiendum sententiam vna die pro alia. Probationes autem fieri possint parte etiã absente dũmodo legittime citata, alias accusati absolui possint, & debeant, & quicquid factum fuerit non seruata forma prædicta ipso iure sit nullum. Nulla tamen alia solemnitas iuris aut statutorum Fauentiæ requiratur tam in procedendo q̃ in iudicando in causis prædictis. Insuper volumus ꝙ quilibet accusans, & accusatus habitans in comitatu, vel districtu Fauentiæ, tempore eorum accusationis, vel responsionis, si petatur, eligere debeant locum in ciuitate Fauentiæ vbi velint in dicta causa accusationis ad earum processum, & sententiam citari, alias non audiantur qui in prædictis fuerint contumaces, & contra eos sic procedatur, ac si non comparuissent, & se non excusasent, vbi autem causæ dictarum accusationum per procuratorem agitarẽtur, sufficiat procuratori citari ad omnes actus iudiciales eadẽ die, vna hora pro alia, & pro eadem hora, si reperiatur in palatio, vel in platea, præterq̃ ad sententiam, ad quam vna die pro alia citatio requiratur, & si semel cõtumax fuerit accusatus nõ audiat, nisi refectis expensis nuntiorum, antea factis, & ꝙ a sententiis supradictis accusationibus latis, liceat vtriq; parti semel tantum appellare, & nõ vltra. Locus autem residẽtiæ dictorum dominorum iudicum competens, & idoneus sit, & esse intelligatur massaria vetus, quæ est sub palatio cõmunis Fauentiæ residentiæ Domini Potestatis dictæ ciuitatis, vel alius locus dicti palatii vbi & quando locus dictæ massariæ esset occupatus vel impeditus.

De Saltuariis. Rubrica. II.

PRo euidenti publica vtilitate, vt bona hominum existentia in comitatu Fauentino bene custodiantur, & a nemine damnificentur, & sic necessarium fore arbitrantes, vt custodes habeantur, & deputẽtur super huiusmodi custodia, quos custodes cõmunis vsus & antiqua consuetudo Saltuarios vocat. Statuimus ergo, & ordinamus, ꝙ per Antianos dictæ ciuitatis & generale consilium singulis annis de mense Octobris eligantur super custodia bonorum omnium dictæ ciuitatis & super dãnis quæ dabuntur in, & super dictis bonis, sexdecim Saltuarii, qui durent vno anno, qui annus incipiat secundum determinationem præfati consilii, & Antianorum, quibus Saltuariis sit, & intelligatur concessa facultas exercendi dictum officium, & pœnas inuentionum de dictis damnis exigẽdi iuxta formam, & taxam statutorum Fauentiæ disponentium super damnis datis, vel etiam possit eis locari dictum officium damnorum datorum exercendum iuxta, & secundum formam dictorum statutorum per dictum consilium, & Antianos, & pœnæ dictorum damnorum datorum applicari possint eisdem Saltuariis pro vt eis videbitur expedire. Qui Saltuarii teneantur, & debeant primo iurare in manibus Dominorum Antianorũ pro tempore de legaliter eorum officium exercendo sine fraude, vel dolo aliquo & dicto recepto iuramento bini ire per totum dictum comitatum ad videndum, & inuestigandum de damnis datis per personas, & animalia quorumcunq; quibus duobus credatur de inuentione, nisi probatum fuerit contrarium, super qua probatione iudices se diligenter habeant ad instantiam conquerentis bene rimando fraudem, dolum, vel falsum separatim eos interrogando, & alia faciendo quæ eorum arbitrio videbũtur cõuenire, & si in falso reperti fuerint, sint ipso officio priuati, & quilibet in pœnam librarum vigintiquinq; bonon. ipso facto ꝯdemnentur, ad quã soluendam cogantur & detineantur in carceribus, quam si nõ soluerint infra decẽ dies fustigentur per plateam cõmunis, & teneãtur etiã personas, & animalia quasq; & quæcunq; inuenerint damnum dare denuntiare, & describi facere inuentiones ipsas per notarium ad officium damnorũ datorum deputatũ infra duos dies post dictas factas inuentiones inmediate sequẽtes, pœna solidorum viginti pro quolibet eorum, & qualibet inuentione de facto ab eis, & quolibet eorum per iudices dam-

norum datorũ auferenda,& cõmuni Fauentiæ applicanda pro dimidia, & pro alia
dimidia iudicibus prædictis.Et si ipsi Saltuarii aliquam personam inuenerint dam/
num dare,quam non cognoscerent, vel sibi non indicarent veridice nomen suum
possint capere,& illum in carceribus ponere,& tunc puniatur talis in pœnam dupli
de damno,de quo inuentus est,& pro nomine denegato,vel nõ veridice indicato,
etiam puniatur in solidis.xx.bonoñ.vltra dictam pœnã,& similiter puniatur fugiẽs
a cõspectu Saltuariorum ne capiatur,vel cognoscatur.Si autem inuenerint anima/
lia damnũ dantia sine custodia,& ignorent cuius sint,debeant ea ducere,& ponere
super hospitio expensis cuius sunt, & tũc etiã dominus animaliũ duplũ soluat pœnæ
quam soluere debuisset,si ipsa animalia fuissent indicata,& notificata,ipsis saltuariis
cuius sint.Et ad vitandam maiorem expensam quilibet interrogatus a Saltuariis de
eo qui damnum dedit,vel cuius sunt animalia inuẽta in damno,teneatur eis dicere
quis sit damnũ dans vel cuius sint animalia inuenta , sub pœna solidoꝝ.xx.bonoñ.
pro quolibet & qualibet vice,qua non dixerit & non indicauerit prædicta, vel si re
pertum fuerit talem interrogatum mendatium dixisse,& in hoc iudices habeãt ple/
nam auctoritatem decidendi cognito tantum de mera veritate,& cõsiderata quali
tate & vicinitate personarum,& aliis inditiis animum eorum mouentibus. Teneã/
turq; ipsi Saltuarii notificari domino animaliũ , & patrisfamilias personæ accusatæ
infra tres dies ꝙ veniat ad se defendẽdũ ab accusatiõe data , & eo nõ veniente infra
dictam tertiam diem exeqtio pœnarum fiat ad instantiam Saltuariorũ, & quilibet
de familia accusati possit grauari,& detineri , ad soluendum dumtamen excesserit
ætatem.xiiii.annorũ.Et nõ possit aliquis grauari pro aliqua accusatiõe, quæ nõ sit,
& reperiatur per notarium descripta,pœna cuicunq; aliter grauari faciẽti librarum
quinq; bonoñ.Cuius pœnæ tertia pars sit iudicum,aliæ duæ partes applicentur cõ/
muni Fauentiæ,& teneatur etiam reficere grauato expẽsas,& damna pro vt per iu/
dices fuerit declaratum,& ad id compellantur,& grauentur incõtinenti & realiter
& personaliter.Et cum sæpe numero accusationes , & denuntiationes damnorum
datorum indecisæ pendeant officialium in curia,& negligentia,ob id volumus,&
statuimus ꝙ depositarius cõmunis Fauentiæ,teneatur singulo anno curare,& face/
re vt fiat liber vnus omnium accusationum,& denuntiationum pendentium super
damnis illatis datarum per ipsos Saltuarios,& alios quoscunq;,quos sic denuntiatos
& accusatos iudices damnorum huiusmodi citari facere teneantur, ad faciendum
eorum legittimas defensiones infra terminum quinq; dierum & eodem termino
elapso,& nulla legittima defensione factæ dicti iudices , & depositarius compellere
teneantur dictos accusatos,& denuntiatos,etiam nulla alia cõdemnatione expecta/
ta,seu fienda ad soluendum pœnas dictarum accusationum,& denũtiationum iuxta
formam statutorum Fauentiæ.

¶Quod capitularii teneantur ad emendationem damorum
datorum in eorum scolis. Rubrica. III.

STatuimus,& ordinamus,cum aliquod damnum datum fuerit in pertinentiis
scolarum Fauentiæ,& ignoretur quis dederit,aut cuius fuerint animalia dam/
num dantia,ꝙ tũc per dominum,vel aliquem de eius familia,aut per eius labo/
ratorem,vel alium de familia laboratoris possit accusari scola , & homines ipsius in
generali de dicto damno iuramento prædictorum,vel alterius eorum,si dicatur per
iurantem damnum vidisse,& credatur accusantis iuramẽto vsq; ad solidos viginti
si iuramento dixerit esse damnificatum in tanta quantitate,vel ab inde infra, si autẽ
dicat damnum excedere dictam quantitatem,tunc iudices vadant,vel vnus eorum
vadat,aut mittere debeant duos bonos viros ad videndum dictum damnum,quo/
rum extimationi,& relationi cum iuramẽto eorum stari debeat,requisito,vel mo/
nito capitulario ad interessendum,seu videndum dictum damnum cum ipsis exti/
matoribus,& capitularius dictæ scolæ in qua damnum datũ fuerit cogatur ad emẽ/

dationem damni damnū passo tantum, & non ad aliam pœnam, vsq; ad quantitatē suprascriptā. Si aūt capitularius, vel alius nominæ scolæ vellet inuestigare, & doce re de damnū dante, si petierit debeat infra terminum quinq; dierum denuntiare dānificātem, vel animalia cuius fuerint, quæ damnum dederint, quod si liquido appa ruerit de damnificante, vel cuius fuerint animalia, cogatur talis denuntiatus damnū emendare ipso facto. Si autem inter scolam, & seu capitularium esset super hoc controuersia cū denuntiato cogatur, si conuictus fuerit ipse denuntiatus per sententiam emendare damnū passo secundum q̃ iudicatum fuerit damna, & expensas reficere. Si autem non fuerit conuictus cogatur captus ipse damnum emendare sine aliqua dilationē, quod quidem damnum probari possit per homines dictæ scolæ in qua damnum datum fuerit. Volumus tamen pro exoneratione hominum scolarum, & in odium delinquentium, & damnificantium q̃ si quandocunq; anteq̃ facta fuerit exactio emenditæ damni pro parte scolæ, etiam post dictos quinq; dies fieret denuntiatio damnificantis, q̃ tunc ipsa emenditæ exactio differatur vsq; quo denuntiatus fuerit per sententiam conuictus, vel absolutus, & si conuictus fuerit teneatur ad damni emendationem, & ad reficiendum damna, & expensas scolæ, & damnificati secūdum taxationem per iudices fiendam, & q̃ nullus possit accusare scolas pro sermentibus ablatis a mense Iulii vltra. Insuper si quando aliqua accusatio ab aliquo, seu aliquibus instituta esset contra aliquam scolam de damno dato in possessionibus seu terris, quas accusatores assererent esse in pertinentiis scolæ, aduersum quam talis accusatio instituta esset capitulario, seu alio procuratore, vel defensore ipsius scolæ cōparēte, & negante ipsam possessionem, seu terram esse in pertinētiis talis scolæ, tūc de hoc stetur extimo cōmunis Fauentiæ, quod sufficiat quo ad id pro plena probatione, vbi in eo contineretur possessionem, seu terram huiusmodi esse in pertinentiis illius scolæ, alias vbi per dictum extimum de hoc stare non possit, teneantur capitularii, p̄curatores, seu defensores scolæ sic accusatæ ostendere, & liquidare infra decem dies sibi ad hoc per iudicem, seu iudices damnorum datorum assignandos, in qua scola sita sit talis possessio in qua damnū datū diceretē, citatis tñ ad hoc capitulario, & sindico alterius scolæ in qua allegaretē possessionē, seu terras hmōi sitā esse expensis capitularii, seu scolæ, vt supra accusate. Si autē pro parte scolæ diceretē etiā minus esse damnū quātitatis solidorū viginti. Iudices semp possint de hoc cognoscere, & terminare pro vt equm eis videbitur faciēdo damnū etiā reuideri per vnū vel duos vt eis videbitur conuenire, & declarantes q̃ collectæ quæ imponerentur super huiusmodi emenditis damnoꝝ ponantur super sumantibus habitantiū in ipsa scola tantum, non obstante aliquo statuto loquente de collectis imponendis.

¶ De salario notariorum damnorum datorum. Rubrica. IIII.

IMprimis pro qualibet accusatione scribenda in actis denarios duodecim & tantundem accipiatur de productione accusationis in scriptis productæ a qualibet singulari persona, siue vniuersitate. De cancellatione vero tantundem accipere possint si causam expressit in cancellatione. De accusatione vero data per saltuarios nihil accipere possint. Pro cancellatione autem ipsius, a quolibet accusato denarios sex, si pœna illius accusātis nō excedat solidos. x. boñ. si vero excesserit tūc vero vnū bononenū p̄ q̄libet cācellatiōe accipere possint. De q̄libet vero appodissa de grauādo denarios. iiii. tm̄, qūocūq;, q̄litercūq;, & a quocūq; fiat. Pro q̄cūq; aūt satisdatiōe solidū vnū tm̄, nisi fuerint plures fideiussores, q̄a tūc sex denarios p̄ quolibet accipere valeāt. Pro examine vero testiū solidos duos tm̄ p̄ quolibet teste cōputata iudicis portione, nisi pœnā accusationis excederet summā librarū. v. accipere possint. De aliis vero scripturis, q̄ fierēt in p̄cessu, si pœna excedat supradictam summā tm̄ accipiant quantum in ciuili causa permittitur, & si non excedat dimidiā tantū accipere possint. Pro citationū relationibus nil accipere valeant, saluo tamen in prædictis iudicum damnorum datorum moderamine, quibus notarii parere teneantur.

¶De modo emendandi damna data per scolas, & qui teneantur. Rubrica. V.

STatuimus, & ordinamus, q si quod damnum dabitur super aliquibus bonis in aliqua scola, q omnes homines dictæ scolæ, & seu habitantes in ea teneantur ad emendationem dicti damni. Nec laboratores dictorum bonorum cogi possint ad emendationem dicti damni directæ, vel indirectæ, nisi prius cõstiterit dictos laboratores vel eorũ familiam, seu eorum animalia tale damnum dedisse, quo casu, tunc laboratores teneantur ad eorum emendationem, & collectæ quæ imponerentur pro tali emendatione distribui debeant pro fumãte tantum, & non pro extimo. Nec liceat hominibus dictæ scolæ aliquid directæ, vel indirectæ in contrarium quoquo modo attẽtare, seu ordinare in fraudem huius statuti, propter quod aliqui de dicta scola magis grauentur, q̃ alii pro tali condemnatione damni dati, aut aliqui inmunes habeantur ab huiusmodi onere. Et scola quæ contra prædicta disposuerit siue ordinauerit pœna quinq; librarum bonoñ. puniatur, & dispositio sit ipso iure nulla, & nihilominus vniuersa scola talem emendationem soluere compellatur.

¶De damnis personaliter datis. Rubrica. XVI.

PErsonaliter damnificantes refrenare, ac punire volentes eorumq; temeritatẽ, & dolum acrius pœnis cohibere cupiẽtes, qui ratione non vtunt. Statuimus, & decernimus, q si quis alterius vineam absq; domini, vel alterius de domini familia præsentia, vel licentia per prius habita ingressus fuerit a calendis Martii vsq; quo vinea fuerit vindemiata soluat solidos. xv. alio autem tempore solidos septem, si in lazariis extra vineam existentibus dimidiam dictarum pœnarum dictis temporibus persoluat. Si damnum in ea dederit herbam vel folia vitium faciendo duplum soluat, eius quod supra dictum est dictis temporibus. Si vitem deuastauerit vel deferri cutauerit in vinea, vel lazaria, aut super arborem existentem, vltra pœnam ingressus soluat pro qualibet vice solidos decem. Et si vitem ex vinea, vel lazaria, vel ex arbore rapuerit, vel extirpauerit vltra pœnam ingressus pro qualibet vite in solidis viginti puniatur, si vuas exportauerit soluat pro quolibet racemo solidos quinq; vltra pœnam ingressus vineæ, vel lazariæ. Et si quo tempore quis arundines, vel palos ex vinea asportauerit pœna solidorum viginti puniatur, & in eandem pœnam incurrat, qui inuentus fuerit portare vites, arundines, vel palos, nisi requisitus ostenderit de suo accepisse, vel de alieno de domini, vel alicuius de eius familia præsentia vel consensu. Portantes vero (etiam ab eorũ vineis) vltra tres racemos, pro vt cõsueuit portari per quamlibet personam, quinq; solidos bonoñ. pro quolibet racemo soluere debeant. Et qui non permiserit se perquirri, & videri ab officialibus super ipsis vuis aportandis fugiendo, vel recusando, puniat ac si inuẽtus esset habere quinq; racemos, siue (vt aiunt) grappos, vltra tres vt supra permissos, & simili pœna puniatur qui vuas deiecerit ne videretur eas indebite portare, & hoc non intelligat de muschatello, & lugliatica, cum licere volumus aportare de suis, & ad vendendũ & pro eorum vsu ad libitum, dumtamen sint maturæ. Nullus etiam portare possit vuam iaturam, vel de alieno accipere, sub pœnis prædictis, nisi cum appodissa, & licentia officii Dominorum Antianorum. Si quis autem vinum nouum, vel mustũ fecerit ante publicam vindemiarum ordinationem in cẽtũ solidis bonoñ. puniat. Et liceat officialibus deputatis a cõmunitate perquirere in domibus, & aliis locis p inueniendo vinum vel mustum huiusmodi. Si vilis, vel abiecta persona inuenta fuerit in vineis damnum dare, si condemnationem non soluerit in termino triũ dierum, ponatur ad cathenam publicam palatii domini Potestatis versus plateam, & ibi permanere debeat cathenatus a mane vsq; per totum diem. Licentiam tamẽ damus & impartimur omnibus garauellare volentibus per octo tantum dies post expletas vindemias, vineas ingredi & in vineis, & lazariis racemos colligere dicto t-

pote, dum tamen aliud damnum non inferant, quo casu de damno dato puniri de
beant secundum formam statutorum. Venatoribus vero liceat cum canibus, & per
sonis tantum ire per vineas, & lazarias vindemiatas impune vsq; ad calēdas Martii
dummodo pedestres eant. Qui autem fructus arborum alterius, vel folia earum ac/
ceperit in solidis decem bonoñ. qualibet uice puniatur. Si quis uero in ortis, uineis
& arboribus in ciuitate seu burgis damnum, uel deuastationem intulerit condem/
netur ipse, & quilibet simul, uel coniunctim inferens damnum huiusmodi, in libris
quinq; bonoñ. si de die id fuerit, si autem noctis tempore pœna talis duplicetur, cō/
muni tantum Fauentiæ pro dimidia applicanda, & pro alia dimidia accusatori, si
accusator interuenerit pro huiusmodi quasi maleficio, & dāno cōmisso, & ad emē/
dationem domino damni secundum q̄ iurauerit ipse dominus, salua semper aucto
ritate iudicum damnorum datorum moderandi ipsam damni emendationē, quā/
do uideretur iurans debitam emendationis metam excessisse. Pro simplici uero in/
gressu contra domini uoluntatem pœnæ prædictæ dimidientur. Si quis in ortum
uel canetum pedester iuerit solidos quinq; soluere teneatur, si autem damnum de/
derit solidos decem soluat. Si in prato damnum dederit herbam faciēdo, in solidis
decem bonoñ. pœna puniatur. Si in silua, uel salicto ligna inciderit, uel acceperit in
solidis quindecim puniatur. Si uero in aliqua terra sata, uel seminata damnū dede/
rit herbam faciendo, uel euellendo in decem solidis bonoñ. puniatur, si solum pe/
des, per eam iuerit in quinq; solidis puniatur, & si quis repertus fuerit portare herbā
puniatur, ac si repertus fuerit in actu damni dictæ herbæ, nisi ostenderit illo tunc ac
cepisse de loco non uetito, & seu sibi licito, ad quod uidendum officiales ire teneā
tur, & si in mendatio repertus fuerit in duplo puniatur. Si quis autē plantam aliquā
arborum deuastauerit, inciderit, uel ruperit, si planta fuerit unius anni in solidis ui/
ginti puniatur, si secundi anni, in libris tribus bonoñ. puniatur. Si autem fuerit tertii
anni, uel ab inde supra, solidis centum bonoñ. pœna puniatur, & q̄ de plāta dictum
esse ītelligimus, etiam & idem obseruari, & fieri in arboribus naturaliter natis, quā/
uis non plantatis declaramus. Quarum pœnarum pro arboribus, ut supra, imposi/
tarum medietas sit domini, alia cōmunis. Si uero ignoretur de damno dato in plā/
tis, & arboribus, uel cuius fuerint animalia quæ arbores decoriauerint, aut deuasta/
uerint, tunc scola, & seu per homines scolæ, in qua damnum datum fuerit, quarta
pars dictarum pœnarum domino arborum pro emendatione sui damni persoluat.
Et si intus circlam per habitātes in dicta circla pro porta ad quam responderent ha/
bitantes pro capellis Fauentiæ, & prædicta quarta pars pœnæ domino damni per/
soluatur. Declarantes q̄ prædictæ omnes pœnæ intelligātur esse appositæ pro qua/
libet uice, qua damnum datum sit, & pro qualibet persona, & pro qualibet arbore
uel uite, & pœnæ ipse duplicentur, & exigi possint, si de nocte damnum datum fue/
rit, aut in aliquo prædictorum contrafactum fuerit. Pœnarum autem omnium pro
damnis datis tam a personis, q̄ ab animalibus impositarum exactio, & exequtio fieri
possit & debeat in continenti sine alio processu uel declaratione & de facto, & tam
realiter, q̄ p̄sonaliter grauari possint in comitatu, & in circlis habitantes & q̄libet de
familia eius, cuius persona, uel animalia reperta fuerint damnū dedisse. In ciuitate
autem paterfamilias tantum, & ille qui inuētus fuerit in damno grauari debeat, eo
tamen saluo q̄ cum iudicibus damnorum datorum eis uideretur cognoscendum
esse de causa damni dati, tunc non fiat ipsa exequtio nisi prout diffinitum esset per
sententiam. Ipsa tamen cognitio saltem infra mensem fieri debeat. Alioquin talis
exequtio impediri non possit modo aliquo, saluo si non appellaretur a declaratio/
ne iudicum ad Dominos Antianos pro tempore, quæ appellationis causa termi/
netur etiam infra mensem, alias in exequtione procedatur, si confirmata fuerit iudi
cum sententia. Quarum omnium pœnarum exequtio locum habeat & fieri possit
pro tempore unius anni, a die accusationis computandi, quo anno elapso quis mo
lestari non possit. Excepto tamen si super huiusmodi accusatione litigaretur, quo
casu annus incipiat a die finitæ litis.

¶ De damnis datis a beſtiis. Rubrica. VII.

STatuimus, & ordinamus, ꝙ quælibet perſona, quæ accuſata fuerit de dãno dato ab eius equo, ſeu mulo, aut boue, vel aſino, ſi in vinea, aut eius ripa, ſeu capitali, a medio menſis Martii, vſq; quo vinea fuerit vindemiata, ſoluat pro quolibet prædictorum animaliũ, & qualibet vice, ſolidos viginti bonoñ. quolibet vero alio tempore ſoluat ſolidos decem. Si vero damnum datum fuerit in orto quolibet tempore ſoluat ſolidos decẽ bonoñ. In ſilua vero, ſeu ſalicto primi anni, ſeu vt aiũt noueletæ, ſolidos quinq; bonoñ. ſi in caneto totidem. In omnibus autem aliis ſeminatis ſolidos ſex bonoñ. In prato vero a calendis menſis Martii vſq; quo pratũ sectum fuerit ſolidos quinq; bonoñ. Nulla tamen perſona accuſari poſſit, ſi eius animalia cuiuſcunq; conditionis exiſtant reperta fuerint in pratis ſectis, niſi pratum huiuſmodi eſſet, vt ſupra, aliquo modo ſignatum, quo caſu vt ſupra poſſit accuſari. Excipimus tamen porcos, aut ſues, qui nullo modo in dictis pratis vllo vnq̃ tempore paſcere, aut intrare queãt, ſub dicta met pœna. Volumus itẽ, & ordinamus, ꝙ ſi qs accuſatus fuerit de damno dato ab eius pecude, ſi in vinea a medio mẽſis Martii, vſq; quo fuerit vindemiata ſoluat pro qualibet pecude ſolidos quinq;, quolibet vero alio tẽpore ſolidum vnum bonoñ. Si vero daretur damnũ in ripa, ſeu capitali vineæ intra vineam quolibet tempore denarios ſex bonoñ. Si vero in orto quolibet tempore ſolidos duos bonoñ. Si autem in prato a calendis menſis Aprilis vſq; quo pratum fuerit ſectum denarios ſex bonoñ. ſi in caneto per totum menſem Maii totidem ſoluat, in ſalicto, ſeu ſilua primi anni, ſeu noueleta ſoluat pro qualibet pecude ſolidum vnum, & denarios ſex bonoñ. In omnibus vero aliis ſeminatis denarios ſex. Si vero anſeres, ſeu anates damnum dederint in aliqua terra ſeminata ſoluat dominus earũ pro qualibet anſere, ſeu anate ſolidum vnum bonoñ. pro qualibet vero galina, capone, vel gallo denarios tres pro quolibet qualibet vice. Decernimus inſuper, & ordinamus, ꝙ ſi aliqua perſona accuſata fuerit de damno dato ab eius capra, vel hirco ſi in vinea a calendis menſis Aprilis vſq; ad calendas mẽſis Iunii ſoluat pro qualibet capra, ſeu hirco ſolidos vigintiquinq; bonoñ. qualibet vice, a calendis vero menſis Iunii vſq; quo vinea fuerit vindemiata ſolidos decem bonoñ. quolibet vero alio tempore in vinea, ſeu eius ripa, vel capitali intus vineã ſolidos tres bonoñ. Si vero in orto, ſalicto, ſeu ſilua primi anni ſolidos decem bonoñ. In caneto vero a calẽdis menſis Aprilis vſq; ad calendas menſis Septembris ſolidos quinq; bonoñ. quolibet vero alio tempore ſolidum vnum bonoñ. Si vero in triſigo a calendis menſis Aprilis vſq; ad calendas menſis Iulii ſolidos tres bonoñ. Alio vero tempore ſolidos duos bonoñ. Si in prato a calendis menſis Martii vſq; quo pratum fuerit ſectum ſolidũ unum. Si uero damnum datum fuerit in plantis non fructiferis primi, vel ſecũdi, aut tertii anni ſolidos quinq;. In plãtis fructiferis a dictis tribus annis in antea ſolidos decem bonoñ. Statuimus præterea, & ordinamus, ꝙ quælibet perſona quæ accuſata fuerit pro damno dato ab eius ſue, aut porco, ſi in uinea, aut eius ripa, ſeu capitali intus uineam, a calendis menſis Aprilis uſq; quo uinea uindemiata fuerit, ſoluat pro quolibet ſue, aut porco qualibet uice ſolidos decẽ bonoñ. quolibet uero alio tempore ſolidos tres bonoñ. Si uero in orto damnum datum fuerit ſolidos decẽ boñ. & ſi in caneto a calendis menſis Aprilis, uſq; ad calendas mẽſis Septembris ſolidos tres, alio uero tempore ſolidum unum. Si autem in triſigo, lino, legumine, uel prato, ſeu alia terra ſeminata ſolidos quinq; bonoñ. Si uero damnum datum fuerit per ſuillos, ſeu porcellos lactẽtes ſoluatur in omnibus caſibus ac ſi damnum datum eſſet a pecudibus, & ſupraſcriptæ pœnæ in ſingulis caſibus prædictis dupplicentur in beſtiis forenſium.

¶ Quando, & inquantum credatur iuramẽto accuſatoris de, & ſuper damnis datis. Rubrica. VIII.

SAncimus, & firmamus, q; si quis aliquem in iuditio accusauerit, & proprio iuramento affirmauerit se inuenisse talem accusatum sibi damnum danté, vel eius animalia tale damnum inferentia in ipsius accusantis bonis stabilibus cuiusuis generis, & dicto suo iuramento dixerit sibi damnum datum fuisse vsq; ad summam & quantitatem solidorum viginti bonoñ. tali accusatori sic iuranti vsq; ad dictam quãtitatem credatur, & idem permittatur cuilibet laboratori, & colono etiam partiario, & cuilibet de ipsius domini, seu coloni familia, sic iuramento suo firmanti inuenisse aliquem dicto eius domino in eius bonis damnum dare. Quibus casibus tali iuramento accusatoris vsq; ad quantitatem prædictam credatur, & vltra etiam exigatur si legittime aliter q̃ per iuramentum constiterit. D. iudicibus damnorum datorum de maiore quantitate damni dati. Teneantur etiam dicti coloni quorumcunq; bonorum denuntiare infra triduum secuturum inmediate a die dicti damni dati dominis bonorum huiusmodi quoscunq; inuenerint ipsi, aut aliquis de ipsorũ familia dare damnum personaliter, vel cum ipsorum animalibus in vineis possessionibus, & bonis a se quomodolibet conductis, sub pœna solidorum viginti pro quolibet, & qualibet vice incurrenda, & tali denuntiatione de qua supra facta talibus denuntiantibus spectet, & pertineat dimidia emendationis damni prædicti, & idem intelligatur quando accusaretur aliqua scola de damno sibi in bonis prædictis dato quando non constaret quis damnum dederit, cui accusatori cum iuramẽto credatᷓ vsq; ad dictam quantitatem solidorũ viginti, & non vltra, nec ad aliã pœnã teneatᷓ. Si autem damnum fuerit a viginti solidis supra vsq; ad solidos quinquaginta boñ. tantum, tunc vltra iuramentum prædictum talis accusans huiusmodi damnum probare teneatur, etiam per vnum testem omni exceptione maiorem, sin autẽ per euidentiam rei, aut alio legittimo modo constare posset tale damnũ datum nõ fuisse, vel non tantæ quantitatis, tunc tali iuramẽto neglecto veritati rei omnino standũ esse decernimus. In dubio tamen tali accusatori cum iuramento prædicto vsq; ad dictam taxatam quantitati credi volumus & mandamus.

¶ De deferentibus ligna, vel harundines alicuius, & de emendatione damnum passi in prædictis. Rubrica: IX.

NVllus deferrat ligna, seu harũdines de possessionibus, seu terris alienis, nisi de licentia domini, vel possessoris, de qua licentia data, vel non vbi refricaretᷓ in dubium credatur sacramẽto domini, seu possessoris prædicti, & si quispiã contrafecerit pro sic delatis per eum soluat pro pœna solidos decem bonoñ. pro qualibet vice cum asello, vel aliqua bestia solidos viginti, super barotio quadraginta, & super curru centum solidos bononorum paruorum. Et saltuarii possint cõtra facientes accusare, & similiter dominus, seu possessor pro eius ex hoc damno, & quicunq; eius famulus, vel familiaris, siue etiam colonus, factor, nuntius, seu procurator, ita q; sacramento domini, seu possessoris, seu famuli, vel familiaris, coloni, factoris, nuntii, seu curatoris sacramento credatur, quantum est pro eius damno, & eius respectu tantum, non autem prætextu, & respectu pœnæ, si quicũq;, vel alios ex eis suo iuramento affirmauerit se talem sic deferentem inuenisse, & hoc vsq; ad valorem viginti solidorum bonoñ. Ab inde vero supra, tunc vltra iuramentum prædictum, teneatur probare per vnum testem vsq; ad decem libras bonoñ. a decẽ vero libris supra per duos testes. Et in quolibet dictorum casuum teneatur talis deferens, seu qui, vt supra, repertus fuerit deferre domino, & possessori prædicto satisfacere de eius damno, vt supra liquidando, accedente iuramento, & probatione de quibus supra, singula singulis congrue referendo. Et q; liceat domino, & possessori p̃dicto, aliisq; pro eo vt supra agentibus, & cuilibet eorũ talẽ deferentẽ, sicq; deferre repertũ, & quẽcunq; alium inuentũ sibi dare damnũ in re dñi seu possessoris p̃dicti,

si eum nõ cognouerit retinere & p̃sentare personaliter potestati puniẽdũ, & eiusdẽ sic reperti, seu inuenti pannos, res, & ferramenta quæ habuerit, vel habebat, possit talis dominus, seu possessor, & alius quicunq; ex prædictis pro eo agens propria auctoritate auferre impune, dummodo eos, eas, & ea præsentauerit dicto domino Potestati ea die, vel sequenti proxima.

¶ De fossatis, carrariis, & terminis non mouendis. Rubrica. X.

CVpientes nemini damnum, iniuriã ve fieri, statuimus, & ordinamus, ꝙ nulli liceat in fossatis, seu carrariis aliquid innouare, fossata in totum effodiẽdo, vel carrariam ad culturam reducẽdo absq; cõsortis licẽtia, vel consensu sub poena librarum quinq; bonoñ. & nihilominus per cõtrafacientem innouata ad pristinam formam reducantur, nisi vicino vel consorti requisito, qua requisitione facta liceat requirenti post lapsum decem dierum, requisito non concurrente totum effodi facere, & terram, quæ extrahitur, in bonis suis impune proici facere, & si cõtrafaciẽtis notitia non haberetur, scola in qua nouitas talis cõmissa fuerit, nouitatẽ ipsam ad antiquum pristinumq; statum reintegrare teneatur tantum. Prohibemus etiam terminos poni, vel appositos amoueri absq; conuicini licentia, vel consensu aut iudicis auctoritate prohibitionis huiusmodi contemptor in libris. xxv. bonoñ. puniatur, & termini positio, vel amotio nullius sit efficatiæ, vel momẽti, & quo firmius præmissa obseruentur, quoslibet ad accusationem hortamur, & admitti volumus in præmiumq; dimidiam poenæ policemur, ac dari volumus, & sit præcisum.

¶ Quod nemo audeat bona alterius ingredi, vel ex inde aliquid exportare. Rubrica. XI.

SAncimus, volumus & firmamus, vt ruralia bona custodiãtur, ꝙ nullus audeat vel præsumat bona aliena, seu ab aliquo possessa ingredi, nec ex eis ligna, aut fructus aliquos amouere seu exportare absq; expressa possessoris licentia, sub poena solidorum viginti bonoñ. pro qualibet vice. Liceat tamẽ impune cuilibet Igredi, & ire per terras ab alio possessas, & frumento, seu alio genere segetis non seminatas, transeundo tantum, ac etiam prata quæcunq;, postq̃ ex eis fenum fuerit amotum, & id liceat vsq; ad calendas Maii tantum. Nulli quoq; liceat portare ligna, aut harundines aliquas in comitatu, seu districtu, aut in ciuitate in collo, vel in capite, absq; domini licentia poena solidorum viginti pro quolibet, & qualibet vice, & id præcauere teneantur custodes portarum, qui denuntiare iudicibus damnorum datorum teneantur sub poena solidorũ. xv. bonoñ. pro quolibet custode sic non denũtiãte pro qualibet vice. Et si i aliqua domo, seu albergo, seu orto repertũ fuerit frumentum, spicæ, vuæ, seu mustum, aut ligna aliqua vel harũdines, & habitator dictæ domus, alberghi & tecti illius, & eas ex bonis alienis, seu ab aliquo possessis exportauerit, seu si bona non habeat, ex quibus huiusmodi recoligere non possit, nec constet a quo, seu a quibus ea emerit seu habuerit, talis habitans puniatur ac si accusatus & inuentus fuisset, & credatur in omnibus præmissis accusatori cum vno teste fide digno, & teneantur exploratores damnorum datorum scrutari diligenter bis quolibet mense in domibus, & alberghis quibuscunq; per scolas comitatus Fauentiæ, & intus circlam existentes, & sit præcisum.

¶ De præceptis de non ingrediendo fiendis. Rubrica. XII.

ITem sancimus, & ordinamus, ꝙ liceat cuilibet possessori bonorũ stabilium suorum, & a se possessorum præcipi facere, etiam de mãdato iudicis illi, quẽ idem possessor nominauerit de non ingrediẽdo bona sua, seu a se possessa, idq; dictus iudex aditus concedere teneatur, præcipiendo etiam sub poena librarum decem

boñ. vel maiori iudicis arbitrio, nec talis nominatus audeat bona huiusmodi solus, vel cum aliis, seu cum eius bestiis ingredi vbicunq; sint posita bona huiusmodi in comitatu, seu districtu Fauẽtiæ, & si tali præcepto neglecto, ille, cui præceptum fuerit, contrafecerit, omni exceptione cessante puniatur in pœnam dicti præcepti quã primũ constiterit de huiusmodi inobedientia, ac de dicti possessoris pacifica possessione, & ad probandum de tali contrauentione sufficiat iuramẽtum accusatoris id de visu deponentis cum alio teste idoneo, & sit precisum nisi de iure ostendat sibi id licere, dummodo id ostenderit legittime antedictum spretum præceptum, quo spreto super suo iure non audiatur, nisi dicta pœna soluta.

¶ Quando procedi non possit contra damnificantem & de damnis inspiciendis. Rubrica. XIII.

SAncimus quoq; & firmamus procedi non posse, nec debere contra damnificantes cum eorum personis, seu bestiis bona ab aliis possessa, quando talia damna illata fuerint de expressa licentia possessoris huiusmodi bonorum præcedente, & pro plena probatione habeatur talis possessoris iuramentum iurantis talem licentiam dedisse ante dictum damnum datum, vel nisi talis licentia in actis manu notarii actuarii damnorum datorum scripta appareat, vel per testes fidedignos id legittime probetur, & hoc non vendicet locum in colonis partiariis, seu affictuariis, aut in operariis ad laborandum conductis, quibus casibus simplici dicto dicti possessoris, seu eius nuntii, & pro eo agentis credatur, & si aliqua dubitatio, seu quæstio oriri contigerit de quocũq; damno dato, iudices ad hoc deputati ad requisitionem partis petentis, eiusq; expensis teneantur mittere & destinare duos per ipsos iudices eligendos, & deputandos, vel personaliter accedere ad dictum damnum videndum quando esset de recenti datum, ita q de eius veritate p aspectum, & accessum ad locum de veritate damni apparere possit, quorum relatio ni iurate super extimatione dicti damni stetur, & hoc ne quis cogatur soluere maiorem quantitatem q̃ sit damni dati extimatio vera, & hoc nõ vendicet locum in accusationibus saltuariorum, & aliorum officialium, nisi quando ipsis iudicibus videretur id conuenire, vel quãdo allegaretur huiusmodi officiales modum in accusando, vel denuntiando excedere. Declarantes tamen q fratres, & fratrum filii dũtaxat possint propter diuisionem bonorum inter eos factam pro bonis contiguis inter ipsos cõuenire, ne accusentur de damnis sibi per eos, vel eorum familiares, animalia, & colonos inuicem datis, & dandis.

¶ De laboratoribus possessionum expellendis, etiã non finito tempore locationis. Rubrica. XIIII.

ITem q cum plurimæ fraudes, & malitiæ comittantur, & fiant per laboratores terrarum, & possessionum contra homines quorum possessiones existũt, seu locationes ipsarum in damnum & præiudicium eorumdem. Vt igitur omnis materia fraudibus præcludatur. Statuimus, & ordinamus, q omnes & singuli laboratores terrarum vinearum, & possessionum quarumlibet & quorumcunq; hominum ciuitatis, & districtus Fauentiæ cogãtur, & debeant dimittere eas dominis, seu locatoribus earum, & ipsas vacuas dimittere personis, bestiis, familiis, & rebus omnibus ipsoꝝ laboratoꝝ finito tempore locationis, & cõcessionis, & non p̃sumat talis laborator, vel aliqs de sua familia p̃sonaliter, vel cũ eoꝝ bestiis ipsum dñm, seu locatorẽ possessionis, vel ipsam possessionẽ i aliquo molestare, vel dãnificare arboribus, vel aliis per se, vel alios quoquo mõ sub pœna libraꝝ. xxv. boñ. vltra ꝯuentionalẽ pœnã in quolibet casu p̃dictorũ. Liceat tñ dñis possessionũ seu locatoribus eaꝝ ante tẽpus ꝯductionis, & locatiõis finitæ coꝝ possessionẽ aliis ꝯcedere, & locare, nõ obstãtibus pactis primæ locatiõis, quibus etiã durãtibus possit dñs laboratorẽ expellere, quãdo

coram domino Potestate, seu alio iusdicente ciuitatis Fauentiæ iuret dominus, siue locator ꝙ suspectum habeat talem suum laboratorem partiarium, etiam nulla alia expressa, vel ostensa causa, sed solum iuramētum ipsius locatoris super dicta suspitione sufficiat, etiam pro plena probatione, id ꝙ liceat dictis locatoribus, nō obstantibus quibuscunq; conuentionibus, pactis, instrumentis, & obligationibus, etiam iuramento vallatis, & tūc ad petitionem domini, cuius fuerit possessio, seu locatoris, præcipiatur laboratori prædicto pro se & sua familia, si habitauerit in ipsa possessione, ꝙ infra. x. dies a die facti præcepti de ipsa possessione discedat cum familia & rebus suis, vel si ibi non habitauerit ꝙ de cætero in ea nō intret, vel laboret, sub pœna librarum decem bonon. Et in singulis dictorum casuum si mādatum seu præceptū sibi factum non seruauerit, vel si in ipsa possessione damnum dederit laborator per se vel alium, vel suam familiam condemnetur per dominum Potestatem in decem libris bonon. & domino damni ad emendationē sui damni, & nihilominus possessionem relapset, & ad id compellatur per Potestatem seu alium iusdicentē realiter & personaliter. Et ad probationem omnium, & singulorum prædictorum sufficiat iuramentum domini possessionis, seu locatoris, dummodo talis iurans sit maior quattuordecim annorum, si autem minor annorum fuerit, sufficiat tunc iuramentum eius tutoris vel curatoris. Reseruata tamen ipsis laboratoribus, sic vt supra suspectis iuratis facultate colligendi fructus pendentes suis debitis temporibus, quorum partem debitam prædictus laborator teneatur domino, seu locatori itegraliter portare & assignare iuxta formam statutorum ac conuentionum inter eos initarum. Disponentes tamen, ꝙ si talis laborator incepisset laborare dictas res cōductas expelli non possit nisi primo ei de suo labore a domino, vel locatore seu nouo cōductore rei integre fuerit satisfactum, & sit præcisum.

¶ De impedientibus laboratores, & de areis claudendis. Rubrica. XV.

ITem statuimus, & ordinamus, ꝙ quicunq; prohibuerit vel quo quo modo cōtradixerit verbo, vel facto, ne quis laborator possit aut valeat possessionem, seu terras alicuius conducere ad laborandum, vel conductas colere, condemnetur in vigintiquinq; libris bonon. pro qualibet vice, & de tali contradictione probare sufficiat iuramento domini, seu possessoris talis rei, cum depositione tamen vnius testis de veritate, vel trium de fama pbulica. Insuper statuimus ꝙ quicūq; laborator seu quilibet alius qui habitaret aliquam domum, aream, vel curtem sitā iuxta possessionem seu bona alicuius teneatur claudere cum clausura altitudinis a terra duorū pedum ad minus, & clausam tenere dictam aream & curtē, ita ꝙ eius animalia (cuiuscunq; generis) non possint in bonis vicinorum suorum, & quæ ipse siue alter laboraret ingredi sub pœna solidorum vigintiquinq; bonon. pro qualibet vice, qua accusati fuerint sine aliqua condemnatione facienda per iudices damnorum datorum, & ad soluendum damnum passo emendationem damni, de quo credatur ipsi passo vsq; ad quantitatem viginti solidorum, si hoc iurauerit, & ab inde supra quantum probauerit per testes, sine aliqua solemnitate seruanda.

¶ De obligationibus colonorum circa fructus & paleas. Rubrica. XVI.

STatuimus ꝙ coloni terrarum, vel possessionum hominum ciuitatis Fauentiæ, vel eius comitatus, aut districtus, ad petitionem possessorum earum quas colūt teneātur, & ad id per potestatē, vel eius vicarium, vel iudicem aliquem cōmunis Fauentiæ compellantur ad voluntatem locatorū terrarū, seu possessionū hmōi dimidiā fructuū illarū, vel partem dictis locatoribus tangentem, deferre in manipulis siue couis in eadem scola, vbi tales possessiones, vel terræ sitæ essent, vȝ ad locum vbi mandauerit locator, & etiam extra dictam scolam, dumtamen non conducantur extra scolam per medium miliare, vel vltra, & volentibus locatoribus vltra

conduci teneantur coloni, ita tamen q coloni sic conducentibus vltra medium miliare satisfiat a locatoribus de tali vlteriori conductione, & ipsos fructus triturare mundare, & aptare omnibus expensis ipsorum colonorum infra congruum terminum. Et q tales coloni etiam teneantur dare/assignare/& desere dominis, seu locatoribus dimidiam, & partem suam de reliquiis vltra frumentum nitidū. Et nihilominus date teneantur dictam partem suam de omnibus prædictis eisdem locatoribus. Ac etiam teneantur dicti coloni habitantes in alienis possessionibus tempore eorū recessus de eis, dimittere ibidem paleas dominis, seu locatoribus dictarum possessionum, sub pœna librarum quinq; bonon. cuilibet contrafacienti pro qualibet vice vltra paleam. Liceat tamē ipsis colonis per eorum animalia rodere super dictis possessionibus de quibus discedunt dimidiam palearum recollectarum super eis de eo anno quo recedunt, quam tamē dimidiam si locator voluerit habere teneatur ipse colonus relapsare pro prætio condecenti dicto locatori. Laboratores vero terrarū teneantur dimidiam palearum locatori Fauentiam conducere, vel ad areā possessionis dicti locatoris absq; vlla mercede.

¶ De cultura per colonos adhibenda, & de fructibus per eos custodiendis & triturandis. Rubrica. XVII.

ITem statuimus, & ordinamus, q coloni partiarii, seu laboratores prædia possessiones, & terras, quas colendas duxerint, teneantur quater cōgruis temporibus eas arare, & congruo tempore videlicet saltem per totum mēsem octobris quin to sulco illas seminare saluis tamen aliis cōuentionibus inter eos, & locatores factis, & initis sub pœna p qlibet tornatura, & qualibet vice, qua omiserint eas (vt supra) colere & arare solidorum viginti bonon. locatori possessionis applicandorum pro suo damno, & interesse, simili pœna teneatur conducens vineam ad colendum, si eam diligenter putare, & bis debitis temporibus ligonizare omiserit, pro qualibet vice, ac qualibet tornatura locatori vineæ, pro suo damno, & interesse applicāda, & p illo anno quo sic cessauerit talis colonus nihil habeat ex fructibus dictæ vineæ. Si vero tantum vna vice in ligonizando cessauerit quartam partem dictorum fructuum dictæ vineæ habeat, saluis semper dicta pœna, & aliis pœnis cōuentionalibus. Si vero coloni, & laboratores prædicti tenerentur ex pacto ponere fimum, seu letamen in dictis possessionibus, & vineis, & non posuerint, teneantur soluere domino pro qualibet salma solidos quinq; bonon. & p quolibet curru solidos quindecim, & antequam dictum fimum, seu letamen in ipsis terris, seu vineis spargatur, debeat locator requiri per ipsos laboratores, quodq; teneantur, & debeāt dicti coloni suis expensis, & laboribus singulo recollectu in area possessionis, seu terrarum locatoris portare vnā seu duas cappas grani/seu frumenti/accipiēdo illas de quolibet aceruo siue pignono frumenti existentes in agro manipulum, seu couum vnum frumenti, eas q triturare debeat in dicta area seu alibi pro vt dictis domino, seu locatori videbitur, & eo frumento triturato/debeant dicti coloni illud in præsentia domini, seu eius nuntii mensurare, & eius mensuræ cuius repertæ fuerint ipse cappe (vt supra) triturate debeant, ac teneantur dicti laboratores de residuo frumenti triturandi in eadem mensura dominis, seu locatoribus prædictis respondere. Insuper obligati sint prædicti coloni tempore messium requirere dominos, vt vadant ad vidēdum & numerandum cappas, & aliam quantitatem frumenti/& bladi quæ de possessionibus colligentur anteq frumentum, & blada extrahantur de agro, & debeant ipsi laboratores omnem quantitatem frumenti/fabarum ordei & speltæ triturasse, ac mundasse, & mensurasse ac ad domum domini, seu locatoris detulisse in, & per totum diem decimam quintam mensis Augusti ad plus sub pœna solidorum decē bonon. pro qualibet cappa in prædictis omnibus, & singulis casibus. Teneanť etiā

dicti coloni terrarum,& vinearum notificare locatoribus prædictis qualibet vice, qua laborauerint seu arauerint dictas terras & vineas infra tertiam diē, & coloni vinearum notificent infra dictum tempus de putatione,& ligonizatione pro qualibet vice,si volunt ire ad videndum terras,& vineas (vt supra) per eos laboratas pœna solidorum decem bonon. pro qualibet tornatura terræ,& vineæ solidorum viginti bonon. pro qualibet vice,qua omiserint denuntiare (vt supra) & laboratores vinearum non debeant vindemiare sine licentia locatoris sub pœna librarum decem bonon. pro medietate locatori applicāda,& pro alia medietate cōmuni Fauētiæ.

¶ De arboribus plantandis,& fossatis faciendis per colonos. Rubrica. XVIII.

Sancimus,& ordinamus,q̄ quilibet colonus singulo anno teneatur plantare super possessionibus,& terris,quas colunt duas plantas arborum pro singula tornatura,videlicet de arboribus existentibus in prædiis, seu terris huiusmodi, & eis non existentibus de dandis sibi per locatores. Ac etiam singulo anno teneatur plantas quaslibet per quemcunq; plantatas custodire, sub pœna solidorum quinq; pro qualibet planta. ¶ Item obligatus sit,& intelligatur dictus laborator fossata nō facta de nouo facere,& facta reficere,vbicunq; opus fuerit,& necesse sub pœna qnq; solidorum pro qualibet pertica fossati non facti,seu non refecti applicāda domino possessionis pro eius interesse,saluis tamen conuentionibus & pactis inter dominū & ipsum colonum initis.

¶ Quando bona locata intelligantur reconducta. Rubrica. XIX.

Statuimus,& ordinamus,q̄ conductores quorūcunq; bonorum mobilium, & imobilium,vel se mouentium teneantur saltem per vnum mensem ante finitā locationem vel conductionem denuntiare locatoribus , vel eorum heredibus an velint prosequi in dicta locatione pro eodem met tempore,quo primo conduxerant alias ipsis non notificantibus intelligantur ipsa bona reconduxisse pro eodē met tempore quo conduxerant, & cum eisdem pactis conuentionibus & obligationibus,prout primo conduxerant.Et similiter singulis annis (vt supra) notificare teneantur alias semper reconduxisse intelligantur(vt supra)& hoc quandocūq; placuerit talis reconductio locatori aut eius heredibus.

¶ De iis ad quæ tenentur coloni factis seminibus. Rubrica. XX.

Sancimus,& ordinamus,q̄ coloni terrarum anteq̄ seminent, teneantur omne letamen existens in area, & stabulis possessionis portare super terris seminādis, & factis seminibus carrarias releuare,& fossata dictis seminibus facere cōpetēter & ipsas seminatas congruis temporibus ronchare,ac tempore debito metere recoligere,& triturare eorum propriis expensis, & laboribus, & locatori partem suam deferre Fauentiam,vel in eius comitatu seu districtu ad domum habitationis dicti locatoris in horeum suum,factoq; paleari paleas dimittere pro vt in alio statuto de paleis disponente,ac etiam si quod letamen esset in area vel stabulis possessionis,illud totum ibidem relinquere,etiam si eos contingeret discedere ex dictis possessionibus,pœna in pdictis omnibus & singulis casibus suprascriptis,& pro qualibet vice librarum quinq; bonon. vltra emendationem damni,& interesse locatoris.

¶ De pœna ducentium currum,barotium, vel aratrum, per possessionem alicuius. Rubrica. XXI.

Nullus audeat per agrum,pratum,vel siluam,canetū,& vineam alicuius currum,barotium,aut aratrū ducere sub pœna solidorū viginti in terris, prato, vel silua

vel filus pro qualibet vice, in vineis autem, vel caneto librarum quinq; bonoñ. pro quolibet, & qualibet vice, & prædicta non intelligantur in stipulis manzaticis, & sal dis terris in quibus impune prædicta liceant nisi dominus prohibuerit.

¶De emendatione soluenda damnum passo. Rubrica. XXII.

QVilibet accusatus per officiales, vel saltuarios damnorum datorum de ali quo damno dato personaliter, vel a bestiis, vel aliter quomodocunq; in possessionibus, vel bonis alicuius sitis in comitatu, vel districtu Fauētiæ, teneatur soluere damnum passo vltra pœnam, quam soluere tenetur ex forma statu torum loco satisfactionis damni dati, quantum est dimidia dictæ pœnæ ipsi damnū passo. Reseruato ipsi domino iure probandi maius damnum, & ad id compellatur realiter & psonaliter, & de facto sine aliqua cōdēnatione, & hoc statutū sit pcisum.

¶De damnis emendandis per homines suburbiorum, & per exploratores damno rum datorum in casibus infrascriptis, & de pœna saltuariorum, & familiarum offi cialium damna inferentium. Rubrica. XXIII.

SAncimus quoq;, & firmamus, q͡ homines habitantes intus circlam, & extra ciui tatem teneantur emendare damna data intus circlam extra dictam ciuitatem damnum passo pro dimidia absq; alia solutione, & hoc si incertum sit, quis tale damnū intulerit, & eo modo, & forma pro vt, & sicut in superioribus statutis decre tum, & sancitum fuit in capitulariis & hominibus scolarum de damnis in eorū sco lis illatis, quibus hominibus intus circlam sic habitantibus liceat accusare omnes in fra circlas damnum dantes, quorum iuramento credatur, dummodo sint duo insi mul, & quilibet ex saltuariis, seu familiaribus iudicum damnorū datorum possit per quemlibet accusare de singulis damnis per eos illatis, & in omni casu quo alius qui libet accusare possit, & credatur accusatori in hoc casu iuranti dūmodo habeat aliū testem fidedignum pro eo legittime deponentem, & tales saltuarii, & exploratores & familiares prædicti damnari debeant ad soluendum duplum eius, quod quilibet alius soluere teneretur ex forma statutorum Fauentiæ super tali damno disponen tium, quibus tamen saltuariis, & familiaribus prædictis impune liceat ingredi & ire per bona quæcunq; quorūcunq; bonorum, absq; tamen damni illatione pro inue niendo, & agnoscendo damnum in ipsis bonis inferentes, vel etiam animalia ibidē damnum dantia ex inde expellant.

¶De damnis datis a minoribus octo annorum. Rubrica. XXIIII.

VOlumus quoq;, & statuimus q͡ damna illata per maiorem annorū octo non excedentem ætatem annorum decem dumtaxat, emendentur absq; pœnæ solutione, si vero talis damnum inferens excesserit ætatem annorum decem & ad damni illati, & ad pœnæ integre solutionem cōpellatur, & in quolibet casuū prædictorum. Pater pro filio & filia teneatur, & eo tunc defuncto mater, & auus, & quilibet alius eum in domo secum retinens, & eius curam gerens, eumq; gubernans teneantur, & cum filii alicuius denuntiantur in tali accusatione inseri & exprimi de beat nomen denuntiati, eiusq; patris, seu patroni, cum quo denuntiatus habitare di catur, & idem obseruetur in aliis accusationibus dandis super damnis datis.

¶De damnificantibus inquirendis. Rubrica. XXV.

VOlumus quoq;, & sancimus q͡ Iudices damnorum datorum, & alii officiales seu saltuarii super huiusmodi damnis deputati, & deputādi teneantur in prin cipio eorum officii diligēter iquirere per parrochias ciuitatis, & eius subur

biorum,& per scholas comitatus,& districtus Fauentiæ de omnibus & singulis soli/tis diffamatis damna inferre,seu dari facere in & super bonis hominum dictæ ciuitatis,comitatusq;,& districtus,quos omnino cogere iuris remediis debeant,& teneantur idonee cauere,sub poena librarum vigintiquinq; bonenorum,vel maiori dicto/rum iudicum arbitrio de se præsentando coram eis quotiens fuerint requisiti,& de non inferendo damnum aliquod in alienis bonis,& si prædictam satisdationem nõ præstiterint,relegentur a dicta ciuitate comitatu,& districtu pro tempore declaran/do per dictos Dominos Indices,& qui si inuenti fuerint damnum dare duplum sol/uant eius in quo condemnarentur,quando pro damnificantibus non essent diffa/mati & eos quilibet accusare possit cuius iuramento cũ alio teste fidedigno credat.

¶De non emendis lignis per exercentes fornacem in foro publico ante horam tertiarum. Rubrica XXVI.

ITem ordinamus,q fornacem exercẽtes per se,vel alium aliquo tempore in fo/ro cõmunis Fauentiæ ante horam tertiarum,non emant ligna,poena librarum quinq; bonenorum pro qualibet vice,& quilibet accusare possit dictum emen/tem coram Domino Potestate Fauẽtiæ seu Iudicibus damnorum datorum,qui pu nire possit dictum ementem sine alia cõdemnatione facienda,& quarta pars dictæ poenæ applicetur accusatori,residuum vero distribuatur iuxta ordinationes ciuita/tis Fauentiæ.

¶De aggeribus fluminum non impediendis. Rubrica XXVII.

STatuimus,& ordinamus,q aliquis non debeat in aggeribus fluminum ligoni/zare,arare,serere,seu alia facere ex quibus impediatur fluminis cursus,& iter eũ/dum.Possint tamen illi quorum sunt dicti aggeres in eis vites,cannas,& alias ar bores ad eorum libitum ponere,illasq; custodire,& ipsarum fructus recipere,dum/modo non diruant ipsos aggeres,& cursum aque,ac iter prædictum non impediãt,& qui contrafecerit incurrat poenam librarum quinq; bonoñ.pro qualibet vice,& quilibet possit contrafacientes denuntiare,& habeat medietatem dictæ poenæ,& ei credatur cum iuramento,& vno teste de visu deponente seu cum tribus de fama,& hoc nisi fuerit officialis publicus,seu saltuarius cõmunis Fauentiæ,qui habere non possit nisi quartam partem dictæ poenæ,& quicunq; bona habuerit iuxta dictũ agge rem teneatur manutenere,& eleuare ipsum aggerẽ quotiens necesse fuerit,& offi/ciali videbitur expensis cuius est ipse agger,seu terra iuxta dictum aggerem.

¶De circla terminanda,& manutenenda,& de damno in ea dato,& habitantibus extra eam. Rubrica XXVIII.

SAncimus,& ordinamus,q homines cuiuscunq; capellæ habentes fumantes ex/tra ciuitatem,& intra circlas teneantur dictam circlam terminare,manutenere & euacuare ita & taliter q cursus aquarum liber sit,& non impediatur,& hoc vbicunq;,& quandocunq; videbitur aquarolis,seu aliis officialibus cõmunis Fauen tiæ super hoc deputatis,& omne damnum datum in ea,seu ipsius ripis debeat emen dari,& talis emendatio dari debeat ipsis capellanis,in quorum capellis fuerit dam/num datum.Nullus tamen possit laborare dictam circlam,aut eam explanare,& di/ruere,poena librarum quinq; bonoñ.pro qualibet vice,& in quolibet casuum præ/dictorum.Diffinitio autem circle huiusmodi sit ista,vz,a dicta circla,seu ab ecclesia & ponte sancti Iuliani inclusiue infra versus ciuitatem vsq; ad foueas portæ Imolen/sis a quadriuio existente vltra ecclesiam sancti Gregorii,vbi incipit schola quarture gii infra versus ciuitatẽ vsq; ad foueas portæ Hospitalis,a ponte sancti Pauli vsq; ad portã Rauennatẽ,a ponte vero Samulæ vsq; ad portam Montis,seu Montanariã,

& a via imperatoris, quæ incipit a strata portæ Montanariæ, & tendit versus flumẽ Halamonis, diuidẽs inter campũ canonicæ sancti Petri de Fauentia, qui est a latere superiori dictæ viæ, & campũ sanctæ Perpetuæ q est intus circlã versus ciuitatẽ vsq; ad foueas dictæ portæ. Et ꝙ oẽs habitãtes extra circlam prædictã sint de scolis comitatus Fauẽtiæ, & intelligant subesse villis, & capitularis, ac scolis in qbus habitãt, & qlibet teneat se facere scribi in illa scola, in qua positus est ille fundus in quo domus habitationis illius posita est, & in eius extimo describi in quo dictus fundus est descriptus, quibus libris extimorum, & eorum determinationi tam in prædictis, q̃ in aliis similibus stari debeat, & ꝙ omnes habitantes infra circlam sint de illis capellis & eis respondeant iuxta determinationem dictorum librorum extimorum cõmunis Fauentiæ, & si per libros non appareat sit proximioris capellæ.

De scolis comitatus Fauẽtiæ terminãdis, & de cantricis, fossatis, riuis & pontibus per easdem scolas faciendis, & manutenendis. Rubrica. XXIX.

STatuimus, & ordinamus, ꝙ homines scolarũ comitatus, & districtus Fauentiæ, eorũ scolas, & ptinẽtias earũ terminatas, distinctas, & confinatas in earũ finibus tenere debeant intersigniis notis, & terminis bene apparentibus, & prout superioribus temporibus terminatæ, & distinctæ esse cõsueuerunt, ita ꝙ vna ab alia bene distincta cognoscatur, & ꝙ in finibus earũ circũcirca in pluribus variis, & diuersis locis cuiuslibet scolæ, v3 in locis magis apparẽtibus teneant figere, & ponere ac fixos & positos manutenere terminos, & lapides, ita ꝙ a trãseuntibus videri possint, & in casu differentiæ dictorũ cõfiniũ stetur declarationi, & decisioni Dñorũ Antianorũ pro tẽpore præsidentiũ regimini cõis Fauentiæ, teneatur etiã quelibet dictarũ scolarũ infra eius fines oĩa sua fossata, tracturos, cantricos, & riuos, ita & taliter facta, & factos manutenere ꝙ aquæ possint libere fluere, & vbi in eis pons aliquis necessarius fuerit, teneat pontes oportunos facere expensis, v3 illius scolæ, infra cuius fines fieri pontes expediret, vsq; ad quantitatẽ librarũ quinq; boñ. & ab inde supra expẽsis scolarũ cõuicinarũ, ad quarũ vtilitatẽ magis expediret tales pontes fieri, vsq; ad quantitatẽ librarũ quindecim boñ. & ab inde supra expensis cõis Fauentiæ, nisi vbi aliter expresse ex forma alicuius statuti prouisum esset. Super quibus omnibus & singulis exequendis superesse debeant aquaroli, seu superstites viarũ & pontiũ cõis Fauẽtiæ, qui teneant in prædictis superesse, & ex eorũ officio curare, ita ꝙ prædicta fiant, & executioni mandentur in locis oportunis, & congruis tẽporibus, sub pœna librarũ decẽ boñ. pro singulo, & quolibet eorũ negligente, & prædicta non exequente. Et quilibet possit contrafacientes, & negligentes denuntiare & accusare, & accusator habeat dimidiam dictæ pœnæ, & alia dimidia sit cõmunis Fauentiæ.

De milliaribus, & eorum mensura. Rubrica. XXX.

STatuimus, ꝙ milliare intelligatur quingentarum perticarum esse, & quando esset quæstio de distantia alicuius loci ad ciuitatem Fauentiæ, incipiatur perticatio pro milliari a platea magna dictæ ciuitatis.

De cantrico, & fossato fantino faciendo & aptando. Rubrica. XXXI.

ORdinamus, & decernimus, ꝙ homines scolarũ sãcti Andreæ, Granaroli, sancti Lucæ, Cassanighi, Felixii, & sancti Petri in lacuna, teneantur vbi expedierit & requisiti fuerint, vel eis fuerit iniunctum per Antianos, siue Potestatẽ Fauentiæ, vel p eius officiales facere, & aptare, ac ita factũ, & aptatũ tenere cantricũ quod est incipiẽdo a põte Moranighi, & finiẽdo vsq; ad flumẽ Senni, & etiã fossatũ fantinũ, quod tẽdit ad dictũ cantricũ, debeat p homines dictarũ scolarũ ita fieri, & factum teneri vsq; in finẽ comitatus & districtus Fauentiæ, ꝙ aquæ p dictũ cantricũ, &

fossatũ possint libere fluere, & decurrere, absq; aliquo impedimẽto damno, & præiuditio agrorũ existentium circũcirca eantncũ, & fossatum huiusmodi. Et hoc pro euidenti vtilitate viarũ, & possessionũ hominũ ciuitatis, & comitatus Fauentiæ, & maxime dictarum scolarum. Et q desuper eligi possint per Dominos Antianos pro tempore dictæ ciuitatis Fauentiæ duo, seu plures homines de dicta ciuitate ad huiusmodi laboreria facienda, seu fieri facienda, quotiensc unq; dictis Dominis Antianis videbitur expedire, qui sic eligendi quæcunq; sibi iniuncta per dictos Dominos Antianos, aut per dictum Dominum Potestatem, seu alium iudicẽtem super prædictis, & pro executione prædictorum teneantur exequi cum effectu sub pœna librarum decem bonoñ. pro singulo, & quolibet eorũ contrafaciente, vel non exequente, & pro qualibet vice qua cõtrafecerint, vel neglexerint pdicta facere vel exequi.

De fossatis iuxta vias publicas faciẽdis, & manutenẽdis. Rubrica. XXXII.

ITem statuimus, & firmamus, q omnes coloni, etiam partiarii, bonorũ in districtu, aut comitatu Fauentiæ existentiũ iuxta, & prope vias publicas, & quæ sunt infra tertium lapidem versus ciuitatem facere teneantur fossata ampla pedum trium, & profunditatis aliorum duorum pedum, terram omnem ad viam huiusmodi proiciẽdo, & ea sic tenere, & id dominus bonorum huiusmodi obseruare teneatur, quãdo tali careret colono, & hæc sub pœna solidorũ decem bonenorum pro qualibet vice, qua contrafieri contingerit, & semper etiam ad prædicta omnino facienda compellantur, & nihilominus, si quis bona huiusmodi ingressus fuerit anteq prædicta fecerit, nõ possit modo aliquo accusari, nec a quouis iudice condemnari dummodo in via publica iri non possit, & sic eundo ex industria damnum aliquod non intulerit, & idem etiam obseruetur, vt scilicet dãnari aliquis non possit, sic alio rum bona ingrediendo, aut in illis, vel per illa eundo, quãdo viæ publicæ vsus luto aut aqua impediretur, ita q comode per eas iri nõ posset. Viarum autem vicinaliũ fossata fieri etiam debeant ea eruẽdo solum per vnum pedem cum dimidio, & etiã ad prædicta obseruanda forensium coloni, seu ipsimet forenses cogi, & compelli possint, & valeant.

De pontibus, & viis fiendis, & manutenendis. Rubrica. XXXIII.

CVm expediat pontes, & vias publicas manuteneri, & reparari. Propterea statuimus, ordinamus, & firmamus scolas comitatus Fauentiæ, & eorum homines teneri facere, & manutenere omnes pontes existentes in eorum scolis, eorum propriis sumptibus, cura, laboribus, & expensis, & si contingerit pontem lapideum, aut ligneum in aliqua scola de nouo fieri, aut etiã reparari, & ob id granis impensa requiratur, tunc talis impensa fiat per eos, per quos faciendam esse declarabitur per officium magnificorum Dominorum Antianorum ciuitatis Fauẽtiæ pro tempore præsidentium, & eo modo & forma per eos declarandis, & tunc grauem impensam requiri intelligatur quando & quotiens per dictos Dominos Antianos declarabitur grauem impensam fiendam, & adhibendam esse, in qua tamen declaratione fienda per dictos Dominos Antianos illud per eos obseruetur, q homines illius scolæ magis in huiusmodi impensis grauẽtur, in qua pons huiusmodi fieri, vel refici contingat, non obstante aliquo statuto aliter, vel in contrarium disponente, & similiter teneãtur scolarũ incolæ aptare, & reparare in eorum scolis omnes vias publicas, ita q earum vsus pateat, & per eas comode iri possit, etiam cum curribus. Et si qui põtes, aut aliqua strata publice indigeant refectione, seu reparatione aliqua aptari & manuteneri debeant per homines scolarum illarum, quæ dictis pontibus, & viis magis adhærent, & quorũ põtium, & viarũ huiusmodi vsus magis cõtinuat. Et vt viæ comodius manuteneantur sancimus omnes, & singulos habẽtes in scolis bona teneri ipsi, vel eorũ coloni fossata opportuna facere iuxta stratas, & vias hmõi,

sub pœna librarum decẽ boñ. incurrenda quandocunq; ad mandatũ dñi Potestatis, aut officialiũ damnorum datorum hæc non facerent, & totiens cõmittenda, & exigenda quotiens tali mandato non obtemperauerint.

¶ De flumine Hamonis reparando. Rubrica. XXXIIII.

ITem volumus, & firmamus, ꝙ flumen Hamonis muniatur & reparetur per homines scolarum infra stratam existentium ab ecclesia madrariæ, vsq; ad locum gazzi ab vtraq; parte fluminis, vbicunq;, & quandocunq; oportunum fuerit & necessarium, & teneaẽ dñs Potestas facere assignari cuilibet scolæ, ratam, & partem sibi tangentem pro tali reparatione, & munitione, & hoc ne flumen ṗdictum exeat alueũ suũ, & extra fluat, idẽq; obseruet in aliis fluminibus fluentibus, & trãseuntibus p comitatũ, aut districtũ Fauentiæ, & quandocunq; fuerit oportunũ, seu necessariũ domini Antiani pro tẽpore præsidentes teneãtur officialẽ vnũ sup ṗdictis deligere.

¶ De viis publicis. Rubrica. XXXV.

STatuimus, & ordinamus, ꝙ omnes viæ publicæ, quæ reperientur quoquo modo occupatæ sine legitima licentia & auctoritate reducantur ad pristinũ statũ per eos qui eas ita occupatas tenent, infra spacium vnius mensis postq̃ ei fuerit iniunctum per Dominos Antianos, seu per officiales dicti cõmunis eorũ mandato sub pœna librarũ decem bonoñ. comitenda, & cum effectu exigenda, si infra ṗdictum tempus præmissa non obseruauerit. De cætero autem nulli hominum liceat occupare vias publicas sine auctoritate & expresso assensu in scriptis obtento cõsilii generalis, aut dominorum Antianorum pro tempore præsidẽtiũ vna cum adiũctis & accedente assensu maioris partis vicinorum, & nõ aliter, & hoc sub pœna librarũ vigintiquinq; boñ. Vicinales vero viæ in comitatu occupari non possint nisi accedente omnium conuicinorum interesse habentium, & dominorum Antianorum pro tempore præsidentium consensu, & non aliter, & sit præcisum.

¶ De danda via non habenti. Rubrica. XXXVI.

ORdinamus ꝙ cuilibet non habenti viam per quã comode iri possit ad prædium, seu ad alia bona sua, quilibet iusdicens in ciuitate Fauentiæ compellere possit, & debeat cõuicinos suos seu alterum eorum per quorum vel cuius possessiões comodius iri possit ad prædicta bona, seu prædia, ad petitionẽ ipsius iusto ṗcio, vel ṗmutatione, dare ipsam viã secundũ ꝙ extimatũ fuerit p duos bonos viros a partibus eligẽdos vnũ v3 pro qualibet parte, & i casu discordie, extimatores cõmunis intelligant electi loco tertii, & summarie, de plano, & sine strepitu, & figura iudicii, & omni iuris solemnitate omissa, prædicta fiant, & exequantur.

¶ De aquarolis eligendis, & deputandis. Rubrica. XXXVII.

SAncimus quoq;, & statuimus, ꝙ singulo anno de mense Decembris, vel alias qñcũq; fuerit expediẽs in gñali cõsilio eligant, & deputent ad scrutiniũ fabarũ albarũ & nigrarũ, duo experti viri, qui præesse debeãt manutentioni stratarum pontium, & viarum publicarum, ne ab aquis inundentur, & qui incumbere, & vigilare debeant, ne aquæ in comitatu, & districtu Fauentiæ nocumentum inferant, ne ve fluminum aquæ alueum solitum exeant, aut aliter detrimentum, aut damnũ faciant in dicto comitatu, & districtu, seu cursum viarum publicarum impediant, & vbicunq; oportunum fuerit tracturos necessarios fieri procurent, ne aquæ, terras, nemora, vineas ve, aut bona aliq̃ua inuadant, aut eis damnum inferant & in prædictis omni solertia, & diligentia se exercere teneantur, & vbicũq; fuerit necessarium tene

antur refici, & reparari facere vias publicas, & poſſint pro prædictorum executione ſcolarum incolas, dũmodo proximiores, adhibere, & eis præcipere, etiã ſub pœna dummodo pœna per eos imponenda non excedat ſolidos viginti bonenorum, quãdo fuerint iuſſi ductores bouũ, ſi vero operarii ſolidos decem bonenorum pro ſingula vice, & pro quolibet iubendo, cuius pœnæ dimidia dictis officialibus applicetur, quam tamen pœnã exigere non valeant ſine ſcientia, & iuſſu Dominorum Antianorum pro tempore præſidẽtium expræſſo, & quorum officium annale eſſe decernimus, niſi aliter per dictum generale conſilium decerni contingerit.

¶ De arboribus nocumentum inferentibus incidendis. Rubrica. XXXVIII.

ITem declaramus, volumus, & ordinamus ꝙ quicũq; habet, ſeu habebit in comitatu, aut diſtrictu Fauentiæ terras aliquas aratorias, ſeu vineatas habẽtes arbores aliquas iuxta conuicini ſui bona, quæ afferant vmbram, & nocumentum bonis ipſius conuicini teneatur quandocunq; ad id requiſitus fuerit, ſeu a iudice monitus aut iuſſus huiuſmodi arbores euellere, & incidere, ne vicino damnum inferatur, & hoc quando tales arbores ſint in confinio bonorum conuicini, vel ab eis diſtẽt minori ſpacio pedum decem perticæ foſſato intermedio nõ exiſtente, eo autem exiſtente ſpacio pedũ quinq; perticæ, & ſi quis ſiluã habuerit in dictis diſtrictu, & comitatu iuxta, & prope aliquã vineã teneatur, & debeat eã incidere, & pœnitus euellere & eã ſic tenere p ſpaciũ dictorũ decẽ pedũ perticæ verſus vineam hmõi, & alias arbores etiam pœnitus, & radicitus euellere in cõfinio exiſtentes, nullo temporis curſu, nullaq; præſcriptione obſtante, & qui requiſitus a conuicino id facere diſtulerit, aut in hoc iudicis mandato non obtemperauerit, & ſpacio quindecim dierum continuorum ſic ceſſauerit librarum decem bonoñ. pœnæ ſubiaceat pro qualibet vice ſic ceſſauerit, & inobediens fuerit, & nichilominus ad prædicta iuris remediis omnino compellatur. In riuis vero, & tracturis, & cantricis nõ liceat plantare in aliqua ripa eorũdem a curſu aquæ vſq;, & per totam ripam pendentem, & aliter plantatæ poſſint ad requiſitionem vicini, ſeu de mãdato Dñorum Antianorum, vel alterius officialis cõmunis Fauentiæ remoueri, eas conuertendo in vſus, & vtilitatẽ cõmunis Fauentiæ pro reficiendis põtibus, & aliis neceſſariis ipſius cõmunitatis, & in prædictis, & quolibet prædictorum procedi debeat p Dominum Poteſtatẽ, ſeu alium iudicem ad id competentẽ ſumarie ſimpliciter ſine ſtrepitu & figura iudicii ſolaq; facti veritate inſpecta, & ſit præciſum.

¶ De Vindemiis. Rubrica. XXXIX.

QVoniam vbi non eſt ordo ſæpiſſime ſolet eſſe cõfuſio. Eapropter ſtatuimus, & ordinamus deinceps nulli perſonæ ciuitatis Fauentiæ eius comitatus, & diſtrictus, nec etiam forenſibus habentibus vineas in territorio Fauentino licere vindemiare aliquam vineam, & vites in agris exiſtẽtes, anteq̃ per conſilium generale ciuitatis Fauentiæ fuerit ſtatutus ordo vindemiarum, pœna cuilibet contrafacienti librarum decem bonoñ. cuius pœnæ quarta pars accuſatori applicetur. Qui ordo fieri debeat in conſilio generali dictæ ciuitatis in feſto ſancti Bartholomei, ſeu antea, vel poſt, pro vt deliberatum fuerit per Magnificos Dominos Antianos, vna cum adiunctis, ſaluo ꝙ ſi fuerint vineæ rubolæ, ꝙ tunc liceat cuicunq; eas libere, & impune vindemiare quãdocunq; poſt feſtum aſſumptionis beatæ virginis. Nulli autẽ perſonæ liceat vuas portare, vel aportari facere a ſua vinea, vel aliena niſi quando vindemiaret, vel vindemiauerit, ſine licẽtia Magnificorum Dominorum Antianorum, ſeu illorum prioris pro tempore præſidẽtium. De qua licentia apparere debeat per appodiſſam vnius ex cancellariis cõmunis Fauentiæ, qui pro dicta appodiſſa accipere non valeat niſi denarios quattuor, & non vltra directe, vel indirecte ſub pœna librarum quinq; bonoñ. tam dictis contrafacientibus,

q̃ dictis cancellariis. Nulli tamẽ vindemiatori liceat apportare vuas de aliena vinea.
etiam cum appodissa, nisi deferet pro domino vineæ, & nisi repertus fuerit cum do
mino vineæ, vel cum aliquo de eius familia i vinea, vel in itinere. Si quis autẽ alie/
nam vineam vindemiauerit puniatur pœna librarum vigintiquinq; bononorum
applicandorum pro duobus tertiis cõmuni Fauentiæ, pro alia tertia parte inuẽtori,
seu accusatori, nisi fuerit officialis publicus, & nihilominus satisfacere teneatur, &
cogi debeat de facto ad satisfactionem damni, damnum passo secundum æstimatio
nem fieri faciendam per extimatores cõmunis Fauentiæ, seu officiales damnorum
datorum. Si vero quis fuerit inuentus portare vuas sine prædicta appodissa contra
formam præsentis statuti puniatur pœna solidorum quinq; bononorum pro quoli
bet grappo, ꝙ si maximam vuarum quantitatem ex aliena vinea attulerit, & nõ sol/
uerit dictam pœnam infra decem dies, fustigetur per ciuitatem. Possit tamẽ quilibet
ex vinea propria, vel aliena de voluntate domini portare tres grappos vuarum im/
pune, & præsumatur de propria vinea, nisi contrarium probetur.

¶ Insuper ordinamus, ꝙ omni anno in principio mensis Augusti, Antiani tũc præ
sidentes regimini ciuitatis Fauentiæ, teneantur eligere, & deputare quattuor homi
nes idoneos, & sufficientes super custodia vinearum, vuarum, & fructuum, quorũ/
cunq; possessionum ciuitatis & districtus Fauentiæ. Qui officiales virtute præsentis
statuti potestatem, & baliam omnimodam intelligantur habere in prædictis omni
bus, & singulis expedientibus pro custodia vinearum, vuarum, fructuum, & lignoꝝ
quorumcunq;, & quarumcunq; possessionũ tam in inquirendo, q̃ in inuestigando,
reperiendo, referendo, denuntiando, & accusando, & describi faciendo eorum ac/
cusationes, & relationes, quorum officium incipiat, & incipere debeat imediate fa/
cta eorum electione prima die qua inceperint ire ad exercendum dictum eorũ offi
cium, teneãturq; omni die ire extra ciuitatem, & districtum præsertim in locis vbi
sunt vineta ad inuestigandum, & perquirendum pro dantibus damnum & quos re
pererint damnum dare, vel in aliquo delinquere, teneantur, & debeant eadem die
inuentionis vel saltẽ sequenti reportare, seu denũtiare notariis deputatis ad discum
regis sub pœna solidorũ. xxv. boñ. ꝑ qualibet vice, & nihilominus reportare tenean
tur, & eorũ relatiõibus scriptis ꝑ dictos notarios credatᷓ, si fuerint duo simul, vel plu
res in inuentione, vel secũ habuerit vnũ ex saltuariis, & aliter nõ. Notarii autẽ depu/
tati ad banchũ regis teneantᷓ in cõtinenti relationes, & denũtias officialiũ, & saltua/
riorũ describere in eorũ libro, & curare ꝙ pœnæ exigantᷓ cũ effectu pro portiõe tã/
gente cõi Fauẽtiæ, & ꝙ etiã exigatᷓ emendatio dãni, & soluatᷓ damnũ passo, & dicti
notarii solidos duos boñ. tantũ accipere possint, & valeant pro qualibet libra accu/
sationum, & exactionũ, quas fecerint, & dicti quattuor officiales vt supra electi ha/
bere debeant pro eorum salario libras quattuor bonoñ. pro quolibet eorum singu
lo mense a cõmuni Fauentiæ, si vero non possint inueniri per dictos Dominos An
tianos aliqui volentes exercere tale officium, vel qui nõn viderentur idonei sibi ad
huiusmodi officium, vel si reperirentur, sed vellent maius salarium, tũc liceat dictis
Dominis Antianis prouidere pro vt eis melius videbitur expedire, & cõstituere, ac
deputare super dicta custodia vinearum & fructuum, dummodo ipsi custodes non
sint pauciores quattuor. Et nihilominus quilibet ipsorum intelligatur habere aucto
ritatem & potestatem inuestigãdi quoscunq; repererint damnum dare dummodo
in inuentione sint duo ad minus, vel si vnus fuerit habeat vnum testem de visu, &
tunc eis, & eorum accusatoribus, & relationibus credatur, & adhibeatur plena fides
& recipiantur, & describantur per notarios regis vt supra, & habeant dicti tales ac/
cusantes dimidiam inuentionum suarum. Decernentes insuper, & statuentes ꝙ om
nes habentes canes extra ciuitatem debeant in calendis Augusti illis apponere vnũ
vncinum ad collum canis, ita ꝙ vncinus tangat terram, quum canis progreditur,
illumq; habere, & portare continue debeat vsq; quo vindemiæ fuerint completæ,
sub pœna solidorum quinq; pro quolibet & qualibet vice, qua canis repertus fuerit
absq; vncino.

LIBER SEXTVS STATVTORVM FAVENTIAE.

¶De æstimis, & eorum officialibus. Rubrica. Prima.

S Tatuimus, & ordinamus, ad laudẽ oĩpotẽtis Dei, & almæ virginis Mariæ, q̃ oẽs, & singuli habitãtes ĩ ciuitate, & comitatu Faueñ. teneantᷓ describi facere caput æstimi ĩ parochia seu scola ĩ q̃ habitãt p notarios ad id deputatos, & ibi scribi, & ãnotari oĩno curare, & facere oĩa bona ĩmobilia q̃ tenẽt, & possidẽt in comitatu Faueñ. quouis mõ iure, vł titulo, ponẽdo, & poni faciẽdo hmõdi bonoꝝ cõfines, & sitũ, & ibi onera q̃cũq; subire. Et teneantur capellani parochialiũ ecclesiaꝝ, & capitularii scolaꝝ dictæ ciuitatis, comitatus, & districtus, denũtiare oẽs, & singulos p̃dicta nõ obseruãtes officialibus æstimoꝝ hmõi sub pœna lib. iiii. boñ. p quolibet, & q̃libet vice, q̃ ↄtrafactũ fuerit. Et q̃ñcũq; fuerit sancitũ, & deliberatũ in gñali ↄsilio dictæ ciuitatis, mẽsurari debeãt p agrimẽsores eligẽdos, & p alios officiales ad id ĩ dicto ↄsilio destinãdos, oĩa & singula bona ĩmobilia comitatus, & districtus Faueñ. cũ q̃bus ẽt accedere debeãt duo notarii eligẽdi ad dictã mẽsurationẽ faciẽdã, & ẽt in dicta mẽsuratione vocari, & adesse debeãt capitularii, & q̃ttuor idonei, & expti viri illius scolæ in qua talis mẽsuratio fieri ↄtinget, cũ q̃bus possint diligẽter indagari de p̃cio bonoꝝ mẽsurãdoꝝ, & de eoꝝ finibus & fundis, & q officiales ẽt possint capitulariis, & hoĩbus q̃buscũq; ẽt sub pœna p̃cipere, & pœnas hmõi exigere, & p veritate hũda iuramẽtũ eis defere q̃ñcũq; oportunũ eis esse videbitᷓ, & ita quãlibet petiã terræ apreciare debeãt, & teneantᷓ talẽ valorẽ p notarios p̃dictos describi facere, in q̃ tñ mẽsuratiõe, & apreciatione nõ debeat fieri rõ aliq̃ fossatoꝝ terraꝝ, & bonoꝝ p̃dictoꝝ, & q̃ mẽsurari, seu eis p̃cium imponi, aut eoꝝ descriptio fieri minime volumus, domus aũt, areæ, & viridaria, q̃s, & q̃ q̃s hẽat, & teneat p suo vsu, aut eius colonoꝝ minime mẽsurari, aut apreciari debeãt, nisi tale viridariũ p̃ticas q̃nq; terræ excedat, & q̃libet etiã forẽsis habitãs, & possidẽs ĩmobilia describi debeat in libro æstimoꝝ, nec possit aliq̃s cuiuslibet gñis etiã forẽsis habitãs in ciuitate, seu comitatu Fauẽtiæ æstimari ĩ minori quãtitate solidoꝝ. xx. & q̃ñcũq; dictis officialibus videbitᷓ oportunũ, teneantᷓ q̃libet capellani, & scolaꝝ capitularii denũtiare oẽs habitãtes in eoꝝ capellis, & scolis, q nõ habeãt eoꝝ æstimũ descriptũ, etiã sub pœna imponẽda eis p dictos officiales seu alios iusdicẽtes in ciuitate Fauẽtiæ. Et q̃ñcũq; cõtingerit aliquos in cõmunione aliqua comorãtes ad diuisionẽ bonoꝝ cõium deuenire, vel seorsum habitare teneantᷓ infra mẽsem a die eoꝝ diuisiõis, seu a die quo seorsum habitare ceperint sibi describi facere caput æstims seperatim cũ oĩbus bonis sibi obuẽtis in dicta diuisione vel seperatim q̃sitis sub pœna libraꝝ. v. boñ. Et nihilominus oĩno ad hæc cõpellantᷓ iuris remediis oportunis, nã q̃uẽlibet habitãtẽ in ciuitate, comitatu, aut districtu Fauentiæ caput æstimi hẽre sancimus, nisi in casibus, & p̃sonis ex forma statutoꝝ nostroꝝ exceptis. Molẽdina quoq; q̃ q̃s hẽt, & possidet in ciuitate Fauentiæ, aut extra oĩno æstimentᷓ, & describi debeãt ad æstimũ illius, q̃ ea possidet, nulla cõtradictiõe obstãte. Nec aliq̃s ciuis, aut districtualis Faueñ. vel ẽt forẽsis hñs æstimũ ĩ cõi Fauẽ. audeat vel p̃sumat facere ad eius æstimũ ascribi, seu ascripta tenere bona alterius, seu ab alio possessa, sub pœna lib. v. boñ. & si descripta sint ea delere ex suo æstimo oĩno & ad æstimũ ea tenẽtis & possidẽtis describi facere oĩno ↄpellantᷓ & teneantᷓ sub eadẽmet pœna, nisi alia bona essent alienata in aliũ q̃uolibet exẽptũ de iure, vel ex forma statutoꝝ Fauẽtiæ, quo casu talis alienãs ea sic cõscripta ad eius extimũ tenere debeat, & pro eis onera q̃cunq; subire tali alienatione non obstante.

¶De officialibus, & notariis singulo anno ad extima eligendis, & de eorum officio, & salario. Rubrica. II.

SAncimus etiã, & firmamus, q singulo anno de mẽse Decẽbris, vel alio tẽpore, pro vt oportunũ fuerit, eligant̃ p Magnificos Dños Antianos ciuitatis pdictæ p tẽpore psidẽtes, duo supstites, & calculatores æstimoꝝ, & duo boni expti & legales tabelliones ætatis annoꝝ saltẽ triginta sup cura dictoꝝ æstimoꝝ, quoꝝ officiũ annale eẽ decernimus, q possint, & valeãt bona qcũq; ad æstimũ descripta appreciare si opus erit, & cũ eadẽ æstimatiõe de æstimo vnius cãcellare, & ad extimũ alterius, ad quẽ spectẽt iustis titulis, & de causis, ponere, & scribere, q tñ positio, & scriptura fiat, & fieri debeat p dictos notarios tñ, cũ cõsilio, & mãdato dictoꝝ supstitũ, seu alterius eoꝝ. Et quotiẽscũq; cõtingerit fieri caput æstimi teneant̃, & debeãt dicti notarii illud scribere, & ponere in illa capella seu scola i qua ille talis habitat, & moram trahit, & seu vbi ex forma statutoꝝ Fauẽtiæ scribi debet, describendo eius nomẽ, pnomẽ, & cognomẽ, & annũ, mẽsem, & diẽ qbus tale caput æstimi fiet, & fieri cõtingerit. Nõ possit tñ æstimũ alicuius cãcellari de vna capella, vel scola, & poni in alia sine ascensu dominoꝝ supstitũ, & nisi exprimat̃ legiptima causa, & annus, mensis, & dies qbus pdicta fiant. Et si ꝯtingerit aliquẽ velle æstimũ eius in aliqua scola comitatus Fauẽtiæ descriptũ exinde cãcellari, & i aliquã ex parochiis, capellis nũcupatis, ciuitatis Fauẽtiæ describi, etiã si in capella habitaret, nisi cõtinue in ipsa ciuitate habitauerit p annos decem, & vltra ꝯtinuos cũ tota familia sua, bouũ, & omni rurali exercitio pœnitus dimisso, & nisi accedẽte expresso assensu gñalis ꝯsilii legittime obtẽto, fieri nõ possit, & si secus fieri ꝯtingerit, teneant̃ notarii, & supstites æstimoꝝ postq̃ eis innotescerit dictũ æstimũ de capella delere, illudq; rescribere in scola, in qua talis plus exercitii, & psonarũ cõuersatiõis, & rescidẽtiæ hẽret pœna libr. x. boñ. incurrẽda p talẽ sic describentẽ ꝓ qualibet vice, qua fuerit ꝯtrafactũ. Si antẽ cõtingerit aliquã petiã terræ cãcellari de æstimo vnius, & poni ad æstimũ alterius, id fiat de mãdato vnius saltẽ ex dictis supstitibus, & in ipsa cãcellatione apponere debeant dicti notarii, seu alter eoꝝ, qui id fecerit, annũ, mensem, & diẽ, & cãm dictæ cancellatiõis, & ad cuius æstimũ eã descripsit, & posuit, & de cuius mãdato, describẽdo etiã ipsius notarii describẽtis nomẽ, & cognomẽ in qualibet scriptura faciẽda de, & sup additione, mutatiõe, cãcellatiõe, aut positiõe alicuius æstimi, aut eius partis, seu alicuius particularis petiæ terræ. Ponẽdo etiã in fine descriptionis ipsius petiæ terræ quã descripsit ad æstimũ alicuius ex cuius æstimo eã extraxit. Nec notarii hmõi possint, aut valeãt de æstimis aliqd cãcellare, mutare, vel detrahere, nisi de licẽtia dictorũ supstitũ. Nec ipsi supstites possint aliquid delere ꝓpria manu, sed solũ p manus dictorũ notariorũ electorũ, seu alterius eorũ, & si in pdictis, seu aliquo pdictoꝝ ꝯtrafactũ extiterit talis ꝯtrafaciẽs pœnæ libr. v. boñ. subiaceat, ꝓ quolibet eoꝝ, & qualibet vice qua fuerit cõtrafactũ oino exigẽda, & nihilominus errorẽ a se comissum emẽdare teneat̃, cuius pœnæ dimidia accusatori det̃. Quorũ officialiũ merces sit, & eã esse decernimus denariorũ sex ꝓ q̃libet petia terræ ad æstimũ descripta, & nõ vltra & totidẽ ꝓ eius cãcellatura. Pro delẽdo vero in totũ caput æstimi in casibus i qbus cãcellari possit, solui debeãt solũ solidi. vi. boñ. & solidi tres boñ. a quocunq; cui de nouo æstimũ, & eius caput describet̃. Et q eius æstimũ mutat de vna parochia seu capella, & ad aliã, vel de vna scola i aliã soluere debeat, & teneat̃ denarios tres ꝓ singula petia terræ describẽda, & ꝓ capite dicti æstimi sol. ii. boñ. & nõ vltra, q salaria eq̃liter diuidant̃ iter dictos supstites, & notarios, eoꝝ tñ officiũ diligenter exercentes.

De æstimis infantium, & impuberum. Rubrica. III.

SI cõtingerit ifantes, aut ipuberes aliquos post mortẽ eoꝝ patris, aut alterius eorũ ascẽdentis superesse cũ æstimo libraꝝ. xv. infra, & nõ vltra, q etiã nõ habitẽt in eadẽ domo, & familia cũ eoꝝ tutore, aut attinẽte aliquo, tunc caput æstimi hmõi ifantiũ & ipubeꝝ, seu dictoꝝ eoꝝ pris, & ascẽdẽtis defũcti, poni, & scribi possit ac debeat ad æstimũ talis tutoris, seu cõiuncti, & attinentis prædicti, cancellando, & delendo dictorũ infantiũ, & impuberũ, seu dicti eorũ patris, & ascendẽtis caput æsti-

nil. Quod tamẽ æstimi caput (eis puberibus factis) ad eorũ æstimũ rescribi, & poni debeat. Et ad hæc cogi possint iuris remediis tam ipsi facti puberes q̃ etiam illi ad quorum æstimum, dum sic infantes, & impuberes erant, dictũ eorũ caput ascriptũ fuit. Et pdicta etiam vẽdicent locum, & obseruent in æstimis furiosorum & demẽtiũ.

¶ De mendicantibus, & miserabilibus personis nõ æstimãdis. Rubrica. IIII.

SAncimus quoq;, & decernimus miserabiles psonas, & maxime mulieres viduas nõ habẽtes in domo filios, aut descendẽtes masculos maiores ætatis annorum decẽ, & octo, qui & quæ immobilia bona nõ habeant vltra domũ proprię habitationis, nõ teneri, nec cõpelli possint ad solutionẽ colectarum aliquarum, quæ imponerent p æstimo, & fumãte. Nec etiã ad aliq̃s colectas capellarum, aut scolarum, nec ad onera realia, vel psonalia cogi possint, aut cõpelli mõ aliquo, sub poena lib. iii. boñ. p quolibet cõtrafaciẽte & incursẽda quotiẽscũq;, & q̃ñcũq; extiterit cõtrafactũ, & si æstimati forẽt possint p notarios deputator deleri habita plena fide de prædictis.

¶ De pmutãtibus cũ ecclis, seu cũ ecclasticis psonis bõa, i æstimis descripta. Ru. V.

VT fraudibus obuiẽt, ordinamus q quicũq; habẽs aliqua bona q̃ pmutare voluerit cũ ecclesia, seu ecclesiasticis psonis nõ audiat volẽs bõa sua de æstimo cõis delere, nisi prius curauerit vt bona q̃ sibi in pmutatiõe dant ab ecclesiasticis psonis in æstimo cõis Faueñ. describant, & qcũq; cõtrafecerit in poenã libr. xxv. boñ. ipso iure incurrat, & notarius q cãcellauerit, dicta forma nõ seruata, eadẽ poena plectat, & officio priuatus perpetuo existat. Idẽ obseruari volumus si res recepta in permutatione ab ecclesiasticis nõ ascenderet ad tantam æstimationem, quãta erat res data ecclesiasticis, nisi suppleatur, ita q æstimum cõmunis non minuatur.

¶ De nõ alienãdo bona aliqua æstimata in æstimis cõis Fauẽtiæ alicui iurisdictioni Fauentiæ nõ supposito sine licentia consilii generalis. Rubrica. VI.

NE æstimũ cõis Fauẽtiæ ita minuat vt oneribus publicis in futurũ succurrere nõ valeamus, statuimus, & ordinamus q de cætero nullus cuiuscũq; cõditionis existat etiã forẽsis audeat bona aliq̃ in æstimo cõis Fauẽtiæ descripta quocũq; titulo inter viuos alienare in aliquẽ iurisdictiõi cõis Fauẽtiæ nõ suppositũ sine cõsilii generalis eiusdẽ ciuitatis ascensu, seu expressa licẽtia pcedẽte ipsum cõtractũ, alias cõtractus sit ipso iure nullus, & poena librarum quinquaginta boñ. ac etiã simili poena puniat notarius q de tali cõtractu fuerit rogatus absq; dicta licentia. Et notarii æstimorũ, seu aliqs eorũ nõ possit delere dicta bona de æstimo alicuius alienãtis nisi prius fuerint cõscripta ad æstimũ acquirẽtis, & suppositi iurisdictioni cõis Faueñ. seu habẽtis dictã licẽtiã, & si secus fieri cõtingat, alienãs nihilominus colectas dictorum bonorum soluere cõpellat, & dicta bõa ppetuo remaneãt obligata dicto cõi p solutiõe quorũcũq; onerum, & dictorum bõorum laboratores cogi possint ad colectarum aliorumq; onerum solutiõẽ.

¶ De colectis imponendis per cõmune Fauentiæ. Rubrica. VI.

QVotiescũq; cõtigerit aliq̃ de cã p cõe Fauẽ. iponi aliq̃ colectã gñalẽ, iponi nõ possit, nisi prius obtẽta fuerit p cõsiliũ gñale dictæ ciuitatis legitime cõgregatũ p maiorẽ partẽ fabarum suffragãtiũ, & aliter posita nullius sit momẽti, nec exigi possit, nec aliqs ad eã soluẽdã cogi valeat. Quæ colecta iponi debeat specifice videlicet tantũ pro fumãte, & tantũ pro libra æstimi pro vt dicto consilio generali videbit, & oẽs tã habitãtes in ciuitate q̃ in territorio cuiuscũq; gradus, seu cõditionis existãt habẽtes caput æstimi, fumãtes habere intelligant, & ipsam colectã sic vt supra legittime, positam cõmuni Fauẽtiæ soluere teneantur. Vbi vero aliqua

colecta foret imponēda p, & inter hoīes capellaꝝ ciuitatis, seu scolaꝝ comitatus vel districtus Fauen̄. talis colecta imponi debeat ꝑ duabus partibus æstimo, & ꝑ alia tertia parte fumātibus. Et fumās in ea capella, seu scola esse intelligať, vbi seu in qua tūc q̄s habitat, & ad ipsam colectā imponēdā singuli de capella seu scolæ p capellanos, seu capitularios saltē ad domū req̄ri debeāt vt in eaꝝ ecclesiis cōgregenť, seu alio in loco ad id idoneo, & ipsa colecta imponi debeat p dictos sic vt supra cōgregatos de cōsensu eorūdē, vel saltē maioris partis eorū, q̄ ꝯgregati sint, & esse debeāt ad minus sex de dictis capellis, seu scolis p hmōi colecta iponēda. Statuētes itē ꝙ nullus capellanus, seu capitularius exigere possit, & valeat aliquā colectā, vt supra legittime impositā per, & iter hoīes alicuius capellæ, seu scolæ, nisi primo approbata fuerit colecta hmōi p Dn̄os Antianos ciuitatis Fauen̄ ꝑ tēpore p̄sidentes, ac etiā subscripta manu vnius ex scribis dictæ cōitatis, & eius sigillo ꝯsueto signata, seu p aliū officialē specialiter p cōmune Fauen̄. ad id deputatū, & exigēs (approbatione p̄dicta nō facta) ꝑ quolibet, & qualibet vice pœnā libraꝝ quinq; bon̄. incurrat, & duplū eius quod receperit ei a quo p̄dictā colectā nō approbatā exegerit restituere ꝯpellať, & eadē pœna plectať miles Dn̄i Potestatis, seu alius q̄libet executor ciuitatis, seu districtus Fauētiæ, q̄ dictā colectā, vt supra nō approbatā, exegerint, vel ꝑ tali exactiōe grauauerit & in eoꝝ sindicatu de hoc sindicari debeāt. Teneanť insup oēs, & singuli p̄dicti capellani & capitularii imposita, & approbata, vt supra, dicta colecta, singulos dictarū scolaꝝ, & capellaꝝ interpellare saltē semel vt collectā p̄dictā, seu aliud onus subire, ac soluere debeāt anteq̄ ipsos grauare faciant p aliquē executorē, alias autē grauari faciēdo eos nō facta dicta interpellatiōe punianť pro qualibet vice, & quolibet grauato in solidis viginti bonon̄. & credať iuramēto talis sic grauati, & nō iterpellati. Factis autē hmōi interpellatione nō soluētes grauari possint realiter, & personaliter p dictos milites, & executores, ad quod ipsi miles, & executores teneanť sub pœna librarū quinq; bonon̄. si requisiti a dictis capellanis, & capitulariis, seu agentibus pro cōitate p colectis impositis non grauauerint. Nullus insup ciuis, comitatinus, seu districtualis teneať ad solutionē alicuius colectæ imponendæ p dictū cōe, seu p capellas, & scolas eiusdē occasione aliquorū bonoꝝ possessorū p p̄dictos extra territoriū & iurisdictionē dictæ ciuitatis, nec p̄dicta teneanť facere describi in æstimo cōis Fauen̄. & si de facto aliq̄ bona ex p̄dictis ad dictū æstimū essent descripta vigore p̄ntis statuti declaramus ea fore cancellanda, & pro non scriptis habeanť ac censeanť.

De colectis forensium soluendis. Rubrica. VIII.

QVia sæpe cōtingit cōmune Fauen̄. defraudari in colectis hoīum forensiū statuimus, & ordinamus, ꝙ oēs, & singuli habētes p̄dia, seu possessiones in comitatu, & districtu Fauen̄. teneanť soluere debitas colectas cōmuni Fauen̄. & ipsis forēsibus nō soluētibus, eoꝝ coloni, seu laboratores teneanť colectas debitas p dictos forēses soluere, & ad id grauari possint p agētes dicti cōis. Valeāt tn̄ dicti coloni, seu laboratores, ipsis forēsibus nō soluētibus, colectas hmōi, vendere de fructibus ad ipsos forenses spectātibus dictoꝝ bonoꝝ taliū forēsiū vsq; ad quantitatē colectæ p eos debitæ. Si aūt nullus adsit colonus, seu laborator, q̄ p̄dia forēsiū colat, & in alieno habitet territorio, tūc & eo casu capitularius scolæ in qua sita sunt talia bona teneať accipere de fructibus dictorū bonorū, & fructibus nō existētibus incidere teneať, & debeat de arboribus ipsoꝝ bonoꝝ vsq; ad summā colectarū. Statuētes etiā & ordinātes ꝙ ædē colectæ, & oneia in oībus & p oīa imponant p cōe Fauē. seu eius agētes forēsibus hn̄tibus p̄dia, seu possessiōes i comitatu, & districtu Fauē. ꝑ ut, & sicut ipositæ, seu iposita fuerint qūocūq; ciuibus, seu comitatinis, & districtualibus ciuitatis Fauen̄. hn̄tibus possessiones, seu prædia in alieno territorio per cōe seu eius officiales loco vbi sua essent p̄dia huiusmodi. Ad quas, seu ad quæ (vt supra) grauari possint, & cogi coloni (non soluentibus dominis) & ipsis colonis nō soluentibus capitularii vt supra. Teneantur insuper capellani capellarum & capitu

sarii scolarum ciuitatis comitatus & districtus Fauentiæ deputati super exactionibus collectarum manifestare officialibus cõmunis Fauẽtiæ bona nõ soluentiũ collectas.

¶ Q. d' nullus soluere teneat collectam p alio, nisi modis infrascriptis. Rubrica. IX.

ITem statuimus, & ordinamus q nullus in ciuitate, comitatu, & districtu Fauentiæ teneatur, nec cogi possit per aliquem officialem ciuitatis, & districtus p̃dicti ad solutionem alicuius collectæ, nisi tantummodo pro bonis ad eius æstimum descriptis. Hoc tamen non habere locum decernimus in colonis, seu laboratoribus forensium & in scolarum capitulariis, qui soluere collectas pro forensibus teneantur pro vt in proximo præcedenti statuto ordinatum est. Statuentes etiam q quilibet qui in domo alterius inhabitauerit, cui imposita sit aliqua collecta, seu onus, tam reale q̃ personale, teneat (dño domus nõ soluẽte) collectã, seu onus impositũ subire p dño vsq; ad quãtitatẽ p̃sionis dictæ domus p eũ debitæ, & nõ vltra, quã solutionẽ (vt supra) factam antedictus dominus ratam habere teneatur, & compellatur.

¶ Cui, & quãdo, quis emere, vel vendere cogatur. Rubrica. X.

STatuimus, & ordinamus, q quicũq; iure proprio, liuellario, emphiteoticario, aut alio quouis titulo habuerit petiam terræ tornaturarum vnius, vel infra, per iusdicentẽ cogatur iusto præcio, per duos ex vicinis declarando vendere alteri conuicino habenti petiam terræ tornaturarum duodecim, vel vltra a duobus lateribus ad minus sibi contiguã. Et similiter habẽs dictas tornaturas duodecim, vel vltra instante eo qui vnam tantum tornaturam vel minus habuerit emere cogatur. Excepimus tamen vnam tantum tornaturam vel minus habentem pro resedio & p̃pria habitatione, seu pro vsu viæ, quibus casibus inuitus ad venditionem non cogatur. Sed vendere volens (vt supra) vicinum prius requirere, ac eidem potius q̃ alteri cuicunq; iusto præcio vendere cogatur. Quod & seruari volumus in quolibet rem quamcũq; cõmunem cũ altero habente, & vendere volente, & alienatio (nõ præmissa tali requisitione) volente conuicino, vel consorte sit ipso iure nulla, & facto præcii soluti deposito, & cautione indemnitatis emptori exposita, vbi integra p̃cii solutio nõ interuenerit, talis res vendita a quouis emptore, & nouo possessore infra sex menses a die scientiæ computandos recuperari possit, & valeat per ipsum conuicinum, vel consortem eodemmet p̃cio, & terminis, quibus empta fuerit per nõ vicinum aut consortem. Et pluribus conuicinis, vel consortibus cõcurrentibus, is p̃feratur, qui maiorem rei cõmunis partem, maiorem ve iugerum numerum habuerit, Pari autem in causa, prior in tempore, potior in iure habeatur.

¶ De forẽsibus, q̃ ad habitãdũ in ciuitate, vel territorio Fauẽ. venerint. Rubr. XI.

FOrenses, q in ciuitate, vel territorio Fauẽtiæ ad habitãdũ venerint, oia & q̃cũq; onera patiant, & substineãt q̃ ciues originarii ciuitatis vel territorii Fauẽtiæ pati, & substinere cõtigerit, & si immobilia acquisierint infra mensem ad extimũ forẽsiũ describi facere teneantur. Et ad æstimũ ciuiũ describi nõ possint, nec vllo ciuiũ priuilegio, immunitate, exemptione, vel gratia potiant, nisi p ꝯsiliũ generale ciues effecti, & ciuiũ numero solẽniter aggregati fuerint, vel nisi p annos quindecim cõtinuos cũ familia in ciuitate habitauerint, ac cõmuni collectas integre debitis tẽporibus tãto tẽpore psoluerint. Qui vero de factiõe, vel partialitate aliqua fuerint, nullo tẽporis cursu, nec etiã ꝯsilii generalis cõcessione, nisi cõsiliariorũ oium, nemine reluctãte, ꝯcurrerint suffragia, ciuilitatis priuilegia cõsequant. Sed semp in oibus, & p oia p forensibus habeant, & sint, declarantes stari debere iudicio & declarationi cõsilii generalis tm, q sint aut fuerint de factione vel partialitate aliqua, & sit præcisum, & omnibus aliis statutis derogatorium.

LIBER SEPTIMVS STATVTORVM FAVENTIAE.

¶ De oblationibus. Rubrica. prima.

c Vm ſemper diuinus cultus habitus fuerit in honore apud maiores noſtros. Volentes (vt tenemur) in hoc eorum veſtigia ſequi, vt diuino comitante auxilio, ſanctorumq; ſuorum ſuffragiis hæc noſtra ciuitas pacifice, quiete, ac iuſte regatur, ac gubernet. Statuimus, ordinamuſq;, ac hoc in perpetuum præſenti permanſuro ſtatuto inuiolabili decernimus, ꝙ ſingulis annis fiant per Dominos Antianos, & conſilium generale eiuſdem ciuitatis vna cũ collegiis artium ciuitatis, infraſcriptæ oblationes, vʒ die glorioſe Aſſumptionis virginis ad eccleſiam .ſ. Mariæ ab Angelo oblatio expenſis cõmunitatis vnius cerei magni, præcii librarum quinq; bonoñ. p dictos Dños Antianos, ciues, & cõſilium. Et ſimiliter per quẽlibet ordinẽ, & cõſules & maſſarium ordinum artium offeratur alius cereus eiuſdem præcii de mane in die feſti prædicti, pœna cuilibet ordini librarum decem bonoñ. ſi defecerit a dicta oblatione ſolemni fienda in debita hora oblationis ꝑdictæ cõmuni Fauẽtiæ applicãda, ad quã ſoluendã compellantur conſules, & maſſarii artiũ, & nihilominus ad cereũ tradendũ ipſi eccleſiæ cogantur effectualiter p Dñm Poteſtatẽ Fauentiæ de facto.

¶ Alia inſuper ſimilis oblatio fiat, & fieri debeat cathedrali eccleſiæ ſanctorũ Apoſtolorũ Petri & Pauli in die eorum ſolemnitatis de mane ad ipſam eccleſiam offerẽda, & aportanda, & puniantur, & cogantur, vt ſupra, conſules, & maſſarii artiũ collegiorum habentium matriculas artis approbatas a cõmunitate Fauentiæ, vt ſupra.

¶ Inſuper etiam ſtatuimus, & ordinamus ꝙ in quolibet die dictarũ feſtiuitatũ de introitibus gabellarum cõmunitatis Fauentiæ fieri poſſit vnũ brauium per officium Dñorum Antianorũ præcii non excedentis librarũ.xxv.boñ.pro quolibet brauio, quod debeat, & ſeu quæ debeant decurri per equos, & curſores, non tamen equas, & barbaros, & ꝙ omnes currere debentes in die feſti poſt veſperas, & poſt tertium ſonum campanellæ turris cõmunis pulſandæ ad currẽdum ſint parati eundo ad locum ordinatum, vbi curſus deputabitur per Dominos Antianos, & ad ipſum locũ ordinentur per militem Domini Poteſtatis cui in hoc parere debeant, vel ſi diſcordarent, loca ſorte deputentur, & dato ſigno ad curſum currere debeãt, & primo curſori venienti ad brauium aſſignetur, & detur brauium.

¶ Item fiat alia oblatio per Dominos Antianos & generale conſilium & artium ordines, & cõſules ipſarum artium omnium in die incarnationis Domini Noſtri Ieſu Chriſti, & ſeu Annũtiationis glorioſiſſimæ eius genetricis Mariæ ad eccleſiam ſanctæ Mariæ Seruorum honorifice cum cereis, & dupleriis valoris pro quolibet ordine artium ſolidorum decem & octo bonoñ.

¶ Item & alia etiam fiat oblatio eccleſiæ cathedrali in die ſancti Martini ſimilis valoris ſolidorum decem & octo pro cõmunitate, & quolibet ordine, & collegio artium etiam eiuſdem præcii.

¶ Item fiant aliæ infraſcriptæ oblationes cum cereis ſolidorum quinq; bonoñ. pro qualibet oblatione, & quolibet ordine in feſtis infraſcriptis, & ad eorum eccleſias infraſcriptas, vʒ in feſto ſancti Sebaſtiani ad eius eccleſiam, & ad eccleſiam ſancti Ioannis Euangeliſtæ, die lunæ Penthecoſtes ad honorem ſanctiſſime matris Mariæ de miſericordia, & ad eccleſiam ſancti Terentii in die eius feſtiuitatis, quæ oblationes præcii ſolidorum.xviii.& ſolidorum quinq; fieri, & celebrari debeant in mane diei feſti quando celebratur miſſa maior in dictis eccleſiis.

¶ Statuimus item, & ordinamus ꝙ ſingulo anno eligatur & deputetur ĩ principio anni vnus capellanus per Dominos Antianos pro tempore exiſtentes, & Dominos Adiunctos per eos cõuocandos ad deſeruiẽdũ in diuinis & maxime miſſas celebrã-

dū ad altare.S.Martini cathedralis ecclesie iuxta ritū dictæ ecclesiæ, cū salario libra, septē cū dimidio boñ.quolibet āno soluēdarū de introitibus gabellaꝝ dictæ ciuitatis.

De festiuis diebus colendis. Rubrica. II.

VT debitus honor festiuis diebus in honorem Dñi adhibeatur, statuimus & ordinamus, ꝙ nulli mercatori, seu artifici cuiuscūq; artis liceat aliquā apothecā apertā tenere, seu eius artē exercere aliquibus diebus festiuis in honorē Dñi, ac illius beatissimæ genitricis, & aliorū sanctorū, ac etiā die veneris Sancti, qui tamē dies sint de ꝑcepto sanctæ matris ecclesiæ, & soliti festari sub pœna solidorum decē bonoñ.pro quolibet & qualibet vice qua cōtrafactū fuerit, liceat tñ dictis mercatoribus seu artificibus die Sabbati, si aliqua ex dictis festiuitatibus in ea euenerit, dictas eorum apothecas semiapertas impune tenere, ac ipsorum merces vendere. Possint item tonsores dictis festiuis diebus, medendi causa, seu alterius cuiuscūq; necessitatis gratia eorū artē exercere clausa parte ipsorū apothece Aromatarii quoque valeant ac possint hostiū, seu hostia eorū apothecarum ipsis diebus festiuis aperta tenere, ac medicinalia, & alia quæcūq; ad eorū art: ptinentia vendere, ꝙ si cōtingerit ꝓ mortuis sepeliendis mercatores pannū, & alia ad id necessaria vendere possint impune dictā eorū apothecā dictis diebus festiuis pro dictis necessitatibus aperire, & vendere vt supra. Lanii vero, seu becharii, aut carnaroli possint, ac valeāt quibuscūq; diebus etiā festiuis eorū bestias occidere, exceptis tamē primis diebus paschalibus, & dominicis. Paschales autem dies primi intelligantur, Natiuitas Domini, Epiphania, Resurrectio, Penthecostes, Assumptio gloriosæ virginis Mariæ, ac omnium Sanctorum festiuitas. Carnes autem vendere queant omnibus diebus etiam festiuis, exceptis dictis primis diebus paschalibus. Liceat tamē a Calendis mensis Maii, vsq; ad Calēdas mensis octobris inclusiue macellatoribus animalia quæcunq; mactare omnibus diebus etiam Dominicis, vt recentiores carnes habeātur in dicto tempore, & hoc propter immensum calorem. Possint item deferentes vuas tempore vindemiarum, ac etiam aquas pro dictis vindemiis, & vinis faciendis eas impune deferre quocūq; genere curruum, & bestiarum omnibus diebus festiuis durāte vt supra, toto tempore vindemiarum, sicq; permittatur impune dictis diebus festiuis quoscūq; fructus deferre quandocūq; immineret periculum aliquod, seu probabilis suspitio eorum amissionis, seu deteriorationis, & hoc locum habeat tam in ciuitate ꝗ extra.

De matriculis artium approbandis. Rubrica. III.

STatuimus, & ordinamus, cuiuslibet artis ordinem, & matriculam solum per cōsilium generale ciuitatis Fauentiæ approbari posse, ipsarumq; artium consules massarii, & ministri, seu officiales quicunq; approbationes, vt præfertur, obtentas obseruare teneantur, nec quicquam de nouo statuere, ordinare, aut obseruare, sine expresso dicti Generalis consilii consensu, & decreto, sub pœna librarum viginti quinq; bonoñ. & nihilominus talia eorum statuta, ordinationes, vel obseruantiæ nullius sint roboris, vel momenti, nec vlla valeant præscriptione, vllo ve temporis cursu validari.

De artificū legalitate, & de monopoliorū prohibitione. Rubrica. IIII.

STatuimus quoq;, & firmamus ꝙ artifices ciuitatis, & districtus Fauentiæ teneantur nauare omnem operam & diligentiam in eorum exercitiis operandis, ita ꝙ in eis exercendis non committant fraudem, aut falsitatem aliquam, sed ea gerendo, & exercendo legaliter, & si contrafactum fuerit pœnam librarum decem bononorum pro qualibet vice incurrant, & communi Fauentiæ applicanđ. vltra alias pœnas statutorum, nec audeant monopolium, aut cōuenticulam aliquā

prohibitam facere sub pœna librarum vigintiquinq; bononorũ pro qualibet vice incurrenda, vltra alias pœnas de iure, vel ex forma statutorum Fauentiæ impositas & intelligatur illicita conuentio, seu conuenticula quandocũq; cederet in præiuditium cõmunis Fauentiæ, seu singularium personarum dictæ ciuitatis, & in prædictis procedatur, & procedi possit per Dominũ Potestatem & alios iusdicentes summarie simpliciter, sine strepitu figura iudicii, ac sola facti veritate inspecta, & prout magis expedire eis videbitur.

De præceptoribus grammatices cõducendis, & de libertate eis, & aliis præceptoribus concessa in corrigendis discipulis. Rubrica. V.

VT ciuitas viris doctis repleatur, & virtutibus abũdet, statuimus, & ordinamus ꝙ singulo anno de mẽse Decembris in die sancti Thomæ, seu alio die prout videbitur ipsis Dominis Antianis tunc rescidentibus fiat consilium generale in quo liceat conducere vnum aut duos grammatices præceptores cũ eo stipẽdio quod Dñis ipsis Antianis, & consilio videbit' expedire, qui præceptores sic cõducti sint moribus, & scientia præd.ti teneanturq; passim omnes scholares admittere in eorum litterariis ludis, ac omnes equa lance docere nilq; ab originariis ciuibus, nisi a sponte dare volentibus, exigere valeant. Possintq; eorum discipulos impune moderate tamẽ, corrigere, ac verberare, nec de talibus castigationibus, seu verberibus possit potestas, seu alius iusdicens cognoscere, & modo aliquo dictos præceptores punire, seu contra eos inquirere. Idem decernimus obseruari in quibuscunq; aliis magistris docentibus aliquos pueros aliquam artẽ in ciuitate Fauentiæ approbatã, vt liceat eis, vt supra, impune ipsos pueros moderate tamen verberibus afficere.

De mercatoribus artis lanæ. Rubrica. VI.

QVoniam nullum est in vrbe exercitium quo magis ditetur, ꝙ̃ artis lanæ, quæ cuiuscũq; qualitatis homines substinet, atq; fouet. Eapropter studio incumbendum esse censemus, vt ars ista augeatur, & conseruetur. Igitur imprimis ordinem, matriculam, ac omnia eorum ordinamẽta approbamus, & obseruari mandamus. Volumus tamen ꝙ singulo anno in consilio generali ciuitatis Fauentiæ eligãtur saltẽ duo viri probi qui sint experti in exercitio artis lanæ, tẽpore electionis dictã artẽ nõ exercentes, qui babeant facultatẽ appreciandi pãnos secũdũ qualitatem ipsorum prout, & sicut in eorum præcibus, & capitulis conuenerunt & promiserunt. Mandantes omnibus mercatoribus, vt dictis viris electis eorum pãnos exhibere teneãtur ad omnem eorum requisitionem, sub pœna librarũ quinq; boñ. pro qualibet vice, qua cõtradixerint, seu exhibere denegauerint aut estimationem non obseruauerint vendendo pannum plusquam fuerit per eos apreciatũ. Habeant etiam prædicti electi curam ne Mercatores fraudent pannos, & ne immisceãt in eis pilos, seu borrã, & cõtrafacientes pœna libr. vigintiquinq; puniãtur, quarũ dimidia applicetur dictis electis, quarta pars rectori eam exigenti, altera quarta pars cõmuni. Insuper expresse prohibemus quibuscunq; etiam officialibus sancti Montis ne lanã aut telas laneas in pignus accipiant a quocunq; textore, seu laborante, siue forense, siue terrigena, & hoc ne Mercatores eis defraudẽtur, & si secus factum fuerit eas veris Dominis restituere compellantur absq; mutuate quantitatis restitutione, quæ tamen mutuantis, & maxime Massarii Montis, damno cedat, & idem obseruari volumus sub pœna prædicta in ementibus dictas telas, & lanam a quibuscunq; textoribus & lanificibus, seu lanam laborantibus sub pœna prædicta. Mensuratio autem pannorum lanæ fieri debeat extenso panno super tabula non trahendo illum aliter, & mẽsura poni debeat in medio panni non in extremis, ita vt mensuratio iusta sit & emptor in mensura non fraudetur, pœna contrafacienti librarum trium bonoñ. applicandarum vt supra pro qualibet vice.

¶De Aromatariis. Rubrica. VII.

ARomatarii teneantur, & debeant eorum artẽ bene & legaliter exercere, non faciendo aliquam mifturam in eorum mercibus, & in pertinentibus ad eorũ exercitium quæ non fit permiffa fecundum eorum ordinamẽta, & eius artis laudabiles confuetudines, nec vendere vnam rem pro alia, feu illas quoquo modo viciare, feu adulterare fub pœna librarum decem bonoñ. pro qualibet vice, qua cõtrafactum fuerit. Et vt liberius Aromatarii valeãt credere eorum merces, ftatuimus, & ordinamus vt pro fumma librarum vigintiquinq; boñ. eorũ libris detur fides pro rebus fpectantibus ad dictam artem quæ fumma fit ad minus in quinq; partitis. Delato tamen prius ipfi creditori fi viuat in fupplementum iuramẽto, alias foli libro credatur, fi prouifori, & confulibus dictæ artis videbitur, dummodo dicti Aromatarii habeant eorum libros, v3, zornale, vachettas, & librum magiftrum bene regulatos bullatos figno mercatorum artis lane, ac numero foliorum annotatos. Debitores autem eorum conueniri coram prouifore, & confulibus artis lanæ valeant, qui aromatariis ius reddere debeant, prout & ficut reddunt mercatoribus artis lanæ, & vbi coram eis dubitari contingerit de aliqua re fpectãte ad exercitium aromatariæ, tũc dicti prouifor, & confules teneantur vocare confulem, feu confules Aromatoriorũ, & iuxta eius, vel eorum relationem litem decidere. In medicinalibus vero tarram non minus folidorum quattuor bonoñ. pro qualibet libra facere teneantur. Poffint autem aromatarii omnibus diebus feftiuis tenere vnam apothecam apertam die tota in foro, alteram vero extra plateam. Poft vefperas autem dictis diebus liceat omnes medicinales apothecas aperire, vt medici neceffaria pro infirmis ordinare valeant. Volumus infuper vt aromatarii præfati aliis prærogatiuis potiantur quibus mercatores artis lanæ gaudent.

¶De futoribus pannorum, & calceorum. Rubrica. VIII.

SVtorum tam pannorum q̃ calciamentorum iuftam declarare mercedem cupientes, & vt immoderato veftimẽtorum, & calciamentorum ornatui occurratur, qui vt plurimum fit, ex fuafionibus hominum nimium lucrari etiam cum maxima aliorum iactura querentium, ideo hac lege imperpetuum obferuãda fancimus, volumus, & declaramus non licere huiufmodi artificibus exigere pro eorum mercede vltra infrafcriptas quantitates.

¶Imprimis p̃ vefte muliebri fericea quo vis modo ornata non poffint futores pro eorum mercede habere exigere, vel confequi vltra aureum vnum, & non vltra.

¶Pro vefte vero muliebri panni cuiufuis coloris, qualitatis, & præcii, aut etiã ciambelotti non poffint pro eorum mercede confequi, aut exigere vltra folidos. l. boñ.

¶Pro faia vero muliebri cuiufuis coloris, qualitatis, & quomodolibet ornata, & fub quo vis artificio, arte, labore, vel ingenio non poffint habere, nec exigere vltra folidor quadraginta bonoñ. & pro qualibet futana folidos vigintiquinq; bonoñ. & pro gabano faie folidos quindecim & non vltra.

¶Pro vefte autem virili fericea ad talos vfq; tendẽte, eorum merces aureum vnũ non excedat. Pro breuiori autem vefte fericea librarum trium folutioni omnino acquiefcat, & pro vefte panni cuiufuis coloris, feu ciambelotti ad talos eunte cõdignam eorum mercedem folidorum quadraginta bonoñ. effe decernimus. Pro alia vero breuiore vefte panni, feu ciambelotti folidi triginta bonoñ. tantummodo, & non vltra eifdem futoribus debeantur, exceptis paliis, & capinis panni cuiufuis coloris, & prætii. Pro quibus folum peti, & exigi volumus folidos quindecim boñ. pro eorum mercede, & excepta etiam vefte virili faiono nuncupata pãni, feu ciambelotti pro qua futoribus pro eorum mercede folidos vigintiquinq; bonoñ. deberi & non vltra fancimus. Pro indumento vero fenili panni, feu ciambelotti folidi duodecim bonoñ. & non vltra exigantur. Pro caligulis vero virilibus cuiufuis generis,

& qualitatis

& qualitatis, etiã mirifice ornatis, & portari nõ prohibitis mercedẽ cõdignam esse decernimus solidorũ decẽ boñ. Et ꝑ caligis simplicibus virilibus vltra solidos septẽ dictis sutoribus nõ deberi decernimus. Pro duploide vero serieeo merces solidorũ triginta bonoñ. & pro duploide cuiusuis alterius qualitatis solidorum quindeccim solutioni aequiescat.

¶ Calciamentorum vero sutores muliebres, crepitas cuiusuis qualitatis, cõditionis, & præcii, etiam quauis arte factas, & ornatas non vendant, nec vendere valeãt omnibus cõputatis vltra solidos triginta boñ. & pro caleeis muliebribus coreis, etiã coreo cõputato eorũ mercedẽ esse solidorũ sex tantum declaramus. Pro crepitis vero virilibus pro eorũ mercede eis solidi quattuordecim debeantur, & pro calceis iuuenum simplicibus talibus artificibus solidorũ decem bonoñ. merces soluatur, & pro aliis vero duplicibus cuiusuis generis solidi quattuordecim exigantur. Pro solatura autem muliebri, vel viri solidos quinq; constituimus.

¶ Volentes, decernentes, & firmantes per dictos sutores nõ posse quouis modo, aut prætextu, palã, vel occulte directe, aut idirecte peti, recipi, aut exigi etiã prætextu cuiusuis pacti, vel etiam a sponte soluere volentibus pro eorũ mercede vltra suprascriptas quantitates supra taxatas singula singulis cõgrue referendo, sub poena librarum vigintiquinq; bonoñ. auferẽda de facto, tam a dicto sutore, q̃ etiam a parte sic vltra suprascriptas taxatas quantitates soluente totiens quotiens in prædictis, seu aliquo prædictorum fuerit contrafactum applicanda, pro vt applicantur aliæ poenæ ex forma indultorum apostolicorum ciuitati Fauentiæ concessorum, & etiam sub poena ꝙ talis sutor sic contrafaciens non possit eius exercitium per annum continuum publiee, vel oceulte exercere in dicta ciuitate Faueñ. aut in eius comitatu & districtu, & su præcisum.

¶ De figulis. Rubrica. IX.

QVoniam in hac nostra ciuitate ars figulorũ ita præcipua est vt cũctas flamine vrbes excellat. Eapropter ꝯuenit vt eos aliquo fauore ꝓsequamur. Igitᷣ statuimus, & ordinamus ꝙ nullus possit exercere dictã artẽ figulorũ nisi fuerit prius descriptus in matricula ipsorum, & ab eis approbatus fuerit, quã matriculam, & quos ordines approbamus, & obseruari præcipimus, & mandamus. Volums tamen ꝙ præfati figuli teneantur, & debeant facere vasa de bono luto, & non de limo, ad hoc vt vasa diutius durent, & igni resistere valeant, & ad omnem requisitionem Magnifici Domini Potestatis ciuitatis Fauentiæ prædicta obseruare iurare compellatur, dummodo non plusq̃ semel in anno.

¶ De brentatoribus, & asinariis. Rubrica. X.

STatuimus, & ordinamus, ꝙ omnes Brentatores, & Asinarii teneãtur, & debeãt se describi facere in vno libro existenti penes officiales gabelle, & iurare bene ac diligenter artem suam exercere. Teneanturq; statim adesse in loco in quo ignis rumor inuaserit cum eorũ brentis, barilis, & asinis, ad deferendum aquam ad ignẽ extinguendũ necessariã, & teneanᷣ se præsentare coram capellano in cuius capella erit ignis sub poena viginti solidorum boñ. nisi iusto impedimento fuerint excusati, de quo sequenti die fidem facere teneanᷣ, & sint inmunes a custodiis. Possint tamen omnes tam ciues q̃ forensei tempore vindemiarum officio brentatorum, & asinariorum vti, etiã si descripti nõ fuerint in libro suprascripto, dũmodo barilia, & brentæ sint bullatæ, & iustæ, & semel in anno teneantur omnes supradicti eorũ vasa cum quibus vinũ deferunt bullare sub poena prædicta, & si bullari contingerit sine mensuratione bullator eandem poenam incurrat.

¶ De Pistoribus, Hospitibus, & Tabernariis. Rubrica. XI.

PIstores summa ope niti debēt, vt panis bene ac diligenter custodiatur, & ne in furno, aut extra deuastetur per eos, aut eoꝝ operarios, non tantū panis verum esculēta quæcūq; sed ea omnia coquere, & custodire sine fraude, & ad domū domini deferre cū suis pánis, & si prædicta nō obseruauerint viginti solidorū pœna puniant qualibet vice, & damnū emendare teneant, nec recusare valeant volentes ad eorū furnū coquere pœna prædicta, & vt fraudibus obuietur, volumus ꝙ pistores curent ne aliquis de eorum familia panē furent, & vt indicare debeant alios, qui in eorū furno panē furarent, alias ipsi teneant ad omnē emēdationē. Insuper prohibemus ne ipsis liceat interdicere aliis pistoribus ne panē coquant eis qui essent eoꝝ debitores, & eis non satisfecissent de eorū labore, pœna cōtrafacienti solidorū quatraginta boñ. Liceat tamē ipsis pistoribus, & eoꝝ famulis quocūq; tēpore ire noctis quacūq; hora, etiá sine lumine quādo eunt causa eorū exercitii, & credat eorū iuramēto, sintq; ab omnibus custodiis inmunes ꝓterq̄ in diebus festiuis in quibus custodias tam nocturnas q̄ diurnas facere compellant. Volumus isuper vt pistores habeāt cōsules, & ordinē, ac matriculá sicut alii artifices huius nostræ almæ ciuitatis Fauentiæ, vna tñ cū hospitibus, & tabernariis, qui intelligant esse, & sint eiusdem ordinis cuius sunt pistores, qui hospites teneantur ꝓuidere rectoribus de massaritiis, & lectis oportunis, recepta competēti mercede estimāda per Dominos Antianos pro tempore existentes, & ad hoc consules eorum cogi possint.

¶ De mercedibus artificum, & laboratorum. Rubrica. XII.

FAbri lignarii, ꝓ magistris matriculati, & muratores ꝓ eorū diurna opera a calēdis Martii vsq; ad calēdas Nouēbris accipere possint solidos septē boñ. seruitores autē eoꝝ seu famuli solidos quinq;, alio autē tēpore ꝓfati magistri & muratores solidos sex, & famuli solidos quattuor, conducentes vero eos sub dictis salariis eisdem operariis expensas victus condecentes præstare teneant. Si vero conducerētur eorūdem operariorū expēsis, magistri in artibus ꝓdictis accipere possint solidos nouem a mense Maii, vsq; ad mensem Nouembris, famuli vero solidos septem, alio vero tempore magistri solidos octo, famuli vero solidos quinq;, & non vltra.
¶ Cultoribus vinearū, vel lazariarū pro ligonizando quolibet tempore soluantur solidi quinq; qualibet die. ¶ Putatoribus vero pro opera eorum diurna soluantur solidi quattuor, nec aliud a conducente petere possint. ¶ Rei rusticæ operarii pro quolibet diurno opere solidos quinq; tantū exigāt, nec aliud petere possint, & hoc a mense Martii vsq; ad mensem Nouembris, alio vero tempore solidos quatruor.
¶ Messoribus, & trituratoribus pro qualibet opera soluantur solidi sex bonoñ. cum expensis victus condecentibus. ¶ Salua semper in prædictis omnibus partium conuentione, quæ inuiolabiliter obseruetur, executioniq; debite mandetur.

¶ De ponderibus, & mensuris. Rubrica. XIII.

CVpientes neminē in pondere, vel mēsura fraudari, statuimus, & ordinamus, ꝙ officiales gabellarū quādocunq; eis videbit expedire expēsis cōis teneant, & debeant se certificare de iustis, & cōsuetis ponderibus, & mensuris ciuitatis Bononiæ, & secundū eas metiri, & regulare omnia, & singula pondera, & mēsuras ciuitatis Fauentiæ, & districtus, ac talē ponderū, & mensurarū certitudinē in regulā in loco tuto conseruare tam ad vsum officialis ordinati, vel ordinandi, q̄ cuiuscūq; volentis pondera, vel mēsuras comparare, adequare, vel regulare. Pro cōi etiá omniū comodo, & vtilitate teneant ꝓfati officiales expensis cōis iusta pondera & mensuras cuiuslibet generis, quibus quilibet libere vti possit, & valeat. Officialis quoq; ꝑ Dños Antianos ordinatus, signū, & impressionē teneat, quo iusta, & legittima tantum pondera, & mēsuras signat pro mercede denarios quattuor tantū pro singula mēsura, lance, libra, vel statera recepturus, qui possit, & debeat semel quolibet anno

per publicũ editũ cõmunis monere, vt pondera, & mẽsuras ad regulandũ, & signã dum perferant in tempus, sub pœna per Dños Antianos declarãda. Nullus autẽ au/ deat, vel præsumat cum ponderibus, vel mensuris non iustis, non regulatis, & signa tis per publicũ officialẽ vendere, & cõtrafaciens, mẽsuras, bilances, põdera, vel sta/ teras qualibet vice, & pro qualibet mensura, vel põdere amittat, & nihilominus pu niatˀ in solidis.xx.boñ.ꝑ tertia officiali, & pro residuo cõi Fauentiæ applicañ.

❡De porticibus, viis, & locis publicis. Rubrica. XIIII.

STatuimus, & ordinamus, ꝙ omnes viæ, & stratæ intus ciuitatẽ & burgũ portæ pontis debeant lapidibus sterni, seu asilicari per oẽs habẽtes domos, vel muros ab vtraq; parte earũ, propriis eorũ expẽsis pro latitudine domoꝝ, vel murorũ eorũ, pro modo qualitate, & quantitate quæ videbiˀ Dñis Antianis, & ipsas asilica/ tas manutenere, & cõseruare, & similiter porticus ante eorũ domos, vel muros eoꝝ expensis fieri facere, & asilicari debeant pro altitudine, & qualitate, quæ ipsis Dñis Antianis videbitur, & de nouo etiã fieri facere, & asilicari, & manutenere pro cõi oĩum vsu, vt comode, & decenter iri possit per eos in ciuitate absq; impedimento, vel imunditia aliqua & hoc intelligaˀ de porticibus discoopertis. Nulli etiam liceat porticum de nouo super columnis ligneis, vel lapideis construere, vel erigere in ci uitate, & eius suburbiis nisi cũ licentia consilii generalis ciuitatis Fauentiæ obtenta ad partitũ fabarũ. Nullus etiã possit pontẽ super vias publicas facere, aut fieri facere etiã si domos ab vtraq; viæ partæ haberet, pœna libraꝝ qnquaginta boñ. cõi Fauẽ. applicañ. & de facto exigẽda, & nihilominus porticus & pons pœnitus destruantur, & auferantur.

❡De põtibus nõ faciẽdis sup canali, & viis publicis sine licẽtia. Rubrica. XV.

NVlli de cætero liceat facere aliquẽ pontẽ super viis, seu canali cõis Fauentiæ licet haberet domos ab vtraq; parte viæ, & quãuis haberet domũ prope ca/ nale, & viã ab alio latere canalis, nisi prius habita licentia a Magnificis Dñis Antianis cũ adiũctis, v3 quattuor pro qualibet porta q̃ sint de numero quatraginta octo Antianorũ, pœna librarũ vigintiq; boñ. cuiuscunq; qui secus facere præsum pserit, qui pons eius sit, & esse debeat latitudinis, altitudinis ve q̃ præfatis Dñis An/ tianis, ac adiunctis videbitur. Liceat tamen tintoribus, & caligariis tenere banchas in, & supra canale publico pro eorũ vsu & artis, dũmodo cursum aquæ nõ impediaˀ, quas ad omne libitũ Antianoꝝ remouere teneanˀ, quilibet etiã canale a latere suo purgare, & effodere debeat arbitrio Antianoꝝ, sub pœna per ipsos declaranda.

❡De cloacis. Rubrica: XVI.

INsuper quã sit necessariũ ciuitatẽ per publicas cloacas, & discursus aqnaꝝ bene, & decenter discurere ab aquis pluuialibus, cũ ob hoc plurima & enormia dãna, & domorũ ruinæ euenerũt. Ordinamus ꝙ per præfatos Dños Antianos omnis debita prouisio, & cura adhibeatur vt debeãt eas facere teneri purgatas cũ cursibus suis aquarũ ad illas, vt aque statim possint labi, & currere extra ciuitatẽ absq; aliquo publico, vel priuato detrimẽto. Possint etiã ꝑfati Dñi Antiani de nouo alias cloacas pontes cursus aquarum tam in ciuitate q̃ comitatu, & distriũu fieri facere ordinare, & labi facere pro vt eis videbiˀ expedire etiã ꝑ terrenũ priuatorũ, ꝯtradictione eoꝝ aliqua non obstante pro bono, & vtilitate publica. Nemini vero liceat in ciuitate, vel extra cloacã aliquã facere in via publica, vel etiam ĩ suo, vel abruptionẽ aquarũ aduersus conuicinos, vel alios vlterius bona habẽtes, nisi cũ licentia obtenta a Dñis Antianis, quã cõcedere possint cũ eis videreˀ cõueniẽs fore ꝑ vtilitate tam publica q̃ etiã priuatorũ. Liceat etiã in ciuitate, & burgis cuilibet pluuiales aquas, ac puteoꝝ

aquas quæ pro vsu domorũ pro pannis lauandis,& vegetũ purgatione hauriuntur per cloacas vsq; in viã publicã deducere absq; vlla prohibitione, aut aliqua ordinatione in cõtrariũ faciente,q̃ si aliqua reperiret,cassa,& irrita ex nunc habeatur.Non possit tñ aliquis aliquas fetentes aquas,vel imunditias aliquas, aut aquas lauaturarũ vtensiliũ coquinæ modo aliquo per dictas cloacas deducere sub pœna solidorũ viginti boñ pro qualibet vice qua contrafactũ fuerit cõi Fauentiæ applicãda.Teneãtur etiã oẽs cloacas habẽtes,& discurrentes in vias publicas,tenere illas bene purgatas apud vias,ita & taliter ꝙ nõ fiat ibi aliqua putredo,fætor,vel imunditia, sub dicta pœna solidorum viginti pro qualibet vice vt supra applicanda.

¶De custodiis ciuitatis,& suburbii. Rubrica. XVII.

ITem ad euitandas fraudes,statuimus,& ordinamus,ꝙ de cætero officiales custodiæ dictæ ciuitatis Fauẽtiæ habere & tenere debeãt vnũ librũ, in quo scripti sint oẽs fumantes,& capellani dictæ ciuitatis,& suburbii,ac comitatus eiusdem, summaq; diligentia curent,vt in dicto libro oẽs idonei ad custodiã describantur,vz oẽs maiores decem,& octo annorũ,& qui non excesserint annũ sexagesimũ, & cũ dictis officialibus iniunctũ fuerit per Magnificũ Dñm Gubernatorẽ,& Dños Antianos vt custodias ꝑcipiant,tunc debeant sono tube ꝑmisso oẽs capellanos, & capitularios scolarũ ad se vocare,& eis sub pœna librarũ quinq; boñ.imponere, vt tot custodias ordinare velint,quos ipsi officiales expedire cognouerint, & notarium dictorum officialiũ eas in libro alio super hoc deputato seriatim describere teneatur distinguẽdo quarteria,& capellas,& insup curare debeant ne aliqui plus grauentur q̃ cæteri,& ꝙ capellæ maiores numero plures custodias dent q̃ minores,& non venientes ad custodiã ꝑfati officiales punire valeant in solidis quinq; pro quolibet, & tñ sequenti nocte custodiã facere cõpellant.Capellani autẽ non ordinantes suas custodias debitis temporibus,pro vt eis ꝯgruis tẽporibus iniũctũ fuerit in solidis viginti boñ.puniant,& dicti officiales custodiæ teneant singula nocte,qua fiũt custodie ire,aut mittere notariũ ad videndũ an custodie sint ad eorũ loca designata, & oẽs custodias recensere,& non inuentas vt supra punire,& si eis expedire videbit de nouo alias loco deficientiũ ponere, & idem in diurnis custodiis obseruari volumus. Declarantes insup ꝙ dictis minoribus decẽ & octo annorũ,& septuagenariis,& infirmis, aliisq; miserabilibus personis, & viduis nullo modo aliquod onus custodie imponat,etiã si cõtigerit sup hoc ex causa custodiæ aliqua colecta imponi, siue in cõi,siue in capellis,aut scolis, cũ ab iis oneribus tales imunes eẽ deceat.Volumus ẽt ꝙ copia dicti libri in quo descripti sunt oẽs idonei ad custodias stare debeat penes scribam maiorem dictorum Dominorum Antianorum ne contingat aliquẽ de eo deleri sine ipsorum licentia.

¶Quod fabri lignarii retinere possint ligna in viis publicis ĩpune. Rubrica.XVIII.

CArpentarii,& artifices lignaminis,& volentes ædificare, & alii conducentes lignamina pro vsu suo,& familiæ in ciuitate vel burgis,possint ipsa lignamina impune retinere in viis publicis,dummodo non impediatur vsus viarum tam personarum,q̃ curruum,& si impedirẽt cursum viæ,personarum, vel curruum incidant in pœnam solidorum decem pro qualibet vice,& nihilominus lignamen aptare debeant ne cursus impediatur.Insuper omnes prædicti teneantur dicta lignamina de viis in partem,vel in totum remouere,& exportare quãdo videret rectori aut Dominis Antianis,vel prætori ex suo arbitrio pro aliqua rationabili causa, sub pœna qua comissum,vel mandatum fuerit.

¶De muro diuisorio,seu clausura inter conuicinos construenda. Rubrica. XIX.

STatuimus, & ordinamus, ꝙ quicūq; habuerit domum, cortile, hortum, aream, seu aliquod discoopertum domibus contiguum in ciuitate Fauētiæ, suburbiis comitatu, seu districtu eiusdem, in cōfinibus cum suo conuicino, quæ ex parte, vel latere aliquo sit aperta, & nō totaliter clausa, teneatur cōmunibus expensis ipsius, ac conuicini facere parietem, seu murum diuisorium, arbitrio tamen boni viri, si fuerit domus, seu cortile, si vero fuerit hortus, area, vel aliud discoopertū, sibi alius fuerit murus, tūc clausura fieri debeat de muro inter ipsos conuicinos simili modo expensis cōmunibus eorumdem. Si vero alias non fuerit ibi paries, tunc sepe ex cōuenienti materia clausura fieri debeat, etiam cōmunibus expensis ipsorum. Si vero alter eorum conuicinorum renueret parietem, & clausuram vt supra facere, seu fieri facere, tunc alter desiderans clausuram fieri, possit, & valeat vt supra claudere, seu claudi facere expensis propriis in confinibus ipsorum conuicinorum capiendo de terreno cuiuslibet ipsorum pro dimidia, & tunc talis clausura cuiuscunq; conditionis fuerit, sit & esse intelligatur cōmunis inter ipsos vicinos quantumcunq; expensis alterius tantum facta fuerit. Liceat ei tamen, qui talem clausuram fecerit propriis expensis, alterum vicinum iuris remediis sine aliqua iuris solemnitate compellere, & compelli facere ad huiusmodi clausuram construendam, vel factam a cōuicino eidem pro dimidia expensæ satisfacere. Et teneatur Dominus Potestas, & alius quilibet iusdicens, qui additus fuerit, alterum vt supra de facto compellere, & hoc statutum sit præcisum.

¶ De pariete, seu muro cōmuni. Rubrica. XX.

QVicunq; habuerit parietem, seu murum cōmunem cū aliquo vicino suo vel cum aliqua vniuersitate, colegio, seu etiam cū cōmuni ciuitatis Fauentiæ possit & valeat in tali pariete, & muro edificare, & elleuare, & in eo tigna imponere ad voluntatem suam, & quotiens ei videbitur non obstante vicini contradictione, & si talem parietem elleuauerit tale superedificatum efficiatur cōmune inter ipsos conuicinos, quantumcūq; expensis alterius tātum, tale superedificatum factum fuerit, ita tamen ꝙ non liceat alteri conuicino in tali superedificato aliquid edificare, facere, vel rursum elleuare, nisi prius satisfecerit alteri vicino dimidiam expensæ, quam fecerit in superedificato huiusmodi, quo satisfacto possit in eo edificare, & rursum talem murum elleuare sub eisdem conditionibus quotiens ei videbitur. In muro tamen cōmuni non liceat scapham, latrinam, seu cloacam, aut clauicam habere, nisi prius ibi esse consueuerit, vel nisi de voluntate expressa vicini id fiat. Nullo tamen modo liceat vicino fornacem aliquam seu furnum construere seu quoquomodo habere nisi habita prius expressa licentia conuicini, vel nisi idoneam cautionem de damno infecto vicino præstiterit, nulla præscriptione etiam longissima obstante.

¶ Quod nullus possit domum propriam destruere. Rubrica. XXI.

NE vrbs ruinis deformetur, statuimus, & ordinamus, ꝙ nulla singularis psona cuiusuis cōditionis extiterit, vel etiam vniuersitas possit, aut valeat domū propriam funditus destruere aut destrui facere in ciuitate Fauentiæ aut eius suburbiis, nisi eam reficere, seu reedificare voluerit sub pœna librarum quinquaginta bonon. ipso facto incurrenda, & nihilominus eam reedificare cogatur, & præsumatur non habere animum reedificandi si infra sex menses tunc proxime futuros eam non cœperit reedificare, & infra alium annum eam non cooperuerit, & quilibet possit accusare, & habeat tertiam partem pœnæ prædictæ.

De proclamationibus. Rubrica. XXII.

VT certa sint loca vbi proclamationes, & bannimenta fieri debeãt, statuimus, & declaramus, pclamationes illas, quæ fiunt, & fieri debẽt p citando aliquẽ seu aliquos ex forma statutorum nostrorum, seu ad aliũ effectũ in ipsis statutis expressum fieri debere in illis locis, & eo modo, & forma i quibus, & pro ut in dictis statutis disponitur. Aliæ autem proclamationes, & bãnimẽta maxime pœnalia vt omnibus innotescat quotiensc unq; fiunt, & fieri continget. Fiant primo loco in platea magna ciuitatis Fauentiæ, deinde in strata publica portæ pontis apud ecclesiam sanctæ Mariæ Seruorum de Fauentia, & in strata publica ante cimiterium ecclesiæ sancti Francisci, & etiam in strata publica portæ imolensis ante domum Hospitalis domus dei, & in via publica portæ mõtanariæ ante, & ppe cimiteriũ ecclesiæ sancti Ioãnis Euangelistæ de Fauẽtia. Quæ proclamationes, & bannimenta sic factæ, & facta in omnibus prædictis locis habeantur pro legittime factis, & præsumãtur verisimiliter ad omnium notitiam, & proclamationes, & bannimenta aliter factæ, & emissa nullius sint roboris, vel momenti.

De represagliis. Rubrica. XXIII.

STatuimus, & ordinamus, q si aliqua cõmunitas, seu vniuersitas, vel singularis persona cuiuscunq; gradus, vel qualitatis, etiam si esset ecclesiastica, detineret aliquas personas, terras, possessiones, bona, seu iura cõmunis Fauẽtiæ, seu alicuius ciuis, comitatini, vel districtualis, aut eius debitor esset, vel reperiretur in futurũ ex aliqua causa, Potestas, seu Rector Fauentiæ teneatur ad petitionem eius, vel habẽtis interesse, & etiam ex eius mero officio quandocunq; sibi denũciatum fuerit moneri, seu requiri facere huiusmodi detẽtores, seu debitores, vniuersitatem, homines, & cõmune talium detentorum, seu debitorum ad restituendum, & soluendum eidem cõmuni, ciui, comitatino, seu districtuali Fauentiæ, personas, terras, possessiões seu pecunias, res, bona, vel iura ad eum spectantes, seu spectantia, seu ei quoquomodo debitas infra certum terminum competentem arbitrio prædicti potestatis seu rectoris præfigendum habita consideratione rei, causæ, & personarum de quibus agitur, quod si tales sic moniti, seu requisiti prædicta non obseruauerint, & cum effectu non adimpleuerint infra dictum terminũ, vel vbi terminus præfixus nõ esset, infra vnum mensem, a die monitionis, seu requisitionis huiusmodi, Potestas, seu Rector prædictus teneatur facere poni infra octo dies tunc proxime sequẽtes tales detentores, seu debitores, vniuersitatem, cõmune, & homines, ac personas singulares loci, seu locorum dictorum detentorum, seu debitorum in banno cõmunis Fauẽtiæ pro cõmune, ciuibus, comitatinis; seu districtualibus Fauentiæ ex causis huiusmodi, & etiam pro damnis expensis, & interesse per eos propterea passis, seu patiendis. Et insuper q Potestas, seu rector antedictus seruatis prædictis, & habita fide de præmissis, & maxime de tali detẽtione, seu credito saltem per vnum testem fidedignum cum iuramento conquerentis, seu creditoris teneatur dare licentiam, & fortiam, siue brachium tali cõmuni, ciui, comitatino, seu districtuali recuperandi, vel aprehendendi & sequestrandi de bonis cõmunis, seu vniuersitatis, ac singularium personarum loci, & locorum præfatorum detentorum, seu debitorum, & etiam detineri faciendi res, ac personas singulares huiusmodi, & illas, ac illa sequestratas, & sequestrata, ac detemptas vt supra retinendi vsq; ad integram satisfactionem talis cõmunis, ciuis, comitatini, seu districtualis Fauentiæ, dumtamen talis aprehensio, sequestratio, seu detentio fiat per aliquem ex militibus, officialibus, seu executoribus Potestatis, seu Rectoris prædicti, & dumtamen aprehensio, sequestratio, vel detentio huiusmodi

non fiat contra ecclesias, vel ecclesiasticas personas, nisi ipsis detinentibus res, seu bona, vel iura illius, cui data esset talis licentia, vel ei debentibus, & tunc etiam interueniente auctoritate, & consensu Reuerendissimi Domini Episcopi Fauentini seu eius Vicarii in spiritualibus.

℃ Declarantes q vbi talis retentio, seu sequestratio de mãdato Potestatis, seu Rectoris Fauentiæ pro credito cõmunis, seu alicuius ciuis, comitatini, seu districtualis Fauentiæ, q tunc præstita pro parte talis detẽti, seu cuius persona, vel res aliqua sequestrata esset, idonea satisdatione in dicta ciuitate Fauẽtiæ pro debito talis creditoris, & loco eius de iuditio sisti, & iudicatum soluendo coram dicto Potestate, seu rectore, relaxetur persona detenta, & similiter res sequestrata, & præstita satisdatione prædicta, Potestas, seu Rector antedictus de & sup allegato credito, seu debito huiusmodi sit, & intelligatur iudex competens & cognoscat, ac decidat condemnando, vel absoluendo iustitia mediante, aliqua exceptione fori, seu incompetentiæ ipsius Potestatis, seu Rectoris non obstante.

℃ Insuper decernimus q si aliqua vniuersitas, seu cõmunitas alicuius terræ, seu loci, vel quecunq; alia singularis persona abstulerit, vel auferri fecerit, aut damnum dederit, vel molestauerit, seu quouis modo detinuerit, seu occupauerit, turbauerit, seu inquietauerit res, seu personas, aut bona, vel iura cõmunis, aut alicuius ciuis, seu comitatini, vel districtualis Fauentiæ, Potestas, seu Rector Fauentiæ teneat desuper denũtiatos seu requisitos ab eo cuius intererit, vel cuius nomine per nuntium, seu litteras quotiens opus fuerit, monere, & requirere vniuersitates, seu cõmunitates, & psonas huiusmodi infra octo dies a die requisitionis de, & super restitutione, & dimissione, sic ablatorum, vel detentorum, & ad cessandum, ac desistendum ab huiusmodi turbatione, detentione, seu molestia, & si infra dictum terminum post requisitionem huiusmodi prædicta non fecerit, & exequtioni demandauerit, tunc idem Potestas teneatur dare licentiam, & facultatem cõmuni, ciui, seu comitarino, aut districtuali dictæ ciuitatis Fauentiæ perquirendi de bonis, vel rebus illius, terræ, seu loci, vel personarum singularium eiusdem desuper requisitorum, seu requisitarum, & dare, ac concedere eisdem cõmuni, ciui, comitatino, seu districtuali Fauentiæ fortiam, & auxilium ad recuperandum, & sibi satisfaciendum, & prouidendum de oportuno iuris remedio de, & super præmissis & tam in dicta ciuitate Fauentiæ, & eius comitatu, seu districtu q̃ extra, & vbi oportunũ fuerit pro suo esse, accedẽte tamẽ ad hoc voluntate consilii generalis dictæ ciuitatis, & Potestas seu Rector antedictus teneatur dare, & consignare de rebus, & bonis terræ, seu loci, vel personarum singulariũ illius superinde, vt prefertur, requisitatum, & non satisfacientium, vt supra, infra dictum terminum eis præfixum in tantum q cõmuni, ciui, seu comitatino, & districtuali Fauentiæ, seu eius districtu reperiantur, alioquin contra vniuersitates, seu cõmunitates, & singulares personas terrarum, seu locorum prædictorum, & contra eorum, ac earum res bona, & iura ad banni dationem, & ad repræsaglias cõcedendas damnum, seu iniuriam passis, & eis quorum interest procedatur per ipsum Potestatem, seu Rectorem, & cõmune Fauentiæ. Decernentes etiam q forenses habẽtes continuam habitationem cum sua familia in dicta ciuitate Fauentiæ, seu eius comitatu, vel districtu, si ibi habuerint, & habeant, ac possideant possessiones, seu bona immobilia per eos quisitas, & acquisita non possint, nec debeant molestari, vel quouis modo inquietari in eorum personis, seu bonis, causa vel occasione aliquarum repræsagliarum contra quoscunq; forenses concessarum.

℃ Volumus etiam, & ordinamus, q si aliunde concesse fuerint repræsagliæ contra cõmune Fauentiæ siue contra aliquas singulares personas dictæ ciuitatis, Quarum repræsagliarum causa, seu prætextu dictum cõmune Fauentie, vel eius quæcunq; singularis persona, in persona vel rebus damnum læsionem, seu iacturam quomodolibet passum, seu passa fuisset. Teneatur Potestas seu rector, & etiam cõmune dictæ ciuitatis si dictæ repræsagliæ cõcessæ fuerint ex causa, facto, culpa seu defectu dictæ cõmunitatis Fauẽtiæ, seu singularium personarum eiusdem, dummodo cõstet de ve

ra,& iusta causa,causa concessionis dictarum repræsagliarum quo ad merita nego/
tii de quo allegetur,etiam si rite non fuisset processum in decernendo dictas repræ/
saglias,facere,& curare cum effectu eius,seu earum sumptibus,& expensis,& de eius
ac earum rebus,& bonis,etiam per retétionem personarum,damnum,seu læsioné,
vel iacturam quomodolibet,vt supra,passo satisfieri summarie,sine figura iudicii so
la facti veritate inspecta & absq; aliquo iuris ordine, seu quauis solemnitate ad om/
nem petitionem talis damnum,læsionem,seu iacturam passo, vel suorum heredũ.
Si vero absq; iusta causa tales repræsagliæ,quod præsumatur in dubio,alio non do/
cto, quo ad rectitudiné, & iustam causam côcesse fuerint.Idem Potestas,seu rector
& cômune Fauentiæ simili modo,& nullo iuris ordine seruato,& omni solemnita
te prætermissa ad petitionem talis damnum,seu læsionem passi, vel eius heredum
teneatur ei satisfieri facere de rebus illius cômunis,seu vniuersitatis,& etiam singula
rium personarum vnde dictæ repræsagliæ emanauerint vsq; ad integram satisfactio
nem cômunis & personarum singularium ciuitatis Fauentiæ,seu eius comitatus, &
districtus,& quorumcunq; damnorum,expensarum, & interesse illius, seu illarum.
Ita tamen q forenses vt supra in dicta ciuitate Fauentiæ,seu eius comitatu,vel distri
ctu habitationem habentes,& ibi vt præfertur possidentes ex causa repræsagliarum
huiusmodi non molestentur,vel inquietentur vt supra.

¶ Declarantes etiam q in nullo casuum prædictorum,vel quocunq; alio possit da/
ri,vel concedi aliqua repræsaglia contra aliquam cômunitatem, seu vniuersitatem
vel locum,aut quemcunq; alium per potestatem seu rectorem,vel quélibet officia/
lem cômunis Fauentiæ sine prouisione,& consensu Dominorum Antianorum, &
consilii generalis cômunis Fauentiæ.Et quia difficile est aliquando citare, seu mo/
nere,& requirere soléniter,& pro vt a iure requirié, cômunitates, seu vniuersitates
terrarũ,& locorũ forensiũ,& similiter psonas singulares terrarum & locorũ hmôi,
Statuimus,& ordinamus,q in casibus præmissis,& quolibet eorum,& ad finem,&
effectum præmissorum omnium,& singulorũ, duntaxat sufficiat vna citatio, mo/
nitio,seu requisitio facta de dictis cômunitatibus,seu vniuersitatibus,& singularibus
personis,si facta fuerit per litteras Potestatis,seu Rectoris Fauentiæ subscriptas per ali
quem ex eius notariis,seu scribis,sub impressione sigilli dicti potestatis,seu rectoris p
quemlibet ex nuntiis cômunis Fauentiæ insolidum præsentatas,seu dimissas,seu po
testati,seu officiali iurisdictionem ordinariam habenti in eo loco,seu terra vbi cita
tio,seu requisitio fieri debuerit cum intimatione in scriptis,seu oretenus per eundé
nuntium eidem potestati,seu officiali facienda per dictas litteras sic præsentatas,seu
dimissas cômunitati,seu vniuersitati illius terre,seu loci, vel eius sindico seu agenti/
bus,ac præsidentibus,siue singularibus personis,cui, vel quibus diriguntur,dari, &
denuntiari faciat.Ita tamen q si ipse nuntius quo ad singulares personas (vt supra)
citandas,vel requirendas comode,& absq; metu persone ipsius nuntii eas citare po
tuerit,teneatur illas citare personaliter,vel ad domos suarum habitationum, & q
idem nuntius comode & absq; metu potuerit,vel non,easdem singulares personas
sic citare,soli relationi eiusdem nuntii absq; alia fide,& testimonio credatur cũ eius
iuramento,& q vnica citatio,seu requisitio de singularibus personis personaliter,
vel ad dictas domos,vt supra,facta tunc similiter sufficiat. Addentes etiam q vbi tu/
tus additus nuntio citare,seu requirere debenti nõ pateret ad terras,seu loca de qui/
bus supra,super quo similiter nuntio referenti sub eius sacraméto credatur absq; alia
probatione,sufficiat vnica tantum citatio,seu requisitio de talibus cômunitatibus
seu vniuersitatibus,& earum singularibus personis facta in aliqua terra, seu loco ex
propinquioribus terris,seu locis vbi facienda esset talis citatio seu requisitio, dum/
modo fiat per dictum nuntium cum affixione,& dimissione litterarum citatoriarũ
vt supra subscriptarum,& sigillatarum ad valuas ecclesiæ maioris,seu palatii,vel do
mus solitæ residentiæ prætoris,seu officialis ordinarii,seu terre,seu loci huiusmodi
ex propinquioribus,vt supra.Et prædicta omnia,& singula quæ in hoc statuto con

tineantur, & in quolibet capitulo ipsius præcise & inuiolabiliter obseruentur, non obstante quocunq; statuto, seu reformatione forsan in contrarium, vel aliter dispo/nente, & sit præcisum in qualibet sui parte.

¶ Quod vxor indotata, viro non succedat, nisi vt infra. Rubrica XXIIII.

STatuimus insuper, & sancimus, nulli mulieri etiam inopi & idotate, vel forsan paruam dotem ad eius alimenta non idoneam habenti, & etiam non habenti vnde, & a quo possit ali, ius, aut actionem aliquam de cætero ex iuris cōmunis censura acquiri, aut competere in bonis, seu hereditate eius mariti diuitis prædefuncti, aut contra ipsius mariti heredes quouis suos, vel extraneos, nec partem aliquam in, & de bonis, & hereditate huiusmodi possit, aut valeat modo aliquo habere, consequi, retinere, vel petere, sed ab eis, & ea penitus, & omnino sit virtute præsentis statuti exclusa, solumq; dicto casu ius dictæ mulieri competat petendi, & consequendi ab heredibus dicti sui mariti vsufructum eius portionis quæ sibi alias de iure debeat pro toto tēpore eius vitæ vidualis castæ, & honestæ, & non vltra, iteimq; quādiu dicta mulier dictum vsufructum voluerit per dictam mulierem dictam eius paruam dotem, si eam idem maritus habuisset, petere, aut exigere non possit a dictis heredibus. Quod statutum iuiolabiliter obseruari volumus, & mandamus in singulis eius partibus dicti iuris cōmunis censura, & dispositione non obstante.

¶ De contractibus & obligationibus mulierum. Rubrica. XXV.

CVm sæpissime mulieres decipi variis modis consueuerint pro vt experientia docuit. Statuimus, & ordinamus, ne mulieres indotate remaneāt, q̄ de cætero nulla mulier possit, seu modo aliquo, aut quo vis p̄textu, titulo, seu causa se obligare alicui, seu contractum, renuntiationem, aut obligationem aliquam facere de, & super eius dote in bonis vel in pecunia consistente, aut super hipoteca sibi pro dicta dote competenti, vel competitura in bonis eius mariti, ex q̄ua obligatiōe renuntiatione, & contractu posset remanere indotata, etiam accedente assensu eius mariti, nisi in huiusmodi obligatione, contractu, & renunciatione interueniat consensus expressus & auctoritas duorum agnatorum ex propinquioribus dictæ mulieris bonæ conditionis, & possidentium inmobilia in ciuitate, seu comitatu Fauentiæ, etiam iurantium id expedire, aut necessarium esse dictæ mulieri, & nisi interueniat iudicis competens decretum cum legittima causæ cognitione īterpositum, & agnatis huiusmodi non existentibus, id fiat cum assensu, & auctoritate duorum propinquorum ex latere matris dictæ mulieris, si extant, bonæ tamē conditionis, & similiter possidentium, & iurantium vt supra, & eis non extantibus duorum vicinorum inmobilia vt supra possidentium, & dicto modo iurantium, & bone conditionis, fame, dicto iudicis decreto semper interueniente & non aliter. Et omnis obligatio, renunciatio, & contractus aliter facta, & initus etiam iurata, & iuratus præsumatur meticulosa, & meticulosus, doloq; vi, & metu extorta, & extortus, & in aliquo non opituletur illi ad cuius fauorem talis obligatio, contractus, & renunciatio emanauerit, & in contrarium probatio non admittatur, & admissa non prosit, nec valeat, nec teneat. Liceat tamen dictis mulieribus sine tali solemnitate dotem pro eius filia

seu alia qua vis muliere promittere, & pro ea se obligare, & quemlibet contractum
& renunciationem facere.

¶De bonorum cõmunium diuisione. Rubrica. XXVI.

AD remouendas difficultates, discordias, necnon rixas, quæ euenire solẽt cau/
sa, & occasione diuisionis bonorum cõmunium, vtq; diuisio ipsa facilius,
quietius, ac expeditius fieri valeat. Statuimus, ꝙ ad instantiam cuiuslibet vo
lentis diuidere, aut diuidi bona sua sibi cõmunia quoquo modo, aut pro quacunq;
parte cum aliquibus coniunctis siue non, & quæ de iure diuidenda essent, per iusdi/
centem statuatur terminus octo dierum cuilibet ex consortibus prædictis, infra quẽ
conuenire debeant inter se omnes ad partes cuiq; eorum contingentes faciendas,
& assignandas, aut in modo faciẽde diuisionis, aut per se ipsos, aut vnum, vel plures
ex eis, aut per alium, vel alios eligendum, vel eligendos ad hoc infra terminũ inter
eos statutum, vel statuendum, ꝙ si non conuenerint, vt supra, in eo termino, vel ab
eis electi siue vnus, siue plures dictas partes non fecerint in eo termino vt supra statu
to, tunc ad instantiam cuiuscunq; ex his diuisionem fieri volentis consortes ipsi om
nes detineantur in palatio ipsius iusdicentis, ita ꝙ ex eo loco nullus exire queat sine
licentia iudicis ipsius donec statuerint diuisionem, & partes esse faciendas per vnũ
ex eis, quem maior pars saltem, omnibus tamẽ vocatis, elegerit pro magis idoneo
ad hunc effectum, vel ratione maioris ætatis, aut maioris intelligentiæ, seu experien
tiæ, aut quauis alia ratione, quo non electo infra octo dies a die eorum detentionis
ꝓdictæ, aut partes nõ faciẽte postq̃ electus fuisset infra terminum quindecim dierũ
tunc immediate sequentium tunc partes faciat, & facere teneatur, & cogatur omni
iuris remedio ille quem sors ad faciẽdum elegerit, seu deputauerit, ꝙ si etiã sortitus
ipse infra alios quindecim dies partes ipsas non fecerit, qui prius ad diuisionem pro
uocauerit, vel voluerit bona diuidi, partes ipsas facere teneat, ac cogatur, vt supra,
& quando plures cõcurrerẽt æque, vel aliter esset dubium, aut altercatio, qui prius
prouocauerit, vel voluerit bona diuidi, si ex eis non sit qui velit partes facere, tunc
sorte dirimatur quis ex his partes faciat, & quem sors declarauerit, partes ipsas facere
teneatur, & cogatur, vt supra, hoc tamen semper prædictis addito, & declarato, vz
ꝙ minores vigintiquinq; annis non teneantur, nec eorum agẽtes partes facere, nec
ad id cogi valeant. Inter duos autem tantum consortes volumus debere & cogi fa
cere partes prouocantes ad diuisionem, nisi aliter prouocatus vellet partes ipsas fa/
cere & ipsis pariter prouocantibus, vel existentibus in controuersia, non existente
in promptu quis primo prouocauerit, sorte vt supra dirimatur & declaret quis par/
tes facere debeat, & cogatur vt supra, minoribus vt supra non cogendis ad partes fa
ciendas, & ꝙ in omnibus casibus prædictis diuisio fieri debeat siue partes ipse fieri
debeant bona fide, & non ad iniuriam & beneficium vnius potius q̃ alterius, & con
sideratis circunstantiis, quæ considerari solent & debent de iure ad partes faciendas
æqualiter, etiam in diuidendo res pro rata quando cõmode diuidi possunt, vel assi/
gnando rem integram pro re & e contra, & supplendo in pecunia quando & pro
vt æquum esset, & aliter disponendo, & faciendo pro vt videtur melius sinceritati
boni diuisoris, colloquio, & cõsilio etiam peritorum adhibito vbi diuidens, & par/
tes faciẽs nõ haberet sufficientẽ cognitionẽ, & præstito p eũ diuidẽtẽ iuramẽto solẽ
niter de obseruãdis, & considerãdis prædictis, cuius iuramento etiam stari debeat se
bona fide, & secundũ conscientiã suã, & secundũ cõsideranda vt supra visum fuisse.
Factis lsuper partibus ĩ oibus, & singulis casibus prædictis sorte dirimat quis primo,
& qui successiue optare habeat vnus post aliũ vsq; ad vltimũ inclusiue, & habeãtur,
pro vno consorte etiã quo ad omnes effectus plures heredes, vel successores in iure
primi cõsortis, qui habuisset vt supra diuidere, vel in diuisiõe esse, si ius tpe diuisiõis
penes eundem durasset, & ꝓdicta diuisio mittatur executioni tradita etiam vnicuiq;

possessione, vel quasi partis suæ, aut sibi acquisita, quam etiam propria auctoritate, volumus vnum quemque sibi acquirere posse, remota in prædictis omni appellatiõe etiam legittima, quo ad effectum suspendendi executionem prædictam, nec nõ sal/uis infrascriptis, omni querela, ac recursu, aut reclamatione remotis, donec dicta di/uisio sortita fuerit effectum, vt supra, recepta portione sua per quemcunque volẽtem dictæ diuisioni, & dictis partibus factis acquiescere. Declarantes tamen, ac volumus quod non obstante quod aliquis acquieuerit, quisquis fuerit, dictæ diuisioni, & partibus, vt supra, liceat ipsi, & vnicuique ex prædictis consortibus querelare, & de nullitate, ac in iustitia dictæ diuisionis dictarumque portionum factarum proponere, & etiam in iu/dicio agere coram iudice competenti, aut si voluerit, vel coram arbitris, & arbitra/toribus eligendis, & qui eligi debeant modo, & forma, de quibus & pro vt in statu/to de compromissis inter coniunctos eligendos infra biennium a die factæ dictæ di/uisionis, & partium prædictarum numerandum pro quacunque læsione, etiam modi/ca, quæ tamen excedat valorem, aut æstimationem decem pro centenario, pro eo maxime, quod non fuerit facta æqualiter, aut non seruatis prædictis, aut aliis de iure cõ/siderandis, & ex quibus consideratis equior diuisio fieri potuisset, quod tamen bien nium non currat minoribus durante eorum minori ætate, hoc tamẽ semper decla/rato quod partes factæ stare debeant, nec alterari, etiam docto, aut ostenso de læsione allegata, & tunc, & eo casu, illi & cuicunque, qui minus haberet, & qui læderet, vt su/pra, reficiatur per alium, vel alios pro rata quatenus plus vnus haberet, quam alius in pe/cunia, vel rebus pro vt magis voluerit reficere legittimæ, vbi autem querelans, vel de læsione dicens fateretur aliquam portionem non habere læsionem, & illa sibi officere cum effectu permutãda eum sua, tũc omnino sit exclusus a dicta querela, & læsione proponenda. Per prædicta tamen non intelligimus esse derogatum quia dici possit de læsione secundum terminos iuris cõmunis considerabili infra tempo ra præscriptionum a iure cõmuni vel aliter quam a præsenti statuto idu ctorum. Et quia de modo sortiendi posset etiam esse discordia dicimus, & volumus in casibus præ/dictis modum esse debere quem maior pars voluerit, aut in defectum maioris par/tis quem iudex declarauerit, & hoc statutum de nouo additum, sit præcisum, & ser/uari debeat inuiolabiliter.

¶ De sumptibus funerum. Rubrica. XXVII.

Quoniam multotiens dubitari contingit quanta esse debeat expensa fune ris, quæ detrahi debeat ex dotibus, seu in consignatione legittimarum, aut in restitutione hereditatum, seu fideicommissorum, & in quibuscunque casibus, in quibus dicta funeris impensa de iure deducenda venit. Eapropter præsen ti lege sancimus ne alicui in prædictis casibus, seu aliquo eorum, vel simili pro expẽ sa funeris petere, vel retinere, aut computare possit vltra quinque pro cẽtenario, quã/do dos, seu bona de quibus petitur restitutio in parte, vel in totum non excederet summam librarum quingentarum bonoñ. Abinde vero supra vsque ad mille libras quattuor pro centenario, a mille vero libris supra vsque ad duo milia, tres libras tãtum pro centenario. Abinde vero supra vsque in infinitum libras duas bonoñ.

¶ De custodibus portarum. Rubrica. XXVIII.

Statuimus, & ordinamus, quod custodes portarum non audeãt, vel præsumant ac cipere aliquam rem, videlicet fœnum, aut ligna, & similia ab aliqua persona cõducẽ/te ligna, fœnum, aut similia in ciuitatem Fauentiæ, seu suburbia, etiam a sponte

dare volentibus, sub pœnà librarum trium boñ. pro qualibet vice qua cõtrafactum fuerit, & quilibet possit accusare, & habeat medietatem pœnæ prædictæ, & credatur sacramento accusatoris.

De Campanariis. Rubrica. XXIX.

CAmpanarii turris cõmunis Fauentiæ sint duo eligendi, & deputandi per Dominos Antianos, & adiunctos, si & quum opus fuerit, cum eo salario, & prouisione sibi statuenda per generale consilium dictæ ciuitatis, quorum vnus semper permorari debeat die noctuq; ad custodiam dictæ turris, & ad ipsam inuigilare pro emergentibus dictæ ciuitatis, vt si casus aliquis accideret, mox debeat campanas turris pulsare pro vt oportunum fuerit. Et si domus quæpiã igne cremari cõtingerit statim septem ictibus pro qualibet vice (vt moris est) campanã, nuncupatã la raffanella, pulsare teneatur, ac debeat, vt populus ad ignem extinguẽdum excitetur, & currat. Et si rumor fieret, vel aliquod maleficiũ committeretur in ciuitate, vel suburbiis ipsam campanellam cum pulsibus aut ictibus quinq; pulsare teneatur, & debeat in signum ꝙ custodes portarum claudere debeant portas ipsius ciuitatis & suburbii, vt malefactores extra ciuitatem, & suburbia exire nequeant. Teneantur itẽ dicti campanarii ipsam campanellam, seu raffanellam omni die pulsare hora vigesimatertia, vt moris est, & hora noctis secunda qualibet nocte, & ante dictam horam, vel post si sibi a rectore, vel Dominis Antianis imponeretur, vt post dictum sonum nemo sine lumine per vrbem vadat, & tantum in pulsando dictam campanellam perdurare debeãt, ꝙ verisimiliter quis possit ire ab vna parte dictæ ciuitatis ad aliã. Debeãt etiam horas diei, & noctis mox resonare post horas horologii cum maiori campana sub pœna solidorum quinq; boñ. qualibet vice qua contrafecerint. Quã item pulsare debeant pro conuocando, ac congregando officio Dominorum Antianorum, & pro congregatione generalis cõsilii dictæ ciuitatis tribus vicibus. Debeant rursus dicti campanarii dicta campana nuncupata la raffanella, sonare diebus iuridicis ad iura reddenda coram Domino Potestate Fauentiæ de mane tribus vicibus ex interuallo. Non possint tamen modo aliquo dictam raffanellam pulsare ad excitandum populum ad arma capienda sub pœna manus sibi amputandæ nisi comissum fuerit sibi ipsis, aut alteri eorum a rectore, vł Dominis Antianis expresse. Et in prædictis omnibus aliis semper teneãtur parere rectoribus, & Dominis Antianis dictæ ciuitatis pro tempore pro vt eis comissum fuerit, pœna eis, & cuilibet eorum in prædictis, & sibi comittendis solidorum quatraginta bonoñ. qualibet vice, & priuationis officii.

FINIS.

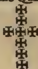
ADDITIONES.

QVoniam non est nouum, imo laudabile esse comprobatur, etiam apud auctores iuris, quæ additione, seu declaratione, aut castigatione digna esse videntur, ea suppleri, aut in melius reformari debere. Iccirco repetito examine in recognitione iam scriptorum statutorum, cõsiderantes maturius, infrascripta addenda, ac ponenda esse decernimus, quæ tanquam vltimo, ac melius excogitata inuiolabiliter volumus obseruari, ac præualere cæteris quibuscunq; etiã alias statutis facientibus in contrarium.

¶ Inprimis nãq; aduertentes ad statutum in tertio libro voluminis ipsorum statutorum positum sub rubrica. vii. de modo & forma procedendi in causis excedentibus summam librarum. x. boñ. dum in ea disponitur super instantia causarũ ciuiliũ, statuendum esse duximus, q nullo modo deseratur instãtia in præiuditium actoris, sed imo stet in suspenso vbi pro eius parte debita facta fuerit prosecutio in causa & fuerint in terminis congruis acta præsentata, quibus ipse actor vti voluerit iudici præsenti & intelligenti, siue in iudicio, aut extra cum instantia repetita, & quæ suffi ciat facta, & repetita eodem etiam instanti, & in eadem scriptura adhibitis testibus per actuarium roganda, & scribenda vna cum protestatione ipsi iudici præsenti, & intelligenti simul facienda, quod causam expedire debeat ipse iudex & de pœna statuti si expedire neglexerit. Quæ omnia etiã in præteritis præsentibus, & futuris volumus locum habere, atq; decernimus.

¶ Item considerantes ad aliud statutum in eodem libro scriptum sub rubrica. xxix. de bonis maternis, quo disponitur filios, & descendentes ab eis non succedere ab intestato mulieri habenti filium, vel nepotem aut pronepotem descendentem ex linea masculina reseruata tamẽ, ipsis vt supra exclusis, ab vniuersali successione legitima pro vt latius in eo statuto disponitur, addendũ esse duximus q vltra legittimã ipsam. Liceat tamen mulieribus vel feminis, ita exclusis vt supra, petere ac cõsequi ex eisdem bonis, quatenus habita solum legittima sibi deficeret ad congruam dotẽ nec aliunde haberent vnde dotari possent decenter, quo casu volumus vsq; ad portionem integram sibi suppleri quando dicta tota portio sibi de iure cõmuni debita dictam congruam omnibus coaceruatis bonis non excederet.

¶ Expliciunt Statuta, cura & impensa Magnificæ Cõmunitatis Fauentinæ. Per Ioannem Mariam de Simonetis Cremonensem in eadẽ Ciuitate Fauentina impressa. Anno Dominicæ incarnatiõis. M. D. XXVII. Die. XXIIII. Decẽbris. Clementissimo Clementi Septimo Pont. Maximo imperante. Pontificatus sui Anno Quarto.

Registrum.

A B C D E F G H I K

¶ Quaterniones omnes, præter K qui est Duernio.

ERRORE POSTPOSITVM.

¶De Vsuris & Iudeis. Rubrica. XXX.

VSurarum voraginem, quæ animas deuorat, & facultates exhaurit, compescere cupientes, quæ etiam vtraq; pagina testamenti condemnatur, necnon a sacris canonibus reprobatur, etenim quo minor fœneratoribus aderit fœnerandi cõmoditas, eo magis adimetur fœnus exercendi libertas. Ideo hac præsenti lege, statuto, & decreto in perpetuum valituro & duraturo. Decernimus, statuimus, & ordinamus, ꝙ nulli liceat, tã christiano q̃ hebreo, seu iudeo cuiuscũq; cõditionis, & gradus extiterit, fœnerari, seu sub vsuris quoquo mõ mutuare in ciuitate Fauẽtiæ ac suburbiis eiusq; territorio & districtu, ac ibi aliquo modo pignorare aut pignora recipere per se, vel alium, seu alios, directe vel indirecte, palã, vel occulte, sub quo vis quæsito colore, vel prætextu, nec aliqua pignora de dicta ciuitate eiusq; comitatu, territorio & districtu ab aliquo accipere pro deferendo illa ad aliquem alium locũ causa ea impignorandi, nec cum aliquo esse participem in impignorando aut pignorari faciendo, sub pœna .cc. ducatorum auri pro singulo & quolibet contrafaciente, & totiens quotiens cõtrafactum fuerit in quolibet casuum prædictorum & sub pœna perditionis vere sortis, pignorum & vsure, & ꝙ accusatori seu referenti & denuntianti detur, & applicet tertia pars pœne prædicte, & alia duo tertia dicte pœne applicentur cõmunitati Fauentiæ, & restituantur pignora eas a quibus dicta pignora receperint absq; vera sorte & vsura in casu contrafactionis, nec cõtra hoc statutum aliquid statui possit etiam per consilium generale.

¶Statuentes, volentes, ac mandantes item ꝙ omnes & singuli hebrei debeant ac teneantur vigore præsentis statuti ac decreti tam in ciuitate Fauentiæ q̃ eius comitatu & districtu deferre biretum coloris crocei discoopertũ, vt a christianis (sicuti decens est) ac sacri canones sanxerunt, dignoscantur, sub pœna ducatorum decem auri pro quolibet contrafaciente qualibet vice cõmuni Fauentiæ applicañ.

¶Prohibentes expresse per præsens statutum ꝙ nulli liceat hebreo seu iudeo in ciuitate Fauentiæ eiusq; comitatu & districtu modo aliquo apothecam aliquam habere & tenere ad vendendum pannos cuiuscunq; sortis, & tam nouos q̃ tritos prohibitos, nec aliqua pignorum genera sub aliquo quæsito colore, & pœna ducatorũ cc. auri pro quolibet contrafaciente qualibet vice nisi obtentum fuerit per consilium generale ciuitatis Fauentiæ legittime congregatum & partito posito & obtento ad fabas, quod obtineri debeat per tres partes ex quattuor dicti consilii, vt supra, legittime congregati.

¶Statuimus postremo, vt de cætero nullus hebreus seu iudeus cuiuscunq; cõditionis & gradus fuerit possit & valeat modo aliquo venire ad habitandum in ciuitate aut suburbiis, comitatu seu districtu ciuitatis Fauentiæ sub aliquo prætextu seu quæsito colore, sub pœna ducatorum centum auri. Et nihilominus discedere teneatur sub eadem met pœna, quæ pœna totiens cõmittatur, quotiens per quemlibet ex ius dicentibus in ciuitate Fauentiæ & seu per officium Dominorum Antianorum vel per alios agentes nomine cõmunitatis prædicte ei indicta seu nota facta fuerit dispositio præsentis statuti & decreti, nisi per cõsilium generale prædictum simili modo obtentum fuerit partitum per tres partes ex quattuor consiliariorum tunc legittime congregatorum, nec partitum aliquod super prædictis obtineri possit aliter, nec alio modo, & aliter obtentum non valeat, nec sit alicuius roboris vel mométi, hoc statutum sit præcisum in qualibet sui parte & capitulo.

INDEX ORDINAMENTORVM MAGNIFICAE CIVITATIS FAVENTIAE.

RVBRICAE PRIMI LIBRI.

RVBRICAE SECVNDI LIBRI.

k

RVBRICAE TERTII LIBRI.

Index Statutorum.

Index Statutorum.

RVBRICAE QVARTI LIBRI.

Index Statutorum.

RVBRICAE Q. VINTI LIBRI.

Index Statutorum.

RVBRICAE SEXTI LIBRI.

RVBRICAE SEPTIMI LIBRI.

¶ Explicit Index Statutorum Magnificæ Ciuitatis Fauentiæ.